

Miskolc Tankerületi Központ,

B.I. 3901.

A Koncz József Általános Iskola, és Alapfokú Művészeti Iskola, Bócs.

Pedagógiai programja.

Készítette: **Lipták Zsolt**
Főigazgató

ph.

Bócs, 2025. augusztus hó 29

Jóváhagyta: **Dr. László István**
M.T.K. igazgató

0.

Bevezetés:

A tudás, soha nem koncentrált vagy integrált formában létezik, hanem csakis szétszórtan, tökéletlen töredékekben, gyakran egymásnak ellentmondó ismeretekben, amelyek mind-mind önálló individuumok birtokában vannak.

(Friedrich August von Hayek)

Preambulum

1. Az iskola intézményi jellege:

Az intézmény, nyolc évfolyamos, 18 osztályos általános iskolai osztály és 14 tanszakos alapfokú művészeti iskola alkotja. Prioritásunk a sport, mint az egészséges életmód, a nyelvoktatás, sajátos nevelési igényűtanulók, integrált oktatása, valamint a művészeti oktatás, - mely a tehetséggondozás oszlopa – a kulturált emberi viselkedésre nevelés, a szakoktatás az élni tudó és európai módon élni akaró nevelő és oktató munka szinterei.

1.1. Iskolánk alapításának éve: 1948.

A böcsi oktatás története szorosan összekapcsolódik a református egyház településen végzett tevékenységével. A XVI. századból vannak utalások arra, hogy Külső és Belső Böcsön volt szervezett oktatás. Az első konkrét adat, a 1716-ban, **Nagy István** rector úr volt a böcsi fiiskola tanítója. 1756 –ból megmaradt feljegyzés szerint a lány iskolában **Pongó István** tanító úr oktatott. A böcsi iskolában állandó tanítók és rectorok tanítottak. Az utóbbiak a belső böcsi fiiskolában teljesítettek szolgálatot. A rectorok a sárospataki református kollégium lelkészképzést befejezett diákjai voltak. Egy – egy rectornak 3 évig kellett tanítania. A rectorok munkáját a még képzettséggel nem rendelkező *perceptorok* segítették. A XIX. század első felében, 1832 és 1833 között Futó Sámuel lelképásztor kezdeményezésére a gyülekezet, új fiúiskola építésébe kezdett. A két iskolában külön – külön tanították a lányokat és fiúkat. Így zajlott az oktatás egészen 1885 –ig, amikor felépült külső böcsön az új iskola, mely a mai Ifjúság és Munkácsy utca sarkán állhatott, átellenben az iskola mai elhelyezkedésével. 1929 –ben, **Klebsberg Kunó** féle népiskolai, oktatásfejlesztési program keretében, külső Böcsön rendeződött az idő közben elhasználandó korszerűtlenné vált iskola helyzete. Új iskola épült a Munkácsy és a Dózsa György utca sarkán. Ekkortól három iskola működött a településen. Az új épületben már a fiú és leány tanulók közösen tanulhattak. 1948. évi XXXIII. tv. értelmében, a Böcsi iskolákban is megkezdődött az államosítás és 1950 május 25- én, 342 év elteltével állami tulajdonba került a böcsi oktatás. Adminisztrációs hiba miatt 1967 –ig mégis a református egyház nevében maradtak az épületek. 1945 - től az iskolák a 6 elemi rendszerről a nyolc osztályos oktatásra tértünk át. 1962 – ben felépült a politechnika terem. 1968 – ban emeletes épületszárnnyal bővült az iskola. a megnövekedett gyerek létszám miatt szükség volt az újabb bővítésre. 1985 – ben újabb emeletes épületszárny épült, majd 1986 – ban, egy tornacsarnokkal bővítették az épület komplexumot. (**Nagy Katalin.** „Az emlékezetnek méltó története” 2008. Böcs.)

2013 – ig a fenntartói feladatokat, Böcs község önkormányzata látta el. 2013 január 01 – ét követően a kormányzat, oktatási profil egyszerűsítésére irányuló szándékának megfelelően az intézmény további működtetésének irányítása a Klebsberg Intézményfenntartó Központ hatáskörébe került. Egy újabb racionalizált átszervezés következtében a működtetést és a szakmai felügyeletet napjainkig a Miskolci Tankerületi Központ látja el!

2. A Pedagógiai Program kialakításáról:

Az intézmény az oktatásban felhalmozódott tapasztalatok alapján alakítja ki, konkrét nevelési tervét, figyelembe véve az intézmény célkitűzéseit. Szakoktatásunk miatt figyeljük az adott mikro régió sajátosságait és a környezet korszerűségi elvárásainak kritériumait.

2020. január 31-én a Kormány kihirdette a módosított Nemzeti alaptantervet, amelyet a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet tartalmaz. A Helyi Pedagógiai Program (tov. PP.) ennek megfelelően, átalakításra került a bevezetése, 1 – 5, belépő évfolyamokon, felmenő rendszerben történik

A Nevelési Program és a tantervek kialakítása alkalmával az aktuális törvényi szabályokat és a mikro térség keretei és érdekeit követjük. A helyzetismeretből adódó tapasztalatra épül a megfontolás, mely a tervezéshez, majd a konkrét vágyak kontextusba helyezéséhez vezet. A tervezés ennek értelmében Bócs és a mikro régió sajátos adottságaiból indul ki, ahol intézményünkkel az általános, a szak, és művészetoktatás és nevelés területén vezető szerepet vállalunk.

A jogszabályban meghatározottak szerint az PP-t a nevelő testület fogadja el, Diákönkormányzat (DÖK) és SZMK (Szülői Munkaközösség) véleményének, támogatásának kikérésével. A PP azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

A Pedagógiai programunk ebben a formában a fenntartóra többlet kötelezettség vállalásának terhét nem jelenti!

A jelen Pedagógiai Program megtekinthető a titkárságon munkaidőben, valamint elérhető az intézmény honlapján az főigazgató helyettesek irodájában.

Jelen PP - módosítását az intézmény nevelőtestülete 2024. 09. 30. határozatával fogadta el.

Módosításra akkor kerül sor, ha a fenti jogszabályokban változás áll be, vagy ha az igazgató, a szülők, a nevelőtestület vagy a DÖK erre javaslatot tesz.

3. Helyi kihívás:

A szülők egy része az intézménytől várja el a nevelési hiány pótlását. Számolni kell azzal, hogy az erkölcsi nevelés során az iskola magára marad.

Társadalmunkban erősödik a **fogyasztói** szemlélet, amely a szélesedő szociális különbségek ellenére fokozottan rákényszerít az önzésre és manipulált fogyasztói szokásokra. Az iskola és a kollégium tanítsa meg diákjainkat együtt élni a világban tapasztaltakkal anélkül, hogy feladnák értékeiket és identitásukat. Meg kell teremteni annak feltételeit, hogy a diákok tapasztalhassák, hogy nem értéktelenebbek másoknál, és hogy életük érték, amelynek transzcendens távlatai vannak.

Korunk társadalma a **kultúra válságát** éli át. A hagyományos keresztény kultúra sok eleme még a keresztények körében is talaját veszítette. Ezért különösen fontos a régi értékekből táplálkozó új keresztény kultúra megteremtése. Ezért a diák ismerje meg és tanulja meg tisztelni a hagyományt, annak eredetét, jelentését s kultúrában betöltött szerepét.

Új, eddig nem tapasztalt oktatási platform a **digitális oktatás, virtuális kialakításának területe**, és fejlesztése. Meg kell találnunk azokat a virtuális platformokat, amelyek, veszélyhelyzet, vagy más akadályozó esemény bekövetkezésénél alkalmával, az oktatás folyamatosan működhet tovább a tanulók értékelése biztosítja az évfolyamváltást a továbbtanulást és a tanév eredményes lezárását!

3.1. Regionális kihívások:

Nem tehetünk egyetlen lépést sem anélkül, hogy ne pillantsunk környezetünkre, ne nézzük, meg mit tehetünk a település és a mikro térség érdekében. Meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a komplex iskolai oktatásunk széles társadalmi közeg igényét szolgálja ki. Sok olyan családnak nyújtunk segítséget, akik nem engedhetik meg maguknak, azt a luxust, hogy gyermekük a szomszédos városokban tanuljanak. Egyszerűen fogalmazva, körzetünk gyermekei utaznak, vagy helyben kényelmesen tanulnak!

3.2. Kimenet:

A szülők, a közép fokú iskolák, a társadalom a piac elvárásai határozzák meg azt a célt, mely felé intézményünk oktatói-nevelői munkája halad. Ezen elvárásoknak megfelelően intézményünk igényes, általános és művészeti oktatást nyújt, melynek közvetlen célja diákjaink továbbtanulási feltételeinek biztos megalapozása. A rövid távú cél akkor valósulhat meg, ha diákjaink eközben mások felé nyitott, a lehetőségekkel élni tudó emberré válnak.

4. Személyi és tárgyi lehetőségeink.

4.1. Személyi feltételek:

Tanulóink beiratkozási körzethatárát a **B.A.Z. Megyei Kormányhivatal, Bócs község** és a környező települések, valamint a **Miskolci Tankerületi Központ** együttes érdeki alapján, évente meghatározza, tiszteletben tartva a szülők szabad iskolaválasztáshoz való jogait.

4.2. A tanulók szellemi és szociális háttere:

a) A család általános társadalmi válsága miatt a pedagógusra fokozott felelősség és teher hárul. Ahol hiányzik az anyai vagy apai minta, kevés a gyerekre fordított idő, vagy hiányzik bármilyen értékrend, ott különösen megnő a gyerek szeretet-, törődés- és elfogadás-igénye.

b) Diákjaink korán találkoznak a felnőtteket érő hatásokkal és igen későn szembesülnek a felelősség és az elvégzett munka tapasztalatával. Intézményünknek feladata, hogy egyidejűleg óvjon a romboló tapasztalatoktól, illetve szoktasson rá a rendezett, fegyelmezett életre, és arra, hogy tetteinknek következményei vannak. Kiemelt figyelmet kell fordítani a rohamosan változó szórakozási és fogyasztási kultúra rombolóhatásainak ellensúlyozására.

4.3. A szülők elvárása:

Az iskola, oktatási és nevelési intézmény. Tevékenységünk arra irányul, hogy segítsük hozzá gyermekeiket a tudás szükségességének felismeréséhez, ismertessük fel a tudáshiány életminőséget romboló hatását. A szülők az iskola életében szülői képvisellel rendelkeznek. A képviselőt, iskolai osztályokra tagozódva alakítottuk ki. A szülői munkaközösség elnökségében az osztályok képviselői (2 fő) rendelkeznek akkreditációval.

4.4. A gyerek jogai:

A gyermek jogai az egyetemes emberi jog részét képezik. A nevelési programban és annak megvalósításában nagy hangsúlyt kell fektetni a gyermekek és tanulók azon jogaira, amiket a Köznevelési törvény valamint az intézményi belső szabályzatok, velük kapcsolatban elsősorban a Házirendjében deklarál. Ezeknek megfelelően a tanulók joga:

- erkölcsi útmutatást kapjon;
- személyiségének egyedi és megismételhetetlen voltát tiszteletben tartva kapjon támogatást életcélja kialakításához;
- hitének megvallása és annak szabad gyakorlása;
- a legkorszerűbb és a legteljesebb oktatási támogatást kapja meg;
- legyen minden esélye, jól képzett, alkotó, boldog emberre válni.

5. A tanári és nevelőtestület:

A tanári kar létszáma: 46 fő.

a, Az főigazgató és a kettő főigazgató helyettes, mint magasabb vezetők mellett, 41 főállású és 4 fő, óraadó és 1 fő rész munkaidős iskolapszichológussal, mint státuszban lévő pedagógussal számol. /az alkalmazotti létszám tanulói létszám függő, a foglalkoztatható alkalmazottak létszámáról a fenntartó évente dönt/

b, Pedagógiai munkát segítők;

○ iskolatitkár:	1 fő
○ ügyviteli alkalmazott:	3 fő
○ rendszergazda:	1 fő
○ portás:	3 fő

o pedagógia asszisztens:	2 fő
o takarító:	4 fő
o rehabilitációs foglalkoztatottak:	1 fő
o jelmeztár kezelő:	1 fő
o hitoktató:	4 fő
o közmunkás:	4 fő
<u>számuk, összesen:</u>	<u>24 fő.</u>

Intézményünk **Bócs** községgel illetve a **B.A.Z. Megyei Kormányhivatal, Munkaügyi Központjával** és a **Miskolci Tankerületi Központtal** közös megegyezés alapján, közfoglalkoztatottak foglalkoztatását is igényli, elsősorban, udvaros és karbantartó, irodai és pedagógiai munkát támogató munkakörökben, szükséglet szerint. Az intézmény szervezeti integritását, kettő egymástól elkülönített szervezeti típus alkotja, az általános iskola és az alapfokú művészeti iskola.

c, Az intézménytípusok vezetői jogállását a magasabb vezetői beosztásra vonatkozó rendelkezések határozzák meg. *(főigazgató)* Az intézmény további vezetőik részt vesznek az intézmény vezetésének munkájában. *(főigazgató helyettes)* Felelnek az intézményi közösségek szakszerű, korszerű, és hatékony, jogszabályoknak megfelelő, gazdaságos működéséért, értékeléséért, napi szintű operatív működtetéséért. Munkáltatói jogkörrel nem rendelkeznek.

d, Az intézménytípusokban a pedagógiai munka szervezését megfelelő képzettséggel rendelkező szakmai munkaközösség vezetők látják el.

5.1. A tanári kar és a nevelőtestület összetétele:

Az intézmény pedagógus közösségének személyi fejlesztése alkalmával célunk, hogy a lehető legmagasabb végzettséggel rendelkező pedagógusokat alkalmazzuk.

Az új pedagógusok felvételénél mindig azt mérlegeljük, hogy a konkrét feladatra

- a képzettség,
- rátermettség,
- az iskola szellemiségének való megfelelés,
- a lojalitás,
- inkluzivitás,
- komparitivitás,
- helyismeret, mennyire valósul meg,
- módszertani felkészültség,
- pedagógiai folyamatok tudatos tervezése,
- tanulás támogatása
- virtuális oktatás támogatása
- tanulók személyiségének fejlesztése,
- hh, hhh, BTMN, SNI, tanulók integrált oktatásához módszertani felkészültség,
- tanulói csoportok kialakítása, fejlesztése,
- esélyteremtés, felzárkóztatás, tehetséggondozás,
- tanulói, pedagógiai folyamat, ön értékelés, elemzés,
- kommunikáció és szakmai együttműködés

5.2. Pedagógiai hitvallás:

„Jót tenni! Jól tenni!”

(Dr. Baracska Zoltán)

5.3. Jövőkép:

Megteremteni és megóvni a földrajzi mikrokörnyezet és társadalmi mikro térség oktatási központjának vezető szerepét, biztosítani a térség számára a megfelelő oktatási színvonalat és képzési választékot, fejleszteni képzési módszertanunkat és tudás gyűjtő centrumból tudás közvetítő központtá válnunk, oly módon, hogy a szervezet eredeti funkciója az oktatási tevékenység mellett azonos időben tanuló szervezettként a folyamatosan képezze magát és törekedjen novum létrehozására!

6. Művészeti Iskola:

6.1. Alapfokú Művészeti Iskola:

A Körzeti Általános Művészeti Iskola, 1991- ben kezdte meg működését, a miskolci Bartók Béla Zeneiskola szakmai segítségével támogatva. Az utóbbi években jelentős tanszabővítést végeztünk. Célunk, hogy olyan, legmagasabb végzettségű tanárok oktassanak, akik számottevő művészi múlttal és jelentős előadói tapasztalattal rendelkezzenek. Tanítványaikat vezessék be a zene szerkezeti rejtelseibe, képesek legyenek érzelmeket felfedezni és interpretálni, alakítsanak ki igényt a szépre és kellemre való törekvésért, tudjanak értéket teremteni, legyenek az intézményi tehetséggondozás elsőszámú szinterei, neveljenek magabiztos kiállású, művelt gyerekeket.

6.2. Mottónk!

Musica et cantus
(Zene és tánc)

6.3. Múzsáink!

Minerva: (Pallasz Athéné) – a bölcsesség, kézművesség, tudomány és művészet istennője

Terpsikhore: (táncos kedvű) a kilenc múzsa egyike. A görög mitológiában a tánc és a drámai karddalok megszemélyesítője, Zeusz és Mnemoszüné lánya.

Nevét az ógörög "terpsichorean", azaz $\tau\epsilon\rho\pi\epsilon\omega$ ("gyönyörködtető") és $\chi\omicron\rho\acute{o}\varsigma$ ("tánc") szó után kapta.

A róla készült műalkotásokon leggyakrabban táncos pózban láthatjuk, vagy táncolók körében ülve, amint lantot penget. Egyes mondák szerint Akhelóosztól, a legnagyobb görögországi folyó istenétől született gyermekei a szirének.

Euterpé: (görögül: $\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\pi\eta$) ("örömet nyújtó", "gyönyörködtető") múzsa a görög mitológia istennője. Mnemoszüné és Zeusz gyermeke.

A hellenisztikus kori irodalom óta, alakjához a lírai költészet műfaja és a zene kapcsolódik, jelképe a fuvola.

Néhányan az *aulosz*, az oboa-féle kettős síp feltalálójaként említik. A hangszer legnagyobb mestere a mítoszok szerint Marszúasz volt. *(wikipedia)*

A művészeti iskola, működő művészeti területei:

Hangszeres tanszakok - egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Fő tárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs*

Kötelezően választható tantárgyak:

szolfézs, zenetörténet - zeneirodalom, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tantárgyak:

szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, gitár tantárgyak) tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás, a hangszeres óra része.

Ha a tanuló teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. vagy 6. évfolyam végéig) helyette a kötelezően választható tárgyak közül egy tantárgy felvétele kötelező.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A művészeti osztályba sorolás: Az általános iskola 3. osztályos tanulóját kell 1. évfolyamba sorolni. Később is lehet első évfolyamos, de hamarabb nem.

- **Zeneművészeti ág – Klasszikus zene:**

- Fafűvós tanszak: furulya és fuvola fő tárgy
- Rézfűvós tanszak: trombita, kürt, harsona, tuba fő tárgy
- Akkordikus tanszak: gitár és ütő fő tárgy
- Billentyűs tanszak: zongora és orgona fő tárgy
- Vonós tanszak: hegedű fő tárgy

- **Táncművészeti ág:**

- Néptánc fő tárgy
- Balett fő tárgy
- Társastánc fő tárgy
- Modern tánc fő tárgy

- **Képző- és iparművészeti ág:**

- Képzőművészet tanszak: Fotó és videó

- **Szín és Bábművészeti ág:**

- színjáték tanszak: dráma és színjáték fő tárgy

A művészeti iskola, jelenleg nem működő területe:

- Rajzolás – festés
- Balett

6.4. „A” TAGOZAT ÓRATERVEI

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

6.4.1. Óraterv 1.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fő tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

6.4.2. Óraterv 2.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fő tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy									2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

6.5. A képzés évfolyamainak számai:

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, , trombita, kürt, harsona– tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, ütő, zongora, orgona, hegedű.

6.6. A tanítási órák időtartama

Fő tárgy:

„A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy:

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc (zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő) **Választható tantárgy:** Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2–8 fő)

6.6.1. Korrepetíció ideje

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.–2. és 1. évfolyam: 5 perc

2–3. évfolyam: 10 perc

4. évfolyamtól: 15 perc

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, gitár tantárgyak) tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás, a hangszeres óra része.

*Ha a tanuló teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. vagy 6. évfolyam végéig) helyette a kötelezően választható tárgyak közül egy tantárgy felvétele kötelező.

6.7. „B” TAGOZAT ÓRATERVEI

Fő tárgy: hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora fő tárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus

Korrepetíció (zongorakíséret):a hangszeres (kivéve zongora, gitár, tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás, a fő tárgy óra része.

6.7.1. Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni. Első évfolyamon a növendék 8 éves korától, az általános iskola 3. osztálytól értendő.

6.6.2. Óraterv 1.

Tantárgy	Évfolyamok

	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fő tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1
Választható tantárgy	(2)	(2)	2	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

6.6.3. A képzés évfolyamainak számai: (2) + 6 + 4

6.6.4. A tanítási órák időtartama

Fő tárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

6.6.5. Korrepetíció ideje:

6.6.5.1. Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

6.7. Az oktatásban alkalmazható kották, tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök

kiválasztásának elvei

A felhasználható kötelező és javasolt kották irodalmát lebontva tartalmazza az alapfokú művészetoktatás tantervi programja.

A szakmai munkaközösség egyeztetése, véleményalkotása segítségével a szaktanár választja meg az általa használandó taneszközöket.

Intézményünk rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulói az iskolai könyv-és zeneműtárban található tanulmányi segédleteket (kottákat, könyveket) térítésmentesen kölcsönözhetik.

6.7.1. A tankönyvek és kották kiválasztásának szempontjai:

Illeszkedés a helyi tanterv céljaihoz, sajátosságaihoz,

Jól taníthatóság és jól tanulhatóság,

Tartósság, igényes kidolgozás, kedvező ár,
Korszerűség, könnyen értelmezhetőség,
Választékos, igényes nyelv,
Legyenek kapcsolódó feladatgyűjtemények, segédanyagok.

6.7.2. A taneszközök és segédletek kiválasztásának szempontjai:

Használhatóság, célszerűség,
Széles körben való alkalmazhatóság,
Korszerűség,
A kreativitást is fejlessze,
Tartósság, mobilitás.

6.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

6.8.1. Alapelvünk a következők:

Az értékelés legyen személyre szóló, személyiségfejlesztő, ne sértse a személyi autonómiát,
Az elfogadott követelményrendszer alapján történjen,
Legyen objektív és ne legyen megtorló,
Szorgalom-megítélésben a tanuláshoz, munkához való viszony kapjon kiemelt szerepet
Az egyén képességének megfelelő teljesítményét és önmagához mért fejlődését értékeljük,
Az iskolahasználók számára is elfogadható legyen az értékelési rendszer.
Az ellenőrzésnek folyamatosnak kell lennie.

6.8.2. Céljaink:

Az intézményi és egyéni célok megfelelő harmóniájának kialakítása,
Önértékelés képességének fejlesztése, folyamatossá tétele,
Az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen,
Tervszerű, rendszeres, kiszámítható legyen az ellenőrzés,
A pedagógus attitűdje segítőkész legyen, erősítse meg a tanulót abban, hogy előre haladása fontos az iskola és nevelő számára egyaránt,
Az értékelés rendszerének kidolgozása a ki? – kit? – mit? – mikor? – hogyan? - kérdésre adandó válaszok alapján történjen.

6.9. Feladatok:

Az egyes tanszakok értékelési szempontjainak összehangolása és a szempontok nyilvánosságra hozása,
Értékelési-, mérési-, időterv készítése,
Szorgalom értékelési szempontjainak kialakítása, tudatosítása, alkalmazása
Az órán kívüli helyzetek (szereplések, fellépések) megítélése, szabályozása,
Az értékelés formáinak kidolgozása,
Kiemelkedő teljesítmények elérésének formái.
Félévi, év végi vizsgák, szereplések, fellépések elemzése,
Hatékonyságvizsgálat,
A sikeresség mutatóinak nyilvánossá tétele és elismerése

6.10. Táncművészet

A táncoktatás célja, hogy megalapozza a tánc iránt érdeklődő tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztését, testi-lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét. Fejlessze a tanulók fizikai állóképességét, ritmusérzékét, hallását, tér és forma érzékét, nevelje őket egészséges életmódra, magabiztosságra.

Alakítsa ki a tanulóban a tánc, illetve egy-egy táncműfaj (balett, néptánc, modern tánc) iránti szeretetet, az interpretáláshoz szükséges önfegyelmet, önkontrollt, rendszeres munka igényét, közös munkában való részvételhez szükséges magatartásformát.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc tanulásán keresztül fejlesztheti akaratát, ízlését, alkalmazkodó és állóképességét.

Irányítsa a kiemelkedő képességű tanulót szakirányú továbbtanulásra.

Ösztönözze a tanulót az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra, elsősorban az iskola táncegyüttesein keresztül.

Ösztönözze a tanulót színházi táncesemények, folklór előadások látogatására.

Ismerje meg a tanuló az általa tanult táncműfaj, néptánc történetét, stílus elemeit, mozgáskultúráját. Váljon a tanulók táncstudása életemükké, a társas kapcsolat megteremtőjévé, a harmonikus élet eszközévé.

6.11. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, TANSZAKAI

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 év (előképző 1-2., alapfok 1-6., továbbképző 7-10.)

A táncképzés tanszakjai:

- balett tanszak
- modern tánc tanszak
- néptánc tanszak
- társastánc tanszak

A táncművészeti oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanulók más művészeti ág (zeneművészeti, képző- és iparművészeti, színművészeti) képzésbe is bekapcsolódhatnak, illetve azok központilag meghatározott kötelező tanításai óráin is részt vehetnek.

6.12. ÉRTÉKELÉS

Az előképző 1-2., az alapfok 1-6., valamint a továbbképző 7-10. évfolyamán a pedagógus a tanuló teljesítményét a **tanítási év közben és félévkorosztályzattal értékeli**, a **tanítási év végén az értékelés, minősítés /osztályzattal** történik.

A tanulók félévi és év végi vizsgái az iskolában, év végén színpadon előadáson – csoportos bemutatási formában – bizottság előtt, ugyanakkor nyilvánosan (szülők előtt) történik. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre a szaktanár tesz javaslatot, amelyről bizottság szótöbbséggel dönt.

6.12.3. Az értékelés szempontjai minden évfolyamon:

- a tananyag-elsajátítási mechanizmus fejlődése
- technikai biztonság
- pontos kivitelezés (mozdulat, irányok, ritmus, dinamika),
- esztétikus megjelenítés
- a tantárgy elvárásainak megfelelő stílusú előadásmód

a zene és a tánc összhangja
a tudatos testhasználat
saját mozgásanyag gazdagodása
mozgáshatárok fejlődése
kapcsolatteremtés, kifejezőképesség
erőnlét.

6.13. BALETT TANSZAK

BEVEZETÉS

A klasszikus balett évszázadokon át csiszolódott tánctechnika, zárt rendszerbe foglalt mozdulatnyelv. Tanulása erős koncentrációt, fegyelmet, tudatos munkát igényel. Tanítása fiatal korban kezdődik, hiszen a test ekkor még laza, az izmok alakíthatók, az ízületek tágíthatók.

A gyermekek zenei és mozgáskultúrájának fejlesztése érdekében a klasszikus balett tantárgy mellett helyet kap a néptánc, a történelmi társastánc, a társastánc és a modern tánc.

I. A BALETT TANSZAK OKTATÁSI KÖVETELMÉNYEI

A balett tanszak célja: a tanuló tanulja meg a klasszikus balett alapjait, sajátítsa el a fegyelmet, tudatos mozgásnyelvet, harmonikusan alkalmazza a tánctechnikát.

A balett tanszak képzésének feladatai minden évfolyamon az életkori sajátosságoknak megfelelően:

Ismertesse meg a tanulóval:

az adott évfolyam tananyagát,
a klasszikus balett lépésanyagát,
a táncstílusok sokféleségét, a különböző tánctechnikák formáit,
a tánc történetét.

Fejlessze a tanuló:

testi adottságait,
koncentrációs képességét,
testi-lelki teherbírását,
tér- és formaérzékét,
hallását és ritmusérzékét,
koordinációs képességét, előadói képességét,
magabiztos fellépését.

Alakítsa ki a tanulóban:

a tánc iránti szeretetet,
az önfegyelmet,
a rendszeres munka igényét,
a művészetek iránti nyitottságot.

Ösztönözzé a tanulót:

az igényességre,
a táncesemények látogatására,
szereplésre,

érzelmi nyitottságra,
az egészséges életmódra,
a helyes testtartásra,
az igényes megjelenésre.

Adjon teret:

a fantázia kibontakoztatására, a kreativitás megnyilvánulására, az improvizációs készség kibontására,
az ízlés és személyiség fejlődésére.

Irányítsa a tanulót:

a szakirányú továbbtanulásra,
az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

II. A TANSZAK TANTÁRGYAI ÉS AZOK ÓRASZÁMAI

A képzés ideje: 12 év Évfolyamok száma: (2) + 10

Óraterv

TANTÁRGYAK	ÉVFOLYAMOK											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Klasszikus balett			2	2	3	3	3	3	4	4	4	4
Balett előkészítő gimnasztika	3	3	2	2								
Népi gyermekjáték	1	1										
Néptánc					1	1	1	1				
Társastánc					1	1	1	1			1	1
Moderntánc					1	1			1	1	1	1
Tánc történet							1	1	1	1		
Összesen	4	4	4	4	6	6	6	6	6	6	6	6

Az előkészítőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

Kötelező tantárgyak:

klasszikus balett (A. 1- 10-ig)
balett előkészítő gimnasztika (Ek.1-2., A. 1-2.)
népi gyermekjáték (Ek. 1-2.)
tánc történet (.5-6., 7-8.)

Kötelezően választható tantárgyak:

néptánc (A. 3-6.)
társastánc (A. 3-4., 9-10.)
moderntánc (7-10.)

Szabadon választható tantárgyak:

társastánc (5-6.)

/a tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgyak/

moderntánc (3-4.)

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

6.14. Képző és iparművészeti szakág.

I. FOTÓ-VIDEÓ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A fotó-videó műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerje meg a fényképezés és a mozgófilm-készítés történetét, az amatőr célokra ma használatos fotó-videó eszközöket, azok működését és alkalmazásuk lehetőségeit,
- sajátítsa el az emléképek és felvételek készítéséhez elengedhetetlen minimális ismereteken túl a kreatív munkához szükséges ismereteket és gyakorlati fogásokat,
- igazodjon el a fotográfia és a film sajátos formanyelvén, tudjon önálló elképzelés alapján fotóillusztrációkat, sorozatokat, riportot, illetve rövidfilmeket készíteni.

A fotó-videó műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerje meg a fényképezés és a videózás eszközeit (fényképezőgépek, objektívek, felvételi segédeszközök, nagyítógép, diavetítő, kamkorderek, kazetták, lejátszók, monitorok, világítóberendezések), anyagain (filmek, nagyítópapírok, kidolgozó vegyszerek, laborfelszerelések),
- legyen fogalma a fotók és mozgóképfelvételek felhasználásának módjairól (sajtó, nyomdaipar, reprodukciós és szemléltetési célok, információtárolás, helyi, regionális és országos tévéműsorokban való részvétel, egyéni és csoportos kiállítások, valamint részvétel hazai és nemzetközi pályázatokon),
- a tájékozottság szintjén ismerje a legmodernebb információrögzítési, tárolási és továbbítási rendszereket (pl. digitális mágneses képrögzítés CD-re, műholdas képtovábbítás és vétel, internet),
- ismerje és alkalmazza az álló- és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai alapismereteket, elsősorban azonban ismerje meg a saját maga által használt kamerát,
- tudja önállóan a helyes nézőpontot kiválasztani, az expozíciót meghatározni és komponálni,
- tudja alkalmazni a kép felvétel közbeni és utólagos átalakításának fogásait (fotó: alul- és túlexpozíció, szűrés, többes expozíció, rávilágítás, kitakarás; videó: jelenetfelbontás, vágásos rendezés, inzertezés, utóhangosítás).

A tanulók a mese- és egyéb jelenetek képekre bontásával, többszöri felvételével, majd az elkészült képsorok kiválogatásával, lerövidítésével és összeillesztésével gyakorolják a filmkészítést.

Követelmények

Fotó

A tanuló az alapfok végén ismerje meg és alkalmazza

- a következő labortechnikai eszközöket és eljárásokat: nagyítógép, a fekete-fehér nagyítás kidolgozó eszközeit és vegyszereit,
- a kész negatív értékelését,

- az egyszerű fekete-fehér nagyítás készítését,
- a fényképszárítást, -fényesítést,
- a színes negatív-pozitív eljárás hozzáférhető technológiáját (tanulmányozza a színes minilabort működés közben),
- az optikai leképezés alapfogalmait,
- a kompozíció alapelemeit (pont, vonal, folt, tér, forma, szín).

Legyen jártas

- a csendélet, a csoportkép, a tájkép, a városkép és az életkép készítésében és értékelésében.

A tanuló legyen képes

- biztonságosan és tudatosan használni a fényképfelvételek készítéséhez szükséges alábbi eszközöket: kamera, fekete-fehér és színes negatív filmek, állvány, világítási eszközök (lámpák, villanó).

A továbbképző végére a tanuló ismerje a felvételi területek közül

- a portrét, a sport- és akciófotót, a közel felvételeket, a fotóriportot, az esszét és az illusztrációt.

Legyen jártas az alapozó szakaszban tanultakon túl a következőkben:

- a felvételezés

= a tükörreflexes kamera használata,

= a csereobjektívek és sajátosságaik,

= megvilágításmérés,

= a felvételi segédeszközök (szűrők, előtétek, közgyűrűk) alkalmazása, összetettebb világítási szituációk és a derítés alkalmazása;

- labortechnika

= alkalmazza rendszeresen az exponáló órát,

= tudjon kiegyenlített fekete-fehér negatívot hívni,

= mindig készítsen csíkmásolatot,

= legyen képes igényesebb, nagyméretű (maximum 30×40 cm) ff nagyítás készítésére és kisebb retusálására,

= tudjon lényeges képrészletet kiválasztani, részletnagyítást készíteni,

= alkalmazza tudatosan a képlágyítás-keményítés, valamint a rávilágítás-kitakarás fogásait a jobb képminőség elérése érdekében,

= tanuljon meg képet keretezni (paszpartu);

- fotóelmélet és esztétika

= ismerje a fényértéket és a feketedési görbét,

= legyen tisztában a túl- és alulexpozíció jelentőségével,

= alkalmazza tudatosan a mélységelességet,

= tudja befolyásolni a kép kontrasztját,

= ismerje és alkalmazza a kompozíciós rendszereket (arany metszés, szimmetria-aszimmetria, átlós elrendezés, nyitott és zárt kompozíciók),

= ismerje fel és alkalmazza a lényeg kiemelésének eszközeit (élesség, tértagolás, elhelyezés, képkivágás).

A tanuló legyen képes

- felvételi tervet és ahhoz illeszkedő vázlatot készíteni,

- kritikus elemzésre és önértékelésre.

Videó

A tanuló az alapfok végén ismerje

- kamerája működését és az optikai képképzés fogásait.

Ismerje és alkalmazza

- a képkivágások (plánok) képalakító hatását (premier plán, szekond plán, bőszekond plán, amerikai plán, kistotál plán, nagytotál plán), közeli (inzert).

Legyen jártas

- a kameramozgásokban,

- a jelenetek képsorokra bontásában,

- a kész képsorok szükséges mértékben való lerövidítésében és megszerkesztésükben.

A tanuló legyen képes

- helyesen használni az állványt a rezdülésmentes felvételek készítése érdekében,
- önállóan nézőpontot kiválasztani,
- egyszerűbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján filmet forgatni,
- kamerával önállóan feliratot készíteni.

A tanuló a továbbképző végére ismerje

- az igényesebb és bonyolultabb kamerák (S-VHS és a digitális kamkorderek) működését.

Ismerje és alkalmazza

- a plánok összekapcsolásának szabályait,
- a szubjektív kamerás felvételsorokat,
- az utólagos száj-hangszinkronizálást (stúdiófelvétel).

Legyen jártas

- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazásában,
- a vágóképek tudatos megtervezésében és használatában,
- többszörös jelenetforgatás, a túlforgatás, a gépátállítás, a követés és a kocsizás alkalmazásában, az egyszerűbb elektronikus vágóasztal kezelésében,
- a filmes utómunkálatoknál a képi inzertezésben, a számítógépes feliratozásban és az utóhangosításban.

A tanuló legyen képes

- forgatási vázlatot készíteni, és abból egyszerűbb forgatókönyvet írni,
- rövid, feszesen vágott, technikai hibáktól mentes, szépen fényképezett és montírozott, igényes hanganyaggal ellátott filmet készíteni,
- számítógépes programok és fejlettebb montázsasztal segítségével alkalmazni egyszerűbb videotrökköket a képi hatás fokozása érdekében (áttűnés, képfordulás, átlukasztás, blue-box).

A tanuló legyen képes a saját maga és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és elemezni, ismerje fel azok erőnyeit és hibáit.

Az elsajátított alapismeretek és tapasztalatok birtokában tudjon eligazodni a képi információs rendszerek között.

A FOTÓ-VIDEÓ TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A FOTÓ-VIDEÓ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹ max. 90 perc

Fotó-videó műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc

- fotó-videómunka készítése 190 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanulónak a fotó-videóművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló fotóvideótechnikai jártasságát, tudását.

A fotó-videó műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

¹ A rajz-festés-mintázás kötelező tárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész fotó-videóalkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - rajzi és szöveges tervezési munka alapján, a tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó-videóalkotás, amely lehet:

- fotogram,
- mozgás érzetének visszaadása képi eszközökkel,
- egyszerű szituáció ábrázolása képsorokban,
- képsorozat készítése azonos kompozíciós elv alapján,
- storyboard készítése.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített fotó-videóalkotás.

Az intézmény által meghatározott fotó-videó vizsgamunka tervvázlatok vagy képes forgatókönyv alapján elkészített alkotás, amely lehet:

- tárgyfotó,
- környezetfotó,
- kockázással készült rövid tárgyanimáció,
- asszociációs montázssal elkészített rövid filmetűd.

3. A vizsga értékelése

A fotó-videó műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- labortechnikai eszközök és eljárások ismerete,
- a fényképezés és videózás eszközeinek és anyagainak ismerete, tudatos használata,
- a kompozíció alapelemeinek ismerete, alkalmazása,
- a képkivágások képalakító eljárások ismerete,
- önállóság, eredetiség,
- dokumentáció.

A FOTÓ-VIDEÓ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás² max. 120 perc

Fotó-videó műhelygyakorlat - max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc

- fotó-videómunka készítése 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Fotó-videó műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanulónak a fotó-videóművészet anyagairól, eljárásairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló fotó-videótechnikai jártasságát, tudását, művészi igényességét.

² A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

2.1. A fotó-videó műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész fotó-videóalkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - rajzi és szöveges tervezési munka alapján, a tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított alkotás, amely lehet:

- portréorozat különböző megvilágításban,
- a kollázs, montázs, frottázs, kemogram lehetőségeit kihasználó újszerű, egyéni próbálkozás,
- ritmusképzés ön- és vetett árnyékkal,
- reklámparódia.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített fotó-videóalkotás.

Az intézmény által meghatározott fotó-videó vizsgamunka tervvázlatok vagy képes forgatókönyv alapján elkészített alkotás, amely lehet:

- portréfotó,
- reklámfotó,
- mikro, vagy makro világot bemutató fotó,
- kamerában vágott, mozgást kifejező mikro történet,
- kétszereplős jelenet nyersanyagának megszerkesztése a szereplők szemszögéből.

2.2. A fotó-videó műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- az álló- és mozgókép létrehozásának anyagai, eszközei és műfajai,
- a fotózás és a videózás technikái, technológiái,
- a fotóművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a fényképezés és a mozgófilmkészítés története,
- a magyar fotóművészet jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.2. A fotó-videó műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- labortechnikai ismeretek,
- lényegkiemelés eszközeinek és módjainak ismerete,
- a képi kontrasztok ismerete,
- képkivágások képalakító hatásának alkalmazása,
- kompozíciós rendszerek ismerete és alkalmazása,
- felvételi terv és ahhoz illeszkedő vázlatok készítésének képessége,
- jelenetek képsorokra bontásának képessége,
- rövid, feszesen vágott technika alkalmazása.

3.2. A fotó-videó műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

II. A TANSZAK TANTÁRGYAI ÉS AZOK ÓRASZÁMAI

Képző és iparművészeti ág minden tanszak, tantárgy és óraszámai

Tantárgy	Évfolyamok

	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	22 - 23	22 - 23										
Vizuális alapismeretek	2 - 4	2 - 4										
Multimédiás elemek készítése			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2								
Műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy			2	2	2	2	2	2				
Digitális eszközök használata												
Szabad sáv												
Összesen:	2-4	2-4	6	6	6	6	6	6	4	4	4	4

II. Az iskola nevelési programja

1.Bevezetés:

1.1.Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai:

Intézményünkben a 8 évfolyamos iskola legfőbb feladatának tekinti valamennyi idejára gyermek, európai szellemben való nevelését, felkészítését a képességeinek megfelelő továbbtanulásra, tehetségének kibontakoztatására. Ezt szolgálja az oktatás mellett a tanulásszervezési eljárások sokszínűsége, az ismeretátadás egyénre/csoportra szabott módszereinek alkalmazása. Fontos célkitűzésünk, hogy tanulóink megismerjék, szűkebb és tágabb környezetük világát, a lakóhely által összetartozó közösség általános írott és íratlan értékrendjét, és legyenek képesek azt egyéni értékrendjükben, viselkedésükben, környezet tudatos magatartással érvényesíteni.

Intézményünk igény szerint kiemelt gondoskodást és fejlesztést biztosít kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók közül a kiemelten tehetséges tanulók és a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű tanulók számára a Borsod Abaúj Zemplén Megyei Intézményfenntartó Központ, Miskolc Tankerület intézményi rendszerében. Különös tekintettel saját intézményi igények kielégítésére, segítő, partneri szolgáltatás szervezésével együttműködési lehetőséget nyújtva a Tankerület, elsősorban a mikro térség intézményei között, kiemelten a beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézséggel küzdő tanulók vizsgálata, problémáinak kezelése, személyiségük terápiás segítése a fő cél.

Célkitűzéseink megvalósításában szorosan együttműködünk az intézményünkbe járó tanulók szülőivel, fenntartónkkal, a településsel valamint más partnereinkkel.

2. Az intézmény nevelési alapelvei és célrendszere:

A NAT általános nevelési alapelvei/értékei	Az intézmény saját általános nevelési alapelvei/értékei
Demokratizmus, humanizmus	Európai értékrendet képviselő, európai szellemiségű, szeretetteljes nevelés, megőrizve a magyar kultúra értékeit a társadalmi/gazdasági környezet elvárásaihoz alkalmazkodni képes, hazafias, tudásban gazdag, környezet tudatosan élő emberek nevelése.
Az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése	
Közösségi együttműködés, szolidaritás, tolerancia	
Esélyegyenlőség	Egyéni bánásmód és fejlesztés, a tanulók személyiségének, képességeinek maximális kibontakoztatása a gyermeki/tanulói közösségekben a gyermekek/tanulók mindenkifelett álló érdekeinek érvényesítésével
NAT kiemelt értékek	Az intézmény kiemelt értékei
A gazdasági fejlődéshez nélkülözhetetlen tudás, viselkedés megszerzése.	Osztály/évfolyam/intézményi szintű együttműködés - nyitott, egymással toleráns személyiségek és közösségek kialakítása. Anyanyelvi, nemzeti környezetünk iránti felelősség. Ökológiai szemlélet, a természet védelme, az élet tisztelete. A tanulókkal és szülőkkel közvetlen korrekt partneri viszony kialakítása.
Az ország, a nemzet szűkebb és tágabb környezetének megismerése.	
Nemzeti hagyományok ápolása.	
Az Európai közösséghez tartozás.	
Munkában való megbízhatóság	Cél és feladat, kritérium orientáltság a tanulási-tanítási folyamatokban. Szabályozott szervezeti működés, a szakmai és gazdasági folyamatok összhangja.
Minőségi munkavégzés-eredményes gazdasági szerepvállalás	

A NAT általános nevelési alapelvei/értékei	Az intézmény saját általános nevelési alapelvei/értékei
A tanítási – tanulási folyamat hatékonysága	Differenciált tanulói foglalkoztatás/fejlesztés az osztályteremi folyamatok legalább három szintjén. A megszerzett ismeretek, képességek sokoldalú alkalmazásának/ felhasználásának gyakoroltatása.
Egész életen át való tanulásra felkészítés	
Korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása	

2.1. Az intézményi nevelés-oktatás alapvető céljai és a NAT által megfogalmazott célok koherenciája

2.1.1. Az erkölcsi nevelés

Alapvető cél a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra, feladat megoldásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2.1.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

2.1.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a demokratikus nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

2.1.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejlesztendő készség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék

érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.1.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

2.1.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelésének módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve, felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

2.1.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A NAT ösztönözi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

2.1.8. Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

2.1.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest, átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell

bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

2.1.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értéktermelő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

2.1.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globalizált nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

2.1.12. Digitális kompetenciakészség javítása

Cél, a korszerű oktatás alapjait biztosító digitális kompetencia tanulói, pedagógusi területen történő fejlesztése. Tanulói szinten, a digitális eszközök készség szintű használata és alkalmazása, digitális hírek etikus kiszűrése, használata. Pedagógus szinten a digitális eszközhasználat készség szintre emelése, alkalmazása a napi oktatási területen, digitális tananyag használata, továbbfejlesztése, digitális íráskészség fejlesztése.

2.2. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola feladata! Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3. Az intézmény jellegéből adódóan sajátos nevelési célja:

- A tanulók nevelése az intézményben! Olyan öntudatos magyarok nevelése, akik tudják, hogy kiben és miért hisznek, tudják, hogy kinek és miért tanulnak, akik képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni, képesek a valódi értékek felismerni, és kontextusba helyezni.
- A tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás, speciális tehetségfejlesztő program működtetése.
- A különleges ellátást igénylő tanulókkal való kiemelt törődés, gondoskodás.
- A tanulók képességeinek és kompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- Alkotó pedagógiai klíma biztosítása

4. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának részletes szabályai:

4.1. Intézményi nevelési módszerek/eszközök:

Tanulóinkat igyekszünk pozitív tevékenységekre készíteni, gyengítve a negatív hatásokat a kompetencia alapú nevelés-oktatás fokozatos bevezetésével. Az alábbi nevelési eljárásokat alkalmazzuk céljaink elérése érdekében:

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás érdekében alkalmazott módszereink:

- minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép;
- érték-tisztázás, önismeret, bírálat, önbírálat;
- beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás;
- előadás, vita, beszámoló.

Ösztönző módszerek:

- helyeslés, biztatás, megbízás, elismerés, ígéret, dicséret;
- gyakorlás, követelés;
- ellenőrzés, értékelés szóban vagy írásban, osztályozás;
- játékos, dramatikus módszerek.

A pozitív magatartásra ható módszereink:

- helyeslés, ösztönzés, biztatás; elismerés, dicséret, jutalmazás;
- osztályozás; értékelés
- felszólítás.

A negatív viselkedés kialakulását megelőző módszerek:

- felügyelet;
- ellenőrzés;
- figyelmeztetés;
- intés, elmarasztalás, tiltás;
- büntetés.

4.2. Az intézmény további céljai:

I. = Ismeret. **K.** = Készség. **A.** = Attitűd.

NAT célrendszer – kulcskompetenciák fejlesztése	Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök	Intézményi célrendszer – a kulcskompetenciák tükrében
Anyanyelvi kommunikáció		
Fogalmak, gondolatok, tények, érzések, kifejezése, értelmezése, vélemények kifejezése szóban és írásban helyes és kreatív nyelvhasználat.	I: Megfelelő szókincs, nyelvtan, nyelvi funkciók ismerete, irodalmi és nem irodalmi szövegek, a kommunikáció változásai K: megfelelő, a helyzethez illeszkedő szóbeli és írásbeli kommunikáció alkalmazása, szövegfeldolgozás-információgyűjtés, segédesség használata A: pozitív, kritikus, építő jellegű párbeszédre való törekvés, az esztétikai minőség tisztelése, mások megismerésének igénye, társadalmilag felelős nyelvhasználat. Legó nyelvi programmal a kifejezések, térbeli irányultságok, nyelvtani szerkezetek, mondatok képzésének fejlesztése.	Az anyanyelvi alapkészségek (olvasás, írás, fogalmazás) fejlesztésének kompetencia alapú megvalósítása, igényes szóbeli és írásbeli kifejezőkészség- kulturált kommunikáció kialakítása, az információk megfelelő értelmezése, kezelése.
Idegen nyelvi kommunikáció		
Fogalmak, gondolatok, tények, érzések, kifejezése, értelmezése. vélemények kifejezése szóban és írásban	I: szókincs, funkcionális nyelvtan, szóbeli interakciók főbb típusai, nyelvi stílusok, társadalmi hagyományok, kultúra	Egy idegen nyelvi alapszintű kommunikáció elsajátítása.

NAT célrendszer – kulcskompetenciák fejlesztése	Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök	Intézményi célrendszer – a kulcskompetenciák tükrében
más kultúrák megértése, közvetítése	K: szóbeli üzenetek megértése, beszélgetések kezdeményezése, folytatása, szövegolvasás, szövegértés, szövegalkotás, segédeszköz használat A: pozitív, a kulturális sokféleség tiszteletben tartása, érdeklődés a különböző kultúrák iránt. Legó nyelvi programmal a kifejezések, térbeli irányultságok, nyelvtani szerkezetek, mondatok képzésének fejlesztése.	
Matematikai kompetencia		
A matematikai gondolkodás fejlesztése, alkalmazása, mindennapi problémamegoldás (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok, táblázatok alkalmazása).	I: számok, mértékek, struktúrák, alpműveletek, matematikai reprezentációk, matematikai fogalmak, összefüggések, koncepciók K: a matematikai elvek, folyamatok alkalmazása a mindennapokban, az érvek láncolatának követése, értékelése, az eredmények indoklása, a matematika nyelvén való kommunikáció, segédeszközök használata A: az igazság tisztelete, a dolgok logikus okának érvényességének keresése. A Legó matematika program keretében a számolási készségek fejlesztése.	A matematikai, logikai gondolkodás fejlesztésének kompetencialapú megvalósítása, a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása, az összefüggések felismerése, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
Természettudományos kompetencia		
Az ismeretek és módszerek felhasználásával a természetben lejátszódó folyamatok kölcsönhatásai, magyarázatai, előrejelzései - műszaki kompetencia: az emberi tevékenység okozta változások megértése, a fenntartható fejlődés egyéni és közösségi felelőssége.	I: természeti világ alapelvei, tudományos fogalmak, módszerek, technológiák K: a természettudományos és műszaki műveltség mozgósítása, gyakorlatias probléma megoldás, cselekvőképes a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása terén A: kritikus és kíváncsi, az etikai kérdések iránti érdeklődés a biztonság és fenntarthatóság tisztelete.	A természettudományos komplex látásmód kialakítása - természet és környezetvédelemre nevelés - felelősség kialakítása a közvetlen környezet védelme, fejlődése iránt.
Digitális kompetencia		
Az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használata a napi tevékenységekben - információk felismerése, keresése, tárolása, értékelése, előállítása.	I: I.S.T. (információs társadalom. technika.) szerepe, lehetőségei, főbb számítógépes alkalmazások, elektromos média útján történő kommunikáció, K: információkkal való műveletek: keresés, tárolás, előállítás, bemutatás, értékelés, internet szolgáltatások alkalmazása kritikai gondolkodás, kutatás, kreativitás, innováció A: kritikuság, megfontoltság, felelősségteljes használat. Legó programozási rendszer alkalmazásával a programozási ismeretek alapozása és elsajátítása.	A számítógépes műveletek, elektronikus kommunikáció megvalósítása alapfokon - elektronikus információkkal való hatékony gazdálkodás a tanulási folyamatban.
A hatékony, önálló tanulás		
Kitartó tanulás egyénileg és csoportban, az idővel és az információkkal való hatékony gazdálkodás - a lehetőségek és szükségletek felismerése, a tanulás folyamatának ismerete - az előzetes tudás és tapasztalás felhasználása, - motiváltság és magabiztosság	I: ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek erős és gyenge pontjait, találja meg a számára megfelelő/elérhető oktatási, képzési lehetőségeket K: írás, olvasás, számolás, IST eszközök használata, együttműködés másokkal A: pozitív, tanulás iránti motiváció, új tanulási lehetőségek felkutatása, a tanultak széles körű alkalmazása.	Hatékony, önálló és egymástól tanulás megtanítása - a már megszerzett tudás alkalmazási képességének kialakítása - a szükséges információk megkeresésének, felhasználásának kialakítása
Szociális és állampolgári kompetencia		
Harmonikus életvitel, közösségi beilleszkedés, a	Szociális I: a fizikai és mentális egészség, egészséges életvitel, normatudat, szabályok, alapvető társadalmi és kulturális	A társadalmi, gazdasági elvárásoknak megfelelő

NAT célrendszer – kulcskompetenciák fejlesztése	Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök	Intézményi célrendszer – a kulcskompetenciák tükrében
közjó iránti elkötelezettség és tevékenység - hatékony részvétel a társadalmi, szakmai életben, konfliktuskezelés - a közügyekben való aktív, építő részvétel	konceptiók (esélyegyenlőség, megkülönböztetés-mentesség, stb.), az európai társadalmak gazdasági-társadalmi dimenziói, nemzeti és európai identitás K: hatékony kommunikáció, empátia, stressz és frusztrációkezelés, a változások iránti fogékonyság A: együttműködés, magabiztosság, integritás, a sokféleség elismerése, az előítéletek leküzdése, kompromisszum készsége Állampolgári I: a demokrácia és állampolgárság, a nemzeti, európai, a világ, történelmi fejlődésének, eseményeinek, tendenciáinak ismerete K: közügyekben való együttműködés, problémaérzékenység, döntéshozatal-szavazás, döntéselemzés A: az emberi jogok tisztelete, a sokféleség elfogadása, Európai Unióhoz és a nemzethez, a településhez tartozás nyitottsága, közösségi összetartozás, felelősségérzet.	szabálykövetés, tolerancia kialakítása - felelősségtudat kialakítása a saját sorsa iránt - egészséges életvezetés.
Kezdeményező-készség és vállalkozói kompetencia		
A környezet megismerésével a kínálatkozó lehetőségek megragadása - célorientáltság, egyéni tervek készítése és megvalósítása.	I: ön és társismeret, kapcsolatteremtés, kommunikáció, a pénz és gazdaság világa, az abban való tájékozódás, a vállalkozások jogi feltételei K: tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, elemzés, kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatelemzés, egyéni és csapatmunkában való részvétel A: függetlenség, kreativitás, innováció a személyes és társadalmi életben, célorientáltság, határozottság.	A környezeti hatásokra való rugalmas reagálás képességének kialakítása - célorientált, motivált, kitartó feladatmegoldás elsajátíttatása.
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség		
Az esztétikai megismerés fontossága, az érzések, élmények, elképzelések kreatív művészi kifejezése tradicionális művészetek nyelvén, a média segítségével - irodalom, zene, dráma, tánc, báb, vizuális művészetek, tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern kifejező eszközök – fotó, mozgókép	I: a helyi, nemzeti, egyetemes kulturális örökség, az egyén és közösség világban elfoglalt helye, az esztétikum szerepe a minden napi életben K: művészeti önkifejezés, műalkotás elemzés, a művészetek és a gazdaság kapcsolatának, lehetőségeinek felismerése A: nyitottság, érdeklődés, esztétikai érzék fejlesztése, önismeret gazdagítása, emberi viszonyok fejlesztése.	A művészetek felhasználása az önmegvalósítás folyamatában - a szabadidő kulturált, hasznos eltöltése, kreatív tevékenységekkel.

4.2.1. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósítása
Elvárások
Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is megtervezi. Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét; a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb. Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.

Az órát a cél (ok) nak megfelelően, logikusan építi fel.
A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt.
Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására.
Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja.

A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.

Célszerűen használja a digitális, online eszközöket
Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
Alkalmazza a differenciálás elvét.

4.3. Fejlesztési feladatok, a nevelő-oktatómunka eszközei, eljárásai, siker kritériuma.

A célok megnevezése	A cél elérését szolgáló feladatok	A célok, feladatok megvalósításának eszközei, eljárásai	Sikerkritérium
A hit és erkölctant tanuló tanulók nevelése	Szilárd erkölcsi értékrend kialakítása	Hit és erkölctan tanórai speciális módszerek, technikák alkalmazása. Példák, példabeszédek kontextusba helyezése.	Az iskola tanulói keresztyén, erkölcsi hitükben megerősödve, stabil erkölcsmagatartást tanúsítva hagyják el az iskolát.
A sajátos nevelési igényű tanulókkal való kiemelt foglalkozás.	A tanítási órák és a habilitáció, rehabilitációs foglalkozások összhangja Pozitív diszkrimináció.	Egyéni fejlesztési tervek, egyéniesített eszközök, feladatlapok.	A tanórai munkában az SNI-s tanulók teljesítménye nem marad el feltűnően társaiktól, csökken a közöttük lévő tudás és készségbéli különbség.
A tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás.	Tehetség felismerés Tehetséggondozás tehetségkövetés.	Egyéni fejlesztési tervek. Gyorsítás, dústítás, gazdagítás, művészeti lehetőségek, sport, táblajátékok, külön foglalkozások.	A tanulók középiskolai eredménye nem romlik a nyolcadik év végihez képest.
Az anyanyelvi alapkészségek (olvasás, írás, fogalmazás) fejlesztésének kompetencia alapú megvalósítása.	Magabiztos betűismeret elsajátítása-olvasás, írás, helyesírás jártasság szintű ismeretének kialakítása Jártasság kialakítása: életkornak megfelelő többféle szövegtípus feldolgozása.	Betű hívóképek, szókérték, képek, szójegyzék, olvasólapok kompetencia feladatípusok megoldása válogató olvasás, kulcsszavak keresése, életszerű írásos feladatok adása, kooperatív technikák.	Magyar nyelvi (elsősorban értő olvasásuk) tudásuk megfelelő szintű elsajátítása, amely megalapozza más tantárgyak sikeres tanulását is.
Igényes szóbeli és írásbeli kifejezőképesség-kulturált kommunikáció kialakítása.	Szókincsfejlesztés Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség megfelelő szintre emelés Nyilvánosság előtt való szereplés képességének kialakítása.	Bábok, dramatikus játékok, párbeszédek, szituációs játékok, tollbamondás, nyelvhelyességi gyakorlatok, saját gondolatok, érzelmek megfogalmaztatása, vitakultúra gyakorlása, interjúkészítés, prezentálás, kiselőadás.	A tanulók szóbelisége, kulturált kommunikációja mérésrel bizonyítottan megfelel az életkori elvárásoknak.
Az anyanyelvi információk megfelelő értelmezése, kezelése.	Szövegértés fejlesztése, típusfeladatok rutinszerű megoldása.	Eszközhasználat: lexikon, szótár, könyvtár, internet, info pontok, helyes kérdések feltételének gyakorlása.	A tanulók tudnak egy szövegből adott szempont szerint kis hibaszázalékkal információt keresni, értelmezni.
Egy idegen nyelvi alapszintű kommunikáció elsajátítása az a tantervi követelmény alapján.	Életszerű problémamegoldás, az adott idegen nyelv alkalmazni tudása receptív és beszédkészség fejlesztése.	Szituációs gyakorlatok, egyéni, páros csoportmunkák, interaktív, kooperatív technikák	Az iskolát elhagyó tanulók a középiskolában nem rontanak tanulmányi eredményt idegen nyelvből.
A matematikai, logikai gondolkodás fejlesztésének kompetencialapú megvalósítása	Matematikai alapkészségek fejlesztése Műveletek pontos megoldásának elsajátítása szóban, és írásban	Számkártya, korong, pálcika, színes rúd, mérőeszközök, számegyenes kompetencia feladatok gyakorlása, matematikai algoritmusok folyamatos gyakorlása, kooperatív oktatási technikák, táblajátékok alkalmazása.	Az elemi számolási készség/országos kompetenciamérés mutatói emelkedő (helyi és országos) százalékuak legyenek.
A tanult matematikai ismeretek gyakorlati alkalmazása, az összefüggések felismerése, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	A matematika tanítása segítse a mindennapi problémahelyzetek gyakorlati megoldásának rendszeres gyakorlása- a mindennapi élet-összefüggések.	Analógiás eljárások, tevékenykedtetés, „látom, hallom, mondom, csinálom” elve. Grafikonok, ábrák olvasása, értelmezése. Érvelés és bizonyítás terminológiája.	Az elemi számolási készség/országos kompetenciamérés mutatói emelkedő (helyi és országos) irányuak legyenek.

A célok megnevezése	A cél elérését szolgáló feladatok	A célok, feladatok megvalósításának eszközei, eljárásai	Sikerkritérium
Természettudományos komplex látásmód kialakítása	Térbeli, időbeli tájékozódásra nevelés Tantárgyközi tartalmak megismerése, ok-okozati összefüggések, a természeti világ alapelveinek megismertetése rész-egész viszonyának felismertetése.	Képek, kirándulások, séták, gyűjtések, filmek, könyvek, természet a művészetekben. Kísérletek, gyűjtőmunka Tanulói projektek, egyéni és csoportos feladatok.	A tanulók képesek komplex feladatok megoldására, összefüggések felismerésére.
Természet és környezetvédelem fontosságának megértetése.	Közvetlen környezetünk múltjának, jelenének megismerése. Környezetünk tisztasága. Lakóhelyi veszélytérkép.	Szelektív hulladékgyűjtés, udvargondozás az iskolában, tantermek, folyosók tisztaságának megtartása diákügyletei feladatok ellátása, takarékoság a hétköznapiakban, ÖKO tudatosság fejlesztése.	Tanulóinkban kialakul a környezettudatos gondolkodásmód, ismerik a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.
Felelősség kialakítása a közvetlen környezet védelme, fejlődése, fenntarthatósága iránt.	Tevőleges részvétel a környezeti fejlesztésekben, az iskola szűkebb területén. A rongálások megelőzésére nevelés.	Sport, iskolaudvar, kalandpark gondozása, egyéni munkavégzés (virág, palánta..) Felelősi rendszeren keresztül környezetünk megóvása, a tantermi dekorációjának rendszeres frissítése tanulói közreműködéssel.	A tanulók megóvják közvetlen környezetüket, csökken a szándékos rongálások száma.
Számítógépes műveletek, elektronikus kommunikáció megvalósítása alapfokon.	Közismereti tanórákon az IKT alkalmazásával történő feladatmegoldás elsajátítása.	Kutatómunka, Internet, elektronikus szótár használata, egyszerű táblázatok készítése, adatok értelmezése, feldolgozása.	A számítógép eszközként való használata közismereti tanórákon és a másnapi felkészülésben.
Elektronikus információkkal való hatékony gazdálkodás a tanulási folyamatban.	Közismereti órákon IKT alkalmazása a tanulói megismerési folyamatokban.	Páros és csoportmunkák, prezentációk készítése, anyaggyűjtés, rendszerezés adott témakörben, információ - kereső rendszerek megismerése.	Kis előadások, gyűjtőmunka alkalmával az elektronikus úton beszerezhető információk kezelése.
Hatékony, önálló és egymástól tanulás elsajátítása.	Énkép, önismeret kialakítása A tanulás tanítása, a koncentráció és figyelem fejlesztése, a kreatív gondolkodásra nevelés Koncentrált feladatmegoldásra szoktatás.	Tanulási technikák megismertetése, gyakoroltatása (egyéni és társas) önálló eszközhasználat, elemzés, lényegkiemelés, jegyzetkészítési alapok.	Napi gyakorlat az osztályteremi folyamatokban az egymástól tanulás.
A már megszerzett ismeret, készség, attitűd alkalmazási képességének kialakítása.	Gazdasági nevelés Gyakorlatias, problémamegoldó gondolkodás.	Szituációs játékok, életszerű feladatok adása minden tanórán.	Minden tanulási helyzetben, hétköznapi szituációkban képes a tudását/ismereteit kondicionálni.
A szükséges információk megkeresésének, felhasználásának fejlesztése.	Köznapi és médiás szövegek értelmezése Számítógép eszközszintű használata a mindennapi életben. Szelektálás és lényeglátás képességének kialakítása Adatbázisok kezelésének elsajátítása.	Helyi média, számítógép, internet.	A tanulók képesek önálló ismeretszerzésre, legalább 70%-ban megfelelnek az országos kompetenciamérés követelményeinek.
A társadalmi, gazdasági elvárásoknak megfelelő szabálykövetés, tolerancia kialakítása.	Énkép, önismeret Hon és népismeret Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra, kisebbségi és nemzeti társadalmak, kultúrák és a mások elfogadtatása Takarékosságra nevelés	Szituációs helyzetek, saját és más kultúrák értékeinek megismertetése szabályok ismerete, betartása gyakoroltatása szerepjátékokban, felelősség a közösen hozott szabályok betartásában. (házi rend)	A tanulók betartják az iskola házirendjét, csökkenő tendenciát mutat az írásbeli figyelmeztetések száma.

A célok megnevezése	A cél elérését szolgáló feladatok	A célok, feladatok megvalósításának eszközei, eljárásai	Sikerkritérium
	egymás iránti felelősségnevelés.		
Felelősségtudat kialakítása a saját sorsa iránt.	Aktív állampolgárság, demokrácia, nemzettudat erősítése, Európai és keresztény értékrend a gyakorlatban.	Diák önkormányzatiság. Hivatalos fogalmazványok elkészítése.	A tanulók tanulmányi eredménye, magatartás és szorgalom jegye tükrözzé egyéni képességeiket.
Egészséges életvezetés.	Testi, lelki egészség, egészséges napirend, táplálkozás. A művészet, sport és erkölcsszerepe a lelki egészségben. Drog- és alkohol-prevenció.	Szituációs játékok. Előadások, védőnői tanórák, előadások. Sport, mindennapos testnevelés, testmozgás.	A személyi higiénia hiánya, dohányzás és alkoholfogyasztás miatt nem kerül sor közösségi nevelés vagy magasabb rendű figyelmeztetésre/ illetve ez csökkenő tendenciát mutat.
A környezeti hatásokra való rugalmas reagálás képességének kialakítása.	Helyes példakövetés, Sikerorientált magatartás, vitakultúra tanítása.	Dráma módszerek alkalmazása Társalgási szokások gyakoroltatása Problémahelyzet elé való állítás, és azok megoldása, tanulói projektek készítése. BED. S (student)	A tanulók képesek egy új osztálytárs érkezését toleránsan fogadni, befogadók.
Célorientált, motivált, kitartó feladatmegoldás elsajátíttatása.	Felkészülés a felnőtt szerepre. Tudatosság, rendszeresség az iskolai és az otthoni tevékenységekben.	Pozitív motiváció, és megerősítés életkori sajátosságoknak megfelelő érzelmi, tapasztalati úton elsajátítható ismeretek adása, havi terv, heti terv, órarend, óraterv, tanterv, munkaterv.	Az órai munka kihasználtsága, hatékonysága nő, nem/kevesebb idő telik el fegyelmeléssel.
A művészetek felhasználása az önmegvalósítás folyamatában.	Európai azonosságtudat- egyetemes kultúra különböző művészetek alapjainak megismertetése érdeklődési körnek megfelelő ösztönzés az önmegvalósításra.	Tánc, zene, és vershallgatás, színház, és kiállítás látogatás, szakkör, kézműves foglalkozás.	Saját önmegvalósításuk, kreativitásuk megmutatása tanulói kiállításokon, évi két alkalommal.
A szabadidő kulturált, hasznos eltöltése, kreatív tevékenységekkel.	Délutáni foglalkozások tervezése. A napközis szabadidő hasznos eltöltése.	Projektek, kreatív tevékenységek végeztetése. Kirándulások, séták, családi nap	Projektek, kreatív tevékenységek végeztetése, kirándulásokon, családi napon az osztály 90%-a aktívan részt vesz.

4.3.1. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

A tanulás támogatása
Elvárások
Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervén.
Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.
Felismeri a tanulók tanulási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. kihasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására.

Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra.

A tanulást támogató környezetet teremt például a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával, a diákok döntéshozatalba való bevonásával.

Tanítványaiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét. Ösztönözi a tanulókat az IKT - eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában.

megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára, például webes felületeket működtet, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok.

4.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztéssel összefüggő feladatok minden pedagógus ismeretközlő tevékenységében tanítási gyakorlatában megjelenik, középpontban az egyéni tanulási utak, a tanulási motiváció fejlesztése áll.

Kulcskompetencia	Képzési szakasz	Készség és képességfejlesztés feladatai, a tanulói tevékenységben, tanulásszervezésben
Anyanyelvi kommunikáció	1-4.	A megismerő funkciók kiemelt fejlesztése, a kognitív tevékenységek megalapozása. Érzelmi intelligencia és a szocializáció fejlesztése a megismert szövegek felhasználásával - helyzetnek megfelelő kommunikációs fordulatok elsajátítása. Jellembeli, akaratú tényezők fejlesztésének tudatos irányítása-motiváció, kitartás, érdeklődés fejlesztése. Induktív tanulási mód bevezetése a matematika és magyar nyelvi oktatás területén.
	5-6.	Az anyanyelv eszközként való használata a megismerő, ismeretszerző tevékenységben. Érzelmi kötődés kialakítása a magyar nyelv és irodalom iránt. Irodalmi példaképek, emberi sorsok megismerésének segítségével viselkedésbéli, jellembeli tulajdonságok fejlesztése (kitartás, türelem, tiszteletadás, becsületesség, stb....).
	7-8.	A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség felhasználása a jó és rossz megkülönböztetésének kifejtésére, az irodalmi példákból vett konfliktuskezelési technikák megismerése, gyakorlása, belsővé válása.
Idegen nyelvi kommunikáció	1-4.	Idegen nyelvi alapszókincs elsajátításával, folyamatos fejlesztésével a kognitív tevékenységek fejlesztése. Beszélgetés kezdeményezése, folytatása és befejezése a mindennapi élethez kapcsolódó témákról alkalmat teremt szocializációs készségek, kapcsolatteremtés fejlesztésére, korrekt kommunikációra.
	5-6.	A meglévő szókincs egyre bővülő mondatokká formálása, verbális interakció típusainak megismertetése, különféle témákról beszélgetés kezdeményezése, folytatása, befejezése. Ország ismereti szövegek olvasása , megértése – az érdeklődés, kíváncsiság felkeltése más népek kultúrája iránt.
	7-8.	A gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő kifejezésének fejlesztése. Kulturális különbségek iránti fogékonyság, tolerancia erősítése- jellembeli, viselkedésbéli előrelépés

Kulcskompetencia	Képzési szakasz	Készség és képességfejlesztés feladatai, a tanulói tevékenységben, tanulásszervezésben
Matematika	1-4.	Alkalmazóképes tudás az ismeretszerzésben, logikus gondolkodás, biztos számolási tudás elsajátítása. Problémamegoldás során együttműködési készség fejlesztése.
	5-6.	Megismerésben a tapasztalatok felhasználása, a képzelet, az emlékezet, a gondolkodás fejlesztése.
	7-8.	Problémakezelés és megoldás, motivált célorientált magatartás kialakítása. Tantárgyi kommunikáció a matematikai terminológia alkalmazásával. Az ismerethordozók használatával kreativitás fejlesztése.
Természettudományos	1-4.	A kritikus gondolkodás fejlesztése, a tanultak tapasztalatokkal való összevetése. Az összefüggések, az ok-okozat alapszintű megértetése.
	5-6.	A tudományok ismeretével a közöttük lévő kapcsolódási pontok megkeresésével kognitív képességek fejlesztése.
	7-8.	Komplexitás, az ismeretszerzés eredményeinek kreatív felhasználása. A kíváncsiság, érdeklődés felkeltése az élő és élettelen természet iránt. Kölcsönhatások, összefüggések –logikus gondolkodás fejlesztése.
Digitális	1-4.	Koncentráció és figyelemfejlesztés, finom mozgások felhasználása a megismerő tevékenységekben.
	5-6.	Konstruktivitás, logikus gondolkodás. Ítéző és döntőképeség fejlesztése.
	7-8.	Kommunikációs képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatához szükséges terminológia alkalmazásával.
Hatékony, önálló tanulás	1-4.	Önismeret énkép kialakítása. A tanuló helye az osztályközösségen belül.
	5-6.	Saját értékekkel(pontosság, kitartás, kudarcűrész, stb...)való gazdálkodás, saját korlátok ismerete - reális énkép kialakítása. Akarat, szándék fejlesztése, a tanulás iránti motiváció kialakítása, az élethosszig tartó tanulás elvének megértetése.
	7-8.	Saját tanulási stílus megismerése, tudatos tanulási technikák alkalmazása, fejlesztése.
Szociális és állampolgári	1-4.	Szokásrend és szabálykövetés az iskolai viselkedésben. Együttműködés a játékokban, feladatok megoldásában. Fegyelemre szoktatás.
	5-6.	Iskolapolgári jogok és kötelességek szerepe a tanulók magatartási szokásaiban. Alkalmazkodás és együttműködési készségek fejlesztése.
	7-8.	Önértékelés, önszabályozás életkornak megfelelő szinten. Szervezőkészség fejlesztése.
Kezdeményező képesség és vállalkozói	1-4.	Megismerő és befogadó készség fejlesztése. Kapcsolatteremtési gyakorlat kialakítása.
	5-6.	A megszerzett tapasztalatok kreatív felhasználása új helyzetekben, probléma érzékenység, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. A személyes ráfordításra, befektetésre való nevelés.

Kulcskompetencia	Képzési szakasz	Készség és képességfejlesztés feladatai, a tanulói tevékenységben, tanulásszervezésben
	7-8.	Bátor kiállás, érdekérvényesítés, asszertív magatartás kialakítása. Kitartás, határozottság fejlesztése. Konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség	1-4.	A művészi kifejezés iránti nyitottság, érdeklődés kialakítása. Érzelmi intelligencia fejlesztése a műalkotások elemzésén keresztül. Kézügyesség fejlesztése.
	5-6.	Értelmi, érzelmi, akarat, jellembeli tényezők fejlesztése a művészetek eszközeivel. Kézügyesség fejlesztése.
	7-8.	Értelmi, érzelmi, akarat, jellembeli tényezők fejlesztése a művészetek eszközeivel.

4.4.1. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, közösségi nevelés tevékenység
Elvárások
Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit.
- Óráin harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremt. - Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére neveli. - Munkájában figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. - A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönözi, fejleszti a tanulók vitakultúráját. - Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, alturizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
- Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során. - Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére online közösségeket hoz létre, ahol értékteremtő, tevékeny, követendő mintát mutat a diákoknak a digitális eszközök funkcionális használatának terén.
- Az iskolai, osztályteremi konfliktusok megelőzésére törekszik, például megbeszélések szervezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel. - A csoportjaiban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és alkalmazza.

4.5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.

4.5.1. Legfontosabb célkitűzéseink:

- Az Örökös ÖKO Iskolai hagyományok és követelmények teljesítése és fejlesztése.
- Egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.
- Jártasságok, készségek kialakítása.
- Egészséges életmódhoz szükséges szokások gyakoroltatása.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra káros, az egészség képviseljen értéket.

- Az egészséges és tiszta környezet iránti szükséglet kialakítása.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- Testmozgás fontosságának tudatosítása.

4.6. Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés az iskolai élet minden területén fontos feladat.
- Az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása.
- Egészségvédő lehetőségek bemutatása.
- Közérthető ismeretek nyújtása az egészség megvédése, és visszaszerzése érdekében.
- Alapvető érték az élet és az egészség, ezek megóvására magatartási alternatívák ajánlása, gyakorlás, példamutatás.
- Egészségvédelmi szokásrendszer kialakítása, helyes szokások folyamatos gyakoroltatása és ellenőrzése.
- Tanulók ösztönzése – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Segítség nyújtása az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.
- Mozgás és játék lehetőségének biztosítása a szabad levegőn.
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Tanulóink fogyasztási szokásaikban helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

4.7. Személyi higiéne kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele.

4.8. Mentálhigiéne feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése.
- Megfelelő segítségnyújtás a lelkiileg sérült tanulóknak. A lelkiileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

4.9. Családi életre nevelés feladatai:

- A tanulók alkalmassá tétele a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására.
- Lássák, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Kíváncsok családmódelről iránti igény felkeltése és kialakítása.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés. Ismerjék és értsék meg testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Ismeretek nyújtása a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről.
- Legyen fogalmuk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

4.10. Egészségnevelés prevenció programja:

- Egészséget károsító tényezők megismertetése, a veszélyek feltárása, különös tekintettel a káros szenvedélyek, alkohol, dohányzás, drog hatásainak feltárása közösségi nevelésórakon, lehetőség szerint a tanórákon a tananyaghoz kapcsolódva.
- Védőnő felvilágosító, segítő tevékenysége.

4.11. Külső kapcsolataink:

- ANTSZ B.-A.-Z Megyei Intézete
- Vöröskereszt Megyei Szervezete
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat B.-A.-Z. Megyei Szervezete
- Iskola- egészségügyi ellátás
- Bócsi községi rendőrség
- Bócsi községi Családvédelmi Szolgálat

- *Bócs egészségügyi központ (védőnő, iskolaorvos)*
- *Bócsi Kisebbségi Önkormányzat*
- *K. K. és Miskolci Tankerületi Központ*
- *Szülői közösség*
- *A településen működő történelmi egyházak képviselője.*
- *A településen működő társadalmi szervezetek.*
 - *Életet az éveknek Bócsi Nyugdíjas Egyesület.*
 - *Rózsafa hagyományörző egyesület.*
- *Bócs Községi Önkormányzat*
- *Mikro térség iskolái*
- *Megyei Középiskolák*
- *Hernád Óvoda*
- *Hernádnémeti Általános Iskola*
- *Hernádnémeti Községi Önkormányzat*
- *Berzék Általános Iskola*
- *Berzék Községi Önkormányzat*
- *Bócs Sport klub*
- *Bócs Kézilabda Sport Club*
- *Bócs Faluház*
- *T.I. R. E.K.*
- *Lévay József Ref. Gimnázium*

4.12. Egészségnevelést szolgáló szabadidős tevékenységek:

- Szervezett sportfoglalkozások,
- Játékos foglalkozások az udvaron,
- Osztálykirándulások,
- Természetismereti vetélkedők,
- Téma napok – természeti ünnepekről való megemlékezés,
- Iskolai családi nap,
- Sportversenyek,
- Az iskola kertjében virágültetés tavasszal, gondozásuk folyamatosan,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Az iskola folyamatos természetbarátta, ízléssé, otthonossá tétele,
- Téli gondoskodás énekesmadarainkról,
- Kerékpáros ügyességi verseny a Rendőrkapitányság rendezésében,
- Munkabiztonsági és tűzvédelmi bemutató,
- Iskolai nyári táborok,
- Gyógytestnevelés,

4.13. A mindennapos testedzés feladatainak végrehajtását segítő program:

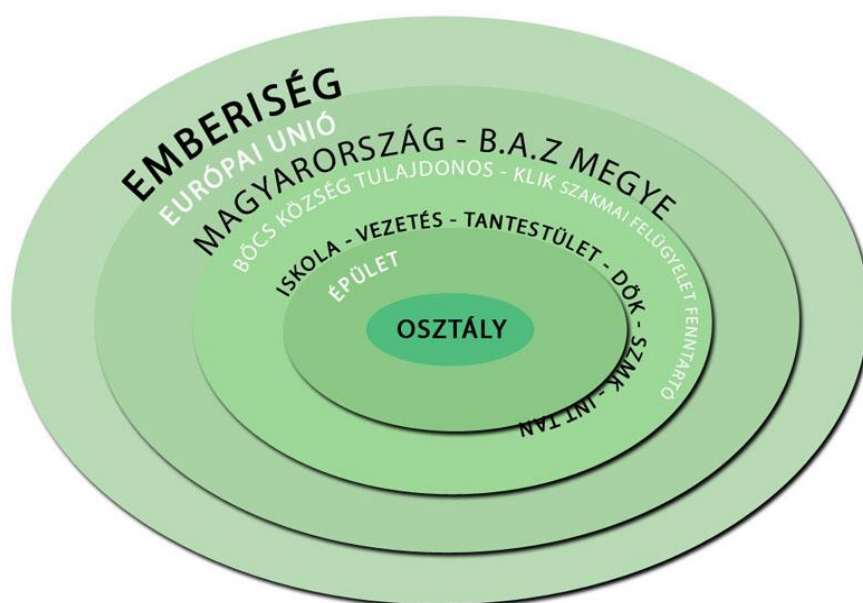
- 1-4 évfolyamokon a mindennapos testnevelés biztosítása,
- 5-8 évfolyamokon a mindennapos testnevelés biztosítása,
- 9-12 évfolyamokon a mindennapos testnevelés biztosítása,
- Az 5-8. osztályos tanulók számára a kötelező testnevelés órákon kívül a tánc, a tömegsport, foglalkozások és az edzések biztosítják a mindennapos testmozgás lehetőségét,
- Intézményen belüli és intézmények közötti játék- és mérkőzés lehetőségek biztosítása, kihasználása,
- Szabadidős foglalkozások,
- Táncfoglalkozások,
- modern tánc,
- néptánc,
- társastánc,
- Utánpótlás programok,
- Kézilabda (B.K.S.C. utánpótlás bázis),
- Labdarúgás (D.V.T. K. utánpótlás bázis, Bozsik program),
- Kirándulások.
- D. S. K. foglalkozások,

- Iskolai Sportköri foglalkozások, labdarúgás, kézilabda, kosárlabda.
- Szakkörök; kosárlabda, atlétika, sakk.

4. 14. A kulcskompetenciákhoz rendelt feladatok az egészségfejlesztés során:

Kulcskompetenciák	Készség és képesség fejlesztés feladatai, a tanulói tevékenységben, tanulászervezésben
Anyanyelvi kommunikáció	Egészséges életmódhoz kapcsolódó megfelelő szókincs kialakítása, fejlesztése. Értelmes, érthető beszéd, vita, kiselőadások, szöveges munkák prezentációk. A témához kapcsolódó szövegek feldolgozása. Heurisztikus írás – olvasás, vagy Meixner, illetve KIP módszerre való tanítás, vázlatkészítés.
Idegen nyelvi kommunikáció	Gondolatok, érzések, ismeretek kifejezése a témával kapcsolatban, csoportbontásban, differenciált módon. Életszerű, természetes beszédhelyzetek; táplálkozás, orvosnál, bevásárlás, stb.
Matematika	Grafikonok elemzése, számítások: az ideális testsúly, kalória értékek, az egészséges és egészségtelen táplálékok árkülönbözete. Heurisztikus matematikatanítás.
Természettudományos	Emberi test részeinek, életműködéseinek megismerése. Egészséges életmód kialakítása. Táplálékaink és a szervezetre gyakorolt hatásai. Káros szenvedélyek hatásai, elkerülésük lehetőségei. Környezettudatos magatartás kialakítása
Digitális	Számítógép használata az oktatási folyamatban: Internet használat. Kiselőadások. Bemutató programok
Hatékony önálló tanulás	Harmonikus személyiség kialakítása az egyenletes leterhelés biztosításával, képesség kibontakoztató program, támogató alkalmazásával.
Szociális és állampolgári	Olyan viselkedésformák elsajátítása, melynek segítségével a társadalom hasznos tagjává válhat. Mások elfogadása és tisztelete.

5. Aközösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

5.1. Az intézményi közösségépítés célja:

- intézményi közösség kialakítása európai és hazafias szellemiségű neveléssel,
- társadalomba való bekapcsolódás segítése
- demokratizmus, humanizmus alapjainak megismertetése a tanulókkal, összhangban az egyéni/emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- az alapvető intézményi közösségek (osztályok, csoportok) együttműködésen alapuló kialakítása útján,
- a tolerancia, egymás elfogadása alapján szerveződjenek a tanítási-tanulási folyamatok.
- közösségi nevelés tanórai keretbe foglalása,

5.2. A fenti célok érdekében ellátandó feladatok:

- az erkölcsi ismeretek átadása és gyakorlati helyzetekben való alkalmazása,
- a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató kapcsolatteremtő, kapcsolatépítő foglalkozások, játékok, gyakorlatok alkalmazása,
- az előítéletek felismerésére, tudatosítására való képesség fejlesztése,
- a testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés,
- a bűnmegelőzés,
- a drog prevenció.

5.2.1. Osztály:

A közösség építés legkisebb, legalapvetőbb egysége. Itt alakítjuk ki a szokásrendeket, gyakoroltatjuk a társas érintkezési formákat és használjuk a társas tanulási módokat. A családot bevonjuk az iskolai programokba: alapítványi bál, ünnepségek, projektek, családlátogatás, irányított beszélgetések, fogadóórák, nyílt tanítási napok.

5.2.2. Épületegység:

Iskolánk egy feladat ellátási helyen működik, több részletben, térben és időben eltérően épített épület komplexum alkotja. A kisebb közösségek számára a nagyobb közösségben való tevékenykedés lehetőségeként ünnepségeket, projekteket, versenyeket szervezünk. Az épületegységben ügyeleti rendszer működik. A folyosón minden osztály faliújságon mutatja be életének eseményeit.

Az alsós napközis csoportokban megtanulják a gyermekek a közös tanulás módszereit, az egymáshoz való alkalmazkodást a tanulás, közös étkezések, a szabadidő eltöltése során.

A tanuló szobai foglalkozások, kettős célt szolgálnak.

- felzárkóztatás
- tehetséggondozás

5.2.3. Iskola - Diákönkormányzat:

A DÖK optimális működése jól szabályozza a tanulók joginak, kötelességeinek érvényesülését, valamint a diákok szabadidős tevékenységeinek szervezését. Az iskolai közösség összetartozását ünnepségeken és a versenyeken a tanulói egységes nyakkendőt viselése is kifejezi. Az iskola közösségét a hétkezdő áhítatok közös éneklései is építik. Itt ismerheti meg a tanulóközösség a versenyek eredményeit, az aktuális mindenkit érintő tudnivalókat.

5.2.4. Bócs község:

Bócs település közösségi színtereinek megismertetése és az itt alkalmazott viselkedés gyakoroltatása az osztályfőnökök és a napközis tanítók/tanárok feladata. Törekszünk a települési események, a község más intézményeiben, szervezeteiben folyó tevékenység megismerésére, műsorokkal a nagyobb közösségben való részvételre, a helyi médiában való szereplésre.

5.2.5. Miskolci Tankerületi Központ:

2013. január 01-től az intézmény fenntartója. 2016. Július 01 – től átszervezést követően a közvetlen fenntartói feladatokat a KIK. **Miskolci Tankerületi Központ** látja el! Gondoskodik az intézmény működtetéséről. a szakmai munka felügyeletéről. Biztosítja az intézmény zavartalan

működtetését, eszköz és szakember igényét. Törekszünk a fenntartóval korrekt kapcsolat kialakításra a szakmai kérdések partneri megoldására, a szakmai paradigmaváltás közös megvalósítására.

5.2.6. Magyarország, B.- A. -Z. Vármegye:

A hosszú távú környezeti és gazdasági fenntarthatóság és a társadalom felelősségtudatának fejlesztése érdekében ösztönözzük az etikus gazdasági és társadalmi viselkedésmódok megismerését. Támogatjuk mindazokat az értékeket, amelyek a magas szintű szaktudáshoz a javakkal való okos gazdálkodáshoz a munkában való megbízhatósághoz, a munkaútján történő értékteremtéshez, a minőségi munkavégzéshez és a gazdaság világában való eredményes szerepvállaláshoz kapcsolódik. Fontos szerepet szánunk a megye, az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence megismerésének, a nemzeti hagyományoknak, a református szellemiség érvényesülésének valamint a nemzeti identitás fejlesztésének. Módot adunk arra, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a hazánk területén élő kisebbségek életéről, kultúrájáról is.

5.2.7. Európai Unió:

Összpontosítunk az európai humanista értékrendre és azokra, tartalmakra, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. Az állampolgári nevelés egyszerre jelenti a nemzet és az Unió polgárainak nevelését.

5.2.8. Emberiség:

Elő kívánjuk segíteni a más népek történetének, hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának ismeretét és megbecsülését, ezzel a különböző kultúrák iránti nyitottságot, megértést szolgálva. Ráirányítjuk a figyelmet az emberiség előtt álló, közös, globális problémákra.

5.3. Fejlesztési területek:

Fejlesztési területek	Évfolyam	Feladatok	A megvalósítás színtere	Felelősök
Társas kapcsolatok	1-5.	Zökkenőktől mentes beilleszkedés segítése.	Osztály, napközi, szakkör, család	Osztályfőnökök, napközis nevelők, szakkör vezető, DÖK vezető
	1 - 8.	Szokásrendek folyamatos kialakítása	Osztály, napközi, szakkör, család	Osztályfőnökök, napközis nevelők
		Az iskola elvárásainak elfogadtatása a családdal	Szülői értekezletek, fogadó órák, egyéni értékelő beszélgetések a szülőkkel	Osztályfőnökök, szaktanárok, iskolavezetés
		Baráti kapcsolatok figyelemmel kísérése, ápolása	Közösségi tevékenységek	Osztályfőnökök, csoportvezetők
Erkölcsei ismeretek, normák közvetítése	1 - 8.	Alapvető erkölcsi norma.	Osztályfőnöki, hittan, környezetismeret, magyar nyelv és irodalom órák, DÖK, család	Osztályfőnökök, napközis nevelők, szakkör vezetők, DÖK vezető
		Az társadalmi együttélés szabályainak megismertetése, gyakoroltatása.	Osztálykeretek, közösségi tevékenységek	Osztályfőnökök, csoportvezetők
		A vétek és büntetés közti kapcsolatok feltárása.	Tanórai és azon kívüli tevékenységek	Osztályfőnökök, szaktanárok
		A Házi rend megismertetése és alkalmazása.	Tanórai és azon kívüli tevékenységek	Osztályfőnökök, szaktanárok
		Illemtani szabályok megismertetése	Tanórai és azon kívüli tevékenységek	Osztályfőnökök, szaktanárok

Fejlesztési területek	Évfolyam	Feladatok	A megvalósítás színtere	Felelősök
Közösségi érzés, tudat kialakítása, fejlesztése	1- 8.	Közösségi programok szervezése: - hagyományörzés - hagyományteremtés	Osztály épületegység iskola, település egyéb helyszínei.	Osztályfőnökök, napközis nevelők, szakkör vezetők, DÖK vezető, főigazgató helyettesek
A társas viselkedés kultúrájának kialakítása, fejlesztése	1-8.	A viselkedési szabályok gyakoroltatása Házirend szabályainak betartása	Minden iskolai rendezvény	Osztályfőnökök, napközis nevelők, szakkör vezetők, DÖK vezető, főigazgató helyettesek
	1-8.	A DÖK működésének közösségfejlesztő hatása	Osztály, iskola, települési helyszínek	Osztályfőnökök, napközis nevelők, szakkör vezetők, DÖK vezető, főigazgató helyettesek
Szakmai kooperáció	1-8.	Osztályközösség, munkahelyi klíma, szakmai együttműködés	Osztály, iskola, tanítási óra	Vezetés, szakmai közösségek, főigazgató helyettesek
Pénzügyi, gazdasági és vállalkozási ismeretek	7-8	Gazdasági, pénzügyi és vállalkozási kompetenciák megalapozása.	Osztály, iskola, tanítási óra, fakultatív foglalkozás	Kompetenciával rendelkező szakemberek.

5.3.1. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

Kommunikáció és szakmai együttműködés.
Elvárások
Munkája során érthetően és pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket alakít ki. Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.
A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. Honlap, Kréta E- napló, közösségi felület,(faliújság) e- napló. üzenő felület, intézményi közösségi média felület, A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai és tanulásszervezési eljárások (pl. projektoktatás, témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető. Nyitott a szülő, a tanuló, az főigazgató a kollégák a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.

5.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az közösségi nevelés munka tartalma, az osztályfőnök feladata

Feladatok	Tanítók
Tervezés:	Az érvényes tantárgyfelosztásnak megfelelően elkészíti az általa tanított tantárgyak munkaterv szerinti szempontokat érvényesítő tanmenetét az adott tanulócsoportra. Elkészíti a munkaterv által meghatározott szempontok alapján a saját munkatervét, megtervezi osztálya programjait. Szükség szerint speciális nevelési, egyéni fejlesztési tervet készít.
Szervezés:	Szervezi tantárgya/osztálya tanításával kapcsolatos tanórai (ismeretszerzés, gyakoroltatás, ellenőrzés, értékelés) és azon kívüli pedagógiai tevékenységeket (versenyeztetés, hátránykompenzáció, ünnepi műsor, stb.), iskolai rendezvényeken templomi szereplés, szakkörök, „osztály bulik”, sportfoglalkozások, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatásokon a közreműködést. Szervezi a hozzá tartozó PR munkát.
Irányítás:	Irányítja az egyes tanuló, az osztály adott tantárgyi tudásának fejlődését, tanulmányi munkáját, a tanulók tevékenységét, figyelembe véve a Nemzeti Köznevelési tv, a NAT, a PP, előírásait, követelményeit. Tervszerűen irányítja az osztálya közösségi életét, a tanulók személyiségfejlődését, összehangolja az iskolán belüli és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Biztosítja az osztály bekapcsolódását az iskola nevelési rendszerébe.
Végrehajtás:	Megtartja a tantárgyfelosztás és órarend szerinti a tantárgyi tanórákat. Felkészíti tanítványait a helyi és országos mérésekre. Rendszeresen ellenőrzi/ értékeli a tanulók teljesítményét, arról tájékoztatja az iskolavezetést és a szülőket. Az intézményi/munkaközösségi munkatervi feladatok megvalósításában, a munkaterv szerinti felelősi rendszerben aktívan részt vesz. Szükséges beosztás esetén helyettesítést lát el. Rendszeresen ellenőrzi az általa tartott tanórák termének rendjét, a baleset és tűzvédelmi előírások betartását. Szükség esetén orvost hív, betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos előírásokat. Munkájáról rendszeren beszámol a munkaközösség-vezetőnek/iskolavezetésnek Vezeti a tantárgyával / osztályával összefüggő tanügyi dokumentumokat, azokat határidőre elkészíti. Használja az aktuális projektek fenntarthatósági szakaszában az indikátoroknak megfelelő módszertani eszközöket. Vezeti a szükséges munkaügyi nyilvántartást. Szünetekben meghatározott rend szerint ügyeletet lát el. Elkíséri az osztályát a települési és azon kívüli szereplésekre, ünnepekre. Folyamatosan tartja a kapcsolatot a szülői házzal: fogadó óra, szülői értekezlet, egyéni elbeszélgetés. Vezeti, és határidőre elkészíti az egyéni nyomon követés az e- dokumentumait, a törzslapot, regisztrálja a hiányzásokat, és adminisztrálja az ezzel kapcsolatos teendőket (felszólítás, feljelentés), szükség szerint felveszi a kapcsolatot a Gyermejjóléti Szolgálattal. Figyelemmel kíséri az e- napló bejegyzéseit. Tartja a kapcsolatot a fejlesztő pedagógusokkal. Elkíséri az osztályt kirándulásra, igény és lehetőség szerint színház-, és múzeumlátogatásra. Megtartja az „osztály bulikat”, sportfoglalkozásokat, egyéb szabadidős foglalkozásokat. Rendszeresen ellenőrzi, értékeli a tanulók szorgalmát, magatartását, közösségi és tanulmányi munkáját, arról tájékoztatja az iskolavezetést és a szülőket. Negyedévente személyesen értékeli a szülőnek a tanuló fejlődését. Figyelemmel kíséri a tanulók iskolai és iskolán kívüli életét, egészségi állapotukat, rendszeres szabadidős tevékenységét, családi körülményeit és azok változásait. Figyelemmel kíséri és elemzi tanulóinak személyiségének fejlődését, változásait. Tartja a kapcsolatot az osztályban tanító nevelőkkel, velük rendszeresen konzultál.

Feladatai:	Szaktanárok
Tervezés:	Az érvényes tantárgyfelosztásnak megfelelően elkészíti az általa tanított tantárgy munkaterv szerinti szempontokat érvényesítő tanmenetét az adott tanulócsoportra. Felkészül a következő tanítási órák megtartására. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít. Technika és életvitel szakos tanárok kiemelt feladata a gyalogos és kerékpáros közlekedési ismeretek elmélyítése.
Szervezés:	Szervezi tantárgya tanításával kapcsolatos tanórai (ismeretszerzés, gyakoroltatás, ellenőrzés, értékelés) és azon kívüli pedagógiai tevékenységeket (versenyeztetés, hátránykompenzáció, ünnepi műsor, stb.), iskolai rendezvényeken templomi szereplés, szakkörök, „osztály bulik”, sportfoglalkozások, DÖK, utazások, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatásokon a közreműködést.
Irányítás:	Irányítja az egyes tanuló, az osztály adott tantárgyi tudásának fejlődését, tanulmányi munkáját, a tanulók tevékenységét, figyelembe véve a Nemzeti Köznevelési törvény, a NAT, a PP előírásait, követelményeit.
Végrehajtás:	Megtartja a tantárgyfelosztás és órarend szerinti a tantárgyi tanórákat. Felkészíti tanítványait a helyi és országos mérésekre.

	Rendszeresen ellenőrzi/ értékeli a tanulók teljesítményét, arról tájékoztatja az iskolavezetést, osztályfőnököket, és a szülőket. Az intézményi/munkaközösségi munkatervi feladatok megvalósításában aktívan részt vesz. Szükség esetén helyettesítést lát el. Rendszeresen ellenőrzi az általa tartott tanórák termének rendjét, a baleset és tűzvédelmi előírások betartását. Szükség esetén orvost hív, betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos előírásokat. Munkájáról rendszeren beszámol a munkaközösség-vezetőnek/iskolavezetésnek Vezeti a tantárgyával összefüggő tanügyi dokumentumokat, azokat határidőre elkészíti. Vezeti a szükséges munkaügyi nyilvántartást. Vezeti, és határidőre elkészíti az egyéni nyomon követés dokumentumait, az osztálynaplót, regisztrálja a hiányzásokat, és adminisztrálja az ezzel kapcsolatos teendőket. Figyelemmel kíséri az e- napló bejegyzéseit. Tartja a kapcsolatot a fejlesztő pedagógusokkal Szünetekben meghatározott rend szerint ügyeletet lát el. Használja az aktuális projektek fenntarthatósági szakaszában az indikátoroknak megfelelő módszertani eszközöket.

Feladatai:	Osztályfőnökök
Tervezés:	Az osztályfőnöki teendők tantárgy, új típusú megközelítése és tartalmi változása miatt - KÖZÖSSÉGI NEVELÉS – néven jelenik meg az órarendben és a Ttf – ben. Az érvényes tantárgyfelosztásnak megfelelően elkészíti az általa tanított tantárgy munkaterv szerinti szempontokat érvényesítő tanmenetét az adott tanulócsoporthoz. Felkészül a következő tanítási órák megtartására. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít. Az osztályfőnök elkészíti a munkaterv által meghatározott szempontok, a rendezvényterv, az osztály neveltségi és szociometriai helyzete szerinti tanmenetet az adott osztályra. Óravázlatot készít minden közösségi nevelés (osztályfőnöki) órára, és egyéb szervezett foglalkozásra, kirándulásokra. Szükség szerint speciális nevelési, egyéni fejlesztési tervet készít. Tervezi az osztálya és a tanulók pedagógiai mérését, a mérések elemzését és visszacsatolását. Közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tananyagrészt oktatási folyamatba illesztése: figyelemmel a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályainak megismertetésére.
Szervezés:	Szervezi az osztály nevelésével kapcsolatos tanórai és azon kívüli pedagógiai tevékenységeket (versenyeztetés, hátránykompenzáció, ünnepi műsor, stb...), iskolai rendezvényeken történő szereplés, szakkörök, osztályrendezvények, sportfoglalkozások, DÖK, utazások, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatásokon a közreműködést.
Irányítás:	Irányítja az egyes tanuló, az osztály tudásának fejlődését, tanulmányi munkáját, a tanulók tevékenységét, személyiségfejlődését, figyelembe véve a Nemzeti Köznevelési törvény, a NAT, a PP, előírásait, követelményeit. Tervszerűen irányítja az osztálya közösségi életét, a tanuló személyiségfejlődését, összehangolja az iskolai, egyházi, és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Biztosítja az osztály bekapcsolódását az iskola és az egyház nevelési rendszerébe
Végrehajtás:	Megtartja a tantárgyfelosztás és órarend szerinti a közösségi nevelés és fejlesztő órákat. Felkészíti tanítványait a helyi és országos mérésekre. Rendszeresen ellenőrzi/ értékeli a tanulók teljesítményét, arról tájékoztatja az iskolavezetést és a szülőket. Az intézményi/munkaközösségi munkatervi feladatok megvalósításában, a munkaterv szerinti felelősi rendszerben meghatározottak szerint aktívan részt vesz. Rendszeresen ellenőrzi osztálya termének rendjét, a baleset és tűzvédelmi előírások betartását. Szükség esetén orvost hív, betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos előírásokat, elsősegélyt nyújt. Munkájáról rendszeren beszámol a munkaközösség-vezetőnek/iskolavezetésnek. Vezeti az osztályával összefüggő tanügyi dokumentumokat, azokat határidőre elkészíti. Vezeti a szükséges munkaügyi nyilvántartást. Szünetekben meghatározott rend szerint ügyeletet lát el. Megtartja az közösségi nevelés órákat. Elkíséri az osztályát a templomi szereplésekre, ünnepekre. Családot látogat szükség szerint. Folyamatosan tartja a kapcsolatot a szülői házzal: fogadó óra, szülői értekezlet, egyéni elbeszélgetés. Vezeti, és határidőre elkészíti az egyéni nyomon követés dokumentumait, az e- dokumentumokat, a törzslapot, regisztrálja a hiányzásokat, és adminisztrálja az ezzel kapcsolatos teendőket (felszólítás, feljelentés), szükség szerint felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálatlal. Figyelemmel kíséri az e-napló bejegyzéseit.

Tervezi együttműködve a családdal és a tanulóval együtt a továbbtanulást, és adminisztrálja a továbbtanuláshoz szükséges dokumentumokat.

Tartja a kapcsolatot a fejlesztő pedagógusokkal.

Elkíséri az osztályt kirándulásra, igény és lehetőség szerint színház-, és múzeumlátogatásra. Megtartja az „osztály bulikat”, sportfoglalkozásokat, egyéb szabadidős foglalkozásokat.

Figyelemmel kíséri, szervezi a DÖK - ben végzett munkát.

Rendszeresen ellenőrzi, értékeli a tanulók szorgalmát, magatartását, közösségi és tanulmányi munkáját, arról tájékoztatja az iskolavezetést és a szülőket. Negyedévente személyesen értékeli a szülőnek a tanuló fejlődését.

Figyelemmel kíséri a tanulók iskolai és iskolán kívüli életét, egészségi állapotukat, rendszeres szabadidős tevékenységét, családi körülményeit és azok változásait.

Figyelemmel kíséri és elemzi tanulóinak személyiségének fejlődését, változásait.

Tartja a kapcsolatot az osztályban tanító nevelőkkel, velük rendszeresen konzultál.

Használja az aktuális projektek fenntarthatósági szakaszában az indikátoroknak megfelelő módszertani eszközöket.

5.4.1. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

A pedagógiai folyamatok és tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Elvárások

Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját készkövetelményeit ezek figyelembevételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körül határolni, következetesen alkalmazni

A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket (kérdőíveket, tudásszintmérő teszteket) készít.

Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket.

Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, tárgyyszerűek.

A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre.

Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani.

Értékeléseivel, visszajelzéseivel a tanulók fejlődését segíti.

Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.

6.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje:

6.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanulók részére biztosított tevékenységek:

6.1.1. A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység célja:

- az intézmény tanulóinak, körülményeik /szociális, családi helyzetük miatti hátrányos helyzetéből adódó nehézségeire, problémáira megoldást keressen segítő közreműködéssel,
- közre működjön veszélyeztetettség csökkentésében, megelőzésében,
- a kialakult hátrányos helyzet lehetőség szerinti csökkentése, enyhítése.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenység területei:	feladatok az intézmény valamennyi tanulója	Az ifjúságvédelem általános feladatai
A gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása.	Intézményi egészségnevelési/ mentálhigiénés/ drog prevenció programok működtetése.	Kapcsolattartás: a gyermekjóléti szolgálattal, a Polgármesteri Hivatal. Családsegítő és Szociális Irodáival, a Nevelési Tanácsadóval, az iskolaorvossal, védőnővel, hitoktatókkal, jegyzői hivatalokkal.
A gyermek fejlődését veszélyeztető okok lehetőség szerinti megszüntetése.	A gyermekek/tanulók érdekeinek, mindenkifelett álló biztosítása.	Kezdeményezés a kiegészítő családi pótlék, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás folyósítására, illetve megszüntetésére.
		Javaslat a tanuló védelmi rendszerbe történő bekerülésére
		Közreműködés a szülői szervezettel az iskolai kötelezettségekkel (iskolai életmódra történő felkészítés, tankötelezettség teljesítése) összefüggő feladatok teljesítésére „figyelő szolgálatban”.
		Szükség esetén hatósági intézkedést kezdeményezése.
		A szülők figyelmének felkeltése gyermekjóléti támogatások lehetőségeire. Igény esetén közreműködés az ügyintézésben.
		Tanulói tájékoztatás gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményekről.

6.2. A gyermekvédelemmel összefüggő intézményi tevékenységek:

Tanulóink között egyaránt megtalálható a jól szituált és a társadalom peremén élő családból származó gyermek. Egyre több a csonka család. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megsegítése, feladata minden pedagógusnak.

Az iskola minden pedagógusa figyelemmel kíséri az érintett gyermekek sorsát.

6.2.1. Preventív tevékenységek:

- Nevelési eljárásainkkal a lehető legnagyobb mértékben közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő anyagi és társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi és tudásszintjét;
- Törekszünk a „mátság” elfogadtatására; (szociális kompetencia), fontos megtanítani őket együtt élni hátrányos helyzetű társaikkal;
- A rászorulókat a segítség elfogadására biztatni;
- Gondos felderítőmunkát végzünk az iskolánkba lépő új tanulók – első osztályosok és más iskolából érkezettek – között.
- Nem zárkozunk el a nevelési problémával, beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő, más iskolából jött diákok fogadásától sem. A közösségre és szakmai ismereteinkre támaszkodva, legjobb tudásunk szerint próbáljuk integrálni őket.
- Felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS, trópusi és afrikai eredetű, nálunk nem jellemző betegségek elleni programokba; az ilyen típusú pályázatokba.
- A különleges bánásmódot igénylő vagy valamilyen részképesség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást.

- A deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére, egyénre szabott nevelést, a fejlesztésre szorulóknak között egyénre szabott követelményrendszer alkalmazunk.
- A határtalan és a szülői, felnőtt kontroll nélküli televíziózás, internetezés ártalmairól rendszeresen szólnak a szülői értekezleteken és fogadó órákon;
- Az osztályfőnökök tartós megbízása lehetővé teszi, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő vagy abban szenvedő tanulóinkat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségnyújtási formában, tanácsadásban részesítsük,
- Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra,
- Évente felmérjük a hátrányos (hh) és a halmozottan hátrányos helyzetű (hhh), valamint a Btmn – es tanulókat, gyermekvédelmi felelős folyamatosan nyomon követi fejlődésüket.
- A hh és hhh tanulók helyzetének megítéléséhez határozatot kérünk a települési jegyzői hivataloktól és a családvédő szociális szolgálatoktól.
- A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt

Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- családgondozóval,
- a rendőrség,
- a gyámhatóság munkatársaival.

Lehetőségeinkhez képest próbálunk enyhíteni az anyagi gondokon:

- étkezési kedvezmények kiadása a jogszabályok szerint
- tankönyv hozzájárulások kiadása a jogszabályok szerint
- segélyek kiadása a költségvetési keretek figyelembevételével.
- iskolai alapítványunk bevonása a hátrányos helyzetű, tehetséges gyermekek anyagi segítésébe

Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével.

Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, ápoljuk hagyományainkat, élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.

Választékos szakköri kínálatunk, ahová célzatosan irányítjuk a gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltése, és saját épülésük végett.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, napközibe, tanulószobába irányítjuk a szülőkkel folyamatos kapcsolattartást kezdeményezünk, telefon és KRÉTA üzenő felületen keresztül.

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

A krízis helyzetekkel küzdő gyermekeknek és családoknak segítséget nyújtunk segélyek formájában, illetve a megfelelő segítő szervezet bevonásával.

- napközi, tanulószoba: a tanulmányi munka fokozott, differenciált segítése, egészséges napirend, tartalmas szabadidős programok, csoportfoglalkozások, egyéni fejlesztések, felzárkóztatások szakpedagógusok közreműködésével
- pályaválasztás segítése: pályaaorientációs közösségi nevelés órák, pályaválasztási szülői értekezletek
- szünidei programok szervezése: sport és napközis táborok, egyéb szünidei programok szervezése
- a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése, szükség esetén egyéni fejlesztés, korrepetálás, felzárkóztatás/ tehetséggondozás, differenciált képességfejlesztés

6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának programja

6.3.1. A befogadott tanulók köre:

Az iskola a sajátos nevelési igényű tanulók közül azok inkluzív nevelését, oktatását tudja felvállalni, akik a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján beszéd fogyatékosok, és/vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdenek (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar).

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nem, vagy csak részben tudnak eleget tenni az iskolai követelményeknek, a teljesítmény problémához gyakran viselkedési zavarok is társulnak. A tanulási nehézségek sajátos esete áll fenn, amikor ép érzékszervek birtokában, normál, esetenként kimagasló intelligenciaszint mellett sem képes a gyermek az alapkészségek elsajátítására.

Tanulási kudarcnak van kitéve iskolánkban az a tanuló, aki

- a napi egyéni segítségnyújtás ellenére sem tud a követelményeknek megfelelni,
- SNI kategóriába tartozik,
- BTM N nehézséggel küzdenek,
- nem megfelelő időben történt a beiskolázás,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

6.3.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása:

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában, folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékosok típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása, speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök, képességfejlesztő játékok, eszközök, számítógépek fejlesztő programokkal.

6.5. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;

A felzárkóztatás segítésének intézményi lehetőségei	A hátrányok enyhítése érdekében a következő szolgáltatásokat nyújtjuk
A beiskolázottak korai szűrése gyógypedagógusok alkalmazása. A pedagógusok és a nevelési tanácsadókban működő szakemberek együttes munkája. Az egyéni képességekhez alkalmazkodó tanulás megszervezése, tanulói fejlődés egyéni nyomon követése Felzárkóztató foglalkozások Továbbtanulás irányítása, segítése Csoportbontások (differenciált képességfejlesztés)	A kéttanítós modell A napközi otthon A tanulószoba A diákétkeztetés Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése A családlátogatások Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége A tankönyvvásárlási kedvezmények Az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott kedvezmények Szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal

6.6. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek, a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése, együtt oktatása:

Az intézmény felvállalja a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelését, együtt oktatását, mint tanulásszervezési formát. A sajátos nevelési igényű tanulók az iskolában töltött idő teljes keretében a többi tanulóval azonos iskolai osztályban, minden tanórai foglalkozáson együtt vesznek részt társaikkal, képességeiknek megfelelő mértékben. A sajátos nevelési igényű tanulók befogadása az osztálytanítók, osztályfőnökök, szaktanárok, az iskolavezetés együttes felelőssége. Az SNI – is tanulók szaktanári, közösségi nevelés szakértői bizottság javaslata alapján, felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokra jogosultak, melyeket fejlesztő szakember, vezet.

6.6.1. A tanulási nehézséggel és zavarral küzdő tanulók nevelése oktatása során alkalmazott módszerek célja, jelentősége:

Legfontosabb feladatunk, hogy megszerezze azoknak az ismereteknek a maximumát, amelyeket adottságai, képességei lehetővé tesznek számára. Olyan alapkészségeket, alakítsunk ki, melyekkel további ismereteket lesz majd képes elsajátítani. Ehhez feltétlenül ismernünk kell a gyermek képességeinek struktúráját, ezek szintjeit. Találjuk meg azokat a vivő funkciókat, amelyekre támaszkodva kibonthatjuk, felépíthetjük a lemaradó területeket.

Előfordul, hogy egy-egy készség, megreked, és nem fejlődik tovább. Ilyenkor megfelelő segédeszköz használatának elsajátítása segíti a további ismeretszerzés folyamatát. Ahhoz, hogy a gyermek együttműködő, megfelelően motiválható legyen, juttassuk sikerélményhez. Találjuk meg a dicséret, jutalmazás lehetőségét: pl. egy számára nehéz – másoknak könnyű – feladat megoldásában, valamely készségtárgy sikeres művelésében, vagy emberi értékeiben. Értékelésnél tartsuk szem előtt, hogy a gyermek teljesítményének csak egy része a tanulmányi munka, hogy néhányuknak a kicsi előre lépéshez is nagy erőfeszítésre van szüksége. Közvetítsük feléjük elfogadó szeretetünket, következetes elvárásainkat.

Végző cél a harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség kialakítása. Legyenek tudatában értékeiknek, tanulják meg kezelni gyengeségeiket. Tanulják meg a megfelelő segédeszköz használatát. Önértékelésük legyen reális. Érezzék magukat az osztály, iskola, társadalom, hasznos és boldog tagjának.

6.7. Alapelvek:

- A sajátos nevelési igényből adódó hátrányok csökkentése, ellensúlyozása.
- A készségek tervszerű fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságok figyelembe vétele.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elvei.
- Önállóságra nevelés elve.

6.8. Célok:

- Az esélyegyenlőség alapjainak megteremtése.
- A tényleges iskolai és társadalmi beilleszkedés.
- Megfelelő emberi kapcsolatok létesítése, fenntartása.
- Önálló értékteremtés és önbecsülés kialakítása.
- Kudarctűrő készség fejlesztése.
- Sokoldalú személyiségfejlesztés.
- A másság elfogadása az integráció minden résztvevője részéről.
- A toleranciakészség fejlesztése.
- A szemléletváltás elősegítése annak érdekében, hogy a fogyatékosságból eredő társadalmi hátrányok enyhüljenek.

6.9. Feladatok:

Feltételek megteremtése:

- Jogi és pénzügyi támogatottság megteremtése.
- Intézményi szervezeti változások generálása.
- Nyitottság és motiváltság a hagyományos oktatási eljárások mellett új tanulásszervezési, tanulásirányítási módszerek bevezetésére.
- Differenciáló, önértékelésre is alapozó pedagógia alkalmazása.
- A változásra, változtatásra (módszer, eszköz, tananyag, stb.) való készség fejlesztése.
- A gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógus együttműködése.
- Paradigmaváltás a teljes tantestületben.

6.10. Az integráció szubjektív tényezői:

- A tananyag mennyiségének, minőségének meghatározásakor a rugalmasság elvének betartása.
- A tanulásban, tanításban a hosszabb időszavak biztosítása, lassabb tempó alkalmazása
- Differenciált módszerek alkalmazása a tananyag tartalmában, felosztásában, szintjében, valamint a tanítási óra szervezésében, alkalmazott módszerekben, a számonkérés típusában.
- Nyitottság a pedagógiai változásokra.
- A pedagógiai és pedagógus kompetenciák fejlesztése, képzések szervezése, támogatása.

6.11. A befogadott tanulók értékelése:

6.11.1. Tantárgyi értékelés

- Osztályfoknak megfelelően.
- A szakértői bizottság, tantárgyi értékelés alóli felmentési javaslatainak figyelembe vételével.
- Minden tanuló értékelése önmagához viszonyítva történik.
- A tantárgyi értékelés alóli felmentés alá eső tantárgyakból, félévkor és év végén a szülővel folytatandó személyes konzultáció, szöveges tájékoztatás alapján.
- Az értékeléseket, a KRÉTA naplóba 2 napon belül be kell jegyezni! A dicséret, vagy megrovást az adott hónap 5. napjáig el kell végezni.

6.12.2. Rehabilitációs foglalkozáson való részvétel értékelése:

- Félévenként.
- Szülők tájékoztatása fogadóórán.

A sajátos nevelési igényű tanulók és a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése tanórákon.

- A tanulóknak rejlő egyéni különbségek meghatározása.
- A különbségekből adódó egyéni igények meghatározása.
- Az igényekhez illeszkedő célok megjelölése.
- Az igényekhez illeszkedő módszerek megválasztása (egyéni, mikro csoportos, beszéden alapuló, cselekedtetésen alapuló stb.)
- Az igényekhez illeszkedő eszközök biztosítása.
- Az igényekhez illeszkedő tevékenységek kiválasztása.

6.13. Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése:

Szöveges, fejlesztő, nem numerikus értékelés.

Az osztályterekben a fejlesztő értékelés a tanulók fejlődésének és tanulásának olyan **gyakori, interaktív módon** történő értékelését jelenti, melynek **célja a tanulási igények meghatározása és a tanítás azokhoz igazítása**

- A jó teljesítmény ösztönzése - tanulói eredményesség javítása
- A méltányosság fokozása: oktatás mindenkinek
- A diákok tanulás tanulására való képességének fejlesztése
- A fejlesztő –minősítő ellentét feloldása
- Az értékelés kultúrájának megszilárdítása
- Az értékeléseket, érdemjegyeket a KRÉTA naplóba 2 napon belül, zárásáig, érdemjegy, (dicséret, vagy megrovás) az adott hónap 5. napjáig el kell végezni.

1. elem:

Az interakciót és az értékelési eszközök használatát ösztönző kultúra kialakítása az osztályteremben

2. elem:

Tanulási célok meghatározása és az e célok elérése felé való egyéni haladás nyomon követése hatással van:

- A tanuló belső motivációjára.
- Önbecsülésére.
- Tanulói énképére.
- Az észlelt ok - okozati összefüggésekre.
- A tanulásra.

3. elem:

Változatos tanítási módszerek alkalmazása a tanulók eltérő igényeinek kielégítése érdekében

4. elem:

Változatos módszerek alkalmazása a tanulók tudásának értékelésére

5. elem:

A tanulói teljesítményről adott visszajelzés és a felismert igényekhez való alkalmazkodás a tanításban

6. elem:

A tanulók részvétele a tanulási folyamatban

6.14. Differenciálási lehetőségek a tanításban:

- Tartalom szerint (tevékenység azonos, a tartalom eltér)
- Érdeklődés szerint (tevékenység azonos, a tartalom választható)
- Tempó szerint (eltérő idő ráfordítás)
- Tevékenységi szint szerint (változik a tevékenység)
- Információ szerzés formája szerint (különböző stratégia, irányított tevékenység)
- Tanítás stílusa szerint (bemutatás / auditív – vizuális – kombinált – taktilis észlelés/)
- Minősítés módja szerint (szóbeli-írásbeli, érdemjegy - szöveges értékelés)
- Munkaszervezés szerint (frontális, kooperatív, csoportos, egyéni)
- Válaszadás szerint (szöveges, ábrázolós, írásos-szóbeli feleletválasztás)

6.15. Tantárgyi eljárások:

- Tárgyi felépítés lépésrendjének magyarázata, tanítása.
- Fogalom-rendszer kialakítása.
- Ok-okozati összefüggések keresése, megfogalmazása.
- Lényegkiemelés-vázlatkészítés.
- Szaktárgyi szakszövegek értelmezése.
- Szóbeli anyag bevézésének segítéséhez másodlagos jelrendszer beiktatása. (rajz, kép)
- Szemléletes rögzítés.
- Eszközhasználatának biztosítása.
- Hosszabb idő biztosítása az önálló munkához. (felelés, dolgozatírás)

- Választási lehetőség biztosítása. (szóbeli vagy írásbeli felelet)

6.16. A rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások tartalma:

A foglalkozások egyéni fejlesztési tervek alapján történnek. A fejlesztési terv alapját a szakértői vélemény adja.

6.16.1. Diszlexia, diszgráfia:

- Testséma ismeret kialakítása.
- Téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten.
- A vizuo - motoros koordináció gyakorlása.
- A látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.
- Az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) hangoztató-elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel.
- Az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt.
- Kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív úton.
- Segítő környezet biztosítása a tanuló részére.

6.16.2. Diszkalkulia:

- testséma kialakítása
- téri relációk elsajátíttatása
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelvezet tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- a számfogalmak kialakítása, bővítése
- az érzékelés – észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás, a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának segítése
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már birtokolt számfogalmakkal építkező számkörökben
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása

6.16.3. Beszédfogyatékoság:

A beszédfogyatékoság típusának megfelelő logopédiai terápia alkalmazása

7.A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

7.1.Tehettséggondozó program az iskolában:

Tudatosan biztosítjuk az átlagosnál egy-egy területen jobb képességekkel rendelkező tanulók fejlesztését.

A tehetséggondozó program 2013/14-as tanévtől regisztrált Tehetségpont. A program kidolgozása folyamatban van! A program megújítása a komplexitás irányába halad!

7.2. A program elsődleges célja:

A gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése a leghatékonyabb pedagógiai módszerek, eszközök alkalmazásával. Fontos a személyiség fejlesztése /pl. önismeret, alkalmazkodás, moralitás, viselkedéskultúra.

7.3. A program jellemzői:

Gyorsítás: A tanulók jó képességeikből adódóan gyorsabb tempóban képesek elsajátítani az ismereteket. Így a felszabaduló időben több lehetőség nyílik a gyakorlásra, egy téma sokoldalúbb megközelítésére.

Dúsítás: Mélyebb és átfogóbb tanulási tapasztalatokról gondoskodik a tehetséges tanulók számára, melyek a gondolkodásnak és a kreativitásnak az átlagosnál jóval magasabb szintjeit igénylik illetve fejlesztik.

Speciális stratégiák: A tehetségesekkel való foglalkozás megköveteli a pedagógusoktól, hogy a kiemelkedő képességű tanulókat megfelelően leterhelje, testhezálló feladatok adásával. Olyan stratégiák alkalmazása mely során szükség van a problémák elemzésére; a megoldás igényli a tanulóktól az általánosítást, szintetizálást, az értékek vizsgálatát stb.

A tevékenységhez fűződő viszony, vagy motiváció:

Nagyon fontos szerepe van a tanulók feladatalkötelezettségének, hiszen számtalan esetben tapasztaljuk, hogy a gyerek intellektuális képességeit mérő teszt eredmények jók, mégsem teljesít jól tanulmányi munkája során.

7. 4. A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	
Elvárások	
A tanulói személyiség(ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel.	
Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli. A tanuló(k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik. Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani – vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását.	
Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására. A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál..	
Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoporthoz számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja. Az általános pedagógiai célrendszerhez és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.	

8. Program megvalósulása.

8.1. Tanulásszervezési eljárások:

Az alsó tagozaton kéttanítós modell segítségével, differenciált tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazásával a tanulók egyéni fejlesztése történik.

A 3-4.évfolyamon a délutáni napközis foglalkozások keretében a korai tehetség felismerés - gondozás történik.

A felső tagozaton a délelőtti tanítási órákon elsődleges feladat a tantervi követelmények minél magasabb szintű teljesítése. Ennek érdekében alkalmazzuk a csoportos és egyénre szabott fejlesztést. A tananyag gyorsabb elsajátítása, elmélyítése lehetőséget biztosít a differenciált munkára, többletismeretek szerzésére.

Az idegen nyelv oktatása emelt szinten történik. Angol nyelv heti 4 órában, csoportbontásban, a német nyelv heti 2 órában.

A matematika tantárgy oktatása, emelt szinten történik, 1 – 4 évfolyamon, „A” osztályban, heti 7 tanítási óra keretében.

A matematika tantárgy oktatása, emelt szinten történik, 5 – 8 évfolyamon, „A” osztályban, heti 7 tanítási óra keretében.

A délutáni foglalkozásokon érdeklődésüknek megfelelően kapnak lehetőséget az egyéni fejlődésre matematika, természettudományok, magyar nyelv és irodalom, valamint társadalomtudományok területén.

Kiemelt szerep jut a készségfejlesztésnek, a tanulástechnikának az 5.-6. osztályokban, míg 7.-8. osztályokban a felvételi előkészítés is zajlik. Lehetőség nyílik sportfoglalkozásra, modern tánc és néptánc megismerésére. A készségek fejlesztése speciális modulok segítségével is történik.

LEGÓ matematika:

A LEGÓ matematika oktatása, az intézményben, az 1-5 belépő évfolyamokon történő bevezetésével valósul meg.

Óraszámok:

Alsó tagozat: Heti egy óra, 1 szabadfoglalkozás terhére.

Óraszámok:

Felső tagozat: Heti egy óra, 1 programozószakköri foglalkozás terhére.

A tananyag a HUNGARO – DIDACT által kidolgozott és a jogtulajdonos LEGÓ ltd. standardja szerint jóváhagyott tematika alapján áll rendelkezésünkre.

LEGÓ nyelvtan

Célunk a nyelvtanulás didaktikai módszerének színesítése. A LEGÓ nyelvtan bevezetés nem évfolyamhoz kötött, a szaktanterem használata órarendi beosztás alapján lehetséges.

Óraszámok:

Alsó tagozat: Heti egy óra, 1 magyar nyelvtan óra foglalkozás terhére.

Óraszámok:

Felső tagozat: Heti egy óra, 1 angol. német nyelvi óra foglalkozás terhére.

8.2. Osztályok bontása:

Az Általános Iskolában, alsó tagozaton, 4 évfolyamot, évfolyamonként párhuzamos osztályokat működtetünk, a – b osztályos megosztással. Az osztályok betűjelének alkalmazása véletlenszerű.

Az évfolyam legalább egyik osztályban egész napos iskolai foglalkozás keretében, napközi otthonos osztályok, kéttanítós modellel működnek. Humán/reál, és napközis/ készség tárgyak megosztás szerint. Emelt matematika, idegennyelv.

Óraszámok:

Alsó tagozat: Heti egy óra, 1 magyar nyelvtan óra foglalkozás terhére.

Óraszámok:

Felső tagozat: Heti egy óra, 1 angol. német nyelvi óra foglalkozás terhére.

Az évfolyam legalább egyik iskolaotthonos oktatás szerveződhet, kéttanítós modellel, humán, és reáltantárgyi megosztással; ismeretterjesztő óra, gyakorló óra, játék - levegőzés foglalkozás, du. készség és egyéb foglalkozások.

Óraszámok:

Alsó tagozat: Heti egy óra, 1 felzárkóztató óra foglalkozás terhére.

Óraszámok:

Felső tagozat: Heti egy óra, 1 idegennyelvi szakköri óra foglalkozás terhére.

A felső tagozatban, 4 évfolyamon, 8 normál tantervű, párhuzamos osztályt indítunk, kettő évfolyamon három osztállyal. A 2015/16 tanévtől, az 5. évfolyam „A” osztályában, emelt óraszámú felmenő rendszerben, matematika tantárgyat a tanítunk, heti + 2 óraszámúban.

A művészeti iskolában, 12 évfolyamon, 14 tanszak működik.

8.3. Osztályba sorolás elvei:

8.3.1. Tanulói jogviszony, átjárhatóság az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei:

Az iskolába jelentkező tanulók felvételéről a szülő kérésének figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt, előnyben részesítve a bócsi és a környező, kijelölt beiratkozási körzet településeinek élő családok gyermekeit, illetve azon jelentkezőket, akik elfogadják pedagógiai elveinket, értékrendünket.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse.

8.3.2. Egész napos (iskolaotthonos) oktatásszervezésnek, elvei:

Iskolaotthonos osztályt abban az esetben indítunk, amennyiben lehetőségünk van vele párhuzamos másik osztály indítására azon tanulók számára, akinek a szülei nem kívánják az iskolaotthonos ellátást igénybe venni. Iskolaotthonos nevelés-oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozások a délelőtti és délutáni időszakokra egyenletesen kerülnek szétosztásra, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve. Az oktatás 8-16 óra között történik és a tanulónak a foglalkozásokon való részvétele kötelező.

Az Egész napot lefedő tanítási folyamat és rekreáció elveit figyelembe vevő program. 1-4- évfolyam.

- Új ismeretszerző óra
- Ismétlő, rendszerező, rögzítő, gyakorló óra
- Rekreációs óra /szabadtéri, tanteremi játékok, uzsonna./
- Új ismeretszerző óra
- Ismétlő, rendszerező, rögzítő, gyakorló óra
- Rekreációs óra /szabadtéri, tanteremi játékok, ebéd/
- Új ismeretszerző óra
- Ismétlő, rendszerező, rögzítő, gyakorló óra
- Rekreációs óra /szabadtéri, tanteremi játékok, uzsonna./
- Új ismeretszerző óra
- Ismétlő, rendszerező, rögzítő, gyakorló óra
- Rekreációs óra /szabadtéri, tanteremi játékok, uzsonna/

A "napközis csoportokkal" működő iskolákban a 16. 00. óráig tartó oktatás megszervezését kell megszervezni. Az alsós diákok, 16. 00. óráig kötelesek az iskolában tartózkodni. A délutáni foglalkozások látogatása alóli esetleges tanulói mentesítéséről, a szülőknek, rendelkezni kell!

A szülő kérésére az igazgató a tanulót mentesítheti a 16.00. óráig kötelező bent tartózkodás alól, abban az esetben, ha a tanulónak egyéb délutáni tanulmányi vagy sportcélú rendszeres elfoglaltsága van, valamint a szülő gondoskodik a gyermeke felügyeletéről, a házi feladat elkészítéséről.

Az iskola alsó tagozatos osztályaiban, két tanítóval végezzük a tanítást. A tantárgyakat - szakmai tapasztalataik, tudásuk és hajlandóságuk szerint - egymás között megosztva tanítják. Az „A” tanító a *humán blokkért*, a „B” tanító a *reál blokkért* felelős. Ez a szisztéma lehetőséget ad a tanítóknak arra, hogy saját tantárgyaikat professzionálisan, a korszerű tartalmakat és formákat megismerve, magukat folyamatosan tovább képezve tanítsák.

Az iskolaotthon keretében a felzárkóztatás és tehetséggondozás mint alapvető tanítói feladat jelenik meg. Az iskolaotthonos osztályainkban, a tanulók, 08 - 16-óraig az iskolában vannak - házi feladataikat is az iskolában végzik el.

Matematika és a magyar órákat az önálló tanulás nevű rögzítő majd, rekreációs órarendi egység követi. Ebben a formában, a gyerekek önállóan, de tanítói irányítással végzik el készségfejlesztő, gyakorló, felzárkóztató vagy tehetségfejlesztő feladataikat.

Napirend.

Az iskolaotthonos osztályba járó kisgyerek órarendje eltér hagyományos keretek között tanuló társától. Az eltérés oka az, hogy az órarend összeállításakor figyelembe kell a gyerekek napi terhelhetőségét. Ezért a közismereti tanórák nem egymásutánban következnek, hanem közbeiktatott foglalkozásokkal, blokkokkal, étkezésekkel, rövidebb-hosszabb szünetekkel megszakítva tartanak délutánig. Ezt az időt rugalmas határokkal a tanító maga osztja be, és minden esetben a gyerekek érdeke szerint kell döntenie. A szünetek a szabadban és mozgásos tevékenységgel zajlanak.

Az oktatási forma pedagógiai előnyei.

A nap folyamán, mivel a tanítás és a szabadidő váltja egymást, egyenletesebb a tanulók terhelése. Több lehetőség nyílik a tanulókkal való beszélgetésre, az egyéni élmények meghallgatására, a játék közbeni megfigyelésre, a különböző nevelési helyzetek elemzésére.

Szabadidő, mozgás, játék, fejlesztés.

A szabadidő eltöltésének számosak a lehetőségei. A levegőn való mozgás, könyvtárlátogatás, játék, kreatív manuális foglalkozás keretében is megoldható. Fontos, hogy a tanuló felfrissüljön, elegendő oxigéndús friss levegőhöz jusson, így megalapozzák a tanulók következő tanórai aktivitását.

A szülő kérelemre az intézmény főigazgatója, a tanulót mentesítheti a 16 óráig kötelező bent tartózkodás alól, amennyiben a tanulónak egyéb délutáni tanulmányi vagy sportcélú rendszeres elfoglaltsága van. Ebben az esetben a szülő nyilatkozik, hogy gondoskodik a gyermeke felügyeletéről, napi felkészüléséről a házi feladat elkészítéséről!

8.3.3.Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Cél:

Hasznos ismeretek átadása, tanítása diákjaink részére alapvető elsősegély-nyújtási módokról, gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén.

Egészségtudatos magatartás kialakítása.

Felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt.

Szociális képességek fejlesztése.

8.3.4. Iskolai terv az alsó tagozat részére.

Ideje:

Tanév folyamán környezet órán, kapcsolódva az oktatott tananyaghoz.

Testnevelés órán a balesetvédelmi oktatás keretén belül.

Rajz és technika órákon az adott munkafolyamathoz kapcsolódva.
Délutáni oktató, nevelő munka keretén belül, napközi időben.

A foglalkozások ajánlott témái:

Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai.
Tájékozódás a baleset helyszínén, helyszínbiztosítás.
Mentőhívás megtanítása.
Sebellátás megtanítása, fedőkötés.
Vérzéscsillapítás. (orrvérzés csillapítása helyesen)
Égési sérülések típusai, ellátása.
Általános tűzvédelmi ismeretek, füstmérgezés.
Szén-monoxid mérgezés tünetei, teendők.
Epilepsziás gyermek az iskolában, teendők.
Eszméletvesztés tünetei, ellátása.
Életjelenségek, újra élesztés.

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

Pedagógusok
Iskolaorvos
Iskolavédőnő
Esetleg a mentőszolgálat munkatársai

8.3.5. Iskolai terv a felső tagozat részére

Ideje:

Tanév folyamán, természetismeret, biológia, közösségi nevelés óra keretén belül
Testnevelés órán a balesetvédelmi oktatás keretén belül
Rajz és technika órákon az adott munkafolyamathoz kapcsolódva
Szakkör keretében, délutáni órákban, tanítási időn kívül

A foglalkozások ajánlott témái:

Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai
- Tájékozódás a baleset helyszínén, helyszínbiztosítás, mentőhívás.
- Életjelenségek: Az eszméletvesztés tünetei, ellátása.

Gyakorlat: keringés és légzés vizsgálata, stabil oldalfekvés tanítása.
A klinikai és a biológiai halál jelei, komplex újra élesztés elmélete.

Gyakorlat: komplex újra élesztés tanítása
Sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás

Gyakorlat: sebellátás, alapvető kötésformák

Vérzések fajtái, ellátásuk, vérzéscsillapítás lehetőségei, artériás nyomópontok helyei és lefogásuk

A törés tünetei, fajtái, rögzítési módok

- Rándulás és ficam

Vízi mentés, társmentés.

Leggyakoribb mérgezések és azok ellátása.

Teendők túlzott alkoholfogyasztás esetén.

Teendők kábítószer használata esetén.

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- Pedagógusok
- Iskolaorvos
- Iskolavédőnő
- Esetleg a mentőszolgálat munkatársai

8.4. Az osztályba és csoportba sorolás elvei és rendje:

Az osztályba sorolás rendje Az iskolánkba beiratkozó tanulók évfolyamonként azonos tanterv és óraszám szerint tanulnak. Az együttnevelés szellemében integráltan kerülnek osztályainkba:

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel diagnosztizált tanulók
- az ép értelmű, pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók
- a hátrányos helyzetű tanulók
- az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók
- idegennyelvi oktatás csoportbontásának elvei:
 - 1- 3 évfolyamom az idegennyelvi oktatás nem kötelező.
 - A szülők választhatnak angol és német nyelv óratervi és francia nyelv szakköri tanulása között. Az első évfolyam I. félévének végén, /szükség esetén/ szintfelmérő és a féléves tanulói teljesítmény alapján a tanuló normál, vagy idegennyelvet tanuló csoportba kerülhet. Szülői vágy alapján a normál csoport tagjai szakköri szinten tanulhatnak tovább idegennyelvet.
- idegennyelvi oktatás a 4. évfolyamtól valamennyi tanuló számára kötelező

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulók különleges fejlesztését heti 3 órában kis csoportos és/vagy egyéni formában fejlesztő pedagógus látja el. Abban az esetben, ha egy évfolyamon két osztályunk indul, az osztályba sorolás elsődleges szempontja, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma a hatályos jogszabályban meghatározott mértéken belül legyen.

A csoportokbontások esetében az irányadó létszám a 14 fő. Ettől a létszámtól szakmai indokkal, a fenntartó egyedi engedélyével lehet eltérni.

8.5. Legó program:

A program célja, hogy a tanulók játékos formában fejlesszék matematikai kompetenciájukat. A program keretében alkalmuk legyen az élményközpontú tanulás adta lehetőségek meg tapasztalására és az új információk, új tudássá alakítására. Megkönnyítve ezzel az ismeretszerzés új, más minőségű módját. A tanuló a LEGÓ program alkalmazásával új távlatokat kap a matematika, és nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez. Fejlődik a térlátása, a manuális készsége, a kombinációs és döntési készsége. A foglalkozások tanítási és tanítási órán kívüli órakeretbe, beépíthetők.

8.6. Robotika program:

A robotika program célja a gyermekek kombinációs készségének és informatikai nyelvi kifejezés módjának fejlesztése. Célunk, hogy olyan kompetenciák fejlődjenek ki, melyek a további szakmai élet során, előkészületként olyan programnyelvi ismereteket biztosít, ami a programozási ismereteket megalapozza, gyakorlatban alkalmazhatóvá teszi.

8.7. A csoportbontás elvei:

Az eredményesebb oktatás érdekében a nagy létszámú osztályok esetében csoportbontásban tanítjuk a gyermekeket matematika, magyar, idegen nyelv, testnevelés tantárgyból. A csoportbontás kialakítása a szaktanár feladata. A csoportok a gyermekek teljesítményétől függően átjárhatók, törekedve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszámának arányos elosztására. Egy osztály tanulói az

igazgató által tantárgyfelosztásban meghatározott módon két idegen nyelv közül választhatnak, ezért az idegen nyelv tanítása csoportbontásban történik. Az idegen nyelv kiválasztásában a gyermeknek és a szülőnek ajánlással segít a tanító és a szaktanár. Választható idegen nyelv az iskolánkban órarendi tantárgyként az angol és a német. Órarendi foglalkozáson kívül a francia nyelv.

A 3. évfolyamon az 1. osztálytól nyelvvoktatásban részt vevő tanulók. A tanulók a szaktanárok által összeállított szintfelmérő tesztet írnak a 3 év alatt elsajátított ismeretekből. Ez a szintfelmérő a 4. osztálytól történő csoportbontás alapja. Az a tanuló, aki minimum 75% - ra, megírja a szintfelmérőt, 4. osztálytól emelt óraszámban fogja tanulni az idegen nyelvet. Az óraszám a 4. évfolyamon heti 4 óra, 5.-től 8. évfolyamig heti 5 óra. A nem emelt csoport először heti 2 órában, majd felső tagozatban heti 3 órában tanulja az idegen nyelvet. A csoportok átjárhatók, melynek feltétele különbözeti írásbeli és szóbeli számonkérés.

Belépő alsós évfolyamon, ha a beiratkozó tanulók száma meghaladja a 27 főt, akkor a csoport, vagy osztálybontást alkalmazunk.

9. Iskolai szolgáltatások:

A tanulók szabadidős tevékenységeik eltöltéséhez térítésmentesen használhatják az iskola könyvtárát, tornacsarnokát, tornapályáit, tantermeit, információs pontjait, tanári felügyelet mellett. Az iskola udvarán, sportpályáján tanulási időn kívül a gyermekek felügyelet nélkül nem tartózkodhatnak.

9.1. A tanulók a tanulási időn túli programokat térítésmentesen vehetik igénybe:

- szakkörök:
 - alsós környezetvédelmi szakkör,
 - felsős környezetvédelmi szakkör,
 - dráma,
 - énekkar,
 - német nyelv
 - francia nyelv
- önképző körök/ felvételi előkészítők:
 - magyar,
 - matematika.
 - természettudományos.
 - alapkompétencia fejlesztő
- sportkörök:
 - mini foci, 1 – 2 kcs.,
 - Bozsik program,
 - fiú, leány kézilabda,
 - alsós szivacs kézilabda, 1 – 2 kcs.,
 - labdarúgás,
 - atlétika,
 - kosárlabda,
 - kerékpár,
 - sakk.

10. Felvételi lehetőségek elvei:

A tanulói jogviszony létesítése és feltételei:

Iskolánk tanulói közösségébe jelentkezés alapján felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni.

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből

- melyet a fenntartó határoz meg
- a Kormányhivatal jelöli ki
- minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek a törvényben meghatározott életkort betöltse, iskolaérettségről szóló határozattal rendelkezzen, a szülő kérje a felvételt.
3. A sajátos nevelési igényű tanuló beiratkozáskor be kell, hogy mutassa a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság határozatát.
4. Legó matematikai programozási és nyelvi orientáció:

11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai:

Az iskolába való jelentkezést, alsó tagozatban, iskolanyitogató foglalkozások előzik meg. Itt a gyermekek, szülők megismerkednek iskolánk értékrendjével, elvárásaival. Úgy kérik gyermekük felvétellét, hogy tudatában vannak az ezzel járó egyéb feladataival.

Művészeti iskolában, jelentkezési lapokat adunk ki! A művészeti iskola tanárai, személyesen keresik fel az osztályokat, május és szeptember hónapokban, Ekkor bemutatják a hangszerüket, és tanszakuk sajátosságait.

Az intézménybe való felvételt írásban a jogszabályoknak megfelelően kell kérni, arra írásos választ kapnak a szülők. A beíratás rendjét a hatályos jogszabályok határozzák meg

11.1. Az eljárás rendje:

- A szülő kérvényt nyújt be, mellyel indokolja iskolaváltoztatási szándékát.
- A szülő bemutatja a tanuló KRÉTA elektronikus rendszer által érvényes évfolyamra generált e-bizonyítványát!
- Az főigazgató helyettes az osztályfőnökkel való egyeztetés után szükséges esetben szaktanár véleményezéssel megvizsgálják, hogy korábbi tanulmányai alapján beilleszthető-e a tanuló az iskolában működő tanulócsoportba.
- Körzeten kívülről jelentkező tanuló esetében: ha a tanulónak a 2-8. évfolyamon a tanév végi vagy félévi tantárgyi átlaga 2,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, anyag minősítésű, a főigazgató döntése előtt kikéri a főigazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökének véleményét. A felvételt a konzultációt követően a főigazgató dönt.
- A felvételt az iskola befogadó nyilatkozat kiadásával igazolja, melyet a kibocsátó intézmény részére szóbeli tájékoztatása után eljuttat.

11.2. A felvételi eljárás különös szabályai:

Az osztályba, csoportba sorolás

- Az osztályba sorolásról a főigazgató dönt
- A szülő beiratkozáskor jelzi igényét, amit a törvény által előírt létszámhatárokig tudunk figyelembe venni. (Ha a szülő által megjelölt osztályban a létszám meghaladja az elérhető, akkor előnyben a részesülnek a körzetes tanulók, a hátrányos helyzetű körzeten kívüliek. A további fennmaradó helyekre túljelentkezés esetén nyilvános sorsolással lehet bekerülni. A törvényi előírásnak megfelelő osztálylétszám keretét a törvényi előírások szerinti %-ban meghaladhatjuk.)
- Napközi és tanulószobai csoportokat a törvényi létszámnak megfelelően alakítunk ki.
- Legó Matematika besorolásról a beiratkozó gyerekek később megírt kreativitást mérő teszt eredményei döntenek. A teszt eredmények alapján az érintett pedagógusok határozzák meg az osztályba sorolás minimális és maximális szintjét, figyelembe véve az arányosság és szegregáció mentesség elvét

11.3. Felvétel, átvétel elutasításának eljárási rendje:

Elutasításra körzeten kívüli tanuló kerülhet!

A jelentkezést követően megvizsgáljuk:

- Az adott évfolyam és ezen belül az osztályok létszámát,
- Az osztályok összetételét (SNI és BTM - es tanulók számát)

- Az osztályban tanított nyelvet és annak óraszámát,
- A jelentkező tanuló meglévő tanulócsoporthajókba illeszthetőségét.
- Ezek után szóbeli egyeztetés történik a szülővel.
- Határozat közlése a szülővel, írásban, ajánlott postai küldeményként!

Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- a szülő, illetve tanuló személyi igazolványát, illetve a lakcímkártyáját
- a gyermek TAJ kártyát
- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát kérte)
- a gyermekorvos felvételi javaslatát
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- óvodai iskola érettségi vizsgálat eredményét

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a tanuló lakcímkártyáját
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító KRÉTA e-bizonyítványt
- a tanév megkezdése után érkezők az elektronikus naplókat is, annak hiányában az előző iskola igazolását a tanév során szerzett érdemjegyekről,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Művészet iskolai felvétel alkalmával.

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát, illetve a lakcímkártyáját
- a szülőnek ki az általános és művészeti iskolai beiratkozás alkalmával, be kell mutatnia a kitöltött felvételi adatlapot, melyen megjelöli, hogy melyik művészeti ág, milyen tanszakjára kéri a tanuló felvételét. Tanulót, körzethatáron kívülről és vendégtanulót is fogadunk!

A Művészeti iskola szemesztere, megegyezik az általános iskola szemeszterével, időben és szülői, valamint tanulói kötelezettségek tekintetében.

A művészeti iskola tandíját minden évben a fenntartó, rendelet által határozza meg!

A választott első, (fő) tanszak térítésmentes!

A választott, többi tanszak, tandíjköteles.

Szolfézs órai képzés minden zenei képzésben résztvevő tanuló számára kötelező!

- A tanszak ingyenes, ha a szülő/gondviselő a HHH-s igazolást az Alapfokú Művészeti Iskola főigazgató helyettesjének rendelkezésre bocsájtja és ezzel egyidejűleg írásbeli kérvényt nyújt be a tandíj elengedésére, vagy csökkentésére.

A szülők, javaslatunk szerint, maximum 3 tanszakot válasszanak! Tanszaki megoszlás szerint egy fő és kettő mellék tanszakot javasolunk! A szülő kérhet tandíjcsökkentést, illetve, indokolt esetben, tandíjmentességet. A kérelmet az főigazgató helyettesnek kell átadni, az főigazgató nevére címezve. A kérelmet az Alapfokú Művészeti Iskola főigazgató helyettese és a tanszak szakmai vezetője javaslattal az főigazgató elé terjeszti.

- Tandíjcsökkentési szempontok:
 - Családi állapot mérlegelése
 - HH. nyilatkozat

- HHH. nyilatkozat
- Kérelem formai megfelelése
- Ha legalább kettő gyermek már tagja a művészeti iskolának

Figyelem!

Az Alapfokú Művészeti Iskolába a felvétel egy tanévre szól!

11.4. Eltérő tantervű tanulócsoport, csoportalkotásának elvei:

Csak akkor indítható, ha fenntartó az adott tanévre engedélyezi!

Az S.N.I. speciális csoportok száma, kettő.

- A. csoport, 1 - 3 évfolyam.
- B. csoport, 4 – 6 évfolyam.

A csoportok tagjainak száma, minimum 3 fő, maximum 12 fő. Statisztikai számuk, 1- 3 évfolyamon 1x3 fő. 4 - 6 évfolyamon 1x2 fő. A tanuló csoportba, csak az érvényes S.N.I. státusszal rendelkező tanuló kerülhet be.

A tanulócsoportba a szülő, beiratkozáskor, illetve szakszolgálati vélemény kézhezvétele után, átiratkozás esetén, kérheti a tanuló felvételét. Óvodát követő beiratkozás alkalmával az óvoda és iskola iskolaérettségi vizsgálatot tart a beiratkozásra köteles gyermekek körében. A felmérő feladatlapokat az iskola gyógypedagógusai készítik elő és értékelik ki. A feladatlapok kitöltését az óvodapedagógusok végzik, minden év március hónapjában. Az alkalmazott teszt megnevezése, Kulcsárné féle iskolaérettségi teszt. Az eredmény értékelésénél figyelembe vesszük az óvodai csoportvezető pedagógus írásos javaslatát. is.

Korrepetíciós csoportalkotás. 1 – 4 évfolyamon esedékes, csoportbontás keretében! A csoportba azok a tanulók kerülhetnek, akiknek szakszolgálati vizsgálata, még nem történt meg, illetve a vizsgálati eredménye még nem érkezett meg, de osztályfőnöke empirikus véleménye alapján a tanulók egyéni haladási üteme, eltér az osztály átlagától és ezáltal a tanuló fejlődése, veszélybe kerül.

A csoport napi időterve, nem kapcsolódik az intézményi csengetési rendhez! A csoport oktatási ideje, 08.00. – 16.30. óra között történik! Az oktatási idő szerves része a pihenés, testmozgás, relaxálás, kreatív foglalkozások, tudatos tevékenységének beépítése!

A tanulók órarendi foglalkozásain kívül, ajánlott, az osztályfőnök javaslata alapján a művészeti képzésbe történő integrálása, elsősorban, néptánc és zenei tanszakokra!

A csoport tantárgyi megnevezései és óraszámai.

	A foglalkozás jellege	Tantárgyi megnevezés	Óraszám
1.	Fejlesztő foglalkozás	matematika	4,5
2.	Fejlesztő foglalkozás	magyar irodalom	6
3.	Fejlesztő foglalkozás	magyar nyelvtan	2
4.	Fejlesztő foglalkozás	környezet ismeret	1,5
5.	Kreatív foglalkozás	rajz, vizuális kultúra	2
6.	Kreatív foglalkozás	ének - zene	2
7.	Kreatív foglalkozás	technika	1
8.	Mozgáskoordinációs foglalkozás	testnevelés és sport	3

12. Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése:

A tanulói jogviszony megszűnik, ha:

- a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.

Akkor tekinti az iskola a jogviszonyt megszüntetnek, ha a fogadó iskolától megkapja az értesítést a beiratkozásról. Ezután töröli a tanulót a tanuló nyilvántartóból és a törzskönyvből,

- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló KRÉTA e-bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettsége utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja folytatni,
- a tankötelezettség megszűnése után
- ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad
- a bejelentés tudomásulvétele napján.

Az iskolai tanulmányok eredményes befejezésekor a tanuló E-kréta felületén és a törzskönyvbe a következő bejegyzés kerül :

- iskolai tanulmányait befejezte,
- tanulmányait kilencedik évfolyamon folytathatja.

Ha a tanuló nem tudta tanköteles kora végéig eredményesen befejezni általános iskolai tanulmányait a következő bejegyzés kerül a E-kréta felületén és a törzslapra:

- A tankötelezettség megszűnt.

13. A tehetséggondozó programba való bekerülés:

A tanulók kiválasztása a megismerő képességek (figyelem, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás) szintje, szövegértés, helyesírás és matematikai ismeretek, valamint a 4. osztályos félévi eredmény alapján, tanítói javaslat alapján történik.

13.1. Értékelés:

Ötödik osztály első félévében az alapozó szakaszban a tanulók érdemjegyes, 1 – 5 értékelést kapnak.

A felvételt nyert tanulóknál a tanév elején a következő hatásvizsgálatokra kerül sor: intelligencia, a tanulás motivációja, tanulási stratégiák, szorongásvizsgálat, személyiségvizsgálat. Négy év múlva ugyanezen vizsgálatok ismétlése történik.

Az értékeléseket, a KRÉTA napló zárásáig, (dicséret, vagy megrovás) formájában, a hónap 5. napjáig el kell végezni. Az érdemjegyeket, az értékeléstől számítottan 2 (kettő) napon belül rögzíteni kell a KRÉTA e- naplóban!

14. A tehetséggondozás általánosan megvalósuló területei, az osztályok típusától függetlenül:

Tanítási órákon:

- a differenciált osztálymunka,
- páros és csoportmunka,
- egyénre szabott fejlesztés,
- csoportbontás – nyelvi órákon,
- kooperatív tanulási technikák alkalmazása,
- kompetencia alapú oktatási módszerek,
- tanulói kiselőadások, prezentációk,
- differenciált házi feladat.

Tanórán kívüli tevékenységekben:

- délutáni foglalkozások – blokkok, modulok,
- szakkörök,
- sportkör,
- edzés,

- művészeti körök,
- könyvtári szolgáltatások,
- mentorálás,
- felkészítés versenyekre,
- levelezős feladatok megoldása,
- részvétel a versenyeken,
- napközi és tanulószoba,
- osztályprogramok,
- osztály és iskolai kirándulás,
- szervezett színház és hangverseny látogatás.

14.1. A tehetséggondozásban alkalmazott további elemek:

- projekt módszer,
- témanap,
- témahét,
- kisprojektek, közepes projektek, 3 hetes projekt,
- IKT eszközök beépítése a tanulási-tanítási folyamatba.

15. A kulcskompetenciákhoz rendelt feladatok a tehetséggondozás folyamatában

Kulcskompetenciák	A készségfejlesztés feladatai a tanulói tevékenységben és a tanulásszervezésben
Anyanyelvi kommunikáció	Érthető, érthető, tiszta beszéd Jó előadókészség, nyilvánosság előtti szereplés Kulturált írásbeli és szóbeli kifejezőkészség Gyors értő olvasás, biztos helyesírás, megfelelő szövegértés, szövegalkotás szóban és írásban
Idegen nyelvi kommunikáció	Csoportbontásban, differenciált módon Életszerű, természetes beszédhelyzetekben
Matematika	Összetett matematikai műveletek Szöveges feladatok megértése, megoldása Összetett gondolkodási műveletek Kompetencia alapú feladatok Logikai műveletek Pontosság
Digitális	IKT eszközök használata a tanítási-tanulási folyamatban Internet
Természettudományos	Természettudományos látásmód Környezettudatos magatartás kialakítása
Hatékony, önálló tanulás	Megismerő képességek fejlesztése Önismeret Személyiségfejlesztő gyakorlatok Tanulási stratégiák elsajátítása Tanulási stílus kialakítása
Szociális és állampolgári	Együttműködés, kapcsolatteremtés, konfliktuskezelés

16. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviselője, a tanuló tanórán kívüli szabadidős tevékenységének segítésére a diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből álló, diákönkormányzativezetőség irányítja.

A diákönkormányzat tevékenységét a vezetés által felkért, és megbízott nevelő segíti.

Az iskolai diákönkormányzat képviselőjét az iskolai diákönkormányzat vezetője látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattevési, véleményezési és egyetértési jogot az iskolavezetéssel együtt gyakorolja a diák önkormányzat. Minden döntési folyamatnak része a diákönkormányzat véleménye. Javaslattevési, véleményezési és egyetértési joga gyakorlása előtt a diákönkormányzatot segítő nevelőnek ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat véleményét, a képviselők kikérlik az osztályok véleményét, ennek összegzése kerül az iskolavezetés elé.

16.1. Az iskolai diákközyűlés:

- Tanévenként legalább egy alkalommal iskolai diákközyűlést kell összehívni. A diákközyűlés összehívásáért a diákönkormányzatot segítő tanár a felelős.
- Az iskolai diákközyűlésen minden tanulónak joga van részt venni, de diák-küldöttgyűlésként is működhet.
- A diákközyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat vezetője beszámol az előző diákközyűlés óta eltelt időszak munkájáról, áttekinti a tanulói jogok iskolai érvényesülését.
- A tanulók javaslatait, kéréseit, kérdéseit a közyűlés közvetíti az iskolavezetés felé.

17. A szűlő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.

Iskolánk akkor működik még eredményesebben, ha tanulóink érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szűlői érdekeket is. A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szűlői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése. Ezen együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség, a személyiség kölcsönös tiszteletben tartása, korrekt együttműködés és kommunikáció, nyitottság az esetleges problémák megoldásának keresésében, megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység, feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás. E Kréta, e napló. üzenőfelületek (pl. e napló, felüjság, igazolások)

17.1. A szűlők részéről – a sikerebb nevelőmunka segítéséhez – az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- együttműködő magatartást, a problémák nyílt jelzését, megbeszélését,
- a gyermekek tanulmányi munkájának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a gyermekek tanulmányi munkájához szükséges felszerelések biztosítását,
- aktív részvételt az iskolai szűlői értekezleteken és rendezvényeken,
- nevelési problémák, családi nehézségek őszinte jelzését, közös megoldás keresését,
- véleménynyilvánítást, visszajelzést az iskola működésével kapcsolatban,
- szponzori, szervező segítségnyújtást.

17.1.1. A szűlőkkel való kommunikációhoz, a kapcsolattartáshoz az alábbiakkal járunk hozzá:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres tájékoztatás tanulóink előmeneteléről, magatartásáról,
- előre tervezett szűlői értekezletek (évente 2 alkalommal),
- értékelő beszélgetések a tanuló egyéni haladásáról,
- rendkívüli szűlői értekezletek,
- fogadóórák (havonta 1 alkalommal), egyéni pedagógusi és vezetői fogadóórák egyeztetett időpontban,
- előadások szervezése igényelt téma szerint,
- pályaválasztási tanácsadás,
- családlátogatás,
- elektronikus napló (KRÉTA) információk használata. és belépő kódok folyamatos átadása,
- gyermekvédelmi felelősök szociális és nevelési problémákban nyújtott támogatása,

- Szülői Szervezeti megbeszélések (évente legalább 2 alkalommal).

17.1.2. A szülői ház és iskolánk együttműködésének további lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a diákok, a szülők és a pedagógusok részvételével,
- a gyülekezeti közös részvétel,
- családi nap,
- alapítványi bál,
- iskolai kirándulás,
- projekt napok.

17.2. A szülő kérheti:

- gyermeke napközi otthonos, tanuló szobai ellátását, menzai szolgáltatást, tanulói étkeztetést,
- megfelelő ok esetén gyermeke felmentését egyes tantárgyakból, vagy a mindennapi iskolába járás alól a törvényi kereteknek megfelelően,
- felmerülő problémáinak megoldásához segítséget kérhet:
 - szaktanártól,
 - osztályfőnöktől,
 - gyógypedagógusoktól/fejlesztő pedagógustól,
 - iskola pszichológustól,
 - iskolatitkártól,
 - az iskola vezetőitől.

17.3. A tanuló és pedagógus együttműködésének további lehetőségei:

- A diákönkormányzat képviselőinek részvétele a diákok többségét érintő változtatások előtt a tanári értekezleten, vagy vezetőségi értekezleten.
- Iskolai diákfórum megszervezése az Országos Diákpárlamentek előtt.
- A DÖK segítő tanár folyamatos kapcsolattartása az iskola vezetőségével, a diákok kéréseinek továbbítása
- Diákrendezvényeken pedagógusok aktív részvétele (farsang, DÖK nap, osztályrendezvény, kirándulás, táborok)
- Diákok bevonása az intézményértékelésbe a minőségirányítási programnak megfelelő ütemezés szerint.

A nyilvánosság biztosítása hirdetések, helyi média, gyülekezeti alkalmak és web lap útján történik.

18. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai:

A tanulmányi vizsgák alatt az osztályozó-, a különbözeti, valamint a pótló és javítóvizsgát értjük.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Vizsgaformák, vizsgarészek:

- Írásbeli vizsga
- Szóbeli vizsga
- Gyakorlati vizsga

Vizsgaidőszakok.

- Javítóvizsga: augusztus 20.-augusztus 31. között
- Osztályozó vizsga: A félévi és év végi osztályozó értekezlet előtti tanítási hét
- Pótló és különbözeti vizsga a tanév bármely napján szervezhető.

A főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiekől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

18.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát tesz a tanuló a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanuló hiányzása a törvényben előírt mértéket (250 óra) meghaladja és nem osztályozható, és ha a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanuló hiányzása az adott tantárgyból a tantárgyóraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tantárgyból, és ha a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- magántanuló.

Ha a tanuló osztályozó vizsgán szerezte valamennyi tantárgyi osztályzatát, magatartását és szorgalmát nem kell értékelni.

Az osztályozó vizsgával való tovább haladásra az alábbiak vonatkoznak:

- ha valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott, tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja, vagy a 8. évfolyam elvégzésével tanulmányait befejezte.
- ha az osztályozó vizsgán 1-3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott és a javítóvizsgán is elégtelen osztályzatot kapott, az évfolyamot ismételni köteles.

Összevont osztályozó vizsga egy vagy több évfolyamra megállapított tanterv követelményeiből is engedélyezhető. Ilyenkor a vizsga eredményeit évfolyamonként külön-külön kell jegyzőkönyvezni, az anyakönyvbe és a KRÉTA e-bizonyítványba bevezetni.

Összevont osztályozó vizsgát tehet az a tanuló - rendkívüli előrehaladás esetén -, akit a szaktanár javasolt, és akinek azt a főigazgató engedélyezte. A tanév végén kettő esetleg több osztály anyagából tehet összevont osztályozó vizsgát.

18.1.1. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az intézmény vezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 20-ától augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

- A javítóvizsgára utasított tanuló köteles a főigazgató által megállapított napon javítóvizsgát tenni.- A javítóvizsgát abban az iskolában köteles letenni, amelyben őt erre utasították.
- Ha időközben a tanuló más helységbe költözik, az új iskolában is leteheti a javítóvizsgát.

Ilyen esetben a vizsga eredményét anyakönyvi bejegyzés céljából közölni kell az előző iskola főigazgatójával.

- A javítóvizsgára jelentkezés a szülői kérelem benyújtásával történik, a javítóvizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati részből áll a tantárgy jellegétől függően.
- A javítóvizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni, ennek elnöke a főigazgató, vagy megbízottja, tagjai a kérdező és még egy, lehetőleg azonos, vagy a tárgy jellegéhez hasonló szakos pedagógus.
- A javítóvizsgán a feladatokat előre ki kell adni, hogy megfelelő idő álljon a tanuló rendelkezésére.
- Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kaphat, további

felkészülési idővel.

- Az a tanuló aki érvényes szakszolgálati véleménnyel rendelkezi és kifejezés módjában bármilyen korlátozás áll fenn a vizsga ideje 10 perccel hosszabbítható.
- A javítóvizsga nem nyilvános, díjtalan és nem ismételhető meg.
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni, a javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a Kréta e-bizonyítványba, a záradékot a főigazgató és az osztályfőnök írja alá.

18.1.2. Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az intézmény vezetője határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

18.1.3. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. A főigazgató, hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

18.2. Tanulmányok alatti vizsgák rendje

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.
- A feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot.
- A feladatlap megoldásának ideje 45 perc.
- Vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.
- Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható
- Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti a főigazgatónak

18.3. Az írásbeli vizsga javítása

- A szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot.
- Ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, akkor rávezeti a feladatlapja és értesíti főigazgatót

18.4. A szóbeli vizsga általános szabályai

- Egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- A vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- A vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani.
- A szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- A felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- A felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- A felelet maximum 10 percet tarthat
- Ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egyalkalommal póttételt húz
- Két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti a főigazgatót, aki a törvények alapján dönt.

18.5. Gyakorlati vizsga általános szabályai

Testnevelés, ének –zene, vizuális kultúra tantárgyak esetében, a gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

18. 6. A vizsgák helye, ideje és magatartás szabályai

A vizsgák az iskola épületében a főigazgató által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak. A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak. A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben.

Javítóvizsga esetén a szülői kérelmet a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek.

A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe (csak a szaktanár által előre jelzett segédeszközt), egymással nem beszélgethetnek és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg. Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

18.7. Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy tanulmányok alatti vizsga alapján kell megállapítani. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő. A főigazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi időutolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a KRÉTA e-bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a

javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tegye le. Az iskola a kérelmet 8 napon belül továbbítja a fenntartnak és a kormányhivatalnak.

18.8. A vizsgák eredményének kihirdetése

A szorgalmi időszak alatt letett vizsgák kihirdetése a vizsga napján történik. Az augusztusi osztályozó, javító és pótló vizsgák eredményeinek ismertetése a megfelelő záradékkal ellátott KRÉTA e-bizonyítvány kiadásával azonos időben történik.

18.9. A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság tagjait az intézmény vezetője bízta meg feladatukat ellátásával, melyről a vizsgát megelőzően legalább egy héttel szóban értesíti az érintetteket. A vizsgákon a tanuló osztályfőnöke tanácskozási joggal vehet részt.

A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában öt évig kell megőrizni.

A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A szülő kérésére a fenti dokumentumba betekinthet. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A dolgozatok egy év múlva selejtezhető!

18. 10. Művészeti vizsgák.

Tanulmányi félévenkénti vizsgák:

A művészeti iskolai vizsgák tanszakonként történnek, zene és táncművészeti ágazaton. Alapfok, 6. szemeszter után, a hangszeres tanszakon hangszeres és szolfézs vizsga, kötelező

- Alapvizsgák tanszakonként:
 - Előkészítő növendékek
 - hangszer és szolfézs,
 - nyitott vizsgák,
 - gála előadás keretében, /február/
 - továbbképző
- Záróvizsgák, tanszakonként
 - továbbképző
 - hangszer
 - művészeti záró vizsga /május/

A mérési – értékelési rendszer intézményi célja kiszámítható, tervezhető mérések, értékelések rendszerének intézményi szintű működtetése annak érdekében, hogy a helyzetelemzés, tervezés objektív tényeken alapuljon; a folyamatos fejlesztés irányai megalapozott legyen.

A pedagógiai mérés-értékelés célja:

- átfogó, az iskolai tanulmányok egész időszakára kiterjedő személyiségfejlesztés,
- az önértékelési képesség kialakítása, s ezen belül az önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása,
- a tanuló egyéni haladásának figyelemmel kísérése,
- a felmerülő problémák feltárása,
- a jól teljesítők megerősítése,
- a lemaradó tanulók segítése.

A pedagógiai mérés-értékelés alapelvei:

- a mérés-értékelés legyen objektív, érvényes, megbízható,
- alkalmazzunk sokoldalú, változatos értékelési formák,
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének,
- ösztönző hatású, előre mutató és személyre szóló legyen,
- folyamatosság, kiszámíthatóság, tárgyszerűség jellemezze,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményét minősítse (tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz - hozzáadott érték).

A pedagógiai mérés-értékelés feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

18.11. Digitális bizonyítvány kiadása.

A papíralapú ügyintézés digitális megoldásokkal való felváltása a köznevelés területén is folyamatban lévő koncepcionális változás, amelynek következő lépcsőfoka a digitális bizonyítványok bevezetése [2024:LXXVII. tv. általános indokolása].

A 2025/2026. tanévtől az iskolák kezdő évfolyamán – majd a következő tanévtől kis felmenő rendszerben – a tanulók tanév végi teljesítményét a tanulmányi rendszeren keresztül kell az iskolának előállítani és közölni a tanulóval, a törvényes képviselővel [Nkt. 57. § (6)-(6a) bek., 99/M. § (1) bek.].

A digitális bizonyítványt az igazgató elektronikus aláírásával ellátott közokiratnak minősülő digitális okmányként kell előállítani, melyről a tanuló kérésére díszpéldányt kell kiállítani [Nkt. 57. § (6b) bek.].

Az iskolák digitális bizonyítvány kiállítására nem kötelezett évfolyamain az eddigi tanügyi nyomtatványt kell használni [Nkt. 99/M. § (2) bek.].

A digitális bizonyítványról a tanuló, törvényes képviselő tanulmányi rendszerben előterjesztett kérelme alapján készített papír alapú díszpéldányon fel kell tüntetni a tanulmányi rendszer által generált és nyilvántartott egyedi azonosítót és azt, hogy hiteles másolat.

A papír alapú hiteles másolatot eredeti aláírásával hitelesítenie kell a kiállítónak és az intézmény igazgatójának, továbbá el kell látni az intézmény körbélyegzőjével. A díszpéldány első példánya ingyenes, a második példányért térítési díjat kell fizetni [Nkt. 57. § (6b) bek.].

A térítési díj összege: 3000 Ft [Nkt. vhr. 34. § (2) bek.]. •Az iskola megszűnése esetén a digitális bizonyítványokra vonatkozó iratállomány nem kerül átadásra. A jogutód nélkül megszűnő iskola esetén a fenntartó, a fenntartó jogutód nélküli megszűnése esetén az Oktatási Hivatal az arra jogosult kérelmére a tanulmányi rendszerben kiállított, tárolt és nyilvántartott digitális bizonyítványt továbbítja a kérelmező részére [Nkt. 21. § (9a) bek.].

A digitális dísz bizonyítványt a [Digitális Állampolgár mobilalkalmazáson](#) keresztül lehet igényelni. Azonosítás után, az alkalmazásban vagy egy kormányablakban. A szelfis azonosításhoz használható az okmány (személyi vagy útlevél), az azonosításhoz a telefon kamerája és engedélyezni kell az NFC-t útlevél esetén. Az azonosítás eredményéről néhány napon belül értesítés érkezik.

19. Az intézmény mérési rendje:

A mérési – értékelési rendszer intézményi célja kiszámítható, tervezhető mérések, értékelések rendszerének intézményi szintű működtetése annak érdekében, hogy a helyzetelemzés, tervezés objektív tényeken alapuljon; a folyamatos fejlesztés irányai megalapozott legyen.

A pedagógiai mérés-értékelés célja:

- átfogó, az iskolai tanulmányok egész időszakára kiterjedő személyiségfejlesztés,
- az önértékelési képesség kialakítása, s ezen belül az önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása,
- a tanuló egyéni haladásának figyelemmel kísérése,
- a felmerülő problémák feltárása,
- a jól teljesítők megerősítése,
- a lemaradó tanulók segítése.

A pedagógiai mérés-értékelés alapelvei:

- a mérés-értékelés legyen objektív, érvényes, megbízható,
- alkalmazzunk sokoldalú, változatos értékelési formák,
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének,
- ösztönző hatású, előre mutató és személyre szóló legyen,
- folyamatosság, kiszámíthatóság, tárgyszerűség jellemezze,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményét minősítse
- (tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz - hozzáadott érték).

A pedagógiai mérés-értékelés feladatai:

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

19.1. Mérési naptár –alsó tagozat:

DIFER	1. oszt.	2. oszt.	3. oszt.	4. oszt.	Megjegyzés
Számolási alapműveletek		április		K: májusi vizsga	
szöveges feladatok nyitott mondatok mértékváltás					
Olvásás - néma értő - hangos (olvasás technika)		április		májusi vizsga	
másolás/helyesírás		április	április		
nyelvtani ismeretek			április		

DIFER	1. oszt.	2. oszt.	3. oszt.	4. oszt.	Megjegyzés
Illemtan	május	május	május	április	
életünk és környezetünk (hagyományaink is)			április		

19.2. Alapkompetencia felmérés:

	1. oszt.	2. oszt.	3. oszt.	4. oszt.	Megjegyzés
Számolási alpműveletek	december május	február	február	május	
Olvasás - néma értő - hangos (olvasás technika)	december május	február	február	május	
másolás	december május	február	február	május	

19.3. Mérési naptár – felső tagozat:

	5. oszt	6. oszt.	7. oszt.	8. oszt.	Megjegyzés
Matematika Alpműveletek Próba komp. mérés	okt.-nov. (i) május(i)	Február (i) kompetencia május	Április (i) (komp.mérés próba	május (i) komp.mérés	
Olvasás	december	komp.mérés		komp.mérés év végi vizsga	
Helyesírás/nyelvtan	április (i)				
Irodalom	május (Sz)		május (Sz)		
Történelem		április (Sz)	április (i)		
Idegen nyelv	május szóbeli		május szóbeli		
Életünk és környezetünk		május sz+gyak.			
Hittan		ápr. konf.	bibliaismeret es		
Biológia Fizika, Kémia, Földrajz			május		

Szeptember – Bemeneti mérés!

4. 5. 6. 8. évfolyam.

Május – Kompetenciamérés!

6, 8, évfolyam:

Szövegértés, matematika, természetismeret, idegennyelv.

Kimeneti mérés.

A vizsgabeosztást a szaktanárokkal egyeztetve, a megjelölt időpontokat figyelembe véve az osztályfőnökök javasolják, az főigazgató hagyja jóvá.

(i= írásban. sz.= szóban)

III. Az iskola helyi tanterve

1. A választott kerettanterv megnevezése: OFI. NAT 2020. 110/2012. (IV.4.) Kmr.

2. A N.A.T.t műveltségterületeinek megjelenése az 1–8. évfolyam tantárgyi rendszerében.

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom Ember és társadalom Művészetek: (Dráma és tánc) Informatika (Könyvtári informatika)	Magyar nyelv és irodalom
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv /német, angol, francia/
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Történelem, állampolgári ismeretek Hit- és erkölcsstan, Etika Közösségi nevelés
Ember a természetben Ember és társadalom	Természettudomány Fizika Biológia Kémia Közösségi nevelés Hon és népismeret
Földünk – környezetünk	Földrajz Természettudomány
Művészetek	Művészetek: Ének-zene, vizuális kultúra, dráma, színház.
Informatika*	Digitális kultúra
Életvitel és gyakorlat	Technika és tervezés
Testnevelés és sport	Testnevelés

2. Az intézményben tanított tantárgyak rendszere, kötelező és szabadon választott óraszámai.

Az alsó tagozat óraterve.

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	6
Matematika	4	4	4	5
Idegen nyelv	2	2	2	2
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Etika/Hit és erkölcsstan	1	1	1	1

Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Óratervi órák száma	24	24	24	25
Maximális óratervi órák száma	24	24	24	25

A felső tagozat óraterve.

Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	3
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Digitális kultúra	1	1	1	1
Természettudomány	3	3		
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének - zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Hon és népismeret		1		
Dráma és színház				1
Összes óra	28	28	30	30
Lehetséges óra	28	28	30	30

3. Óratervi háló magyarázat.

A több tantárgy anyagát integráltan tartalmazó „Természettudomány” tantárgy a 7. és 8. évfolyamokon akkor szerepel 2 – 2 órában, ha a fizika, kémia, biológia és földrajz tantárgyakat az általános iskola nem szakrendszerű oktatásban kívánja tanítani. Ez a 2 – 2 óra az összegző sorokban nem szerepel. A szabadon tervezhető órakeretet a pedagógiai programban meghatározottak szerint egyes tantárgyak kötelező óraszám feletti tanítására, vagy más oktatási célokra lehet felhasználni. A csoportbontásokból adódó órakeret mennyiségével, nem léphetjük túl, a csoportbontás nélkül megjelenített, általános órakeretet.

A választott kerettanterv megnevezése: OFI. NAT 2020. (110/2012. (VI.4.)

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.

A tankönyvek megrendelése a jogszabályban előírtak szerint az iskolában történik. A könyvek átadása, mindenkor jogszabály alapján történik. A tankönyvekre a munkaközösség-vezető a szaktanárral együtt tesz javaslatot.

A tankönyvek kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A tankönyv -,

- szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra;
- alkalmas legyen kooperatív technikák alkalmazására;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;
- tetszetős, tartós kivitelű legyen;
- ára legyen mérsékelt.

A taneszközök és felszerelések beszerzéséről a szülő gondoskodik.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult, aki a hatályos jogszabályban biztosított normatív kedvezmény igénybevételeire vonatkozó igényt a megfelelő időben nyújtotta be, rendelkezik a szükséges érvényes igazolásokkal.

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja:

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelés óra megtartásával biztosítjuk, heti 5 alkalommal. A heti 5 testnevelés óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, oktatással, történik.

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében,

A gyógytestnevelésben részt vevő tanulók mindennapos óraszámába bevonódik a gyógytestnevelés órák száma, az ő óraszámuk így teljesül.

[Forrás](#) - Wolters Kluwer - Minden jog fenntartva!

5.1. Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag:

Településünkön, roma lakosok is élnek, de nemzetiségi oktatás nem folytatunk.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola az irodalom, hon-és népismeret, közösségi nevelés, történelem, állampolgári ismeretek, etika/hit és erkölcstan tantárgyak helyi tantervébe építette be. Ezzel együtt a település érdekében az ezen irányú nevelési tevékenységünk egyértelműen fogalmazódik meg!

Cél:

- A tanulók tanulják meg kezelni azt a sokszínűséget és különbözőséget, mellyel a közösségekben találkoznak,

- Olyan készségek fejlesztünk, melyek az egymástól eltérő szociokulturális kultúrákkal és kulturális csoportok, egy közösségi cél érdekében, a mindennapi együttműködésüket megalapozzák.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.

A nem kötelező tanórai foglalkozások tananyagát és követelményeit a helyi tanterv tartalmazza, melyek az adott tanévre vonatkozóan kerülnek aktualizálásra, a tanmenetekkel összhangban.

Az iskola a tanulók számára – a tanórai foglalkozások mellett – az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

Napközi otthon, tanulószoba– megfelelő létszám esetén a közoktatási törvény előírásainak megfelelően, - ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az elsőől negyedik osztályig napközi otthon, ötödiktől nyolcadik osztályig tanulószoba működik.

Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a rászoruló felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó, képességfejlesztő blokkok, modulok, felvételi előkészítő és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Szükség szerint a tanulók igénybe vehetik a pedagógiai szakszolgálat speciális szolgáltatásait. A felzárkóztató foglalkozásokra, valamint az egyéni foglalkozásokra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a pedagógiai vizsgálatokat követően a szakemberek, pedagógusok jelölik ki. A tanulók részvétele a felzárkóztató foglalkozásokon, valamint az egyéni foglalkozásokon kötelező, ez alól felmentést csak a szülő írásbeli kérelmére az iskola igazgatója adhat.

Iskolai sportkör – Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör csoportjainak foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök – A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Szakkör vezetését – az iskola igazgatójának megbízása alapján – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyegek, vetélkedők, bemutatók – A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.

Kirándulások – évi egy alkalommal iskolai kirándulás szerveződik, amin a részvétel minden tanuló számára ajánlott. Osztálykirándulások osztályonként projekt nap keretében, a munkatervben tervezetten szerveződhetnek, évi egy alkalommal, igazgatói engedéllyel.

Tantestületi kirándulás évente egy alkalommal, Klebelsberg Kunó születésének napja alkalmával, vagy a dátumhoz legközelebb eső munkanap alkalmával. Rekreációs nap, tanítás nélküli szakmai munkanap. 1873. november 13.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás – Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások – A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva

különbféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok stb.) A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár – A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Az iskolai könyvtár a tanulók számára a könyvtár aiján kifüggesztett rend szerint tart nyitva. A könyvtár szolgáltatásait csak az iskolai dolgozók és az iskolai könyvtárba beiratkozott tanulók vehetik igénybe. A beiratkozás minden tanév elején egyénileg történik, és egy tanévre szól.

Tehetség-bemutató, melyet évente egyszer a szülők számára szervez az intézmény, ahol a tanulók, zene, tánc, bemutatását tekinthetik meg a szülők.

Etika/ Hit és erkölcs tanterv – A szülők, az általános iskolai beiratkozások alkalmával, nyilatkoznak, hogy felekezeti szerint, melyik hittan foglalkozást választják:

- Református
- Római katolikus (görög kat.)
- Baptista
- Hit gyülekezete.

Számukra nem elfogadható hitbéli képzés esetén a tanuló az etika tantárgyi foglalkozásokon köteles részt venni.

6.1. Pedagógusválasztás szabályai.

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

A tanórán kívüli foglalkozásokat a tanulók az iskola nevelési programja és helyi tanterve szerint választhatják, a tehetséggondozó programban kötelezően választják.

A tehetséggondozó program megújításaként a negyedik évfolyamon, célirányosan kerül sor a tehetségigérek felkutatására. Többféle tanórán kívüli foglalkozást ajánlunk fel, amelyben kipróbálhatja magát a tanuló. Ezek a délutáni foglalkozások heti rendszerességgel kerülnek megtartásra, mindig ugyanazon a napon. A negyedik évfolyamon tanuló két osztályból vegyesen vesznek részt a tanulók ezeken az alkalmakon. Általában két foglalkozás zajlik egyszerre, amelyek ciklikusan ismétlődnek. A tanulók választás alapján iratkoznak be az egyes foglalkozásokra. Ez a program az „Ésszel, kézzel” címet viseli, és az alábbi foglalkozásokat tartalmazza.

- Éles matematika,
- Nagy felfedezések,
- A világ csodái,
- Csevegünk angolul, németül, franciául,
- ÖKO – kör,
- Olvasókör,
- Kézműves műhely,
- Dráma kör.

A tematika összeállításában, a foglalkozások vezetésében a felső tagozaton tanító kollegák is részt vesznek, ezáltal megismerik a tanulókat, egy előzetes kapcsolat alakul ki közöttük. A foglalkozások alatt információkat szerzünk a tanulók érdeklődéséről, az egyes témák iránti motiváltságáról, szocializációjáról. A két negyedikes osztályból kialakított közös csoportok jó alkalmat teremtenek a leendő osztálytársak közelebbi megismerésére, a feladatok megoldásában való együttműködések által közös élmények szerzésére.

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei és formái:

Az értékeléseket, a KRÉTA napló zárásáig, (dicséret, vagy megrovás) formájában, a hónap 5. napjáig el kell végezni. Az érdemjegyeket, az értékeléstől számítottan 2 (kettő) napon belül rögzíteni kell a KRÉTA e- naplóban!

A tanulói számonkérés, beszámoltatás formái

Szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.

Írásbeli beszámoltatás: egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok /feladatlapok, tesztek/ megoldásán keresztül.

Gyakorlati számonkérés: a kísérletek, mérések elvégzésében elért gyakorlottság mérése azokban a témakörökben, amelyekben a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra.

Önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása

Órakozi munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.

Önálló portfóliók készítése.

M. I. alkalmazásértékelése.

Témazáró dolgozat, egy nagyobb témakör tárgyalása után

- Témazáró dolgozat témáját, idejét 5 munkanappal korábban közölni kell. A naplóba az egyeztetés miatt, bejegyzésre kerül.
- Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozat nem íratható.
- A kijavított témazáró dolgozatot, annak érdemjegyet két héten belül közölni kell a tanulóval. Amennyiben határidőre ez nem történik meg, a tanuló eldöntheti, hogy a dolgozatra kapott osztályzatot elfogadja-e.
- A témazáró dolgozat jegye kétszeres súllyal számít az év végi elbírálás során.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a tantárgynak megfelelő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja

- Segítse az iskolai nevelés-oktatás folyamatát
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- Személyre szabott legyen
- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését.

Az értékelés folyamata

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét.
- Az írásos fegyelmező intézkedések (figyelmeztető, intő, rová) és a dicséret, az osztályozó napló feljegyzések rovatába bejegyzésre kerülnek.
- Az osztályzatok, minden hónap 5. napjáig, bekerülnek a elektronikus naplóba.
- Az osztályzatok bekerülnek a KRÉTA naplóba
- Félévkor és év végén a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével az osztályfőnök érdemjegyet javasol
- A magatartás és szorgalom jegyekről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt.
- Vítás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.

8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

Tanév elején szintfelmérés eredménye alapján bonthatók az osztályok felzárkóztató és haladó szintű csoportokra az alábbi tantárgyakból: angol nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom.

Az adott félévben végzett munka, és a félévi és év végi tudásszint-mérés eredményeit figyelembe véve az osztályozókonferencia dönteni arról, hogy a tanuló melyik csoportban folytassa tovább tanulmányait, a csoportok átjárhatók.

Tanév végén a tanulók körében igényszint felmérést végzünk, melyet alapul veszünk a következő tanév tanórán kívüli foglalkozásainak megtervezésekor. Tanév elején a tanulók a felkínált lehetőségek (szakkörök, felkészítő foglalkozások stb.) közül választhatnak, a választást írásos szülői beleegyezéssel is megerősítik.

A foglalkozások szakkörök száma az intézmény anyagi és személyi feltételeinek függvénye.

A csoportokbontások esetében az irányadó létszám a 14 fő. Ettől a létszámtól szakmai indokkal, a fenntartó egyedi engedélyével lehet eltérni.

9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

Iskolánkban évente két alkalommal, ősszel és tavasszal történik a tanulók fizikai állapotának mérése.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezendők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosít az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A próbarendszert nevelési eszköznek tekintjük. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelést tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, a felmérés a Net- Fitt teszt alapján került összeállításra, standard útmutató, értékelő táblázatok alapján. Célja a tanulók sokoldalú, differenciált fizikai fejlesztése az életkori sajátosságának megfelelően.

9.1. A NETFIT rendszer bemutatása:

Az egyénre szabott fejlesztési terv elkészítésének kiinduló pontja – legyen az kondicionáló, regeneráló, rehabilitáló vagy versenypont – a szervezet aktuális állapota. A fizikai állapot mérése, tehát önmagában nem cél, hanem diagnosztizáló eszköz. A különösebb előképzettséget, anyagi és erőráfordítást nem igénylő motorikus próbarendszer megfelelő a tudományosság kritériumainak (valódiság, megbízhatóság, objektivitás) méri és értékeli:

- az optimális testtömeget és az attól való esetleges eltérést (kiegészítő vizsgálat magasság, súlymérés),
- az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket
 - a. az aerob kapacitást,
 - b. az izomcsoportok erejét, erő-állóképességét.

9.1.1.2. Motorikus próbák:

- Cooper-teszt – az aerob, hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere. Lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük futással,
- helyből távolugrás,
- mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig,
- hason-fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig,
- hanyatt fekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a szülők tudomására is hozzák. Az eredményeket felhasználják a nevelők az éves fejlesztő munka tervezése során. A mérés a testnevelő tanárnak, a tanulónak és a szülőnek lehetőséget biztosít ahhoz, hogy az átlagos korosztálynak megfelelő

szintet megismerje, és ahhoz viszonyítsa a tanuló fizikai állapotát. A módszer lehetőséget nyújt, hogy a tanuló szembesüljön mások teljesítményével és összehasonlításokat végezzen. Megmutatja és értékelhetővé teszi az egyén önmagához és képességéhez viszonyított teljesítményváltozását. A pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során az önismeret, a tárgyilagos önértékelés, az akarat és az önbecsülés fejlesztését segíti.

Feladatok: felkészítés, mérés, értékelés, a fejlesztési lehetőségek kijelölése és megvalósítása.

9.2. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek:

9.2.1. Legfontosabb célkitűzéseink:

- Egészséges életmód iránti igény kialakítása
- Egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátítása
- Jártasságok, készségek kialakítása
- Egészséges életmódhoz szükséges szokások gyakoroltatása
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket
 - Az egészséges és tiszta környezet iránti szükséglet kialakítása
 - Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása
 - Testmozgás fontosságának tudatosítása.

9.2.2. Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés az iskolai élet minden területén fontos feladat.
- Az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása.
- Egészségvédő lehetőségek bemutatása.
- Közérthető ismeretek nyújtása az egészség megvédése, és visszaszerzése érdekében.
- Alapvető érték az élet és az egészség, ezek megóvására magatartási alternatívák ajánlása, gyakorlás, példamutatás.
- Egészségvédelmi szokásrendszer kialakítása, helyes szokások folyamatos gyakoroltatása és ellenőrzése.
- Tanulók ösztönzése – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Segítség nyújtása az egészségvédő öntevékenységben és az egészséges életmód kialakításában.
- Mozgás és játék lehetőségének biztosítása a szabad levegőn.
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Tanulóink fogyasztási szokásaikban helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

9.2.3. Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele.

9.2.4. Mentálhigiéné feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.

- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése.
- Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

9.2.5. Családi életre nevelés feladatai:

- A tanulók alkalmassá tétele a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására.
- Lássák, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Kíváncsian családmódeli iránti igény felkeltése és kialakítása.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés. Ismerjék és értsék meg testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Ismeretek nyújtása a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről.
- Legyen fogalmuk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

9.2.6. Egészségnevelés prevenciós programja:

- Egészséget károsító tényezők megismertetése, a veszélyek feltárása, különös tekintettel a káros szenvedélyek, alkohol, dohányzás, drog hatásainak feltárása közösségi nevelés órákon, lehetőség szerint a tanórákon a tananyaghoz kapcsolódva
- Védőnő felvilágosító, segítő tevékenysége

9.2.7. Egészségnevelést szolgáló szabadidős tevékenységek:

- Szervezett játékos sportfoglalkozások,
- Játékos foglalkozások az udvaron,
- Osztálykirándulások,
- Természetismereti vetélkedők,
- Téma napok – természeti ünnepekről való megemlékezés,
- Iskolai családi nap,
- Sportversenyek,
- Az iskola kertjében virágültetés tavasszal, gondozásuk folyamatosan,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Az iskola folyamatos természetbaráttá, ízléssé, otthonossá tétele,
- Téli gondoskodás énekesmadarainkról,
- Kerékpáros ügyességi verseny a Rendőrkapitányság rendezésében,
- Tűzvédelmi bemutató,
- Iskolai nyári táborok,
- Gyógytestnevelés.

9.2.8. A mindennapos testedzés feladatainak végrehajtását segítő program:

- 1-4 évfolyamon a mindennapos testnevelés biztosítása,
- Az 5-8. osztályos tanulók számára a kötelező testnevelés órákon kívül a tömegsport, foglalkozások és az edzések biztosítják a mindennapos testmozgás lehetőségét, intézményen belüli játék és mérkőzés lehetőségek biztosítása, kihasználása,
- szabadidős foglalkozások,
- kirándulások.

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelés óra megtartásával biztosítjuk, heti 5 alkalommal. A heti 5 testnevelés óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, oktatással, történik.

A versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében leírtak sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

10. Környezeti nevelés alapelvei:

Fenntartható fejlődés erősítése: a környezeti nevelés a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja. A Teremtő a Föld őrzőjévé és gondozójává tette az embert, nem pedig a természet legyőzőjévé. Tudatosuljon, hogy kötelességünk, környezetünk védelme, hiszen az ember, társul szegődött a teremtésben, folyamatosan átalakítja környezetét, de nem teheti tönkre semmilyen gazdasági, társadalmi, politikai céltól vezérelve.

Biológiai sokféleség nélkül nincsen emberi létezés. A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönösségét, helyét és szerepét a környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezeti magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak.

E cél eléréséért biztosítanunk kell tanulóink számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassák a pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget, a környezet megvédéséhez szükséges értékrendszert, készséget, tudást.

A környezetben előforduló természeti és civilizációs veszélyhelyzetek megismerése, azok túlélési lehetőségei. Rész – egész viszonyának megértése, az ember saját környezetének része. Nélküle nem tud létezni, így védelme, fenntartása minden ember kötelessége. Környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt.

10.1. Probléma megoldás kereső szemlélet:

A környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése. Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos az problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és fejlesztése. (matematikai, informatikai kompetencia)

10.2. Környezeti nevelési program céljai:

- Ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- Rendszerszemléletre nevelés
- Fenntarthatóságra nevelés
- Érzelmi, értelmi környezeti nevelés
- Tapasztalaton alapuló kreatív környezeti nevelés
- Tolerancia kialakítása
- Környezettudatos magatartás, életvitel segítése
- Személyes tapasztalatszerzési lehetőség nyújtása
- Egyéni, közösségi felelősségérzet kialakítása, fejlesztése
- Helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések megfigyelése
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség, konfliktuskezelés fejlesztése
- Globális összefüggések megértése.

11. A kulcskompetenciákhoz rendelt feladatok a környezeti nevelés során:

Kulcskompetencia	Készség és képesség fejlesztés feladatai, a tanulói tevékenységben, tanulásszervezésben

Anyanyelvi kommunikáció	Környezeti kérdésekkel kapcsolatos kérdések megvitatása Érzelmi kötődés kialakítása fejlesztése az élő természethez, élőlényekhez az irodalmi alkotások segítségével. Írók, költők vonzódása az érintetlen természethez.
Idegen nyelvi kommunikáció	Ismerjék meg más népek környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységét, szervezeteit. Tudjanak a környezetvédelemmel kapcsolatos gondolatokat megfogalmazni idegen nyelven.
Matematika	Grafikonok elemzése, számítások: levegő, víz, talaj szennyezésének alakulása, Föld népességének, eltartó-képességének adatai, ezek összehasonlítása, elemzése
Természettudományos	Környezettudatos magatartás kialakítása Környezeti vonatkozású térképek Klímaváltozás, UV – sugárzás, bőrápolás Energiatakarékos életmód megismerése, elsajátítása környezettudatos építészet, hulladékkezelés
Digitális	Számítógép használata az oktatási folyamatban Internet felhasználásával adatok gyűjtése a környezet állapotáról Kiselőadások Bemutató programok
Hatékony önálló tanulás	Harmonikus személyiség kialakítása az egyenletes leterhelés biztosításával
Szociális és állampolgári	Olyan viselkedésformák elsajátítása, melynek segítségével a társadalom hasznos tagjává válhat. Az ember természetátalakító tevékenységének megismerése saját jólétének fenntartása érdekében
Kulturális kompetencia	Természet, környezet megjelenítése rajzban, önálló tanulói alkotások során. Művészeti alkotások megismerésével, érzelmek, kötődések kialakítása a természet szépségének megájtásával.

12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

12.1. Az esélyegyenlőség biztosításának intézményi gyakorlata:

Az intézmény megfelelő szakmai feltételek mellett helyben biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Ehhez megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezik.

Az intézmény eredményei az országos kompetenciamérésben, az országos átlag szórási tartományában az átlaghoz közel teljesítünk. Minden évben az országos átlag körüli eredményt ért el.

12.2. Az esélyegyenlőség elvének érvényesülése:

Az intézmény folyamatosan felméri az intézménybe járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányát. Éves munkatervében tervezi a szükséges tanulásszervezési és módszertani lépéseket az esélyegyenlőség elvének biztosítása érdekében az alábbi területeken:

A lemorzsolódás kockázatában érintett tanulók mentorálása.

- Egyéni fejlesztési terv alkalmazása
- Pedagógiai módszertani fejlesztés
- Pályaorientációs programok
- A napközis foglalkozás és a tanulószoba lehetőségének felajánlása és biztosítása.
- A szakkörökbe történő bevonás
- A segítő programokban való részvétel bővítésére, a programok népszerűsítésére az érintettek körében (IPR, Útravaló – Macika stb. program, fenntartói és civil kezdeményezések, stb.)
- Pedagógus továbbképzések igénybevétele a hiányterületeken, módszertani adaptáció megtervezése és megvalósítása a tantestület aktív bevonásával.

- A kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel.

12.3. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység célja:

- a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentése,
- a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- a tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

A szociális hátrány okai: a munkanélküliség, a családok alacsony jövedelme, a szülők aluliskolázottsága, negatív erkölcsi értéktrendje, a gyermek fizikai, lelki, szellemi elhanyagolása, rossz életkörülmények, bűnözés.

Alapfeladat: A gyermek és ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökkel együtt felderíti a szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat és intézményi szinten gondozásba veszi.

Feladatok:

- együttműködés a tanulók családjával az emberi és keresztényi értékek elsajátítása érdekében, a nyílt és kiegyensúlyozott tanulói személyiség kibontakozása,
- a szolidaritás gondolatának gyakorlati megvalósítása életkornak megfelelő szintű játékokban, feladatokban, különös tekintettel a lemondás és az önzetlen segítség nyújtás témakörökre,
- az egymás iránti tisztelet és a nemes célokért való együttműködési készség kialakítása, a dialógus, a szolgálatkészség, és a kulturált társadalmi érintkezés formáinak gyakorlása,
- a társadalmi, gazdasági élet törvényeinek fokozatos megismerése, a társadalom, különböző rétegeinek hiteles bemutatása,
- a tanulókat felkészítése a közéleti szerepvállalásra,
- szakszerű segítség a sérült és nehezen beilleszkedő tanulók nevelésében a nevelési tanácsadó közreműködésével,
- a tervszerű, rendszeres tehetséggondozás,
- az első és ötödik osztályos tanulók számára zökkenőmentes beilleszkedés,
- a tanulói képességek kevert zavarával küzdő tanulók megfelelő segítése,
- a szociális helyzet megismerése családlátogatások és egyéni beszélgetések alkalmával,
- a rászorulóknak lehetőség szerint segítséget nyújtunk: ingyen tankönyv, kedvezményes étkeztetés, jótékonyági akciókban való részvétel.

12.4. A szociális hátrányok enyhítésének feladatai:

A szociális hátrány felszámolásának, enyhítésének feladatai			
A szociális hátrány megnyilvánulásai	A felszámolást segítő tevékenységek 1-8. évf.	A felszámolás színterei	Felelősök
Külső megjelenés, gondozatlanság	Beszélgetés a szülőkkel Az elvárások kifejtése a tanulók és szülők számára Kapcsolat felvétel a Gyermek Jóléti Szolgálattal A védőnőnek jelzés	Családlátogatás, fogadóóra, értékelő elbeszélgetések, szülői értekezletek Osztályfőnöki, tanítási órák Gyermekjóléti Szolgálat Védőnői látogatások	osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, napközis nevelő, ápolónő, Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói
Devianciák	Beszélgetés a szülőkkel, megoldási javaslatok keresése a tanulók és szülők számára Szakértői vizsgálatok kérése Gyermekorvos, pszichológus véleménye A tanítási órákon, napköziben (1-4. osztály), szabadidős foglalkozásokon a	Családlátogatás, fogadóóra, értékelő elbeszélgetések, szülői értekezletek Osztályfőnöki, tanítási órák Gyermekjóléti Szolgálat	osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, napközis nevelő, ápolónő, Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói,

A szociális hátrány felszámolásának, enyhítésének feladatai			
A szociális hátrány megnyilvánulásai	A felszámolást segítő tevékenységek 1-8. évf.	A felszámolás színterei	Felelősök
	problémák gyakorlati megbeszélése és javítása		pszichológus, iskolaorvos
A gyermek fizikai állapota	Segítség a gyógytornásztól, testnevelőtől, gyermekorvostól Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé Kedvezmények biztosítása (ingyenes étkeztetés)	Testnevelés órák, Gyermekjóléti Szolgálat napközi, menza, iskolaorvos, ápolónő	osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, napközis nevelő, ápolónő, Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói, pszichológus, iskolaorvos
Lelki, mentális szint	A iskolapszichológus és fejlesztő pedagógusok, segítségnyújtása Pszichológusi vélemény kérése Hitoktatók, lelkészek megsegítő tevékenysége. Értékelő beszélgetések	osztályfőnöki, rekreációs, hit és erkölcsstan órák hitoktatók,	osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, napközis nevelő, ápolónő, Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói, pszichológus, iskolaorvos
HH- anyagi problémák, HHH- szülők alacsony iskolázottsága, tanulási nehézségek	Igény és rá szorultsági alapon, ingyenes napközi étkezés(1-4. osztály), étkezés, szakkör biztosítása, tanórai differenciálás alkalmazása - Tehetséggondozás, felzárkóztatás - Beilleszkedés megkönnyítése	tanítási órák, ebédeltetés, napközis foglalkozások, szakkörök, fejlesztő foglalkozások	osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, napközis nevelő, ápolónő, Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói, pszichológus, iskolaorvos

13. Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. (részletezve a házirendben)
- A tanítók és szaktanárok a tanulók tanulmányi teljesítményeit, érdemjegyekkel, dicséretekkel, figyelmeztetésekkel értékelik. Az értékeléseket az tanórai, és tanórán kívüli tevékenységekért kaphatnak a tanulók.
 - Büntető jellegű értékelés TILOS! (pl. házi feladat, felszerelés, ruházat, stb)
- Az írásos fegyelmező intézkedések (figyelmeztető, intő, rovó) és a dicséret, az e-napló feljegyzések rovatába bejegyzésre kerülnek, dátummal ellátva.
- Az osztályzatok bekerülnek az e-naplóba az /elektronikus naplóba. A jegyet minden hónap ötödik napjáig be kell jegyezni!
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol
- A magatartás és szorgalom jegyekről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt. Az évvégi osztályozó konferenciát az utolsó tanítási napot követő, első munkanapin lehet tartani. Kivétel 8. évfolyamat érintő beiratkozási kötelezettség teljesítése,
- Vitás esetekben az osztályfőnök álláspontja dönt.
- Az értékelést az osztályfőnök, tanító és szaktanár, a KRÉTA e- naplóba 2 napon belül rögzíteni köteles!

13.1. Magatartás minősítése:

példás:

- Az a tanuló, aki a házirendben megfogalmazott neveltségi követelményeknek, közösségi magatartási szabályoknak eleget tesz.

- Az iskolai feladatokból önként részt vállal azokat teljesíti.
- Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész.
- Nincs igazolatlan mulasztása, illetve általános iskolában, egy tanítási napra eső óraszámot (5 óra) szakiskolában egy tanítási napra eső óraszámot (6 óra) nem haladja meg.
- Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat.
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

jó:

- Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik ezek kijavítására.
- Iskolai közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára kijelölteket precízen elvégzi.
- A házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő és ezek is kismértékűek.
- Fegyelmi fokozata legfeljebb közösségi nevelőtestületi figyelmeztető.

változó:

- Magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen.
- A közösség munkájában való részvétele hullámzó.
- Társaival szemben időnként durva, goromba. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó.
- Legmagasabb fegyelmi fokozata közösségi nevelőtestületi figyelmeztetés. (szakiskolában, öt szaktanári figyelmeztetés= egy közösségi nevelőtestületi figyelmeztetéssel. Általános iskolában, 3=1.)
- Igazolatlan mulasztása van

rossz:

- Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat.
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja.
- A közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja, mint segíti.
- Társaival sokszor durva és goromba.
- A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik.
- Igazolatlan mulasztásaiért (30 óra) eljárás indult ellene
- Legmagasabb fegyelmi fokozata az előzőket meghaladja.

13.3.Szorgalom minősítése:

példás:

- Kötelességteljesítése kifogástalan.
- Képességeihez mértén iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el.
- A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik.
- Törekszik a pontos esztétikailag is tetszetős hiánytalan munkavégzésre.
- Felszerelése hiánytalan.
- Többet feladatokat vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan elvégzi.

jó:

- Iskolai munkáját, házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikuma kevésbé érdekli. Képességeihez mértén megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik.
- Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya némileg a tőle elvárható szint alatt marad.

változó:

- Munkavégzésében törések mutatkoznak, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják. Gyakran dolgozik képességei alatt. Önállóan, szétszórta.
- Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel.

hanyag:

- Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi haladása érdekében.
- Képességei alatt teljesít, a munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan, munkái gondatlanok, hanyagságról árulkodnak.
- Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelem rossz, felszerelése hiányos.

Az értékelt félévben illetve a tanév végén egynél több elégtelen szaktárgyi minősítése van.

13.4. Az Alapfokú Művészeti Iskola tanuló szorgalmának értékelése:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassú
Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felkészültsége gyakran felületes	Felkészültsége állandóan felületes
Tanórákon kívüli információk felhasználása	Rendszeres, érdeklődő	Előfordul, ösztönzésre dolgozik	Ritkán	Egyáltalán nem

A szorgalom jelölése:

példás (5)

jó (4)

változó (3)

hanyag (2)

14. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít
- és folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt
- vagy bármilyen más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola elismerésben részesíti.

Az iskolában egy –egy tantárgyból, tanév közben – elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- szaktanári
- közösségi nevelés
- főigazgatói
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért, nevelőtestületi dicséretben részesíthetők.
- Felső tagozatban, ha három tantárgyból kitűnő eredménnyel végez egy tanuló és nincs írásbeli figyelmeztetése, fegyelmi je akkor a tanév végén tantestületi döntés után, nevelőtestületi dicséretben részesülhet
- A dicséretet írásba kell foglalni és azt a KRÉTA-ban a szülő tudomására kell hozni.

14.1. Tanulmányi és sportversenyek résztvevőinek jutalmazása tanév közben

Intézményi versenyek:

1. Igazgatói dicséret
2. – 3. Közösségi nevelőtestületi és dicséret
4. – Szaktanári dicséret

Térségi versenyek:

1. Főigazgatói dicséret
2. – 3. Közösségi nevelőtestületi dicséret
4. – Szaktanári dicséret

Megyei/területi/régiós versenyek:

1. – 6. Igazgatói dicséret
7. – 10. Közösségi nevelőtestületi dicséret
11. – Szaktanári dicséret

Országos versenyek:

1. – 3. Nevelőtestületi dicséret
4. – 10. Főigazgatói dicséret
11. – Közösségi nevelőtestületi dicséret

14.2. Tanév végi jutalmazások

Az iskola legjobb tanulója cím:

„Az iskola legjobb tanulója” címet az a tanuló kaphatja, akinek érdemjeggyel történő tanév végi minősítése nyolcadik osztály év végéig minden tanév végén a legtöbb tantárgyból jeles, magatartása, szorgalma példás.

Díja: oklevél, tárgyjutalom

Átadás: az ünnepélyes tanévzárón

Fotó megjelenítés az iskola honlapján, képújságján.

„Az iskola legjobb sportolója” címet az a tanuló kaphatja, aki az adott időszakban a versenyző tanulóink közül a tanév végéig a legjobb eredményt érte el.

Díja: oklevél,

Átadás: közösségi nevelés órán, az ünnepélyes tanévzárón,

Fotó megjelenítés az iskola honlapján, képújságján.

Általános dicséret:

Ha, három, vagy több tantárgyból kitűnő értékelést vagy osztályzatot kapott, magatartása, szorgalma példás.

Díja: oklevél, tárgyjutalom

Átadás: a tanulók nevének felolvasása az ünnepélyes tanévzárón az oklevél átadása a bizonyítvánnyal együtt az osztályközösség előtt az osztályfőnök által.

Fotó megjelenítés az iskola honlapján, képújságján.

Tanév végén legeredményesebb vizsgázó 8. évfolyamos tanuló:

Díja: oklevél, tárgyjutalom

Átadás: az ünnepélyes tanévzárón

Fotó megjelenítés az iskola honlapján, képújságján.

Év végi házi tanulmányi versenyek (legjobb helyesíró, matematikus, fizikus, német nyelvet legjobban tudó, angol nyelvet legjobban tudó, legjobb hittanos, legjobb zsolttáreneklő)

Díja: oklevél, tárgyjutalom

Átadás: az ünnepélyes tanévzárón

Fotó megjelenítés az iskola honlapján, képújságján.

Az alábbi tanulók fényképe és neve egy tanéven keresztül látható az iskola folyosóján elhelyezett tablókön:

- Országos levelező versenyeken:	I. -V. helyezés
- Országos versenyeken:	I. -X. helyezés,
- Hit és erkölcs tan országos versenyek:	I.-VI.
- Megyei versenyeken:	I. -VI. helyezés,
- hit és erkölcs tan megyei verseny:	I. -III.
- Városi, körzeti verseny:	I. – II- III. helyezés

15. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek, a hit-és erkölcsi nevelés, a keresztyén értékek a tanításban:

A hit és erkölcsi nevelés, az evangélium hirdetése, a Biblia történetei segítségével megismertetni a gyermekekkel Isten gazdag világát, az Ő tetteit. Minden pedagógus és minden stúdium feladata, annak sajátos eszközeivel. A tanítási órákon, órán kívüli foglalkozásokon, az iskolai élet minden egyes színterén célunk az imádkozás ajándékának megmutatása, a gyülekezeti életbe való bevezetés. A tanítási program bevezetése, jogszabályi kötelek alapján, felmenő rendszerben történik.

Szülők által választható hittani foglalkozások:

- Református hittan,
- Római katolikus hittan,
- Hit Gyülekezete hittan,
- Baptista hittan.

A hittanos foglalkozásokat nem kérő szülők gyermekei, évfolyam szinten összevont csoportokban erkölcs – tan, foglalkozásokon vesznek részt.

A foglalkozásokon történő részvételről a szülők, minden évben a beiratkozás idején írásban nyilatkoznak!

16. A választható tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai:

A tanulók az iskola által felkínált lehetőségek közül választhatnak idegen nyelvet (angol, német). Nyelvi csoportot váltani a szülő kérelmére indokolt, kivételes esetben a szaktanár és az igazgató jóváhagyásával lehet. A választható foglalkozásokra való jelentkezés egész évre szól. A foglalkozásokon való részvételre a szabályok a kötelező órák előírásaival egyeznek meg (hiányzás, tanulási kötelezettség). A tanulók - a tantervi anyagon túlmenően - érdeklődésük, képességeik alapján, különböző szakkörökön, korrepetálásokon, sportkörökön vehetnek részt, melyekre a tanév első hetében írásban kell jelentkezni. A foglalkozásokról az osztályfőnökök, szaktanárok adnak tájékoztatást. A jelentkezés után köteles minden diák a tanév végéig részt venni az általa választott foglalkozásokon.

17. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje:

Az iskola a nevelő - oktató munka fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 4-8. évfolyamon), matematika, történelem (5-8.), természetismeret (5-6. évf.), fizika, kémia, biológia és egészségtan, földrajz ellenőrzésénél:

- a) az 1-4. évfolyamon a félév és az év végén a tanulók a) az 1-4. évfolyamon a félév és az év végén a tanulók a követelmények átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;
- b) a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül lehetőség szerint szóban és írásban is ellenőrzik.
- c) az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagából és fő követelményeiből átfogó témazáró dolgozatot írnak, amelynek száma egy napon legfeljebb kettő lehet.

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizték a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban:

- a) az előző pontban felsorolt tantárgyak esetében egy-egy témakörön belül;
- b) az ének-zene, a vizuális kultúra, a informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva. (A testnevelés tantárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrzük.)

18. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési formája, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei:

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- a) Az 1. évfolyamon I – II. félévkor és év végén is minden tantárgy esetében, szöveges értékelést alkalmazunk.
- A II. évfolyam első félévében minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk. Az évfolyam végén és a további évfolyamokon, 1 - 5 ig terjedő numerikus értékelést alkalmazunk.
- b) Az egyes tantárgyak tantervei évfolyamokra bontva jelenítik meg a felhasználható szempontokat a tanulók teljesítményének értékeléséhez.
- c) Az 1-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

19. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

– A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak, havonta legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ez alól kivételt képeznek azok a tantárgyak, amelyeknek oktatása egy tanítási héten belül csak egy órában történik. E tárgyakból kéthavonta kell legalább egy érdemjeggyel értékelni a tanulókat.

– A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA naplón keresztül. A napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

– A tanulók tanulmányi munkájának teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

19.1. Művészeti Iskola, félévi és tanérvégi osztályzás

A zeneiskolai tanuló munkáját félévkor és érvégén értékelni, osztályozni kell. A félévi és év végi osztályzatnak tükrözni kell a tanuló egész időszak alatt végzett munkáját, valamint a beszámolókon nyújtott teljesítményét. Az érdemjegyet a tanár állapítja meg, érvégén a bizottság véleményének a meghallgatásával.

Az értékeléseket, a KRÉTA napló zárásáig, (dicséret, vagy megrovás) formájában, a hónap 5. napjáig el kell végezni. Az érdemjegyeket, az értékeléstől számítottan 2 (kettő) napon belül rögzíteni kell a KRÉTA e- naplóban!

Osztályzás a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti tudásának egybevetése alapján:

Fő tárgy, szolfézs és zeneirodalom tárgyak esetén:

jeles	/5/
jó	/4/
közepes	/3/
elégséges	/2/
elégtelen	/1/

Tantárgyi dicséretben részesített tanuló osztályzata jeles helyett, kitűnő.

Előképző, hangszeres előképző, kórus, zenekar, kamarazene, zongora, kötelező, másodhangszer esetén:

kiválóan teljesített	(kiv. telj.)
jól teljesített	(jól telj.)
megfelelően teljesített	(megf. telj.)
felzárkóztatásra szorul	

Kamarazene, énekkar, zenekar tárgyakból nincs beszámoló, az érdemjegyet a végzett munka alapján a tanár állapítja meg.

Zongorakötelező és másodhangszer esetén csak érvégén szükséges vizsgát tenni. A beszámoló anyaga a fő tárgyi követelmények felét képezi.

Ha a tanuló az első félévben mulasztásai miatt nem volt osztályozható, ezt a tényt a KRÉTA ban fel kell tüntetni. Év végi beszámolóra nem bocsátható az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan hiányzása meghaladja az előírt kötelező óraszám egyharmadát. (22 óra). A beszámolót kivételes esetben az igazgató engedélyezheti. Azonban előfordulhat, hogy önhibáján kívül kényszerült a gyerek a hiányzásokra és vizsgázni sem tud, akkor engedéllyel folytathatja a tanulmányait. Bejegyzendő, hogy hiányzások miatt nem osztályozható, osztályát engedély alapján folytathatja.

Az osztályzatot félévkor és év végén a KRÉTA naplóba kell beírni és rögzíteni Ha a tanuló valamilyen tárgyból felmentést kapott, azt /fm/ megjelöléssel kell jelezni.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy testi sérülés miatt a beszámolón nem vett részt és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja.

Ebben az esetben, a KRÉTA - ban és a törzslapon fel kell tüntetni, hogy a beszámolón nem vett részt.

Szorgalom értékelése:

- példás (5)
- jó (4)

- változó (3)
- hanyag (2)

Három órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén változónál jobb szorgalom nem adhat

19.2. Általánosiskolai teljesítmény, érdemjegy:

0 - 29% elégtelen	(1)
30 - 49% elégséges	(2)
50 - 74% közepes	(3)
75 - 89% jó	(4)
90 - 100% jeles	(5)

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazunk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóveges bejegyzéssel minősíti és ezt a KRÉTA – ba bejegyezi.

Az 1-4. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén, 5-8. évfolyamon félévkor és év végén az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a KRÉTA értesítőbe, be kell jegyezni.

19.3. Etika, hit és erkölcsan tantárgyak értékelése, szóveges:

Az intézményben alkalmazott szóveges értékelési forma lehetőséget nyújt a tanulóknak és az oktatóknak a numerikus konvergálásra. Erre azért van szükség, hogy iskolaváltás, vagy tanulmányainak befejezése estén, az oktatók az eltérő intézményi értékelési szint és módszer miatt, a tanulói eredmény könnyen adaptálható legyen a másik intézmény, értékelési sajátosságához, illetve a felvételi követelmény adaptálásához.

A szóveges kifejezés lehetőséget kínál arra, hogy valóban pedagógiai értékeléssel és ne csupán numerikusminősítéssel adjunk visszajelzést a tanuló fejlődéséről.

A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás,

- viszonyítás a követelményekhez, a tanuló korábbi teljesítményeihez, a társakhoz.
- az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről.
- az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott, aktuális állapot között.

Az értékelés számos módon kifejezhető:

- metakommunikációs jelzésekkel,
- szóbeli vagy írásbeli véleménnyel,
- pontozással,
- százaléktérkével,
- szimbólumokkal,
- tárgyakkal,
- osztályzattal,
- a felsoroltak kombinációival.

Mondatbank a szóveges értékeléshez!

Az intézményben alkalmazott értékelési forma

Havi értékelés során:

- 1, A tanuló részvétele az órai munkában:
 - a, aktív és együttműködő

- b, részben együttműködő
- c, változó, ritkán együttműködő
- d, elutasító, nem együttműködő

2, A tanult bibliai történetek és témák iránt:

- a, érdeklődő a tanultakra jól emlékszik és képes alkalmazni azokat
- b, általában érdeklődő a tanultakra részben emlékszik és részben képes alkalmazni azokat.
- c, nem érdeklődő, de figyelmét felkeltő témákra emlékszik és képes alkalmazni azokat.
- d, nem érdeklődő, felzárkóztatásra szorul.

3, A tanuló az órai munka során, különösen szívesen foglalkozik a következőkkel:

- a, bibliai történetek hallgatása és játékos feldolgozása.
- b, énekek, dalos játékok
- c, munkafüzeti, rajzos feladatok
- d, társas feladatok, csoportmunka

Záró értékelés.

A félév / tanév során a tanuló:

- a, kiválóan teljesített
- b, jól teljesített
- c, megfelelően teljesített
- d, fejlesztésre szorul

20.Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik, kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat, azokat teljesíti; tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskolai felszerelését, a környezetet; – nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a reábizottakat teljesíti;
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be; a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül, feladatait nem teljesíti minden esetben;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, igazolatlanul mulasztott; – közösségi nevelésintője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti; feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti; – magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;

- a társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulasztott;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van közösségi nevelés, megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamokon:

a példás	(5),
jó	(4),
változó	(3),
hanyag	(2) érdemjegyet illetve osztályzatokat, szöveges bejegyzéseket alkalmazunk.

A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök érdemjegy bejegyzéssel minősíti, és azt a KRÉTA értesítőbe, bejegyezi. A 2-4 évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén, 5-8. évfolyamon félévkor és év végén az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a KRÉTA értesítőbe be kell jegyezni.

- Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás: (5) az a tanuló, aki: – képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi; – a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi; – munkavégzése pontos, megbízható; – a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz; taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó: (4) az a tanuló, aki: – képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; – rendszeresen, megbízhatóan dolgozik; tanórákon többnyire aktív; – többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; – taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó: (3) az a tanuló, akinek: – tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől; – tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti; – felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik; – érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja; – önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag: (2) az a tanuló, aki: – képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében; az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg; – tanulmányi munkájában megbízhatatlan figyelmetlen, feladatait folyamatosan nem végzi el; – felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek; – a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül; – félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen. A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

21. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek:

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten;
- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez.

- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

21.1. Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában a tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- a) szaktanári dicséret
- b) napközis nevelői dicséret
- c) közösségi nevelés dicséret
- d) főigazgatói dicséret
- e) nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- a) szaktárgyi teljesítményért
- b) példamutató magatartásért
- c) kiemelkedő szorgalomért
- d) példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló E-kréta felületénbe kell vezetni.

- Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő és jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására hozni.

22. A nevelőtestület által szükségesnek ítélt további elvek:

Azt a tanulót, aki:

- a) tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- b) a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- c) igazolatlanul mulaszt, vagy
- d) bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni

22.1. Az iskolai büntetések formái:

- a) szaktanári figyelmeztetés;
- b) napközis, tanszobai nevelői figyelmeztetés;
- c) közösségi nevelési figyelmeztetés;
- d) közösségi nevelési intés;
- e) közösségi nevelési megrovás;
- f) főigazgatói figyelmeztetés;
- g) főigazgatói intés;
- h) főigazgatói megrovás;
- i) tantestületi figyelmeztetés;
- j) tantestületi intés;
- k) tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni. – A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni

22.2. Az iskolai továbbhaladás és magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a tovább haladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az intézmény vezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az intézmény vezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- ha a tanuló egyéni tanrendes státuszban volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Ha a tanuló a javítóvizsgán minden tantárgyból elégtelentől különböző/jobb osztályzatot kap, a magasabb évfolyamba léphet. Ellenkező esetben az évet meg kell ismételnie.

Az egyéni tanrend státuszú tanuló, a tanév végén törvényben szabályozott tantárgyakból, (közismereti) az adott évfolyamon osztályozóvizsgát köteles tenni. Az értékelés, minősítés és továbbhaladás rendje ebben az esetben is azonos az általános eljárás rendjével.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

A tanköteles magántanuló felkészítéséhez az iskola segítséget nyújthat.

22.3. A sajátos nevelési igényű tanulók felkészítése:

A sajátos nevelési igényű tanulók felkészítésére az átlagostól eltérő felkészülési, felkészítési folyamat kialakítását igényli. Az e körbe tartozó tanulók esetében a helyi tanterv, a szakmai program, az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhetünk. Hogy ez a „hosszabb idő” ténylegesen mennyi: tizenegy, tizenöt, húsz hónap, az iskolai döntés része.

22.4. Az iskolai évfolyam lerövidítése

A tanügy-igazgatási, oktatásszervezési, felkészítési, felkészülési folyamat eltérésének lehetősége, az iskola főigazgatójának engedélyével a tanuló az iskola két vagy esetleg több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket teljesítheti egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt. Ez a lehetőség nem „jár” a tanulónak! Erről a főigazgató, a törvényben meghatározott alapelvek mérlegelésével dönt. A döntésselőkészítésbe bevonja a főigazgató helyetteseket, osztályfőnököket, szaktanárokat, tanítót, illetve szakszolgálati dokumentumokat! A folyamat során, vizsgálni kell, hogy a döntés összhangban áll-

e a gyermek mindenekfelett álló érdekével, képes-e a tanuló teljesíteni a kitűzött célt, a tanulmányok gyorsabb ütemű teljesítését. Az intézményi döntés ellen a köznevelésről szóló törvényben meghatározott eljárási rend szerint jogorvoslatnak van helye.

Az évfolyamismétlés

Abban az esetben, ha a tanuló az iskolában meghatározott követelményeket nem tudta teljesíteni, és a nevelőtestület döntése alapján nem léphet az iskola magasabb évfolyamára, a tanulmányok folytatása az adott évfolyam megismétlésével történhet.

Az évfolyam megismétlésére akkor is sor kerülhet, ha a tanuló egyébként sikeresen befejezte az adott évfolyamot, de engedélyezték számára a már befejezett évfolyam újrakezdését. A tanulmányi követelmények teljesítése meghiúsulhat a tanulónak felróható és nem felróható okból.

A tanulónak felróható okból hiúsul meg a tanulmányi követelmények teljesítése, ha év végén elégtelen osztályzatot kapott, vagy jogerős fegyelmi büntetéssel eltiltották a tanév folytatásától, illetőleg kizárták az iskolából, vagy a megengedettnél igazolatlanul többet mulasztott, és ezért megszűnt a tanulói jogviszonya.

Nem róható fel a tanulónak, ha azért mulasztott az iskolából, mert rajta kívül álló okból nem tudott részt venni a tanítási órákon. Ilyen ok lehet például a baleset, a betegség.

23. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

A tanulók tanulási folyamatának szerves része az otthoni önálló tanulás, a házi feladatok elvégzése. Alapelve, hogy a házi feladat a tanítási órán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó:

- gyakorlás, írásban vagy szóban,
- a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, bevésése, mélyítése, rendszerezése, ismétlése,
- önálló a tananyaghoz tartozó kutatómunka, előadás, portfólió készítése,
- a tantervben meghatározott definíciók, memoriterek megtanulása,
- az év végi vizsgákra való felkészülés tanári iránymutatás alapján,
- házi olvasmányok, rövid cikkek irányított feldolgozása
- önálló könyvtári, vagy elektronikus gyűjtőmunka.
- A házi feladat mennyisége a tanuló életkorának és a tantárgy jellegének megfelelő.

23.1. Napközi otthon:

Napközi otthonos foglalkozás biztosított az összes jelentkező tanuló számára. A házi feladatot az iskolában készítik el, pedagógusok felügyelete mellett, aki a tanulás során felmerülő problémákra azonnal segítséget tud nyújtani, ha szükséges. Lehetőség nyílik ugyanakkor a tehetséggondozásra is.

A hétvégi és tanítási szünetekre adott házi feladat, nem lehet több, egy tanítási órát követő házi feladat mennyiségétől.

Házi feladatok értékelése :

A házi feladatok célja, hogy a tanórán feldolgozott ismeretek elmélyüljenek, gyakorlásra ad lehetőséget, illetve a dolgozatok előkészítését szolgálják, segítik az önálló tanulást, feladatmegoldást.

– Elkészítésük kötelező.

– A házi feladat(ok)hoz minden fontos információ a pedagógus által a gyerekek rendelkezésére áll.

- A házi feladatok kijelölése során, minden esetben vegyük figyelembe a már tanítási órákkal eltöltött időt és a házi feladatok elkészítéséhez rendelkezésre álló időt.
- A házi feladatot részben vagy teljesen mindig (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- A házi feladat hibás voltát illetve hiányosságának okát minden esetben meg kell vizsgálni, hogy az esetleg a tananyag nemértéséből történt-e meg vagy betegség miatti hiányzás az oka.
- Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (pl. igazolt betegség) mulasztotta azt el.
- A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel, mert érdemjegyet csak tudásra adunk.
- Az el nem készített házi feladat pótlása lehet feleltetés formájában, a házi feladathoz hasonló dolgozat formájában vagy pótfeladatok adására is van lehetőség stb.

Hétfélig, vagy tanítás nélküli munkanap, illetve munkaszüneti napokra házifeladatot nem adunk fel.

Napirend: Gyülekező, szabadfoglalkozás. Ebéd, játék 35p. tanulás, szilencium; 15.30 ig. 15.30. 16.00.szabadfoglalkozás.

IV. ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA program:

GAIA ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA.

Iskolánk nyolc éve dolgozik saját környezeti nevelési programja szerint, s e kiemelt nevelési terület 2012 óta része a helyi pedagógiai programunknak is. Az elmúlt évek során igyekeztünk tanulóink tanórai és tanórán kívüli tevékenységét úgy irányítani, hogy a hozzájuk közel álló, cselekedtető programok résztvevői legyenek.

Az iskola diákönkormányzata vállalta a kezdeményezést, szervezői tevékenységet a jeles napokhoz, egyes osztályok kirándulásainak, az iskolai tisztasági őrjáratnak, a diákújságnak vagy a papírgyűjtésnek, világnapok rendezvények szervezéséhez.

1. A legjelentősebb, legtöbb tanulót megmozgató, rendszeresen zajló események:

- papírgyűjtés ősszel
- elemgyűjtés folyamatosan,
- tisztasági őrjárat,
- az iskola területének gondozása, virágültetés, őszi takarítás,
- a közeli park és szökőkút örökbe fogadása, tisztítása,
- jeles napok megünneplésére akciók, versenyek, pályázatok:
 - Autómentes nap, Mobilitási hét,
 - Állatok világnapja, Madárkarácsony,
 - Madármegfigyelő napok, Békamentő akció,
 - Fogyasztásszüneti nap,
 - Víz világnapja,
 - Föld napja,
 - Környezetvédelmi világnap.
- gyalogtúrák, kirándulások, a Hernád – tanösvényen,
- látványház, rózsakert látogatása
- élő népszokások megismerése
- erdei iskolai programok,
- előadások, (BEDx) klubfoglalkozások diákok számára,
- középiskolákkal közös környezetvédelmi programok,
- múzeumok, kiállítások felkeresése,
- iskolarádió, faliújság, hírlevél szerkesztése.
- zöld nap az óvodában

2. Az intézmény az ÖKO iskola címet 2007, június 30. nyerte el!

2.1. Az intézmény az ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA címet 2014, január 25. nyerte el!

3. Stratégiai Célok:

A fenntartható fejlődés iskolai megvalósítása.

Környezettudatos viselkedés kialakítása, tanulói és felnőtt szinten.

4. Módszerek és tanulásszervezési formák:

Tanórai: felzárkóztatás, kooperatív, differenciált, frontális

Tanórán kívüli: tehetséggondozás, szakkör, versenyrésztétel

ÖKO szakmai munkaközösség koordinálja az intézmény ÖKO szakmai tevékenységét.

5. Környezeti nevelés a tantárgyi keretek között:

Környezeti nevelés a tantárgyi keretek között, alsó tagozatban: osztályfőnöki, környezet ismeret, rajz magyar nyelv és irodalom.

Környezeti nevelés a tantárgyi keretek között, felső tagozatban: osztályfőnöki, környezet ismeret, földrajz, rajz, magyar nyelv és irodalom, fizika, kémia.

Környezeti nevelés a tantárgyi keretek között, a Szakiskolában: osztályfőnöki, földrajz, rajz, magyar nyelv és irodalom, szakmai tárgyak.

Környezeti nevelés a Művészeti Iskolában: hangszeres képzés, zenetörténet, tánc és a társadalom kapcsolata

6. Környezeti nevelés az erdei iskolákban:

Tematikus táboroztatás, az intézmény 4. évfolyamán, a megyében megtalálható erdei iskolai táborokban.

7. Osztálykirándulások:

Célunk, hogy a kirándulás helyszíne tudatosan legyen kiválasztva. Olyan Magyarországi helyszíneket választunk, amelyek szűkebb környezetünk értékes természeti kincseit mutatja meg. Alsó tagozatban és 5-6 évfolyamon, egy napos kirándulásokat, felső tagozat, 7-8 évfolyam és a szakiskolában, lehet egy illetve kettő napos kirándulást szervezni. A többnapos kirándulások, tanítási napok közül csak a pénteket érinthetik. felső tagozatosok pályázhatnak határon túli kirándulás lehetőségére.

II. A Koncz József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, ÖRÖKÖS ÖKOISKOLAI Kritériumrendszere:

1. Általános elvárások:

1.1. **Az iskola** tevékenységéről és ezek környezetre való hatásáról az ÖKO munkaközösség részéről évente szakmai beszámoló készül, amely tartalmazza az alábbiakat:

- a. Az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és a nevelőtestület környezet-tudatosságáról készült beszámoló.

A beszámoló konkrét felmérés alapján készül, része az iskolai éves beszámolónak értékelésnek.

- b. Az iskola mindennapi működése: víz-, gáz-, áram- használat, anyag és hulladékgazdálkodást korlátozó tevékenységét, megismerhetik az iskola nevelői és tanulói is.

- c. Rendezvények kirándulások környezeti hatásai:

Fontosnak tekintjük, hogy rendezvényeink során vigyünk magunkkal az élményeket és ne hagyjunk magunk után „tárgyi emlékeket”. Törekedjünk arra, hogy minél kevésbé terheljük tevékenységünkkel környezetünket, a rendezvények helyszínét állítsuk vissza eredeti állapotába.

1.2. **A munkaterv** elkészítése az intézményi munkaterv alapján az ÖKO munkaközösség tevékenységével történik, minél több nevelő, szülő, tanuló, javaslatának a figyelembe vételével. A

munkaterv elkészítése során figyelembe vesszük a felénk támasztott elvárásokat és az adódó lehetőségeket, helyi sajátosságokat egyaránt.

1.3. **Az iskola arculata:**

Iskolánk egy folyamatos változáson, fejlődésen megy keresztül. Az iskola épülete folyamatosan bővült, szépült az elmúlt években, évtizedekben. Az épület korszerűsítésén túl igyekszünk az iskolaudvart is átalakítani, ápolni, hogy a tanulók szabad időjükben is jól érezzék magukat. A folyamatos fásítással, fejlesztésekkel, elértük, hogy az iskolaudvaron szép kulturált környezetben tölthessék tanulónk a szüneteket, szabad időjüket. Az udvarok fejlesztése folyamatos, figyelembe véve a használhatóságot, természetes alapanyagokat.

1.4. **Az iskola kapcsolatai:**

Iskolánk évek óta fontos feladatának tartja a környezeti nevelést.

Sok országos és megyei civil szervezettel volt és van élő kapcsolatunk. Pl.: Erdei iskolai Egyesület, Hálózat, Zöld Szív Országos Környezetvédő Egyesület, KOKOSZ, EMISSZIÓ Egyesület, HOLOCÉN Egyesület, KÖRTE, B.A.Z. Megyei Környezeti Nevelők Egyesület /KÖNE/, Ökológiai Intézet, Bükki Nemzeti Park, Környezetvédelmi Felügyelőség,

1.5. **Az iskola** környezetvédelmi szakkörének kezdeményezésével el szeretnénk érni, hogy a községben a templom körüli több mint 100 éves gesztenyefák helyi védettségre kerüljenek. A gesztenye, hárs és kőrisfák jelentős szerepet játszanak a falukép meghatározásában, esetleges hiányuk megváltoztatná a község arculatát.

2. Tanítás-tanulás:

2.1. Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit.

A pedagógiai program és a helyi tanterv elkészítése előtt felmértük az iskolával szembeni elvárásokat, lehetőségeket. Ezek alapján tűztük ki céljainkat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat. Az iskola tevékenységi köre ezek alapján alakult ki, a fenntarthatóságot segíti, hogy az általános iskolai tanulók nevelése, oktatása mellett az alapfokú művészeti oktatás is tevékenységi területünkhöz tartozik. A mindennapi munkánk során a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazására törekszünk, melynek megismerése céljából rendszeresen vesznek részt iskolánk nevelői továbbképzéseken, tréningeken.

2.2. **Az iskolai tartalmi munka** része a helyi tanterv és az oktatási/nevelési tevékenység évenkénti felülvizsgálata, értékelése és korrekciója a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.

2.3. **Az oktató-nevelő** munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek. Az oktatás példát mutat saját környezete kezelésére, a nevelés hangsúlyt helyez a gyakorlati tevékenységek képzésbe történő integrálására a helyi településfejlesztéshez kapcsolódóan.

A Miskolci Tankerületi Központ iskolánk fenntartója! Kapcsolatunk jó, Az Önkormányzat támogatja elképzeléseinket. Az iskola a fenntartó és az önkormányzat együttműködésére környezetvédelmi feladatok megvalósítása során, folyamatos.

2.4. **A pedagógiai** munka a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, az iskola sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe céljai elérése érdekében.

Iskolánk 6-18 éves korú tanulók nevelésével, oktatásával, fejlesztésével foglalkozik. Természetesen a különböző korú tanulókkal való foglalkozás különböző módszereket tesz szükségessé.

2.5. **Az iskolában** a pedagógiai projekt módszer alkalmazása az egyik elfogadott oktatási módszer.

A projekt módszer közösségi feladatok elvégzésére, alkalmas, hiszen többször szerveztünk már témanapot, egy-egy témát projekt módszerrel dolgoztunk fel. Ebben a tanévben nevelőtestületünk részt

vett egy tréningen, melynek a témája a projekt módszer alkalmazása volt. Fontos lépés volt ez a módszer elterjesztése, elfogadása szempontjából.

2.6. **A tanuló**k életkoruknak, képességeiknek megfelelően aktívan, a pedagógusokkal partneri viszonyban részt vehetnek az oktatási tevékenységek megtervezésében, megvalósításában.

2.7. **A természet** tanulmányozása tanteremben, iskolán kívül, a szabadban is folyik. A szabadtéri tevékenységek, programok tervezett, állandó részei az iskola helyi tantervének és iskolai munkatervének.

A tantervek lehetőséget adnak arra, hogy egyes foglalkozásokat a szabadban tartunk, tanulmányi sétákkal összekötve.

Pedagógiai programunk alapján tanulóink részt vehetnek és lehetőség szerint részt is vesznek erdei iskolában.

Iskolánkban eredményesen működik, környezetvédelmi szakkör. Foglalkozásait lehetőség szerint a természetben tartja, a tanulók megismerik közvetlen környezetük természeti értékeit, de a lakóhelyünk távolabbi természeti értékeihez /Bükk/ is igyekszünk eljuttatni tanulóinkat.

A „Bakancsos papucskosbor” környezetvédő szakkör tagjai minden évben részt vehetnek környezetvédő táborban. 2006-ban a megye legjobb természetjáró címet is elnyertük.

2.8. **A szabadtéri** programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel. (Például egészségre ártalmas környezetben nem szervez az iskola testnevelési és sporttevékenységet a szabadban.)

A szabadban szervezett szabadidős és egyéb foglalkozások alkalmával mindig elsődleges szempont, hogy az egészséges környezetben történjen és az egészséges életmód elterjesztését is szolgálja. / Kirándulások, túrák, versenyek, egynapos projektek./

2.9. **A diákok** a jövőről alkotott elképzelésekkel és forgatókönyvekkel dolgoznak, keresik a jövőbeli fejlődés és változások alternatív lehetőségeit, s választási kritériumokat dolgoznak ki.

A hátrányos helyzetű tanulók tanulmányait igyekszünk azzal is segíteni, hogy részt veszünk a Macika-útravaló pályázaton. A pályázaton a következő kategóriákban veszünk részt: „Út a középiskolához”, „Út a szakmához”. Minden tanuló mentortanárral dolgozik együtt, akik átsegítik őket a tanulási nehézségeken, szükség esetén mentális támogatást adnak számukra.

3. Személyi feltételek, belső kapcsolatok:

3.1. Az iskolában van környezeti neveléssel foglalkozó munkacsoport, ÖKO szakmai munkaközösség, melynek tagjai közt vannak a reál, humán, illetve művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai is, továbbá tagjai lehetnek a technikai személyzetből is.

A környezeti nevelés iskolánkban minden nevelő feladata, ez a tevékenység átszövi pedagógiai munkánk egész rendszerét. Egységes szemlélettel igyekeznek mindent megtenni az ÖKO iskolai program megvalósítása céljáért.

3.2. Az ÖKO szakmai munkaközösség, figyelemmel kíséri, véleményezi, javaslataival segíti az iskola, környezeti nevelési tevékenységét.

3.3. A diákok bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe. A diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős.

3.4. Az iskola házirendjét a helyi sajátosságok és a törvényi szabályozások alapján rendszeresen, évente felülvizsgáljuk.

3.5. Az iskola házirendje kiterjed az iskolában és környékén lévő természeti és épített értékek védelmére.

3.6. A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és a fenntartható fejlődés elveit.

A problémákat és a megelőzés lehetőségeit előadások, továbbképzések, bemutató órák alkalmával igyekszünk megismertetni.

3.7. A nevelőtestület képzett a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, jártas a módszertanában, és ezt alkalmazza is.

A módszertani képzések, tréningek minden esetben kitérnek a környezeti nevelés területére is, éppen a nevelési terület jelentősége, fontossága végett.

3.8. Az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel és a fenntarthatóság szempontjait követő magatartás tekintetében.

3.9. Az iskola vezetője részt vett az ÖKO iskolák vezetői számára hirdetett vezetői továbbképzésen.

3.10. A tantestület évente egyszer részt vesz a tantestület csapattá kovácsolását elősegítő tréningen vagy egyéb programon. Az iskolában szervezett módszertani képzések, tréningek eddig is jól szolgálták a nevelőtestület egységes szemléletének alakítását.

4. Tanításon kívüli tevékenységek:

4.1. Az iskola minden tanév munkatervében tervez az ÖKO iskola arculatához kapcsolódó programokat

4.2. Az iskola környezet- és természetvédő, ill. egyéb, az ÖKO iskolai célok megvalósulását elősegítő táborokat szervez, segíti diákjai részvételét mások által szervezett hasonló jellegű táborokban.

Tanulóink részt vehetnek erdei iskolai táborok rendezvényein. Hagyományos nyári táborainkban is megjelennek az ÖKO iskolai célok megvalósulását elősegítő programok.

4.3. Az iskola aktívan részt vesz a helyi község ÖKO iskolai célokkal összefüggő programjaiban

- településvédelem,
- faluszépítés,
- Tanösvény karbantartás
- TE szedd akció.
- Egészségnap.

4.4. Az iskola belső kommunikációs csatornáit (iskolaújság, rádió, faliújságok, képújságok) közvetítik az ÖKO iskolai célokat. Az iskolarádión keresztül a tanulók naprakész információkat kaphatnak, de egy-egy csoport osztály is bemutathatja tevékenységét.

4.5. Az iskolában olyan pedagógiai tevékenységek folynak, amelyekben a diákok az iskola környezetkímélő, egészséges működtetését tanulmányozzák, segítik elő.

4.6. Az iskola a fenntarthatóság pedagógiájához kapcsolódó pedagógus és más szakmai továbbképzéseket szervez, illetve részt vesz ilyen képzések szervezésében, a tapasztalatok átadásában.

4.7. Az iskola részt vesz a helyi szükségletekhez illeszkedő továbbképzések kidolgozásában.

Előadásokat szervezünk a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, természeti értékeinkről, azok megóvásáról. / Hernád problémája, Bársonyos patak medrének tisztítása akció keretében, gesztenyefák/

4.8. Az iskola sokféle fizikai, mozgásos tevékenység számára biztosít lehetőséget (tornatermi, sportudvari, játszótéri, kalandparki, kültéri szervezett és kötetlen mozgáslehetőségek).

Az iskola tornatermében és sportudvarán nagyon sok sportolási lehetőség adódik.

Tanulóink kézilabda és labdarúgás sportágakban, egyesületi szinten is sportolhatnak. ISK keretében szintén lehetőség van a kézilabda és labdarúgás, kosárlabda sportágak gyakorlására, de a játékos sorverseny és szivacskezilabda is népszerű tanulóink körében.

A gyógytornára szoruló tanulóinknak órarendi keretek között, szervezünk foglalkozásokat, melyek keretében gyógytornára és úszásra is lehetőséget biztosítunk.

Tanulóink gyakran vehetnek részt gyalogtúrán, kerékpártúrán is, ahol a szülők is részt vehetnek. Az iskolában a község lakói részére is biztosítunk mozgási lehetőséget. Aerobik és jóga foglalkozáson vehetnek részt a mozogni vágyók.

4.9. A tanulók sportolási lehetőségét szeretnénk bővíteni úgy, hogy a kézilabda és labdarúgáson kívül más sportágakban is egyesületben sportolhassanak. Természetjáró szakosztály létrehozásával még több tanulót kívánunk bevonni a rendszeres testmozgásba, hogy igényük legyen a mozgás és szabad idejüket egészséges környezetben, káros szenvedélyektől mentesen, sportolóhoz méltóan töltsék.

5. Társadalmi kapcsolatok:

5.1. Az iskola együttműködik más magyar és lehetőség szerint külföldi iskolákkal is. Községünk együttműködési megállapodással rendelkezik a szlovákiai **Gömörhorka** községgel.

5.2. Az iskola figyelmet fordít arra, hogy munkájával hozzájáruljon a helyi társadalom igényeinek kielégítéséhez, kiemelten a fenntarthatóság elveinek pedagógiai képviselésével. A helyi igényeket figyelembe véve határoztuk meg iskolánk tevékenységi körét, mely szerint lehetőséget biztosítunk integrált oktatásra, művészeti oktatás keretében zene és néptánc oktatásra.

5.3. Az iskola felhasználja a különböző kommunikációs csatornákat és a helyi médiát annak érdekében, hogy munkájáról minél többen hírt kapjanak.

Az iskolai életéről, eseményekről a faluújságon keresztül is tájékozódhatnak a község lakói. A jelentősebb iskolai események híre rendszeresen megjelenik az Észak- Magyarország című megyei lapban is. Az intézményünk honlapjára felkerülnek az iskolai programok, események eredmények.

5.4. Az iskola lehetőséget ad a szűkebb és tágabb környezetében, valamint a nagyvilágban történő főbb, a környezetvédelemmel kapcsolatos, eseményekkel való foglalkozásnak.

A lakóhelyünk közelében rendezett eseményeken lehetőség szerint részt veszünk iskolánk tanulóival.

- madármegfigyelő túrán,
- Bükkben mikulástúrán, mikulásvonaton, részt vettünk
- patak medrének tisztításában

5.5. Az iskola együttműködik a helyi önkormányzattal, a helyi hatóságokkal és olyan helyi támogatókkal, vállalkozókkal, melyek az ÖKO iskola értékeivel és céljaival megegyező célokat szolgálnak.

6. Fizikai környezet:

6.1. Az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, és/vagy a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott. Az iskolaudvar rendben tartásában az önkormányzat nyújt segítséget. Folyamatos célunk, hogy iskolánk udvarát még szebbé, virágossá tegyük.

6.2. Az iskola folyamatosan fejleszti a fenntarthatósággal kapcsolatos információs bázisát (könyvek, újságok, CD-k, on-line kurzusokon való részvétellel, internetes együttműködésekben).

Az iskolai könyvtárát tanulók szívesen látogatják. A könyvek kölcsönzése mellett lehetőség van lexikonok, könyvek iskolai használatára is. Iskolánk jelentős CD tárral rendelkezik. Az itt fellelhető információs anyag felhasználásával lehetőségünk adódik a tanítási órák és foglalkozások még színesebbé tételére. A jól felszerelt informatikai szaktantermünkben délutánonként a tanulók is használhatják az internetet, mely segít nekik a tanórákra, de a versenyekre való felkészülésben is.

6.3. Az iskolában van lehetőség, közösségi összejövetelekre az iskola diákjai/dolgozói használhatnak ilyen helyiséget az iskola közelében.

Tanári felügyelettel az iskola helyiségeit használhatják a tanulók. Bejáró tanulóink a várakozási időben szintén tanári felügyelettel egy kijelölt teremben várakozhatnak.

A közeli Faluház klubhelyiségekkel, könyvtárral várja az érdeklődőket.

6.4. Az iskolabútorok, tanulóbarát eszközök, természetes és a környezetre ártalmatlan anyagokból készültek, az azokat használók (diákok, tanárok, technikai személyzet) igényeihez igazodnak.

Az új berendezés kiválasztásakor figyelembe vesszük, hogy azok feleljenek meg a tanulók életkorának és az egészséges testi fejlődésüknek.

6.5. Az udvar tartozékai

- a, biztonságos kerékpártároló vagy kerékpár tárolására alkalmas egyéb hely,
- b, madáretető,
- c, esővízgyűjtő,
- d, konyhakert,
- e, dísznövények,
- f, komposztáló,
- g, játszótér (természetes anyagokból),
- h, sportpályák (lehetőleg természetes anyagú borítással),
- i, zöld, gyepek terület.
- j, kalandpark
- k, salakpálya
- l, műfüves pálya
- m, ovifoci műfüves pálya
- n, salak futópályák
- o, dobókör
- ó, távolugró gödör
- p, udvari mászóka, mérleghinták
- q, udvari kondicionáló, edző pálya

Az udvar tartozékai közül az esővízgyűjtő, konyhakert, és komposztáló kivételével minden tartozék a rendelkezésünkre áll. A madáretetőket az alsó az alsó tagozatos osztályok látják el folyamatosan eleséggel. A szakkörös tanulókkal Madárkarácsonyt, madár farsangot, húsvétot szoktunk szervezni, ahol az eleséget szintén pótoljuk.

6.6. Az iskolában történő építkezések és átalakítások figyelembe veszik a fenntarthatóság szempontjait:

a, Az átalakítások, építések biztosítják, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek környezetükbe.

b, Az erőforrások használata és a környezet terhelése minimális az épületek építése, használata és lebontása során.

c, Az épületek építése, használata és lebontása nem jár az egészségre káros hatással.

d, Az épületek ergonomiailag megtervezettek és esztétikusak.

e, Lehetőség szerint már az építés/átépítés során figyelembe veszik az energiatakarékos üzemeltetést (pl. megfelelő tájolás, szigetelés, nyílászárók stb.)

Iskolánk épülete az elmúlt évek alatt bővült, szépült, korszerűsödött. Köszönhető ez a Községi Önkormányzatnak, akik igyekeznek számunkra esztétikus, egészséges, jól felszerelt körülményeket biztosítani. Az elkövetkező időben a fűtés korszerűsítése a cél.

6.7. Az iskola figyelmet fordít arra, segíti a felelős szervezetet abban, hogy a környékén:

a, biztonságos kerékpár- és gyalogos utak legyenek,

b, megfelelő mennyiségű, lehetőleg szelektív, hulladékgyűjtő legyen.

A községünk egy részén kerékpárút halad.

6.8. Az iskola dekorációja összhangban van az ÖKO iskola arculatával (folyósok, osztálytermek, szaktermek)

7. Az iskola működtetése:

7.1. Környezetkímélő anyaghasználat megvalósulása:

a, Tudatos takarékoság az anyagokkal, termékekkel, vízzel, energiával.

Minden anyagfelhasználással, energiával igyekszünk takarékoskodni. A fogyasztást figyelemmel kísérjük. A fejlesztések során energiatakarékos berendezések telepítésével igyekszünk csökkenteni a fogyasztást.

b, Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.

A javításra szoruló estközök cseréjekor azokat igyekszünk energiatakarékos eszközökkel pótolni.

A takarítás során is törekednünk kell a környezetbarát anyagok alkalmazására. Ezen a területen van még feladatunk.

c, Környezetkímélő játékok, taneszközök és segédeszközök használata.

d, Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban és egyéb irodai munkákban.

e, Környezetkímélő anyagok használata kapcsolódási és egyéb tevékenységekben

f, A kémiai anyagok lehető leginkább környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.

A kémiai anyagok tárolása, kezelése a szigorú előírások szerint történik. A vegyszerek felhasználásáról naprakész nyilvántartás történik.

7.2. Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása:

a, Kellemes és a funkciójuknak megfelelő főző- és étkezőhelyiségek.

b, Közélelől beszerezhető alapanyagok használata.

c, A büfében lehet kapni egészséges és környezetkímélő árukat, ha nincs büfé, az iskola más módon hívja fel a figyelmet az egészséges és környezetkímélő ételekre.

d, Egészséges, tápláló ételek és italok az iskolai étkeztetésben.

f, A speciális étrendi megkötésekkel rendelkező tanulók és alkalmazottak számára a megfelelő ételek biztosítása.

h, A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet- és egészségkímélők.

7.3. Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladék-kibocsátását, a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.

a, Ahol lehetséges, törekszik a termékek és anyagok újra felhasználására, hasznosítására.

Tanórákon, kézműves szakkörökön a hulladékból is készítenek tanulóink játékokat, egyéb felhasználható tárgyakat. Minden évben szervezünk a diákönkormányzat és a szülők együttműködésével hulladékgyűjtést ahol papírt, fém hulladékot és használt akkumulátort gyűjtünk. Elemgyűjtő pont vagyunk. A használt elemet nem csak a tanulók, de a község lakói közül bárki behozhatja az iskolába. A diákönkormányzat vállalta a műanyag palackok zsugorítását, a zsugorított palackok elküldését a gyűjtőhelyre.

A fénymásolásakor keletkezett rontott lapok hátsó oldalát jegyzetelésre használjuk fel.

b, Hulladékok elkülönített gyűjtése: Pl.: fémek, műanyagok, papírok stb. és átadása a hulladékkezelőnek. Bevezettük a szelektív hulladékgyűjtést.

d, A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.

A használt teletmet folyamatosan, az akkumulátort hulladékgyűjtéskor gyűjtjük.

7.4. Az iskola takarékosan és ésszerűen bánik a vízzel.

a, Víztaarékos berendezések felszerelése és szakszerű használata.

A WC-be és a zuhanyzóknban, víztaarékos berendezéseket alkalmazunk. Ezeknek a használatát meg kell tanítanunk a tanulókkal.

b, A csapok és WC-tartályok rendszeres ellenőrzése, a csepegések, szivárgások azonnali megszüntetése. (energia kommandót működtetünk)

A berendezések működését folyamatosan figyelemmel kísérjük, meghibásodás esetén az önkormányzat karbantartói azonnal kijavítják azokat.

7.5. Az iskola takarékosan bánik az energiával.

a, Takarékoság a hőenergiával.

2006-ban az iskolánk összes nyílászáróját kicserélték, a külső falakat pedig szigetelték. A beruházás jelentős energia megtakarítást eredményezett.

b, Takarékoság az elektromos árammal.

A villanyt csak szükség esetén kapcsoljuk fel. A folyosó mozgásérzékelős kapcsolót szereltünk fel, így a folyosói világítás is csak szükség esetén üzemel.

7.6. Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.

a, A kémények, szellőztető berendezések (ha vannak) anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.

b, A szabadtéri burkolt felületek, gondozottak, pormentesek.

c, Az iskolakert mentes az allergén növényektől

A növények telepítésekor figyelembe vettük, hogy azok allergén anyagokat ne bocsássanak ki. A füves részek rendszeres gondozásával elérjük, hogy a fűfélék pollenkibocsátása is minimális.

7.7. Az iskola megközelítése környezetkímélő módon történik.

a, A tanulókra, a nevelőtestület tagjaira utazás tekintetében jellemző a gyaloglás, a kerékpározás és a tömegközlekedési eszközök használata.

Tanulóink legnagyobb része gyalog illetve kerékpárral jár iskolába. A bejáró tanulók általában busszal közlekednek. A szülők figyelmét is felhívjuk rá, hogy gyermekük számára sokkal egészségesebb, ha gyalog sétál az iskolába, mintha autóval hoznák őket.

c, Gyalog, ill. kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.

A gyalogtúrák, kerékpártúrák nagyon népszerűek a tanulók, de a szülők körében is.

7.8. Az iskola rendezvényei (diáknapiak, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet. Rendezvényeink alakalmával a használt helyiségeket, területeket mindig rendben tisztán hagyjuk.

V. ERDEI ISKOLAI PROGRAM

ARTEMISZ EDEI ISKOLA

Erdei iskolát hazánkban először a XX. század első évtizedében szerveztek. Létrehozását egyrészt a gyerekek egészségvédelme, másrészt a századelő reformpedagógiai törekvései indokolták. Az 1980-as években éledt újjá az erdei iskola. Az 1990-es évek derekától mód nyílt a programok megvalósításához minisztériumi pályázati forrásokat is megszerezni. A Nemzeti Alaptanterv kiadása bátorítólag hatott a tantermen kívüli oktatási formák megszervezésére. A helyi pedagógiai programok az erdei iskolát, az intézmény arculatát, pedagógiai klímáját kedvezően érintő törekvésként fogalmazták meg. 2003-ban Erdei Iskolai Program indult a környezeti nevelés, azon belül különösen az erdei iskolázás hazai feltételrendszerének biztosítására. Az Erdei Iskola Program 2003-2008 támogatja az általános iskolás korosztályt tanító pedagógusok környezeti neveléssel, erdei iskolázással kapcsolatos képzéseken történő részvételét.

1. Az erdei iskola célja:

Iskolánk hagyományaihoz való szoros kötődés keretében kell a programot megtervezni. Intézményünk ÖKO Iskola, ezért a tervezendő programokat ennek szellemében kell össze állítani. Iskolánkban 4. évfolyamtól szervezhetünk Erdei iskolai programokat.

Célunk, hogy a pedagógusok és a tanulók egyaránt új ismeretekkel, tanulásszervezési módokkal és élményekkel gazdagodjanak.

Egy jól szervezett **erdei iskola** ezzel szemben a „benne élés” élményét, az egymásra utaltságban összekovácsolódott közösség izgalmát és a megtapasztaláskor keletkezett sokoldalú tudást kínálja. A tanulóknak nem egyszerűen bemutatja a környezetet, hanem öntevékeny felfedezésre alkalmas tanulási helyzeteket nyújt.

Az erdei iskola egy pedagógiai projekt, amelynek megvalósítási ideje:

- alsó tagozaton minimum 3 éjszaka és 4 nap,
- felső tagozaton minimum 4 éjszaka és 4 nap.
- Helyszíne eltér a lakóhely jellegétől (például hegyvidékről vízpartra), Megyén belüli iskolai program és szorgalmi időre esik.

Az erdei iskola tehát egy olyan sajátos tanulásszervezési forma, amelyre jellemző, hogy

- az iskola tantervének integráns részét képezi;
- a program megvalósítása a tanulók aktív, cselekvő tevékenységére alapoz;

- az ismeretszerzés folyamatát elsősorban kooperatív tanulási technikákra, a projekt módszer alkalmazására építi;
- kihasználja az együttes tevékenységekben rejlő szocializációs lehetőségeket.

Az erdei iskolai tanulás célja szerint lehet ismeretbővítő és képességfejlesztő. Mindkét szintre igaz azonban, hogy a tanulók a tantervhez illeszkedő, előre kialakított program alapján fedezik fel a helyszín adottságait, ismerkednek meg földrajzával, növényeivel, állataival, az épített környezettel, az ott élő emberekkel, a helyi történelemmel, kultúrával. Megvizsgálják a természeti összefüggéseket, a benne lejátszódó folyamatokat, a társadalom és a természet viszonyát, az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását. Az együtt töltött esték, a közös vizsgálódás, az egymás eredményeire épülő tevékenység társaikhoz is közelebb hozza őket, nő az önállóságuk és biztonságérzetük az adott környezetben.

Az erdei iskola nem azonosítható valamelyik nevelési területtel. E kifejezés a tanulásszervezésre vonatkozik, nem annak tartalmára vagy módszereire. Az erdei iskolának nem csak az oktatás a célja.

Attitűdformáló ereje akkor van igazán, ha a színhely sajátos atmoszféráját, miliójét sem hagyjuk figyelmen kívül. Ne csak tanítani akarjunk! Az erdei iskola izgalmas játékszín is egyben.

2. Szervezési szempontok:

- Meg kell ismerni szakirodalom segítségével az erdei iskola elméleti alapjaival.
- B.A.Z. Megye területén legyen.
- Kapcsolat felvétel az erdei iskola szervezőivel.
- Feltétlenül meg kell nyerni közeli munkatársakat, az iskolavezetést, szülőket, diákokat az ügy támogatására.
- Ki kell választani a helyszínt, anyagot gyűjteni, programot készíteni hozzá vagy megfelelő referenciák beszerzése után olyan szolgáltatót választani, amelyik programot is biztosít.
- Előzetesen ismerkedni a helyszín adta lehetőségekkel is.
- Az előkészületi munkákba bevonjuk tanulóinkat.
- A szállást időben (körülbelül fél évvel előtte) le kell foglalni, és elvégezni a szükséges menetrendi egyeztetéseket, buszrendelést.
- Tanév elején és közvetlenül az indulás előtt szülői értekezletet kell tartani az aktuális tennivalók egyeztetése céljából (pénzbeszedés, felszerelés, orvosi igazolások beszerzése, E. Sz. T. felület, KRÉTA e- napló, kapcsolattartás módja stb.).

2.1. Előzetesen

2.2. Helykeresés:

- Tájékozódás a szálláshelyekről (internet, katalógusok, árajánlatok, referenciák).
- Időpont kiválasztása, helyfoglalás.
- Hasznos, ha az erdei iskolai programunkhoz kiszemelt szálláshely könnyen megközelíthető; ha rendelkezik rossz idő esetére foglalkoztató termekkel; ha telefonon elérhető; ha van a közelben orvosi ellátás. Mindezekről természetesen személyesen is meg kell győződnünk!
- Iskolai szinten egy-egy kolléga (alsó és felső tagozat) végezze a szervezőmunka nagy részét – lehetőség szerint a szabadidő-szervező segítségével.

A legfontosabb rész a megállapodás az adott erdei iskola program súlypontjaiban. A tanárok együttesen döntenek el, hogy a helyszíntől függően milyen tematikai súlypontokat jelölnek ki, illetve, hogy az egész éves tananyagból mely részeket óhajtának az erdei iskola sajátos feltételei között sajátos módszerekkel megtanítani.

2.3. Az erdei iskola költségeinek megtervezése:

Pontos költségvetést kell készíteni és fel kell mérni az egyéb bevételi forrásokat

- pályázati lehetőségek;
- alapítványi támogatások;
- fenntartói támogatások

A külső pénzszerzési források mellett, érdemes végiggondolni, miképp lehet a költségeket előteremteni az iskola falain belül:

- kirakodóvásár a diákok „megunt” eszközeiből;
- karácsonyi vásár tartása

2.4. A szülők tájékoztatása:

A szülőknek tudniuk kell, hogy mi történik az erdei iskolában, ezért szükséges ennek a tanulási formának a bemutatása, a tervezett program konkrét ismertetése. Be kell vonni a szülőket a költségek és a programok megtervezésébe, és a finanszírozás lehetőségeinek megtárgyalásába egyaránt.

2.5. A diákok tájékoztatása és bevonása a tervezésbe:

Ahhoz, hogy a gyerekek részt vehessenek a program szervezésében, pontos részletes információkkal kell rendelkezniük az erdei iskola helyszínéről, a tevékenységekről, a kihívásokról. A tartalmi szervezés mellett a diákokat érdemes bevonni az erdei iskola élete sajátos szervezeti megoldásainak formai megtervezésébe. A gyerekek bevonása a tervezési folyamatokba nem pusztán gesztus, hanem az erdei iskolának, mint komplex projektnek a szerves része.

3. A program megtervezése:

Legfontosabb lépés a program részletes kidolgozása, kezdve a módszerektől, a témakörökön át az értékelési rendszerig.

A legfontosabb, hogy a célcsoport sajátosságait a leg messzebb menőig figyelembe vegyük a program összeállítása során, ügyelve rá, hogy egy napon belül hogyan változik a teljesítőképesség.

A program összeállítása során a tábor teljes időtartamát, mint egy folyamatot kell tekintenünk. Szükséges meghatározni a fárasztó és pihentető napok egymásutániságát, tekintettel kell lennünk a táborozók teljesítőképességére, módunk van pihenőnap beiktatására. Törekedjünk a programok arányos elosztására! Ne egymás utáni napon legyen az éjszakai akadályverseny és a hosszabb távú túrelőtura, ne közvetlenül egymás mellé kerüljenek a hosszabb felkészülést, betanulást, próbálást igénylő programok.

3.1. Előzetes szervezési feladatok:

- Heti foglalkozási terv összeállítása (környezeti nevelési munkacsoport). Keretjáték, drámapedagógiai ajánlások.
- Könyvtári előkészítő munka (munkaanyag tanulóknak, nevelőknek).
- A kísérőtanárok felkérése.
- A programvezető szakemberek felkérése.
- Programvezető kollégák felkérése.

3.2. Közösségi nevelési teendők:

- Szülők részletes tájékoztatása.
- Heti program ismertetése a tanulókkal.
- Csoportalakítások (tetszőleges technika szerint).
- A szálláshely, szobabeosztások ismertetése.
- Értékelési szempontok, módok ismertetése.
- A szaktanárok által összeállított előzetes gyűjtőmunka kiosztása.

- Heti értékelési tábló elkészítése napokra, programokra lebontva – tartalmazva a tanulói tetszésnyilvánítási lehetőségeket is.
- Folyamatos háttérirányítás, ellenőrzés a csoportok felkészülése során.
- Jutalomtárgyak beszerzése osztálypénzből.
- Szociometriai felmérés erdei iskola előtt és után.

3.3.Várható eredmények:

- A heti közös munka, egymásra utaltság során fejlődik a tanulók szociális fogékonysága.
- Gyakorlottabbak lesznek az önellátás terén.
- Az önismereti, fejlesztő játékok során személyiségük árnyaltabb, gazdagabbá válik.
- A tapasztalati ismeretszerzés élménydúsabb, jobban rögzülő tudást biztosít számukra.
- Bensőségesebb viszony alakul ki a tanárok és a diákok között.
- Mindenki lehetőséget kap, hogy számára legeredményesebb szituációkban megmutathassa önmagát, tehetségét.
- A periférián lévő gyermekek is központi helyre kerülhetnek.
- Növekszik fizikai állóképességük stb.

3.4.Visszaérkezés után:

- Érvényesíteni kell az erdei iskolai tapasztalatokat.
- Kiállítást kell készíteni az iskolában a gyűjtött, készített anyagokból.
- Tájékoztatni kell a szülőket a hét eseményeiről.
- Visszajelzést kell küldeni a szolgáltatónak megelégedettségünkről.
- Köszönetet kell mondani támogatóinknak.

VI. Boldog iskola program!

Dr. Elizabeth Hurlock gyermekpszichológus 1925-ös kutatása alapján, egy olyan tanulmányt készített el, ahol minden első, harmadik, ötödik gyermek, akiket osztályozott dicséretet kapott, minden második, negyedik, hatodik bírálatot kapott valamint a hetedik, nyolcadik, kilencedik tanulót figyelmen kívül hagyták bizonyos matematikai feladatok megoldása után. A tanulmány szerint azok a diákok, akik dicséretet kaptak, 71%-al javultak, akiket bíráltak, csak 10%-al, és akik nem kaptak visszajelzést, csak 5%-al. Ez a korai tanulmány szemlélteti, hogy a dicséret és a pozitív megerősítés a leghatékonyabb mód a fejlődés elősegítésében.

A **Pozitív Pszichológia Nemzetközi Társasága (International Positive Psychology Association)** első konferenciáján Martin Seligman amerikai pszichológus (a pozitív pszichológia atyja) szerint a "boldogságot" be kell vinni az óvoda- és iskolafalak közé, ha kiegyensúlyozottabbnak, sikeresebbnek és elégedettebbnek szeretnénk látni a jövő nemzedékét. A gyerekek számára a játékos fizikai tevékenységek, a pozitív szülői és nevelői megerősítés, az örömteli elfoglaltságokra való szoktatás, az aktív szabadidős programok pszichológiai megközelítése eszközt ad a gyakorlatias, kellemes és tartalmas élet elsajátításához.

A "boldogságórák" az ismert angliai bentlakásos iskola, a *Wellington College* céljai szerint segítik a diákokat abban, hogy felnőtt korukban oldják meg a párkapcsolati problémáikat, megőrizték fizikai és lelki egészségüket, megbirkózzanak rossz érzéseikkel. Amerikai kutatások pedig bebizonyították, hogy a boldog gyerekek önbizalma erős, tudnak és mernek pozitívan gondolkodni, egészségesek, hisznek magukban, mernek a felnőttektől segítséget kérni, kreatívak és képesek kiutat találni az őket megérintő problémákból.

Ausztrália és a pozitív pszichológia

2008-ban a pozitív pszichológia teljes iskolai bevezetése történt a Geelong Általános Iskolában (Viktória, Ausztrália) a Pennsylvániai Egyetem Pozitív Pszichológia Központjával, mely eredmények szerint a diákok sikeresebben, elégedettebben, és vidámabban álltak az évzáró ünnepségen. A pszichológia legújabb eredményeivel dolgozó tanárok célja csökkenteni a diákok szorongását, növelni az önbizalmukat és segíteni a gyerekeknek, hogy jobban teljesítsenek az iskolában. Meditációval, állandó stressz-szintméréssel és okos telefonos alkalmazásokkal küzdenek a gyerekek életét megkeserítő iskolai nyomás ellen.

Németország és boldogság külön óra

A boldogságnak több mint száz német iskolában szentelnek külön órákat, többek között a hamburgi Lerchenfeldben is. Olyan játékokat, gyakorlatokat végeznek, amelyek erősítik az összetartozást, az önbizalmat és enyhítik a stresszt. Segítenek a diákoknak a saját identitásuk meghatározásában, ahogy abban is, hogy ezt mások identitását tiszteletben tartva tegyék. A végső cél az, hogy a gyerekek és kamaszok megtudják, milyen erőforrásokkal, hozzáértéssel, készségekkel rendelkeznek, és meg tanulják ezeket használni, akár válsághelyzetben is.

Boldogságprogramunk célja.

Pedagógusoknak köszönhetően a gyerekeknek nem a felnőtt kor nehéz önismereti útja lesz a pozitív gondolkodás, hanem már személyes élmény, tapasztalás, erőforrás, amire könnyebben építkezhetnek majd saját egyéni útjukon.

Hisszük, hogy együtt veletek, kedves pedagógus kollégák, nagyon nagy erőket fogunk megmozgatni a következő 10 hónap során, hazánk lelki egészségvédelme érdekében. Hiszen a ti segítségetekkel, azon a szocializációs szinten tudjuk ezt a programot a legcsodálatosabb módon nyújtani a jövő nemzedékének, amelyiken ti vizitek nap, mint nap a lámpást nekik odaadó munkátokkal.

Ekképpen óvadás, és iskoláskorú gyermekek számára prevenciós programként is tudjuk általatok biztosítani ezt a kezdeményezést. Így növendékeiteknek nem a felnőtt kor nehéz önismereti útja lesz a pozitív gondolkodás, hanem már személyes élmény, tapasztalás, erőforrás, amire könnyebben építkezhetnek majd saját egyéni útjukon.

Segítsd növendékeidet abban, hogy ők is részesei lehessenek **Sonja Lyubomirsky** által képviselt pozitív pszichológia áldásos hatásainak. Első lépésben arra kérünk, hogy tedd egy pillanatra a szívedre a kezed, és kérdezd meg magadtól, hogy kész vagy-e 10 hónapra át szolgáltatást végezni gyermekeidért ebben a formában is. Hiszen tudjuk, hogy munkád, hivatásod sok elfoglaltsággal, kötelezettséggel jár.

Lesz-e erőd és időd ezen túl, 10 hónapon át támogatni, inspirálni és motiválni csoportodat? Hiszen csak veled tudják elsajátítani ezeket a gondolatokat, játékokat, feladatokat, melyeket útként kínálunk nekik a vidámabb, boldogabb gyermek majd felnőttkorhoz.

Havi 1 óra és 1 feladat elvégzése csoportosan!

Minden hónapban elérhetővé teszünk számodra az aktuális témára kidolgozott gyermek klubvezető forgatókönyvet, amelyben végig kísérünk téged a feladatokon.

Egy hónapban egy boldogságóra megtartása és egy feladat elkészítése a cél, közösen a gyerekekkel.

A feladatok játékos, vidám, kreatív formát öltenek, melyek a havi boldogságfokozó témát bontják ki, és gyakorlatban fejlesztik a pozitív gondolkodást, tapasztalati tanulás útján.

A feladatokat három különböző nehézségi szinten dolgoztuk ki, mely fokozatot te választhatod ki a csapatod fejlettségi szintjéhez igazítva.

A hónap további részében, tetszőleges időszakokban szabadon inspirálhatod kreatív feladatokra, dalok megtanulására, vidám szabadidős tevékenységek végzésére csoportodat az adott témában.

A programban résztvevő iskolai osztályok, csoportok száma nincs limithez és kritériumhoz kötve!

VII. Erasmus program

Az Erasmus+ az Európai Bizottság programja, amely az oktatást és képzést, az ifjúsági szférát és a sportot támogatja. A pályázati program az oktatás és képzés területén mobilitási, partnerségi és szakpolitikai tevékenységek megvalósítását teszi lehetővé a felsőoktatási, a közoktatási, és a felnőtt tanulási szektorokban.

Európának biztosítania kell polgárai számára a tudásalapú társadalomban szükséges oktatást, készségeket és kreativitást. Gyorsan változó világunkban a megújuló oktatási rendszereknek alkalmazkodniuk kell a tanítás és tanulás új formáihoz, kihasználva az új lehetőségeket. Az oktatás, a képzés és a nem formális tanulás fontos tényező a munkahelyteremtésben és Európa versenyképességének növelésében. Az **Erasmus+** ennek érdekében 2014 és 2020 között 14,7 milliárd eurót biztosít az európai oktatás, képzés, ifjúsági szakma és sport megerősítésére.

Magyarországon a program megvalósítását két nemzeti iroda koordinálja:

- Oktatás és képzés területe: Tempus Közalapítvány
- Ifjúság és sport területe: [Erasmus+ Ifjúsági Programiroda](#)

Rotterdami Erasmus ([Rotterdam](#) vagy [Gouda](#), 1466. október 27. (?) – [Bázel](#), 1536. július 12.) nemzetközileg ismert, saját „gyártmányú” [latin](#) nevén **Desiderius Erasmus Rot(h)erodamus** nagy hatású [németalföldi humanista](#) tudós, [Ágoston-rendi szerzetes](#), [filozófus](#) és [teológus](#). A [reformáció](#) szellemi előfutára.

Mottó: „Az embernek azért van nyelve, hogy igazat mondjon.”

(Erasmus)

Az Erasmus+ program célja az oktatás-képzés területén:

- a kulcskompetenciák és készségek fejlesztése, különös tekintettel a munkaerőpiac és a társadalmi kohézió szempontjából fontos készségekre; elsősorban tanulmányi célú mobilitások, illetve az oktatási-képzési intézmények és a cégek közötti együttműködés segítségével
- a minőség, az innováció és a nemzetköziesítés erősítése az oktatási-képzési intézményekben, elsősorban nemzetközi együttműködések segítségével, az oktatás-képzés világán túli szereplők bevonásával
- a szakpolitikai reformok és az oktatási-képzési rendszerek modernizációjának támogatása, elsősorban szakpolitikai együttműködésekkel, az Unió átláthatóságot és elismertetést szolgáló eszközeinek hatékonyabb használatával, valamint a jó gyakorlatok megosztásával
- a nyelvtanítás és nyelvtanulás fejlesztése, a nyelvi sokszínűség és az interkulturális érzékenység támogatás

Kiknek szól az Erasmus+ program?

A program, hallgatók, gyakornokok, önkéntesek, fiatalok, tanulók, felnőtt tanulók, tanárok, pedagógusok, egyetemi oktatók, trénerok, ifjúsági munkások, oktatási, képzési vagy ifjúsági területen működő szervezetek munkatársai számára nyújt részvételi lehetőséget. A pályázatokat intézmények, szervezetek nyújthatják be, az egyéni részvétel ezeken keresztül valósulhat meg.

Milyen tevékenységeket támogat az Erasmus+ program?

1. Mobilitás: Pedagógusok, oktatók.

- oktatási és képzési szakértők, ifjúsági munkások mobilitása
- Mesterfokú tanulmányokat végző diákok mobilitása (diákhitel-garancia eszköz)
- Ifjúsági cserék és ifjúsági önkéntesség

2. Együttműködések: innováció és jó gyakorlatok cseréje

- Stratégiai partnerségek: kis léptékű együttműködések és nagy léptékű projektek a programban részt vevő országok között
- Tudásfejlesztési szövetségek: a felsőoktatás és a munka világa közötti strukturált együttműködés
- Informatikai támogató platformok
- Kapacitásépítés: harmadik országokkal megvalósuló felsőoktatási projektek

3. Szakpolitikai reformfolyamat támogatása

- Szaktudás az oktatás és képzés, valamint az ifjúságügy terén
- Jövőbeni kezdeményezések
- Az európai szakpolitikai eszközök támogatása
- Együttműködés nemzetközi szervezetekkel
- Szakmai párbeszéd, a szakpolitikák és az Erasmus+ program népszerűsítése

Erasmus+ a köznevelésben

Az Erasmus+ támogatja a tanítás és a tanulás minőségének javítását az óvodában, az általános iskolában és a középiskolában. A közoktatásban dolgozók számára lehetőséget nyújt arra, hogy fejlesszék a szakmai készségeiket és európai partnerekkel dolgozzanak együtt. Támogatja a jó példák megosztását és az innovatív megoldások kipróbálását, valamint az iskolán kívüli szereplőkkel való együttműködést.

Az Erasmus+ célja a köznevelés területén?

- csökkenteni a korai iskolaelhagyók számát
- jelentős eredményt elérni az alapkészségek fejlesztésében
- megerősíteni a kisgyermekkorai nevelés minőségét
- szakmai szempontból fejleszteni a tanári szakmát

MOBILITÁS - Pedagógusok, iskolai személyzet szakmai fejlődésének támogatása nemzetközi környezetben

- Képzésen: nyelvtanfolyam, módszertani továbbképzésen való részvétel
- Tanítás egy külföldi iskolában
- Szakmai látogatás (job shadowing) vagy hospitálás egy külföldi iskolában vagy szakmai szervezetnél

NEMZETKÖZI STRATÉGIAI PARTNERSÉG - Iskolák (oktatási intézmények) és/vagy más szervezetek közötti együttműködés, melynek keretében a partnerek egy a köznevelésben eredményt elérő és hatást kiváltó közös témán dolgozhatnak 2-3 évig

- Iskolák, óvodák közötti együttműködés, ahol a témák közös feldolgozása során tanárok és a diákok utazására is lehetőség van
- Helyi és regionális oktatási hatóságok, iskolák és más szervezetek közötti partnerség, ami megerősíti a nemzetközi kapcsolatokat, és lehetővé teszi, hogy a köznevelési kérdések nagyobb súllyal jelenjenek meg a közigazgatás helyi szintjén
- Bármilyen típusú szervezetek, melyek munkája valamilyen módon érinti a köznevelést, közös projektjük eredménye és hatása a köznevelés szintjén érvényesül.
- Szektorközi együttműködés, azaz több oktatási szint szereplőinek együttes bevonásával megvalósuló partnerség a köznevelés minőségének javítása érdekében

Az Erasmus+ mobilitási projektek célja a pályázó intézményben dolgozók szakmai fejlődésének támogatása az oktatás minőségének fejlesztése és megújítása érdekében.

MOBILITÁSI PROJEKTEK/KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MUNKATÁRSAINAK MOBILITÁSA

1. A pályázattípus célja

A közoktatási intézmények munkatársainak mobilitása pályázattípus célja a pályázó intézményben dolgozók szakmai fejlődésének támogatása az oktatás minőségének fejlesztése és megújítása érdekében.

1.1. Tevékenységek

- Oktatási tevékenység keretében közoktatási intézmények munkatársai egy külföldi partneriskolában taníthatnak
- Munkatársak képzése keretében támogatja a pályázattípus tanárok, iskolai vezetők vagy a közoktatási intézmény egyéb munkatársainak szakmai fejlődését:
 - szervezett külföldi kurzuson vagy továbbképzésen való részvétel;
 - job shadowing tevékenység/hospitálás külföldön egy partner iskolában, vagy egyéb olyan releváns szervezetnél, amely a közoktatás területén működik.

A projekt futamideje: 1-től 2 évig

A tevékenység időtartama 2 nap – 2 hónap, amelybe az utazással töltött idő nem számít bele

Milyen tevékenységeket támogat a program?

A program keretében az intézmények mobilitási projekteket és stratégiai partnerségeket valósíthatnak meg. A mobilitási projektek futamideje 1-től 2 évig terjedhet, stratégiai partnerségek esetén pedig 2-től 3 évig terjedhet az együttműködés.

Az Erasmus+ pályázattípus célja az oktatásban, képzésben és ifjúsági területen dolgozók szakmai fejlődésének támogatása mobilitási projektek megvalósításán keresztül.

6. Prioritások

Az oktatás és képzés területén az alábbi prioritások kerültek meghatározásra:

- Készségek és kulskompetenciák, mint a vállalkozókészség, digitális kompetenciák és többnyelvűség, továbbá újszerű és tanulóközpontú pedagógiai módszerek fejlesztése;
- Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) használatának elősegítése az oktatásban, többek között nyitott oktatási segédanyagokhoz való hozzáférés, IKT-alapú tanítás és a digitális tartalmak felhasználói és előállítói jogainak és kötelezettségének átláthatósága révén;
- Készségek és végzettségek átláthatóságának és elismerésének javítása;
- Az oktatás és képzés illetve a készségek fejlesztése területén a beruházások és pénzügyi támogatások illeszkedésének elősegítése, valamint az oktatásba és képzésbe történő hatékony és fenntartható beruházások európai és nemzeti szinten történő megvitatásának ösztönzése az érintettek bevonásával.

(forrás: Erasmus+ Ifjúsági Programiroda)

VIII. Határtalanul program.

A „Határtalanul!” program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program a nemzetpolitikai célt fordítja le konkrét tapasztalatokra, azaz a **Határtalanul! A nemzeti összetartozás operatív programja**. Keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról.

Annyi mindent kéne még elmondanom
S ha nem teszem, talán már nem is lesz rá alkalom
Hogy elmeséljem, milyen jó, hogy itt vagyunk
S mint a régi jó barátok egyet mondunk s egyet gondolunk

Mint a villám tépte magányos fenyő
Mint a vizét vesztett patak, mint az odébb rúgott kő
Mint a fáradt vándor, ki némán enni kér
Otthont, házat, Hazát, nyugalmat már többé nem remél

S bár a lényegét még nem értheted
Amíg nem éltél nehéz éveket
Hogy történjen bármi, amíg élünk s meghalunk
Mi egy vérből valók vagyunk

Mint a leszakított haldokló virág
Mint az öt millió magyar, akit nem hall a nagyvilág
Mint porba hullott mag, mi többé nem ered
Ha nem vigyázol ránk olyanok leszünk mi is, nélkülöd.

S bár a lényegét még nem értheted
Amíg nem éltél nehéz éveket
Hogy történjen bármi, amíg élünk s meghalunk
Mi egy vérből valók vagyunk!

(Ismerős Arcok: Egyedül.)

1, A program megvalósulása

A programot az intézmények a **Miskolci Tankerületi Központtal** együttműködve, a jóváhagyott szakmai és pénzügyi terv szerint valósítják meg.

A **Miskolci Tankerületi Központ** az intézményekkel tartja a kapcsolatot, ezért kérnénk, hogy a pénzügyi fegyelem megtartása érdekében segítsék munkánkat és az alábbiak szerint szoros együttműködésben, a jól előkészített dokumentumok megküldésével gyorsítják az aláírást.

Célja:

A nemzeti összetartozás érzésének erősítése, tanulóink legyenek tisztában a Trianoni döntés igazságtalanságának tartalmával, kollégáink ne feledjék, hogy a haza hol ér végett. Segítsük és támogassuk magyarságukban a szórványságban élő honfitársainkat. A program elsősorban a 7 évfolyamos diákok és őket oktató pedagógusok aktív részvételére épül. Teremtsünk élő kapcsolatot, határon túli intézményekkel és társadalmi szervezetekkel.

A megvalósítás pénzügyi menete a felhasználás tekintetében a következő:

Ajánlatkérés:

A jóváhagyott szakmai és pénzügyi terv alapján az utazásra és szállásra (akár egybe is lehet):

- **A Tankerületi Központnak három árajánlatot** kell bekérni e-mailben (külön-külön megküldve a kiválasztott cégeknek), majd az alábbi feladatokat kell elvégezni: A három ajánlathoz az ajánlatkérő nyomtatványt az intézmény tölti ki, s továbbítja a három e-mail címmel együtt a Tankerület részére.

- az ajánlatok beérkezését követően **értékelési, döntési jegyzőkönyv** készül, melyet a miskolci tankerületi igazgató úrral is el kell fogadtatni – aláírtni, - ezt is a tankerület készíti el, előzetesen egyeztetve az intézménnyel.

- aláírás után a Tankerületi Központ **kiértésíti** a pályázókat,

- be kell nyújtani az intézménynek a **kötelezettség vállalási kérelmet**

A megrendelőt és a szerződést is a Tankerület készíti el, s küldi meg a nyertes pályázónak – *egyeztetve az intézménnyel.*

Amennyiben nem lehetséges a három árajánlat beszerzése azt is írásban kell megindokolni, s kérelmet benyújtani a tankerülethez az engedélyezésre.

Készpénzigény menete: – csak olyan esetben vehető igénybe, ha nincs mód az utalásra, díjbekérőre

- A készpénz felvételét megelőzőleg legalább 10 nappal szükséges benyújtani a kötelezettségvállalási kérelmet, készpénzfelvételi bizonylatot. (eredetit), melyben meg kell jelölni azt a személyt, aki a készpénzt felveszi.

A készpénzzel annak a személynek szükséges elszámolni, aki azt felvette a M.T.K. Pénzügyi szabályzatának megfelelően

2 Utalásos számla kifizetésének menete:

A számla mellékletét kell képeznie:

- az utalványrendeletnek,
- kötelezettség vállalási igénynek,
- megrendelésnek,
- szerződésnek,
- teljesítésigazolásnak,
- a három árajánlat dokumentumainak (ezek másolatban),
- értékelési jegyzőkönyvnek.

A számlát el kell látni záradékkal („HAT-16- pályázat terhére elszámolva”) és szakmai teljesítési igazolással, aláírással, bélyegzővel (melyet az főigazgató ír alá, és intézményi bélyegzővel kell ellátni).

- A mellékletekkel ellátott számlát postán, vagy személyesen kell utalásra hivatalosan elküldeni a Miskolci Tankerület részére!

A Pályázat lebonyolításához szükséges iratmintákat az intézmények részére e-mailben a pályázat gesztora megküldi, melyek egy része tájékoztató jellegű, a pályázathoz igazodva átirhatók.

3. A program elszámolása

Az elszámolás az EMET által közzétett elszámolási útmutató előírásai szerint történik. Az **intézmények** (EPER rendszer) és papír alapon is elkészítik a szükséges elszámolási dokumentációt, amit megküldenek az EMET részére.

A papír alapon megküldendő dokumentumok hitelesítése szintén a Miskolci Tankerületnél történik, ezért a beküldésre kész, összeállított záró pénzügyi (melyhez eredetiben szükséges csatolni a Tartalmi nyilatkozatot, jelenléti ívet, számlaösszesítőt is, melyeket miskolci tankerületi igazgató úr ír alá) és szakmai dokumentációt kell eljuttatni a miskolci tankerület részére.

4. Maradványértékek rendezése

Amennyiben nem került felhasználásra az elnyert összeg maradéktalanul, úgy a maradványértéket a (EPER) felületen történő feltöltés után kinyomtatott Lemondó nyilatkozatot a **záró beszámolóval együtt** főigazgatói aláírással kell megküldeni, melyről a Miskolci Tankerület elkészíti az EMET részére beküldendő, tankerületi igazgató által aláírt lemondó nyilatkozatot és intézkedik a maradvány visszafizetésének elindításáról.

/forrás OH/

IX. INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIA RENDSZER.

A visszatérés lehetősége!

„Egy mindenkiért, mindenki egyért!”

I.P.R.

Az **Emberi Erőforrások Minisztériuma** megbízásából az **Emberi Erőforrás Támogatáskezelő** az óvodai fejlesztő program, valamint az iskolai képesség kibontakoztató integrációs felkészítés megvalósítása:

- a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 84/2013. (XII. 30.) EMMI rendelet, vonatkozó rendelkezéseivel intézmények részére lehetővé teszi az IPR bevezetését.

Valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet) 171-173. §- ban foglalt óvodai fejlesztő program, valamint képesség kibontakoztató, integrációs felkészítés megvalósításának támogatása.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszerre (a továbbiakban: IPR) építve az óvodai és iskolai integrációs program célja:

- hogy a gyermekek, tanulók iskolai eredményeiben kevésbé legyen meghatározó a család társadalmi, gazdasági státuszának hatása,
- támogassa az eredményes, innovatív pedagógiai módszerek alkalmazását, növelje a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességét,
- csökkentse a szegregáció mértékét,
- erősítse az együttműködést más ágazatokkal és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók szüleivel.
- Az Integrációs Pedagógiai Rendszer egy pedagógiai keretrendszer, amelynek célja a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése** az iskolákban.

A program a **képesség-kibontakoztatásra, integrációs felkészítésre**, valamint **óvodai fejlesztő programok** szervezésére nyújt támogatást. A pályázat kötelező elemeként az intézmények külső partnerek bevonásával programokat, tanórán kívüli szabadidős tevékenységet valósítanak meg, ezzel is erősítve az együttműködést helyi civil szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzatokkal.

A hátrányos helyzetű gyermekek az intézménynek nyújtott anyagi segítség révén befogadóbb iskolai környezethez és az iskolai sikerességükhöz szükséges fejlesztésekhez juthatnak hozzá, a fejlesztéseket megvalósító pedagógusok a program keretében anyagi elismerésben részesülnek.

A program, két olyan oktatási-szervezési formát tartalmaz, amely támogatással ösztönözi a HHH tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését. Általános probléma a gyermekeknél a kifejezőképesség nem megfelelő szintje, az értő olvasás hiánya, bizonytalan írás, diktálás sok hibával. A szöveges feladatokat csak segítséggel tudják megoldani.

Iskolai sikertelenség oka: ismereteik hiányosak, mely a hátrányos szociokulturális környezetből is ered. A mentálhigiéne hiányosságaiából adódó helyzeteket nehezen kezelik. Alul motiváltak, tanulásra való késztetésük alacsony szintű. Feladattudatuk koncentrációs képességük fejlesztésre szorul, munkavégzésük pontatlan.

A rendelet szerint a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés, a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése a közoktatási törvény 95. §-a (1) bekezdésének j) pontja alapján kiadott integrációs program alkalmazásával történik.

A program általános célja!

Az Óvoda-iskola átmenet innováció legfontosabb feladata, hogy összegezze az intézményben végzett tevékenységeket, feladatokat. A konklúziók levonása után, komplex, az átmenetet minden szempontból elősegítő, rendszerezett tervet hozzon létre a programok és tevékenységek elvégzéséhez, átláthatóságához.

Feladata: Kidolgozott programokat nyújtson a felhasználó pedagógusok számára, a gördülékeny munkavégzéshez. Olyan terv létrehozása, mely figyelembe veszi az iskola intézményi dokumentumait.

Megteremtik az együttműködés lehetőségét az óvodapedagógusok és a tanítók, a pedagógusok és a leendő első osztályosok, valamint a pedagógusok és a szülők között.

Integrációs stratégia:

Az iskolában nincs gyógypedagógiai oktatás, de felzárkóztatást, fejlesztő foglalkoztatást, és enyhe fokú csoport, tagozat. A SNI tanulók integrált körülmények közt, a többi tanulótársukkal közösen vehetnek részt az oktatásban. A iskola lehetőségeinek megfelelően alkalmazott csoportbontás lehetőséget

biztosít a személyre szabott nevelésre, a különböző modern pedagógiai eszközök hatékonyabb alkalmazására.

Együttműködés, partnerségi kapcsolatok!

Szülő – iskola

Cél: A tanulók szülei legyenek elkötelezettek az iskola iránt, támogassák a pedagógusok munkáját.

Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálat:

Cél: A tanulók eredményes tanulmányi munkájának érdekében párbeszéd kialakítása az iskola és a családok között. Együttműködve, az információkat egymásnak átadva a másik munkájának segítése.

Óvoda és Iskola:

Cél: Az óvoda elhagyását követően megkönnyíteni a gyermek számára az intézményváltásból adódó nehézségeket. Felkészíteni az óvoda és iskola napirendi és tartalmi eltéréseiből adódó nehézségek leküzdésére. Óvoda iskola közötti átmenetet megkönnyítő pedagógus csoport működtetése.

Jelenleg, finanszírozás hiányában az iskola – óvoda közötti átmenetet segítő tevékenység folyik!

Területei:

- Iskolanyitógató program, beiratkozás előtt, szülők, óvónők, gyermekek számára. *Április*
- Leendő elsős tanítók látogatása a nagycsoportosoknál. *November és május*
- Iskolaérettségi vizsgálat az óvodában. *Folyamatos*
- Iskolaérett gyermekek adatainak átadása. *Április*
- Óvodások látogatása az iskolában. *Május*
- Zöld óvoda program vezetése. *Június*
- Iskolai rend szoktatása. *Szeptember*
- Nyílt nap a szülők részére. *Október*

Pedagógia Szakszolgálat!

Cél: Az együttműködés további fenntartása az igénybevételről szóló döntés szerint.

Kisebbségi Önkormányzat!

Cél: A tanórán kívüli, szabadidős tevékenységek támogatása a kisebbségi kultúra megjelenítése az intézmény hagyományörző rendezvényein.

Települési önkormányzat!

Cél: Az óvodából iskolába kerülő gyerekek átlépési folyamatának megkönnyítése, iskoláztatása, szakmai együttműködés az óvodával és a településen működő szociális, önkormányzati, kormányzati szervekkel, valamint társadalmi szervezetekkel.

Fenntartó!

Cél: A fenntartó elvárásainak megfelelően, kihasználni a programban lévő pályázati, fejlesztési lehetőségeket, növelni az iskolai eredményességet, csökkenteni az iskolai lemorzsolódás lehetőségét.

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és program elemek!

Az önálló tanulást segítő fejlesztés:

A tanulásmotivált állapot létrehozásának főbb lehetőségei: a mindennapi oktatási gyakorlatban jól használható módszerek tudatos alkalmazása, tantárgyak integrálása, a gondolkodás, az érzékelés, az emlékezet, a motiváció és a környezeti feltételek megteremtése, a tanulás hatékonyabbá tétele.

Kommunikációs képességeket fejlesztő program:

Cél: A tanulók képesek legyenek gondolataikat szóban és írásban kifejezni, a kulturált kommunikáció normáinak megfelelően (elsajátítani a társas viselkedés szabályait, csoportmunkában részt venni, saját élményt szerezni a sikeres kommunikációban, gondolataikat lényegre törően kifejezni).

Szociális kompetenciák fejlesztése:

Mentálhigiénés programok

Cél: A mentálhigiénés programokkal várható a tanulók lelki, szellemi és testi állapotnak javulása, melynek következményeként kiegyensúlyozottá válnak, reális önismeretük, önképük alakul ki.

Patrónusi, mentori vagy tutori rendszer működése:

Cél: A tanuló segítése, személyre szabott támogatása

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés:

Cél: A tanulók legyenek képesek képességeiknek megfelelő ütemben fejlődni. Célunk a tanulási szokások formálása, tanulási módszerek elsajátíttatása és a tanulóhoz szükséges alapképességek fejlesztése: koncentráció, emlékezet, gondolkodás mellett a beszédművelés, kifejező és dinamikus olvasás fejlesztése.

Műhelymunka – tanári együttműködés:

Értékelő esetmegbeszélések

Cél: az érintett tanulók, tanulócsoporthoz oktatásában, nevelésében, érintettek együtt gondolkodása; szakmai egyeztetés; az előre haladás szükséges és lehetséges útjainak tisztázása; tanulók értékelésének egységes követelményrendszerének kidolgozása és alkalmazása; egymástól tanulás

Háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelés:

A szöveges értékelés, egyéni fejlődési napló

Cél: A HHH tanulók háromhavonta esedékes értékelésének árnyalttá, érthetővé tétele:

Multikulturális tartalmak:

Cél: A multikulturális tartalmak a különböző tantárgyakban jelennek meg, bemutatásuk, elsajátításuk integráltan történik. A tartalmi elemek a magyar, rajz, ének-zene, technika és társadalomismeret tantárgyakban találhatók.

X. Tehetséggondozó program.

A tehetséggondozó program célja

A Körzeti Általános Művészeti Iskola, 1991- ben kezdte meg működését, a miskolci Bartók Béla Zeneiskola szakmai segítségével támogatva. Az utóbbi években jelentős tanszabkövetést végeztünk. Célunk, hogy olyan, legmagasabb végzettségű tanárok oktassanak, akik számottevő művészi múlttal és jelentős előadói tapasztalattal rendelkezzenek. Tanítványaikat vezessék be a zene szerkezeti rejtelseibe, képesek legyenek érzelmeket felfedezni és interpretálni, alakítsanak ki igényt a szépre és kellemre való törekvésért, tudjanak értéket teremteni, legyenek az intézményi tehetséggondozás elsőszámú színterei, neveljenek magabiztos kiállású, művelt gyerekeket.

Mottók!

„A tehetség valójában jól irányított szorgalom.”

Szendi Gábor

„Azért kedvelik annyira az emberek a "tehetség" szót, mert, amint a boldogtalanok szeretik a sorsot és a körülményeket okolni, úgy a sikertelenség nevezhető tehetséghiánynak, mások irigylésre méltó sikeressége pedig a tőlük független tehetséggel magyarázható. Könnyebb beismerni, hogy sajnos nem vagyunk tehetségesek - erről szüleink tehetnek -, mint bevallani, hogy igazság szerint mindig is lusták voltunk küzdeni.”

Szendi Gábor

„A tehetség, többet tud, mint amennyit tanult!”

Talán; Mérő László

Műzsáink!

Minerva: (Pallasz Athéné) – a bölcsesség, kézművesség, tudomány és művészet istennője

Athéné [Zeusz](#) és [Métisz](#) gyermeke. Métisz volt a bölcsesség istennője, a főisten első felesége. Egy jóslat szerint a születendő gyermek hatalmasabb és okosabb lesz mint maga Zeusz. Ezt a kritikát a főisten nem szívesen viselte volna, így dühében élve lenyelte a terhes Métiszt. Métisz férje gyomrában mellvértet és sisakot készített leányának. A főisten igen rosszul bírta felesége munkáját, és amikor a sisakot kezdte el kalapálni, Zeusz feje majdnem széthasadt a fájdalomtól. Ekkor a bölcs [Héphaisztosz](#) sietett segítségére, és kalapácsával ütést mérve Zeusz fejére onnan kipattant Athéné. Zeusz fájdalmai elmúltak, és ahogy ott állt leánya talpig felfegyverezve, fénylő díszben, Zeusz azonnal megszerette. Még [Héliosz](#) is megállt a Nap szekerével, hogy megcsodálja az új istennőt. Athéné lett ezután Zeusz legkedvesebb gyermeke, olyannyira, hogy Zeusz gyakran odaadta neki pajzsát, az [aigiszt](#).

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

Tehetséggondozó program az iskolában:

Tudatosan biztosítjuk az átlagosnál egy-egy területen jobb képességekkel rendelkező tanulók fejlesztését. A tehetséggondozó program kezdeteként, 2013/14-as tanévtől regisztrált Tehetségpont. A program kidolgozása folyamatban van! A program megújítása a komplexitás irányába halad! Jelenleg regisztrált tehetségpont vagyunk!

A program elsődleges célja:

A gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése a leghatékonyabb pedagógiai módszerek, eszközök alkalmazásával. Fontos a személyiség fejlesztése /pl. önismeret, alkalmazkodás, moralitás, viselkedéskultúra.

A program jellemzői:

Gyorsítás: A tanulók jó képességeikből adódóan gyorsabb tempóban képesek elsajátítani az ismereteket. Így a felszabaduló időben több lehetőség nyílik a gyakorlásra, egy téma sokoldalúbb megközelítésére.

Dúsítás: Mélyebb és átfogóbb tanulási tapasztalatokról gondoskodik a tehetséges tanulók számára, melyek a gondolkodásnak és a kreativitásnak az átlagosnál jóval magasabb szintjeit igénylik illetve fejlesztik.

Speciális stratégiák: A tehetségesekkel való foglalkozás megköveteli a pedagógusoktól, hogy a kiemelkedő képességű tanulókat megfelelően leterhelje, testhezálló feladatok adásával. Olyan stratégiák alkalmazása mely során szükség van a problémák elemzésére; a megoldás igényli a tanulóktól az általánosítást, szintetizálást, az értékek vizsgálatát stb.

A tevékenységhez fűződő viszony, vagy motiváció:

Nagyon fontos szerepe van a tanulók feladatalkötelezettségének, hiszen számtalan esetben tapasztaljuk, hogy a gyerek intellektuális képességeit mérő teszt eredmények jók, mégsem teljesít jól tanulmányi munkája során.

A területhez kapcsolódó szakmai elvárások:

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Elvárások

A tanulói személyiség(ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel.

Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli.

A tanuló(k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik.

Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani – vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni.

Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását.

Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására.

A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoporthoz számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.

Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.

A tehetséggondozás specifikus napi tevékenységét az intézmény szakmai munkaközösségei szervezik:

- Alsós munkaközösség
- Humán munkaközösség
- Reál munkaközösség
- Sport munkaközösség
- Művészeti munkaközösség
- ÖKO munkaközösség
- Idegen nyelvi munkaközösség
- Mérés – metodikai munkaközösség

Tanulásszervezési eljárások:

Az alsó tagozaton kéttanítós modell segítségével, differenciált tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazásával a tanulók egyéni fejlesztése történik.

A 3-4.évfolyamon a délutáni napközis foglalkozások keretében a korai tehetség felismerés - gondozás történik.

A felső tagozaton a délelőtti tanítási órákon elsődleges feladat a tantervi követelmények minél magasabb szintű teljesítése. Ennek érdekében alkalmazzuk a csoportos és egyénre szabott fejlesztést. A tananyag gyorsabb elsajátítása, elmélyítése lehetőséget biztosít a differenciált munkára, többletismeretek szerzésére.

Az idegen nyelv oktatása emelt szinten történik. Angol nyelv heti 4 órában, csoportbontásban, a német nyelv heti 2 órában.

A matematika tantárgy oktatása, emelt szinten történik, 1 – 4 évfolyamon, „A” osztályban, heti 7 tanítási óra keretében.

- Program rész: vidám családi matematika.

A matematika tantárgy oktatása, emelt szinten történik, 5 – 8 évfolyamon, „A” osztályban, heti 7 tanítási óra keretében.

- Program rész: vidám családi matematika gammifikáció, /szakköri foglalkozás/
 - o élmény matematika / szakköri foglalkozás/
 - o élmény fizika / szakköri foglalkozás/

BEDx:

- Program rész: Természetismeret és társadalom ismeret, tudományos megközelítésben.
 - o Amit érdemes másokkal megosztani. Tudományos előadás, interaktív tanulási mód, tanári facilitátor szerep, 6-8 évfolyamon.

Művészeti tárgyak

A délutáni foglalkozásokon érdeklődésüknek megfelelően kapnak lehetőséget az egyéni fejlődésre matematika, természettudományok, magyar nyelv és irodalom, valamint társadalomtudományok területén.

Kiemelt szerep jut a készségfejlesztésnek, a tanulástechnikának az 5.-6. osztályokban, míg 7.-8. osztályokban a felvételi előkészítés is zajlik. Lehetőség nyílik sportfoglalkozásra, modern tánc és néptánc megismerésére. A készségek fejlesztése speciális modulok segítségével is történik.

Iskolai szolgáltatások:

A tanulók szabadidős tevékenységeik eltöltéséhez térítésmentesen használhatják az iskola könyvtárát, tornacsarnokát, tornapályáit, tantermeit, információs pontjait, tanári felügyelet mellett. Az iskola udvarán, sportpályáján tanulási időn kívül a gyermekek felügyelet nélkül nem tartózkodhatnak.

A tanulók a tanulási időn túli programokat térítésmentesen vehetik igénybe:

- szakkörök:
 - alsós környezetvédelmi szakkör,
 - felsős környezetvédelmi szakkör,
 - dráma,
 - énekkar,
 - német nyelv
 - francia nyelv
 - rajz

- önképző körök/ felvételi előkészítők:

magyar,
matematika.
természetismeret

- sportkörök:

mini foci, 1 – 2 kcs.,
Bozsik program,
fiú, leány kézilabda,
alsós szivacs kézilabda, 1 – 2 kcs.,
labdarúgás,
atlétika,
kosárlabda,
kerékpár,
sakk.

A tehetséggondozás komplex feladat. Az alábbiakban három típusát: a gazdagítás (dúsítás), a kiválogatás (elkülönítés), ill. a gyorsítás (léptetés) alapjait ismertetjük.

A gazdagítás célja: A képességek kötelező tananyagon túli fejlesztése. Passow (1958; idézi Kiss és Balogh, 2004)

A gazdagításnak négy fajtáját különíti el:

- mélységében való gazdagítás (több lehetőség kínálata a tudásuk alkalmazására),
- tartalmi gazdagítás (a tananyag a tanuló érdeklődéséhez igazítása),
- a feldolgozási képességek gazdagítása (feldolgozási és kritikus gondolkodás fejlesztése),
- a tempóban történő gazdagítás.

Renzulli (1977; idézi Tóth, 2003) gazdagítási triásza 3 szintre tagolódik.

- Az I. típusú gazdagítás az általános felfedező élményeket biztosítja, tananyagon kívüli témával találkozhatnak a gyerekek, cél a gyerekek érdeklődési körének tágítása.
- A II. típusú gazdagítás keretében csoportos gyakorlatok révén az alkotó munkához szükséges gondolkodási és érzelmi készségek felkészítése történik.
- A III. típusú gazdagítás a valódi problémák egyéni vagy kiscsoportos megoldását jelenti. Ez utóbbi a tehetségazonosítás legbiztosabb módja.

A gazdagítás elveinek megvalósítására kiválóan alkalmas a projekt módszer (Gyarmathy, 2012). A pedagógiai projekt (Nádasi, 2003; idézi Gyarmathy, 2012) egy összetett, akár a mindennapi életből származó téma, a téma feldolgozásához kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a módszerek kijelölése, az eredmények bemutatása, értékelése. A projekt megvalósítása a gyermekek önálló munkavégzésén alapszik, a pedagógus csak szakértőként vesz részt a munkában. A tehetséggondozó projekt akkor lehet valóban fejlesztő hatású, ha intellektuális kihívást jelent, ha igényli a logikai következtetést, ismeretek rendszerezését és alkalmazását. Igényli a kreativitást és fejleszti a társas készségeket (az önérvényesítés, a vezetés, az együttműködés, de a vita és az érvelés készségét is) (Gyarmathy, 2012).

A tehetséggondozás lehetősége a kiválogatás, ahol szegregált formában a tehetséges tanulók külön osztályban, iskolában haladhatnak. A tanulók elkülönítése kortársaiktól ugyanakkor megosztja a szakemberek véleményét.

A tehetséggondozás harmadik formája a gyorsítás. A tehetséges tanulók gyorsabban fejlődnek, mint a kortársaik, ezért szükséges a számukra megfelelő haladási ütem biztosítása. Ennek formája lehet pl. a korábbi iskolakezdés, az osztályléptetés, speciális osztályok indítása, a tanulmányi idő lerövidítése (Balogh, 2006).

Az iskolai tanórak sajnos nem alkalmasak a tehetséges gyermekek fejlesztésére, ezért iskolán kívüli programok bekapcsolása is szükséges lehet a gyermek speciális adottságainak kibontakoztatásához, de fontos, hogy mindezek egységes rendszert alkossanak. A hatékony fejlesztési programok tiszteletben tartják a gyerek egyéni adottságait, de környezeti sajátosságaira is tekintettel vannak.

XI. Iskolai Digitális Program

Mottónk:

„Ebben a digitális korban az emberek mind adatbankok; elsősorban az az információ adja az értéküket, amelyet meg lehet szerezni tőlük.

[Dean Ray Koontz](#)

Műzsánk:

Merkúr a hírvivő! Egyfelől az önkifejezést, az intellektust, a tanulási képességeket, a kapcsolatteremtést és a kommunikációt szimbolizálja. Másfelől ő a kapcsolatteremtő a tudatunk (Nap) és a tudattalanunk (Hold) között - egyfajta belső kommunikáció, belső koordináltság. Ha a Merkúr nem közvetít harmonikusan a kettő között, akkor sem a Nap, sem a Hold nem tud megnyilvánulni. A Merkúrhoz kapcsolódik még a racionalitás, a logika, az érdeklődés, az elemző képesség, az érzékelés-észlelés, a mozgás, a közlekedés és a kereskedelem is. Gyermekkori énünkről, mentális érési folyamatainkról és testvéreinkről is információt közöl. A *KaSztella* figurái közül a Hírvivő jelképezi ezt az égitestet.

A kompetenciát (Nagy József nyomán) olyan - ismereteket, készségeket, képességeket, személyiségjegyeket és attitűdöket tartalmazó - komplex rendszernek tekinthetjük, amely képessé, kompetenssé teszi birtoklóját arra, hogy különböző helyzetekben, összetett, életszerű feladatok megoldásában eredményesen, hatékonyan cselekedjék.

Információ társadalmi technológiák (ITT) alkalmazásának képessége, munka szabadidő és a kommunikáció terén.

A digitális írástudás, infokommunikációs technikák alkalmazása a jövő sikerének záloga. A gyorsuló időben a tudás változása is gyorsul, mely alapjaiban feltételezi a pedagógiai, oktatási és nevelési tevékenységének változását.

Intézményi cél, hogy a lehető legmagasabb szintű digitális készségszintre jussunk, alkalmazási technológia fejlődjön, beépüljön a mindennapi oktatási rutinba.

Ennek érdekében szükséges az intézményi és egyéni összehangol új digitális tudás megszerzése, fejlesztés, alkalmazása, fenntartói és egyéni képzéseken való részvétellel.

A Digitális Témahét fő célja a pedagógiai módszertanának népszerűsítése és elterjesztése a köznevelésben. A program fontos törekvése, hogy a digitális kompetenciafejlesztés az informatika órán túl, kiterjedjen más tantárgyakra is. A résztvevő pedagógusok és diákok változatos és kreatív iskolai projektek keretében fejleszthetik készségeiket, technológiával támogatott tanulás során.

Az iskolai csoportok a Témahét partnerei által biztosított ingyenes programokon vehetnek részt, melyek elérhetőségét szintén a D.T. honlapon lehet megtalálni

A Digitális Témahét program elemeit a miniszter a tanév rendjével egyidőben közzéteszi, A programban való részvételről az intézmény vezetése a szaktanár és a munkaközössége közösen döntenek, melynek elemei az éves munkatervben meg kell, hogy jelenjenek!

XII. Komplex Instrukciós Program K.I.P.

Mottónk:

„Mindenki jó lehet valamiben!”

Kovácsné Nagy Emese.

Műzsánk:

Az Egyesült Államok iskoláiban bevezetett Complex Instruction módszer olyan heterogén tanulói összetételt feltételező oktatási eljárás, amely eredményesen alkalmazható minden tanuló iskolai sikerességének megalapozásához. A csoportmunka-szervezésen alapuló tanítási módszert húsz éves kutatómunka eredményeként a Stanford Egyetem fejlesztette ki E. Cohen és R. Lotan vezetésével. A módszer célja, hogy minden gyerek tudásszintje emelkedjen, és része legyen sikerélményben az osztálymunka során. Magyarországon a programot a hejőkeresztúri iskola adaptálta, majd K. Nagy Emese vezetésével innoválta Komplex Instrukciós Program néven 2000-ben.

K. Nagy Emese

Komplex Instrukciós Program

A Komplex Instrukciós Program olyan tanítási módszer, mely lehetővé teszi a tanárok számára a magas szintű csoportmunka szervezését olyan osztályokban, ahol a tanulók közötti tudásbeli különbség és kifejezőkészség tág határok között mozog. A Program a következők miatt alkalmas a heterogén tanulói csoport nevelésére:

- Az osztályon belüli státuszbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
- A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulóknak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
- Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása.

A Komplex Instrukció Programnak három fő jellemzője van:

- A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma, egy alapvető kérdés köré szervezett csoportmunka segítségével. A nyitott végű, több megoldást kínáló feladatok biztosítják a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodását, problémamegoldó képességének fejlesztését. A módszer egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszik lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek alkalma nyílik a feladatok sikeres véghezvitelére, a csoportmunka megoldására.
- A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a munkában a meghatározott szerepek elsajátítására. A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, mely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.
- Ahhoz, hogy minden tanuló számára biztosított legyen a tanulásban történő előmenetel, a tanárnak meg kell tanulnia a diákok között kialakult státuszproblémák kezelését. Tudjuk, hogy a csoportmunka során a tanulók nem egyenlő mértékben vesznek részt a munkában, és emiatt a tanulásban való részvétel is egyenlőtlen lesz. A KIP eddigi kutatási eredményei azt támasztják alá, hogy minél többet beszélget és dolgozik együtt a csoport, annál többet tanulnak a gyerekek. Azok a tanulók akiknél tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kéri őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek. A Komplex Instrukció Programban a tanár célja az, hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre.

A fentiekén kívül a módszer egyik fontos célja a tanárok szakmai hozzáértésének fejlesztése a csoportmunka-szervezés során. A pedagógusoknak meg kell tanulniuk, hogy az új módszerben mi a szerepük az osztálymunka alatt. Ezért a módszer bevezetése, elsajátítása során szükség van munkájuk folyamatos, szakértői ellenőrzésére, a kollégák közötti együttműködésre.

A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozatallal. Reagálása attól függ, hogy a csoport milyen úton hajtja végre a feladatot és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása figyelmes, logikus munkaszervezést kíván.

A Komplex Instrukciós Programban a csoporttevékenység az osztályteremi munka magja, de nem kizárólagosan. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom

mély megértése. Továbbra is módszereink közé tartozik az ismeretek tényszerű közlése, a frontális osztálytanítás. A Komplex Instrukciós Program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat. Ez a csoportmunkát a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk.

A csoportmunkának elemei a csoport-feladatlapok a háttér információt nyújtó adatlapok, az egyéni feladatlapok, illetve a munkához szükséges eszközök, anyagok. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul. „K. Nagy Emese”

Az intézményen belüli alkalmazás módja.

A tanóra szervezési modell, alkalmazása lehetőség, nem kötelező. A KIP alkalmazásának feltétele, a pedagógusi akarat, és a megfelelő KIP (KAP) akkreditált képzés elvégzése.

Intézményünkben a KIP alkalmazása, tanórai keretek között a NAT követelményeit figyelembe véve lehetséges. Természetesen kötelező megtartani a KIP órás szervezési modell tanulói szereposztásra vonatkozó sajátosságait, a pedagógusi dramaturg, irányító folyamatszabályozó szerepének kiemelésével. Követelmény:

- Tantárgyanként heti egy KIP tanóra tartása. (minden ötödik)
- Tantárgyi témánként egy KIP vázlat elkészítése.
- Vázlatok mentése, irattározása.
- Tantárgyanként KIP jelölés a KRÉTA naplóban.
- Értékelés: KIP órákon numerikus 3 – 5. érdemjeggyel.
- Értékelés: a tanulók részéről, foglalkozások zárása alkalmával szóban.

Kimeneti cél:

- A tanulók élményszerű tanórai foglalkoztatása.
- A tanuló szerepek életszerű megélése.
- Hátránykompenzáció biztosítása.
- Tanulói eredményesség növelése.
- Tanulói hiányzások csökkentése.

Célkitűzések

Nevelési célok (erősítendő képességek, viselkedésformák):

- kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés
- a szabályok szükségessége, betartása, megváltoztatása
- a megegyezések kialakítása és betartása
- fegyelmezetttség, rendszeret
- kudarcűrés, türelem
- sikerorientáltság, talpraesettség
- szociabilitás, udvariasság
- merészség, kockázatvállalás és megfontoltság
- kitartás, elszántság, célorientáltság
- határozottság, a felelősség vállalása
- nyerő és vesztes helyzetek

A nemzeti öntudat erősítése:

- magyar találmányok: Bűvös kocka, Pikk-pakk, Rotary, Magyar malom, Magyar kártya, Tamba, Hungariqa pentominó
- magyar sikerek: Sakk, Tantrix, Go, Bridzs

Fejlesztendő szellemi és pszichikai képességek:

- lényeglátás-lényegkiemelés, rendszerszemlélet
- összpontosítás, tartós figyelem
- logikus gondolkodás
- intuíció (sejtés), kreativitás
- emlékezet, elmélyedés
- képzelet, absztrakció
- önállóság
- analitikus gondolkodás

Fejlesztendő készségek:

- lényegre törő fogalmazás
- szövegelemzés-szövegértés
- térszemlélet
- „köbözés-becslés”
- kategorizálás, csoportosítás, rendszerezés
- alternatíva-felmérés, véleményalkotás, döntés
- tájékozódás (lenn-fenn, jobbra-balra, kint-bent, balra mellette, ... „kályhaválasztás”)
- térképhasználat –navigálás-
- viszonyítás (kicsi-nagy, kevés-több-sok, relativitás)
- alkudozás-vitázás-érvelés (előny-, hátrány- értékelés)

Kedvező feltételek teremtése az alábbi követelmények számára:

- önálló ítéletalkotásra nevelés
- algoritmusok alkotása és alkalmazása
- a felfedezés öröme a „felfedezése”
- életkori sajátosságok figyelembevétele
- képességek szerinti differenciálás
- integrálás: „mindenki jó valamiben”
- gyakorlat-orientáltság : a próbálgatás fontossága
- nyílt végű feladatok
- divergens, féldivergens problémák, feladatok
- „ráérősebb” munkatempó
- a problémák többoldalú megközelítése
- barkácsolás, modellezés
- „ha csinálom, akkor tudom” elv alkalmazása
- a tervkészítés fontossága
- szoros kapcsolat a különböző tantárgyak között
- számítógépes alkalmazások
- az alkotó gondolkodás: „... az emberi szellemi tevékenység lényege nem algoritmusok végrehajtása, hanem algoritmusok alkotása.” (Lovász László)

Oktatási program (képességek, jártasságok, ismeretek megszerzése, képességek fejlesztése):

- jártasság megszerzése több játéksaládban, feladványokban, rejtvények fejtésében
- a közös jellemzők megtalálása egy-egy játéksaládon belül
- egy játéksaládon belüli eltérések elemzése: következmények, a szabály indoklása, értékelése
- az egyes játékok esetében a főbb törekvések, legfőbb szempontok összefoglalása, s ez alapján elméleti háttér létrehozása, stratégiák kezdők számára
- hátrányos és előnyös szabálmódosítások keresése
- nyerő stratégiák keresése, algoritmusok keresése, lejegyzése
- feladványok-rejtvények megfejtése, tanulságok-módszerek, feladványkészítés
- táblajáték-matematika (feladatok megoldása, készítése)
- manuális tevékenység (játékok elkészítése, ötletek)
- a keresztrejtvényfejtés és készítés alapjai
- versenymódszerek, lebonyolítási- és értékelési technikák
- a svájci módszer értékelése
- elmélyedés néhány játékban, rejtvényben, feladványban
- új játékok megalkotása
- táblajáték - az Élő-féle „beszélő” pontozás matematikája történeti érdekességek
- magyar játéktörténet (sakk, magyar kártya, tarokk, ostábla)
- híres emberek, akik szerelmesei voltak valamely logikai játéknak (kik voltak, milyen korban éltek, miről híresek, pl.:Napóleon, Nagy Frigyes, Diderot, IV.Frigyes Vilmos, stb. és a magyarok: pl.: Erkel Ferenc, Bláthy Ottó Titusz, Zrínyi Miklós, Széchenyi István, Görgey Artúr.)

Elméleti eszköztár:

- táblásjátékok
- kártyajátékok
- dobókockás játékok
- logikai rejtvények
- sík-és térbeli kirakó játékok
- ceruzával játszható stratégiai játékok
- táblajáték feladványok
- keresztrejtvények
- egyéb logikai játékok és rejtvények

Tárgyi eszköztár:

- játékkészletek
- olló, kés
- ceruza, toll
- papír, ragasztó
- kocka, korong
- kupak, dugó
- sakkóra
- babszem
- gomb

Módszertani eszköztár:

- páros munkavégzés
- egyéni munka
- csoportmunka
- differenciált munka
- frontális munka
- KIP-es csoportmunka
- Könyvtári, és internetes kutatómunka
- kiselőadás, bemutató
- versenyek:, talpon marados”, „hétpróbás”, „zsetongyűjtéses logikaszinó”

Értékelési alternatívák:

- osztályozás: 3-tól-5-ig
- különböző szintek teljesítése: kezdő
haladó
diák-mester
suli-válogatott

Kapcsolat más tantárgyakkal

Matematika

- gráfok (Hamilton-út, fák, bejárhatóság, gazdaságos hálózatok)
- kombinatorika (permutációk, variációk, kombinációk)
- valószínűség számítás (relatív gyakoriság, kedvező esetek száma)
- becslés, tippelés
- játékelmélet (zérus összegű játékok, minimax elv)
- nyerő stratégiák
- Euler-féle bejárhatósági problémák
- Gauss-féle „ütéses” problémák sakktáblán
- bűvös négyzetek
- titkosítás
- logikai feladványok (logikai mátrixok)
- folyamatábrák
- algoritmusok lejegyzése
- halmazok
- logikai kijelentések
- absztrakció
- jelölések
- táblázatok
- hatványok, nagyszámok (pl.: sakktábla, bűvös kocka)
- színezési feladatok, topológiai problémák

Történelem

- a logikai és táblajátékok keletkezése, léte a történelem folyamatában, a „homo ludens” (a szabadidő és az örömteli tevékenység kapcsolata, mítoszok, mesék, történetek)
- logikai összefüggések a történelemben
- országok, népek uralkodók, híres emberek szerepe a játékok elterjesztésében, népszerűsítésében (Pl.: Beatrix királyné, Bölcs Alfonz)
- a keresztes háborúk és a játékok terjedése közötti összefüggések
- kereskedelem, népek érintkezése
- a kockajátékok és a sakk, mint a szórakoztatás eszközei Európában
- a magyar kártya története
- a hét lovagi művészet, s ezen belül a sakk
- a sakk, mint a hadvezetés művészetének gyakorló terepe (Zrínyi Miklós)
- a különböző logikai és táblajátékok keletkezése, elterjedése a Föld kontinensein
- különböző népek, területek szerepe (pl. sakk esetén: India, Perzsia, arabok, Európa)
- játékszabályok módosulásai az idők folyamán

Földrajz:

- a különböző logikai és táblajátékok eloszlása és népszerűsége a Földön
- térképismeret (népek játéka, régészeti lelőhelyek, nemzetközi versenyek helyszínei)
- térkép-készítés

Irodalom:

- olyan irodalmi alkotások címének, szerzőjének összegyűjtése, melyekben valamilyen logikai játék szerepel (főleg a sakk és a kártya) pl.: A flamand tábla rejtélye, A pikk dáma
- a magyar kártya és Schiller Tell Vilmosának kapcsolata
- híres tarokkozó magyar írók: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán
- játékkifejezések („kettős játékot játszik”, „patthelyzet”)
- „háborús-harcos” kifejezések a táblás játékokban

Zene:

- Rossini: Tell Vilmos-magyar kártya
- Analógiák: dallamok-variációk, nyitány-kezdőállás, plágium és eredeti
- Analógiák: eszköztárak (pl: hangjegyek-lépésvariációk, kulcs-táblaváltozat)
- Analógiák: népszerű (könnyű), réteg (komoly), populáris, stb. jellemzők és okok

Nyelvtan:

- keresztretjtvények fejtése, készítése
- „Szókratesz”
- alany, állítmány, tárgy... ragozás
- logikus-célratörő fogalmazás
- játék-szakszavak a köznyelvben (pl: patthelyzet)

Kémia:

- milyen anyagokból készítették régen és készítik ma a különféle logikai játékokat (előnyök, hátrányok)

Nyelvek: (elsősorban angol)

- játékszabályok, javaslatok lefordítása
- alany, állítmány, tárgy, ragozás
- logikus-célratörő fogalmazás
- játékos kifejezések értelmezése
- „háborús-harcolós” kifejezések a táblás játékokban

Technika, rajz:

- játékok, táblák rajzolása, készítése (tervezés, szerkesztés, kivitelezés)
- méretezés (bábu és táblaméretetek..., darabból- az egészre: mekkora lesz?)
- műhelyrajzok, (pl.: ha nem magunk készítjük el)
- moduláris tervezés (pl.: ha sokféle felhasználást akarunk, ami ide jó, az jó másra is)
- festmények: pl.: Pieter Van Huys: A sakkjátszma, Baugin: Csendélet sakktáblával

Informatika- számítástechnika:

- az Interneten fellelhető játékokhoz kapcsolódó ismertetések, honlapok, weblapok, linkek pl.: Táblajátékos
- játékokhoz kapcsolódó kutatási feladatok az Interneten
- táblák megrajzolása
- keresés a Hálón (böngészők működése, kezelése, fejlődése)
- rajzoló-programok (kép-formátumok, vektorgrafika, bites-grafika)
- sorsolási táblázatok generálása (pl: n db résztvevő, körverseny)
- logikai blokséma (utasítás, döntés, elágazás)
- döntési fa (le-fel közlekedés a döntés fán)

Testnevelés, sport:

- a fairplay szellem kialakítása
- magyar sikerek: sakk, go, tantrix, stb.

A program átgondolt, széles elméleti alapon nyugvó, gyakorlatban kipróbált módszer. A hejőkeresztúri iskola a gazdasági, társadalmi változásokat érzékelve úgy döntött, hogy hosszú távon, fő eszközként használja a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatására, a tehetség kibontakoztatására, az együttműködési normák kiépítésére, a felszín alatt megbúvó képességek fejlesztésére ezeket a speciális tanítási módszert.

K. Nagy Emese

XIII. A nemzetközi kabotázs szolgáltatás igénybevételéről.

Mottónk:

„Hiba lenne azt hinni, hogy csak a burgonya segítségével minden nagyobb problémát meg lehet oldani.”

- *Huszonnegyedik fejezet*

Galaxis útikalauz stopposoknak *(eredeti angol címén: The Hitchhiker's Guide to the Galaxy)* [Douglas Adams](#)

Műzsánk:

Hermész (görögül Ἑρμῆς; a rómaiaknál *Mercurius*, az etruszkoknál *Turms*) [Zeusz](#) és [Maia nimfa](#) gyermeke, az [istenek](#) hírnöke a [görög mitológiában](#). Ez volt legfontosabb rangja, de emellett ő volt a pásztorok, utazók,

kereskedők, súly- és hossz mértékek istene, az ékesszólás, irodalom, az atlétika és a tolvajok védelmezője. Ezek mellett közismert volt az olümposziak között furfangjáról és ravaszságáról. A költészetet sem vetette meg, és ezért Apollón egyik legközelibb barátja volt.

A gyermekek utaztatásainak körültekintő megszervezéséről:

Jogsabályok:

- 561/2006/EK r.
- 1073/2009/EK r. 4. 5. (5)
- 351/2014/EU r. e§ (2)-(6)
- INTERBUS megállapodás és engedély
- 611/2012/EU r.
- 11/98/EK r.
- 2121/98/EK r.
- 261/2011. (XII.7.) kor.
- 2000. évi XLII. tv.
- M.T.K./048/3589 – 2/2017

A tanórán kívüli személyszállítással egybekötött programokon résztvevők, biztonságos kabotázs érdekében a szervezéssel, vagy szállítással foglalkozó cégektől minden esetben előzetes írásos nyilatkozatot kell kérni.

- Megfelel - e a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei a hatályos előírásoknak?
- Az érintett gépjármű megfelelő műszaki állapotáról!
- Rendelkezik – e a gépjármű a megfelelő és érvényes műszaki és úti okmányokkal?
- Rendelkezik - e a gépjármű a megfelelő nemzetközi műszaki minősítésekkel biztosítással, külföldi országba utazás esetén, belépési engedélyekkel?

Az utazás szervezőnek minden esetben az intézmény vezetőjének írásban kell tájékoztatást adnia:

Az utazást megelőző napon!

- Az utazás céljáról.
- Az útvonalról, az esetleges tervezett állomásokról.
- Az utazás célállomásáról.
- A távollét napi programjáról.
- Az utas listáról, kísérő tanárokról, és utazókról.
- Az utazás és távollét közbeni elérhetőségről.
- Az utas listát át kell adni az főigazgatónak, főigazgatóhelyetteseknek, iskolatitkárnak.
- Az utas listát irattárban is el kell helyezni.

Az utazás szervezőnek minden esetben a szülőket, gondviselőket, írásban kell tájékoztatást adnia:

Azt utazást megelőzően, nyolc nappal!

- Az utazás céljáról.
- Az útvonalról, az esetleges tervezett állomásokról.
- Az utazás célállomásáról.
- A távollét napi programjáról.
- Az utazás és távollét közbeni elérhetőségről.

Külföldi kabotázs esetén, ha az este 23:00 óráig nem fejeződik be, akkor a szállítást végző sofőrök pihenése érdekében a cselekményt meg kell szakítani. Éjjel 23:00 óra és hajnali 04:00 óra közötti időszámban egy szálláshelyen pihenőt kell tartaniuk, az utazókkal azonos szálláshelyen.

Az utazás szervezőnek a szervezés alkalmával ezt a tényt az oda és vissza út alkalmával is be kell terveznie és a költségekbe bele kell kalkulálnia.

Az utaslista tartalma!

- 1, Indulás, hely, idő
- 2, Tanulói névsor, szül adatok, lakcím, elérhetőség (telefon)
- 3, Kísérői névsor, szül adatok, lakcím, elérhetőség (telefon)
- 4, Szervező alkalmazott szül adatok, lakcím, elérhetőség (telefon)
- 5, Utazási cél megnevezése, várható érkezés elérési lehetőségei.
- 6, Visszaindulás esetén a várható indulási idő.
- 7, Várható érkezési idő és helyszín!

Figyelem!

Az utaslistán szereplő adatok, név, elérhetőségek (lakcím, telefon. e-mail) valódisága a szülők és az utazó kísérők felelőssége!

Az
„A

SZÉCHENYI

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EFOP-3.2.6-16-2016-00001
tanulók képesség-
kibontakozásának
elősegítése a köznevelési
intézményekben”

Magyar
Táncművészeti
Egyetem

EFOP-3.2.6-16 A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

Táncművészeti ág Moderntánc tanszak

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Bevezetés

A modern tánc tematikus tervek és módszertani eszköztár a Magyar Táncművészeti Egyetem EFOP 3.2.6.-16 „A tanulók képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”- című pályázatának részeként készültek.

A szakterületről bevont szakemberek a moderntánc munkacsoportban:

Munkacsoport vezető: Szigeti Oktávia, a Magyar Táncművészeti Egyetem adjunktusa;

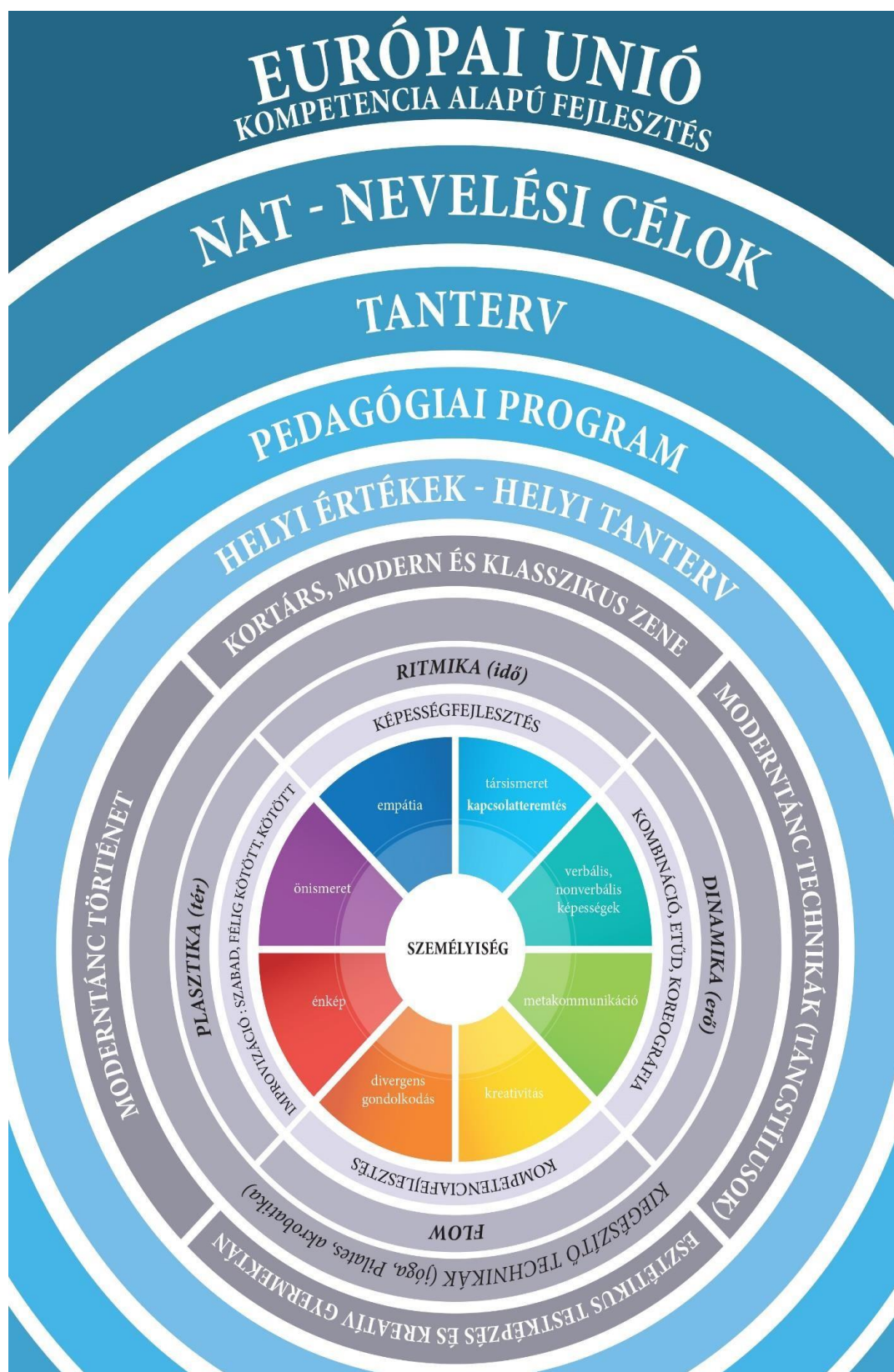
Barbarics Zsófia, okleveles tánctanár, a Connector Táncfesztivál alapítója;

Szabó Eszter, okleveles tánctanár, okleveles neveléstudomány szakos bölcsész – tanterv-és programfejlesztés specializáció;

Szent-Ivány Kinga, okleveles tánctanár, táncművészeti tagozatvezető (Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola és Szakgimnázium).

A jelen fejlesztés hiányt pótol, hiszen központi keret jellegű tantervhez még nem található írásban is rögzített tananyagfejlesztés, tehát nem áll rendelkezésre tankönyv, módszertani segédlet. A tanterv 2013-tól érvényes, bevétele-vizsgálata tehát időszzerűvé vált. Tanszakonként más-és más probléma megoldására keressük a választ. A moderntánc tanszak az alapfokú művészetoktatás alsóbb évfolyamaiban a kreatív gyerektánc gyakorlatokat a főtárgy módszertani repertoárjába integrálta. Magasabb évfolyamokon nagy hangsúlyt helyez a tantárgyközi kapcsolatokra és külön figyelmet fordít a kiegészítő technikai gyakorlatok alkalmazására.

Szükségesnek bizonyult a képességfejlesztés szakmai módszertani megújítása annak érdekében, hogy a pedagógusok szakmai fejlődésén keresztül úgy a táncra nevelés, mint - és főleg - a táncal nevelés minél szélesebb körben támogassa a növendékek személyiségfejlődését.

1. TEMATIKUS TERV- Előképző első évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szabó Eszter, Szigeti Oktávia, Szent-Ivány Kinga	KOROSZTÁLY	6-7 éves korosztály (általános iskola 1. osztály)
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Előképző első évfolyam	ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK	Nagy szerepe van a mesének, a szemléltetésnek és az imaginációnak a tananyag feldolgozásában. Az egyhangúság elkerülésére törekedni kell. A mimetikus tanulás jellemző, de megkezdődik a viselkedés saját, belső mintáinak kialakítása.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Tánc előkészítő játékos gimnasztika heti 4x45 perc (144 óra/év)	STRATÉGIAI CÉLOK	A táncos mozgás megszerettetése, az aktív részvétel ösztönzése.
OPERATÍV CÉLOK	A tanulók megismerése, csoportkohézió kialakítása, egyéni képességek felmérése és fejlesztése.	FELADATOK	Képességmérés, az alapgyakorlatokkal való ismerkedés, a test izomzatának tudatosítása, etűd készítése, vizsgára való felkészítés.

A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ: -szókincs bővítés; -szóbeli önkifejezés segítése.	MATEMATIKAI KOMPETENCIA -térirányok tudatosítását célzó gyakorlatok; -ritmusgyakorlatok.	SZOCIÁLIS KOMPETENCIA -társak elfogadása; - csoportba való beilleszkedés elősegítése; -szabálytudat kialakítása.	TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KOMPETENCIA -prevenció (egészséges táplálkozásra való ösztönzés).
TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	☐ Kommunikációs képességek fejlesztése; ☐ Testismeret: ízületek és szakaszok megismerése, függetlenítése, mozgásszabadság fejlesztése; ☐ Az izomzat gimnasztikus fejlesztése, kidolgozása; ☐ Rugalmas izom kialakítása (nyújtás, erősítés egyensúlya); ☐ A légző izmok működésének tudatosítása; ☐ A zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése. ☐ Eszközhasználat bátorítása, fejlesztése, egyéni ötletek felébresztése a gyermekben.			
TANANYAG ¹	☐ Alapgyakorlatok: ☐ Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben; ☐ A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs-, kar kísérő kilengései); ☐ A természetes testtartás, mint a testkidolgozás mozgás anyagának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója; ☐ Alapjárás, lábujjon-, sarkon-, külső talp-élen, hajlított térdel-, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel; ☐ Alaptartás, pihenőtartás állásban, ülésben; ☐ Középgyakorlatok a testen fejtől lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikus kivitelezésben;			

	☐ Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben: a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben történő átmozgatása, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal kombinálva. Törzsdöntés, törzsdőlés, rész– és teljes törzshajlítás; ☐ Ülésmódok ☐ Kar–, kéz– és ujjgyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan. A lapocka és felkar, az alkar, a kézfej és az ujjak anatómiai lehetőségei szerint végrehajtható minden irányú foglalkoztatása: emelés, fordítás, körzés, hajlítás, nyújtás, távolítás, összezárás, takarás, a gyakorlatok segítése, az előadásmód finomítása; ☐ Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben. A talp, a lábfej, az ujjak, az alsó lábszár, a felső lábszár izmainak megfelelő erősítése, a természetes tartás, a helyes járás kialakítása, a deformációk

¹ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról

	megelőzése, kiküszöbölése: átgördülés, körzés, behúzás–nyújtás, távolítás, hajlítás, emelés, körzés, fordítás; • Szökdelő gyakorlatok, lendületvételek • Kiegészítő gyakorlatok és feladatok • Koordinációs és táncos feladatok • Improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszer és mozgáskulcsok segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése • Etűd: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása érdekében a tanár által készített etűd elsajátítása; • Tanévenként egy eszköz választható, mint: babzsák, kendő; • A mozgásfolyamatok idő-, tér-és erő szerinti rendje, hangsúlyelhelyezések.

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	Tanulók megismerése, csoportnormák és szabályok kialakítása, adottságok és képességek felmérése. (1-10 óra) Alaptartás, a járás és futásformák, az alsó-és felső végtag valamint a törzs alapgyakorlatai, improvizáció. (11-55 óra)	Etüdkészítés és vizsgára való felkészülés, szülői bemutató. (5672 óra) Mozgáskoordináció és percepció fejlesztése különböző térirányok, térformák használatával. Erősítő és nyújtó gyakorlatok. (73-100 óra)	Gyakorlás és egyéni ötletek, fantázia felébresztése, asszociációs képesség fejlesztése. (101-120 óra) Vizsgára és szülői bemutatóra való készülés, az év értékelése és zárása. (120-144 óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: kreatív gyermektánc; Tantárgyközi kapcsolatok: ének-zene, matematika, testnevelés, környezetismeret.		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	hangtechnika, tükör, balett szőnyeg, babzsák, kendő, dob		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Tanulók megismerése, csoportnormák és szabályok kialakítása, adottságok és képességek felmérése. (1-10. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS		
Kölcsönös elfogadás, elfogadásra, aktív részvételre való ösztönzés.		A tanulók adottságainak, képességeinek felmérése.	Érdeklődés felkeltése, egyéni különbségek figyelembe vétele.	Csoportnormák és szabályok elfogadása. Társas interakciók ösztönzése.		
FELADATOK		Adminisztrációs és tervezési feladatok, a tanulók megfigyelése, tűz-és balesetvédelmi oktatás. Nem csupán ellenőrző funkcióban, hanem a feladatok/problémák megoldásában aktív részvétellel történő támogatás. Az egyéni különbségek figyelembe vétele a fejlesztéskor.				
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd		Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
motiváció, érdeklődés felkeltése	táncterem, öltöző, öltözködési szabályok, gimnasztika, játék, házirend	képességek: koncentráció, emlékezet attitűdök: elfogadás, nyitottság		instrukciók követése, társak megismerését segítő játékokban való részvétel, gyakorlatok	szemléltetés, magyarázat, kérdésfeltevés / egyéni, csoportos	
ELVÁRÁS		A tanuló megismeri a csoport működésére vonatkozó szabályokat (öltözködés, hajviselet, viselkedés).				

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók képességeinek megismerése	Az értékelés módja: megfigyelés	Az értékelés típusa: diagnosztikus értékelés	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	<i>Ismerkedést segítő játékok.</i> Tapssal, szótagokkal, mozdulattal, babzsákkal, kör közepén állva választva. Helyváltoztatással. „INDIÁNNÉV” (1.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A <i>természetes járás</i>, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs–, kar kísérő kilengései) Járások, futások, mászás, gurulás, nyújtózás. Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben. A <i>természetes testtartás</i>, mint a testmozgás kidolgozásának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója Alapjárás, féltalpon, sarkon, külső talp élen, hajlított térddel, hajlított térddel féltalpon, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel, óriás járás, törpe járás. „TERMÉSZETJÁRÁS” (2.)			
ALAPGYAKORLATOK	alaptartás és pihenőtartás állásban és ülésben			

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	légzésgyakorlatok „LÉGZŐGYAKORLAT” (3.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Alaptartás, a járás és futásformák, az alsó-és felső végtag valamint a törzs alapgyakorlatai, improvizáció (11-55. óra)			
NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Szabálykövetésre nevelés.	Alapozás, az alapvető mozgásformák megismertetése.	Figyelem és mozgásöröm fenntartása.	Csoportkohézió, kapcsolatteremtés, társas interakciók.
FELADATOK	Tervezés a csoport eddigi megismerése alapján, egyéni képességfejlesztés és pozitív megerősítés.		

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, új ismeretek feldolgozása, gyakorlása, hibajavítás	testrészek, alaptartás, járás, futás, légzés, ülés, állás, fekvés, mászás, gurulás, ritmus, térformák: kör, sor, 8 tér-irány	képességek: koncentráció, koordináció, hallás attitűd: nyitottság, fogékonyság	másolás, improvizáció, gyakorlás, játékban való részvétel	bemutatás, magyarázat, imagináció / egyéni, csoportos
ELVÁRÁS	A tanuló elfogadja és alkalmazza a csoport működésére vonatkozó szabályokat. A tanuló követi a tanári instrukciókat és képes azok végrehajtására, valamint aktívan részt vesz az improvizációs feladatokban és játékokban. A tanuló megismeri az órán használt térformákat és tér-irányokat.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: egyéni képességek fejlesztése	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

JÁTÉKOK	ismerkedést segítő játékok további formái dráma játékok, kreatív gyermektánc gyakorlat
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs-, kar kísérő kilengései) Járások, futások, mászás, gurulás, nyújtózás. A természetes testtartás, mint testmozgás kidolgozásának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben Alapjárás, lábujjon-, sarkon-, külső talp élen, hajlított térdel-, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel
ALAPGYAKORLATOK (Ülésben és fekvésben)	Alaptartás és pihenőtartás állásban és ülésben; Ülések fajtái: nyújtott, hajlított, sarok, zsugor; Lábfej gyakorlatok ülésben és fekvésben; Lábgyakorlatok háton és hason fekvésben; Vállgyakorlatok: vállhúzás, válllejtés; Törzsgyakorlatok: a gerinc teljes vagy a szakaszok elkülönített mozgatása. (törzsív, ellentétes törzsív, törzsdöntés) Nyaki szakasz: nyakhajlítás és fejfordítás; „SZÁMOS JÁTÉK” (4.)
	„LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN” (5.)

Kiegészítő gyakorlatok	technikai	Légzésgyakorlatok Erősítő és nyújtó gyakorlatok Kreatív gyermektánc gyakorlatok , a képzelőerő, az önkifejezés fejlesztésére „TÁNCOLD EL EGY NAPODAT” (6.)
Ugrások		szökdelő gyakorlatok, lendületvételek, 2 lábról 2 lábra helyváltoztatás nélkül
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA		

III. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Etüdkészítés és vizsgára való felkészülés, szülői bemutató (56-72. óra)			
NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Az eddig tanult mozgásanyag tudatos használata.	A vizsgaanyag összeállítása, különös tekintettel a gyermekek képességeire, különbségeire.	A mozgásmemória fejlesztése, a tánc örömeinek átélésének megtapasztaltatása.	Alkalmazkodás, együttműködés, a stressz hatékony kezelése, kreatív problémamegoldás.

FELADATOK		A csoport eddigi tudása alapján a vizsga összeállítása, gyakoroltatás és egyéni korrekciók. Pozitív megerősítés.			
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

gyakorlás, alkalmazás, motiváció	etűd, vizsga, törzsív, törzsdöntés, flex, spicc, macskakarom, féltalp, a vizsga menete	képességek: emlékezet, állóképesség, percepció attitűdök: bátorság, önbizalom	tanári instrukció követése, önálló feladatmegoldás, improvizáció, vizsgán való részvétel	bemutató, bemutatás, magyarázat, imagináció / egyéni, csoportos
ELVÁRÁS	A tanuló beilleszkedik csoportjába és képes az együttműködésre. A tanuló követi a tanári instrukciókat, képes azok végrehajtására, valamint aktívan részt vesz az egyéni és csoportos feladatokban. Saját ötleteit bátran kifejezi a szabad improvizáció és egyéb játékok során.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a bemeneti szinthez képest elért állapot felmérése	Az értékelés módja: megfigyelés, valamint szóbeli és szöveges értékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

JÁTEKOK	órára hangolódó játékok; levezető játékok; stressz-oldó játékok. „GUMIEMBER”(7.)
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs-, kar kísérő kilengései) Járások, futások, mászás, gurulás, nyújtózás. A természetes testtartás, mint a testmozgás kidolgozásának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben.
	Alapjárás, lábujjon-, sarkon-, külső talp-élen, hajlított térdel-, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel.
ALAPGYAKORLATOK (Ülésben és fekvésben)	Ismétlésszám növelése, a táncos jártasság fejlesztése. „NYAKHAJLÍTÁS ÉS FEJFORDÍTÁS” (8.) „LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN” (5.)

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlatok;</i> <i>erősítő és nyújtó gyakorlatok</i> ismétlésszám növelése; <i>kreatív gyermektánc gyakorlatok</i>, az együttműködés, a koncentráció fejlesztésére. „HULLÁMVERÉS” (9.)
UGRÁSOK	2 lábról 2 lábra, 1 lábról 1 lábra
ETŰD	A tanult mozgásformák szimmetrikusan, 2/4-es vagy 4/4 –es löktetésű, lassú tempójú zenére való kombinálása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Mozgáskoordináció és percepció fejlesztése különböző téirányok, térformák használatával.
Erősítő és nyújtó gyakorlatok (73-100 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

A szándékos figyelem irányíthatósága és szabályozhatósága.		A kondíció fokozatos növelése, a térirányok és térformák egymásra épülő bevezetése.		A térben való tájékozódás kialakítása, az irányok megismerése.		Társakra való odafigyelés az együtt végzett mozgás alkalmával.			
FELADATOK		Tervezés a csoport eddigi megismerése alapján. Egyéni képességfejlesztés és értékelés. Pozitív megerősítés.							
Didaktikai célok és feladatok		Ismeretek, fogalmak, szabályok		Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>		Tanulói tevékenységek		Módszerek/ Munkaformák	
motiváció, aktiválás, új ismeret feldolgozása, gyakorlás		Z ülés, keresztező ülés, előző ülés, 1-3-5-7 térirány,		képesség: koncentráció, koordináció, hallás, térérzékelés attitűd: nyitottság, fogékonyság		másolás, tanári instrukciókövetés, improvizáció, gyakorlás, játékban való részvétel		bemutatás, szemléltetés, magyarázat, imagináció / egyéni, csoportos	
ELVÁRÁS		A tanuló elfogadja és alkalmazza a csoport működésére vonatkozó szabályokat. A tanuló követi a tanári instrukciókat és képes azok végrehajtására, valamint aktívan részt vesz az improvizációs gyakorlatokban. Ismeri az órán használt térformákat és térirányokat.							
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKEKELÉS		Az értékelés célja: a tanuló egyéni képességeinek fejlesztése.		Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli értékelés		Az értékelés típusa: formatív		Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor	

A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA

JÁTÉKOK	drámajátékok
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>járások, futások, mászás, gurulás, nyújtózás</i>
ALAPGYAKORLATOK (Ülésben és fekvésben)	<i>Alaptartás</i> és pihenőtartás állásban és ülésben – 1-3-5-7 térirány megismerése; <i>Ülések fajtái:</i> nyújtott, hajlított, sarok, zsugor; <i>Fekvések:</i> háton és hason; <i>Lábfej és lábgyakorlatok;</i> <i>Vállgyakorlatok:</i> vállhúzás, vállejtés; <i>Törzsgyakorlatok:</i> a gerinc teljes vagy a szakaszok elkülönített mozgatása (nyaki szakasz: nyakhajlítás és fejfördítés, törzsív, ellentétes törzsív, törzsdöntés). „LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN” (5.) „SAROK ÉS LÁBFEJEMELÉS ÖSSZEKÖTÉSE” (10.)

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlatok;</i> <i>erősítő és nyújtó gyakorlatok; kreatív gyerektánc</i> <i>gyakorlatok, a testtudat fejlesztésére.</i> „UTÁNOZD AZ ÁLLATOKAT” (11.)
Ugrások	2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 1 lábra, 1 lábról 2 lábra
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Gyakorlás és egyéni ötletek, fantázia felébresztése, asszociációs képesség fejlesztése (101120 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Kreatív gondolkodásra ösztönzés.	A kreatív táncos gyakorlatok nyelvezetének kialakítása, megértetése és alkalmazása.	A logikai és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése improvizációs és kreatív táncos gyakorlatokon keresztül.	Más gondolatainak és szempontjainak elfogadása.	
FELADATOK	A kreativitás fejlesztésére szolgáló gyakorlatok keresése a csoport tudásszintjének megfelelően. Differenciálás az egyéni képességek fejlesztése érdekében. Rugalmas óratervezés, a gyermekek ötleteinek beépítése a tanórákba.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, aktiválás, új ismeret feldolgozása, gyakorlás	kreatív táncos gyakorlatok elnevezései, kifejezései	képességek: logikai gondolkodás, kreativitás, koordináció, asszociációs képesség attitűdök: elfogadás, nyitott hozzáállás	Instrukciókövetés, improvizáció, játékokban való részvétel, gyakorlás.	Imagináció, bemutatattás, mese, magyarázat / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló aktívan vesz részt a kreatív feladatok megoldásában, bátor, ki meri fejezni mozgásban gondolatait. Az eddig tanultakat gyakorolja, a tanári javítást elfogadja és próbál azoknak megfelelően dolgozni tovább. Társaival türelmes, elfogadja ötleteiket.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: A tanulók játékbátorságának erősítése.	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli értékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„TÜKRÖS VERSENY” (12.) „SZOBROS JÁTÉK” (13.) „T” (14.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>járások, futások, mászás, gurulás, nyújtózás</i>			

ALAPGYAKORLATOK (ülésben és fekvésben)	Alaptartás és pihenőtartás állásban és ülésben; Légzésgyakorlatok; Ülések fajtái: nyújtott, hajlított, sarok, zsugor; Fekvések: háton és hason; Lábfej és lábgyakorlatok; Vállgyakorlatok: vállhúzás, vállajtás; Törzsgyakorlatok: a gerinc teljes vagy a szakaszok elkülönített mozgása. (Nyaki szakasz: nyakhajlítás és fejfordítás, törzsív, ellentétes törzsív, törzsdöntés). „LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN” (5.) „MACSKAKAROM ÜLÉSBEN” (16.) „SAROK ÉS LÁBFEJEMELÉS ÖSSZEKÖTÉSE” (10.)
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	erősítő és nyújtó gyakorlatok; improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése.
UGRÁSOK	2 lábról 2 lábra – 1, 3, 5, 7 térirányok használatával.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – E/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Vizsgára és szülői bemutatóra való készülés, az év értékelése és zárása (120-144 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
A tanév során tanultak pontos és esztétikus bemutatására való törekvés.		A szép és harmonikus táncos mozgásra való igény kialakítása. A zene és a tánc harmóniájának megéreztetése.	A zenéhez való alkalmazkodás képességének finomítása. Ritmusérzék fejlesztése.	Másokkal szembeni türelem erősítése.	
FELADATOK		Megfelelő zene kiválasztása, vizsgaanyag összeállítása, betanítása és gyakoroltatása. Etűd összeállítása. Folyamatos hibajavítás. Vizsga és szülői bemutató megszervezése. Szülők tájékoztatása a tanulók fejlődésének mértékéről.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>		Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, előzetes ismeretek előhívása, összefoglalás, gyakorlás, alkalmazás, értékelés	a vizsga menete, térforma	képességek: ritmusérzék, hallás, vizuális memória, attitűdök : elfogadó, kitartó, türelmes		tanári instrukciók követése, improvizáció, gyakorlás, vizsgán való részvétel	bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló elfogadja és alkalmazza a vizsga menetére vonatkozó szabályokat. Kitartóan gyakorol, figyel társaira a gyakorlás során. A vizsgán fegyelmezetten vesz részt.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: a tanuló és a szülők tájékoztatása az egész éves munka eredményéről.	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli és írásbeli értékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	Bemelegítéshez és a koncentráció fejlesztéséhez. „TALAJ ÉRINTŐ” (15.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Az eddig tanult bemelegítő gyakorlatok kombinációja, összefűzése és folyamatos végzése tanári előmutatás nélkül.			

ALAPGYAKORLATOK VIZSGAGYAKORLATOK	<i>Lábfej és lábgyakorlatok</i> különböző ülismódokban és fekvésekben; <i>Törzsgyakorlatok</i> egyszerűbb kombinációi; <i>Nyak-és vállöv gyakorlatai;</i> Egyszerű kombinációk a tanult térirányok használatával. „MACSKAKAROM ÜLÉSBEN” (16.) „HASIZOM GYAKORLAT” (17.)
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	lélegzőgyakorlatok; erősítő és nyújtó gyakorlatok.
UGRÁSOK	2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 1 lábra, 1 lábról 2 lábra
ETŰD	Az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben, szimmetrikusan, 4/4 –es löktetésű, lassú tempójú zenére való kombinálása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Berczik Sára	Művészi nevelés, mozdulatszintézis 1.	Magyar Mozdulatkultúra Egyesület, Budapest	1995.
Berczik Sarolta	A gyermek táncművészeti nevelése In: Tánctudományi Tanulmányok 1959-1960	Magyar Táncművészek Szövetsége {Tánctudományi tagozata}, Budapest	1960.
Berczik Sára	Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika. Módszertani útmutató a 3-10 éves korosztály testi neveléséhez.	Művelődési és Köznevelési Minisztérium, Budapest	1992.
Dévény Anna	Analitikus táncgimnasztika. II. rész: A Berczik- módszer.	Táncművészet 36.6.sz. 37.	2005.
Farmosi István	Mozgásfejlődés	Dialog Campus, Budapest – Pécs	2011.

Király Tibor – Szakály Zsolt	Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban	Dialog Campus, Budapest – Pécs	2011.
Sárkovicsné Dömölky Ilona (Berczik Sára, P.)	A gyermek harmóniája. Berczik Sára esztétikus testképző módszere	Sport Lap és Könyvkiadó, Budapest	1990.

2. TEMATIKUS TERV – Előképző második évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szabó Eszter, Szigeti Oktávia, Szent-Ivány Kinga	KOROSZTÁLY	7-8 éves korosztály (általános iskola 2. osztály)
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Előképző második évfolyam	ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK	A mozgásfejlődés első csúcsidőszaka. A tanuló ritmusérzéke fejlődik, mozgás minősége javul. Konkrét és képi gondolkodás, erős szabálykövetés. A szemléltetésnek nagyobb a szerepe, mint a magyarázatnak.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Tánc előkészítő játékos gimnasztika 4X45 perc/hét (144 óra/év)	STRATÉGIAI CÉLOK	Kombinatívabb feladatmegoldásra késztetés, együttműködésre, szociális interakcióra ösztönzés.

OPERATÍV CÉLOK	Pontosabb feladatmegoldásra ösztönzés, egyéni képességek fejlesztése	FELADATOK	A tudatos izomhasználat megalapozása, etüd készítése a tanulókkal együtt, vizsgára való felkészítés.	
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ: -szókincs bővítés (szaknyelv alapismerete); -szóbeli önkifejezés.	MATEMATIKAI KOMPETENCIA -tér-irányok tudatosítását célzó gyakorlatok; -ritmusgyakorlatok.	SZOCIÁLIS KOMPETENCIA -társak elfogadása; -önelfogadás; - szabályok alkalmazása.	TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KOMPETENCIA - egészséges táplálkozásra való igény kialakítása.
TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	- Az önismeret, a helyes énkép kialakítása, az együttműködési és kommunikációs képességek fejlesztése; - Az izomzat gimnasztikus fejlesztése, kidolgozása; - Az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának fejlesztése; - A zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése;			
	- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése; - Eszközhasználat fejlesztése, egyéni ötletek felébresztése, a fantázia kibontakoztatása, a kez ügyesség és a koordinációs technika fejlesztése, esztétikai hatás fokozása; □ Az improvizáció bátorítása.			

TANANYAG²

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal körben: alapjáras, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdrel és hajlított térdrel féltalpon. Óriásjáras, törpe járas, érintő járas, passzé járas, hintajáras, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre.

- **Középgyakorlatok** lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan;
- **Törzsgyakorlatok** nagy alátámasztással fekvésben (hason, hát, oldalt), ülésben és térdelésben;
- **A fekvő-és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok** végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával;
- **Kargyakorlatok** a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak;
- **Az alsó végtag gyakorlatai** ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár;
- **Lábhelyzetek és pozíciók megtanítása a rúdnál, rúdfogás technikája;**
- **Szőkdelő gyakorlatok**, lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok;
- **Kiegészítő és térben elmozduló gyakorlatok;**
- **Improvizáció–szabadtánc:** a test önálló "gondolatainak", érzéseinek a külső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult mozgásformák, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével;
- **Etűdkészítés:** a tanár által készített etűd elsajátítása és bemutatása a tanár verbális segítségével, önálló etűdkészítés számolásra, rövidebb, egyszerűbb zenei egységekre készített "koreográfia" szőlóban;
- **Tanévenként egy fő eszköz választható:** műanyag labda, kendő (kiegészítő lehet: dob).

² 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	Nyári élmények feldolgozása, felkészülés a tanév feladataira (1-10 óra) Járás, futás és ugrásformák, az alsó-és felső végtag valamint a törzs alapgyakorlatai és ezek kombinációi talajon (11-45 óra)	Együttes etüdkészítés, vizsgára való készülés, szülői bemutató (46-72 óra) Alsó végtag gyakorlatai rúddal szemben, dinamikai különbségekkel, pozícióváltásokkal. Egyensúly és koncentráció fejlesztése. (73-100 óra)	Térben elmozduló (diagonális) gyakorlatok továbbfejlesztése, az etüd gyakorlása és pontosítása (101-120 óra) Ritmusgyakorlatok, vizsgára és szülői bemutatóra való készülés, az év értékelése és zárása (121-144 óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: balett előkészítő gimnasztika, kreatív gyermektánc. Tantárgyközi kapcsolatok: ének-zene, matematika, testnevelés, környezetismeret.		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	hangtechnika, tükör, balett szőnyeg, balett-rúd, labda, kendő, dob		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Nyári élmények feldolgozása, felkészülés a tanév feladataira (1-10 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

A társas kapcsolatok felfrissítése, ráhangolódás a tanévre. . Az együttműködésre épülő tanulási folyamat megalapozása.	Az előző évi tananyag ismételése, hiányosságok feltárása.	A kondíció fokozatos visszaállítása a szünet után.	Csoportkohézió, együttműködés erősítése

FELADATOK	Tűz és balesetvédelmi oktatás, házirend ismertetése, alapozás. A tanulók testi-lelki állapotának felmérése. Előző tanév anyagának ismételtetése és az új haladási irány megtervezése. Törekvés a pozitív változás elérésének előidőzésére, vagyis a fejlődéshez kapcsolható változások folyamatos megfigyelése, és a legkisebb pozitív változás azonnali visszajelzése a növendék irányába.			
Didaktikai feladatok tervezése	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
érdeklődés felkeltése, ismételés, gyakorlás, az eddig tanultak felidézése	a tanév rendje	képességek: koncentráció, memória ritmusérzék attitűdök: Gyakorlat- és játékbátorság	instrukciókövetés, a feladatok megértése és helyes kivitelezése. Játékban való részvétel	szemléltetés, magyarázat, kérdésfeltevés / egyéni, csoportos
ELVÁRÁS	A tanuló aktívan és bátran részt vesz az év eleji beszélgetésekben és játékokban. A tanuló koncentráltan végzi a gyakorlatokat, felhasználva előzetes ismereteit.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók testi-lelki állapotának felmérése.	Az értékelés módja: megfigyelés, beszélgetés	Az értékelés típusa: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	<i>drámajátékok</i>			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdel és hajlított térdel fél talpon. Óriásjárás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. (Irányváltásokkal)			
ALAPGYAKORLATOK	<i>Törzsgyakorlatok</i> nagy alátámasztással fekvésben;			
	<i>A fekvő-és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok</i> végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával; <i>Kargyakorlatok</i> a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; <i>Az alsó végtag gyakorlatai</i> ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár. „KÉZ ÉS TÉRDTÁMASSZAL HÁTRA LÁBEMELÉS, KÖZEPES TEMPÓ” (19.) „LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSSEN” (5.)			

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>légzésgyakorlatok;</i> <i>erősítő és nyújtó gyakorlatok; szabadtánc</i> kreativitás és improvizáció bevonásával: nyári élmények feldolgozása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Járás, futás és ugrásformák, az alsó-és felső végtag valamint a törzs alapgyakorlatai és ezek kombinációi talajon (11-45 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Az önfegyelem erősítése a test és az érzelmek felett.	A törzs mélyizmainak aktiválása, a központ megéreztetése, tudatosítása. Ízületi mozgékonyság és hajlékonyság felmérése.	A mozgáskoordináció, a gyorsasági állóképesség és a gyorsasági ügyesség fejlesztése.	Egymás bátorítása a kitartó munkára.

FELADATOK		A képességekre szabott, egymásra épülő feladatok, gyakorlatok összeállítása. Lábhelyzetek és pozíciók megtanítása a rúdnál, rúdfogás technikája. Folyamatos hibajavítás és motiválás. Pozitív légkör teremtése.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség</u> , <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
motiváció, új ismeretek feldolgozása, ismétlés, gyakorlás, tudatosítás, analízis, szintetizálás, visszacsatolás	gyorsaság, állóképesség, önkontroll	képességek: összpontosítás, kitartás, állóképesség, koordináció attitűd: érzelmi nyitottság	instrukciókövetés, kreatív feladatmegoldás, játékban való részvétel	és tanári bemutatás bemutattatás, magyarázat, kérdésfeltevés /egyéni, csoportos	
ELVÁRÁS		A tanuló a csoport munkájában aktívan részt vesz és az instrukcióknak megfelelően végzi feladatait. Kitartó a fizikailag megterhelőbb gyakorlatok során.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: segítségnyújtás a tanulók előre haladásához.	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli visszacsatolás	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor	
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA					

JÁTÉKOK	gyorsasági állóképességet fejlesztő játékok „ZOKNI FOGLALÓ” (145.)
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp-élen, hajlított térdel és hajlított térdel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. (Irány és tempóváltásokkal)

ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, háton, oldalt), ülésben és térdelésben; A fekvő–és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatok a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár. „ELŐRE ÉS HÁTRA HAJLÁS KÖTÉSE GUGGOLÁSBAN, LASSÚ TEMPÓ” (20.) „ELŐRE HAJLÁSBÓL EGY LÁBON GUGGOLÁS, LASSÚ TEMPÓ” (21.) „ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ” (22.) „ELŐRE TÖRZSÍVBŐL HASON FEKVÉSBEN LÁBEMELÉS, LASSÚ TEMPÓ” (23.) „KÉZ ÉS TÉRDTÁMASSZAL HÁTRA LÁBEMELÉS, KÖZEPES TEMPÓ” (19.) „LÁBEMELÉS ÜLÉSBEN ELŐRE” (24.) „LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN” (5.) „SAROK ÉS LÁBFEJEMELÉS ÖSSZEKÖTÉSE” (10.) „ELŐRE ÍVBŐL „FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ” „HASIZOM GYAKORLAT” (17.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE ELŐRE, LASSÚ TEMPÓ” (26.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ,, (27.)

TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	<i>szökdelő gyakorlatok</i> , lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok; <i>kiegészítő gyakorlatok és feladatok</i> - kombinált lépés – karkoordinációs, irányváltós gyakorlatok.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlatok</i> ; <i>erősítő és nyújtó gyakorlatok</i> ; <i>szabadtánc</i> kreativitás és improvizáció bevonásával.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Együttes etűdkészítés, vizsgára való készülés, szülői bemutató (46-72 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Önkifejezés, kreativitás bátorítása, a mozgás esztétikai törvényszerűségének megismertetése.	A gyerekek ötleteinek feltárása és koordinálása, kreatív beépítése az etűdbe.	Új megoldások keresésének ösztönzése és a mozgásmemória fejlesztése.	Az együttműködés képességeinek fejlesztése.

FELADATOK	Tervezés, a csoport eddigi tudása alapján a vizsga összeállítása, gyakoroltatás és egyéni korrekciók. Pozitív megerősítés. Etűd összeállítása a tanulók ötleteinek bevonásával.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
gyakorlás, ismétlés, alkalmazás, motiváció, visszacsatolás, értékelés	2-4-6-8 térirányok, a vizsga gyakorlatainak sorrendje és helyes kivitelezésének szempontjai	képességek: testtudat, hallás, ritmusérzék, emlékezet, térben való tájékozódás attitűdök: rugalmasság	gyakorlás, instrukciók követése, önálló gyakorlatbemutató, vizsgán és játékokban való részvétel	tanári bemutatás, bemutatattatás, magyarázat, szemléltetés / egyéni, csoportos, páros
ELVÁRÁS	A tanuló követi a tanári instrukciókat és képes azok végrehajtására, valamint aktívan részt vesz az egyéni és csoportos feladatokban. Páros gyakorlatok esetében koncentráltan végzi feladatát, magatartása megfelelő. Egyéni ötleteit bátran kifejezi, hozzájárulva ezzel az etűd elkészítéséhez.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: az év eleji szinthez képest elért állapot felmérése	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli és szöveges értékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„KIS HABLEÁNY” (28.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdel és hajlított térdel féltalpon. Óriás járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. (Irány és tempó váltásokkal és tapssal).			
ALAPGYAKORLATOK	<i>Középgyakorlatok</i> lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; <i>Törzsgyakorlatok</i> nagy alátámasztással fekvésben (hason, hát, oldalt), ülésben és térdelésben;			

	A fekvő–és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár. „ELŐRE ÉS HÁTRA HAJLÁS KÖTÉSE GUGGOLÁSBAN, LASSÚ TEMPÓ” (20.) „ELŐRE HAJLÁSBÓL EGY LÁBON GUGGOLÁS, LASSÚ TEMPÓ” (21.) „ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ” (22.) „ELŐRE TÖRZSÍVBŐL HASON FEKVÉSBEN LÁBEMELÉS, LASSÚ TEMPÓ” (23.) „KARHAJLÍTÁS ÉS NYÚJTÁS, KÖZEPES TEMPÓ” (29.) „KÉZ ÉS TÉRDTÁMASSZAL HÁTRA LÁBEMELÉS, KÖZEPES TEMPÓ” (19.) „LÁBEMELÉS ÜLÉSBEN ELŐRE” (24.) „SAROK ÉS LÁBFEJEMELÉS ÖSSZEKÖTÉSE” (10.) „HASIZOM GYAKORLAT” (17.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: különböző járásformák, egyensúlyt és ritmusérzéklet fejlesztő gyakorlatok, lépés kombinációk.

UGRÁSOK	5 formája helyben és térben elmozdulva; szökdelő gyakorlatok , lendületvételek, ugrás-előkészítő gyakorlatok.
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	A tanult mozgásformák szimmetrikus 4/4-es löktetésű közepes tempójú zenére való kombinálása.

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Alsó végtag gyakorlatai rúddal szemben, dinamikai különbségekkel pozícióváltásokkal.
Egyensúly és koncentráció fejlesztése. (73-100 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A monotónia túrés és változatossággal való lépéstartás skálájának szélesítése.	Gyakorlatok egyre változatosabbak	Egyensúlyozó képesség és a differenciális mozgásérzékelés fejlesztése.	Harmonikus és elfogadó légkör kialakítása a csoporton belüli eredményes önálló munkához.

FELADATOK	Parallel és en dehors pozíciók megtanítása, ezek kombinálása a törzs és a láb mozgáslehetőségeivel rúddal szemben. Pontos gyakorlatbemutató és szemléltetés az igényes munka érdekében. Ha szükséges, szemléltetési eszközök keresése és alkalmazása.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, pozitív megerősítés, új ismeret feldolgozása, gyakorlás, értékelés, visszacsatolás	pozícióváltások, parallel, új gyakorlatnevek; a helyes végrehajtás szabályainak alapjai	képesség: koncentráció, koordináció, hallás, önállóság, tudatosság, kinezetikus mozgásérzékelés, egyensúly attitűd: nyitottság, fogékonyság	hallás utáni instrukciókövetés, kreatív feladatmegoldás, másolás alapú tanulás, gyakorlás	Tanári bemutatás, magyarázat, szemléltetés, kérdésfeltevés, problémafelvetés
				/ egyéni, csoportos
ELVÁRÁS	A tanuló követi a tanári instrukciókat és képes azok végrehajtására. Kreativitásra törekszik az önálló feladatmegoldásokban, ügyel a helyes légző-technikára, mozgásba törekszik azt automatikussá tenni.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanuló egyéni képességeinek fejlesztése	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli visszacsatolás, megbeszélés	Az értékelés módszere: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor

A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA	
JÁTÉKOK	„A HÁROMRÉSZES KROKODIL”, (30.) „BOGOZÁS” (31.)
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdel és hajlított térdel fél talpon. Óriás járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. (Irány és tempó váltásokkal és tapssal).
ALAPGYAKORLATOK	<i>Középgyakorlatok</i> lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; <i>Törzsgyakorlatok</i> nagy alátámasztással fekvésben (hason, háton, oldalt), ülésben és térdelésben; <i>A fekvő–és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok</i> végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatok a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával; <i>Kargyakorlatok</i> a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; <i>Az alsó végtag gyakorlatai</i> ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár.

	„DERÉKSZÖGŰ KARTARTÁSOK, KÖZEPES TEMPÓ” (32.) „ELŐRE ÉS HÁTRA HAJLÁS KÖTÉSE GUGGOLÁSBAN, LASSÚ TEMPÓ” (20.) „ELŐRE HAJLÁSBÓL EGY LÁBON GUGGOLÁS, LASSÚ TEMPÓ” (21.) „ELŐRE TÖRZSÍVBŐL HASON FEKVÉSBEN LÁBEMELÉS, LASSÚ TEMPÓ” (23.) „KARHAJLÍTÁS ÉS NYÚJTÁS, KÖZEPES TEMPÓ” (29.) „LÁBEMELÉS ÜLÉSBEN ELŐRE” (24.) „TÉRDELÉSBŐL GÖRDÜLÉS TALPRA KÉZTÁMASSZAL” (33.) „TÖRZSDÖNTÉS ELŐRE HÁROM FOKBAN, LASSÚ TEMPÓ” (34.) „ELŐRE ÍVBŐL „FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ” (25.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE ELŐRE, LASSÚ TEMPÓ” (26.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ” (27.) „TÖRZSDÖNTÉSBŐL TÖRZSHAJLÍTÁS A RÚDNÁL, KÖZEPES TEMPÓ” (35.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: különböző járásformák egyszerűbb kombinációi, egyensúlyt és ritmusérzéklet fejlesztő gyakorlatok ismételése.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Improvizáció – szabadtánc: a test önálló "gondolatainak", érzéseinek a külső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult mozgásformák, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével. „KI KEZDTE?” (36.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Térben elmozduló (diagonális) gyakorlatok továbbfejlesztése, az etűd gyakorlása és pontosítása (101-120 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A feladatok fegyelmezett kivitelezése a tér lehetőségeinek kihasználása mellett.		Térformák és térirányok tudatosítása, biztonságos térhasználat elősegítése.	A mozgáskoordináció és a tér tájékozódás fejlesztése.	A térben való együttes mozgás során történő egymásra való odafigyelés erősítése.
FELADATOK		Szintek és tér irányok tudatosítását és alkalmazását segítő gyakorlatok és kombinációk összeállítása. Pontos gyakorlatbemutató, technikai biztonság, esztétikus megjelenítés, erőnlét elősegítését támogató gyakorlatsorok készítése és betanítása. A csoport tudásszintjének megfelelő zenék keresése. Képességek egyéni fejlesztése, folyamatos hibajavítás és visszacsatolás.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

új ismeretek feldolgozása, alkalmazása, gyakorlás, visszacsatolás	szintek, a 8 téri irány	képesség: koncentráció, hallás, koordináció, térben való tájékozódás attitűdök: kíváncsiság	tanári instrukciók követése, másolás alapú tanulás, improvizáció, játékokban való részvétel	bemutató és bemutatás, magyarázat, problémafelvetés, kérdésfelvetés, imagináció /egyén, csoportos
ELVÁRÁS	A tanult mozgásformák, önálló, tudatos és plasztikus végrehajtása. A tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzet kialakulása, ezáltal képessé válik az önkorrekcióna.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: segítségnyújtás a tanulók előre haladásához.	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli visszacsatolás, megbeszélés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„SPAGETTI” (37.)			

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp-élen, hajlított térdrel és hajlított térdrel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdrel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. (Írány és tempóváltásokkal és tapssal)
ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, háton, oldalt), ülésben és térdelésben; A fekvő-és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatok a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár. „ELŐRE ÍVBŐL „FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ” (25.) „DERÉKSZÖGŰ KARTARTÁSOK, KÖZEPES TEMPÓ” (32.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE ELŐRE, LASSÚ TEMPÓ” (26.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ” (27.) „TÖRZSDÖNTÉS ELŐRE HÁROM FOKBAN, LASSÚ TEMPÓ” (34.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: különböző járásformák egyszerűbb kombinációi, egyensúlyt és ritmusérzéklet fejlesztő gyakorlatok kombinatívabb formában történő végzése.

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Stretching: egyszerű nyújtó és lazító technikák alkalmazása.
UGRÁSOK	Az eddig tanultak ismétlése.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – E/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Ritmusgyakorlatok, vizsgára és szülői bemutatóra való készülés, az év értékelése és zárása (121-144 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Az önértékelésre való igény kialakítása.	A tanév anyagának következetes ismétlése és alkalmazása a vizsga és bemutató gyakorlataiban.	A ritmusérzék, a testtudat és az emlékezeti képességek fejlesztése.	Csoportban való irányíthatóság, együttműködés a bemutató megvalósulása érdekében.

FELADATOK	Vizsgaanyag összeállítása, szervezési feladatok, videó felvétel készítése az önértékelés elősegítéséhez. Hibajavítás. Etűd összeállítása a tanulók képességeinek és tudásszintjének megfelelően.

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
ismétlés, analízis, szintetizálás, alkalmazás, összefoglalás és rendszerezés, gyakorlás, motiváció	a vizsga felépítése és menete	képességek: reprodukció, hallás, ritmusérzék attitűdök: elfogadás, türelem	tanári instrukciók követése, gyakorlás, önálló feladatmegoldás, társak értékelése, saját munka értékelése	és tanári bemutatás bemutattatás, gyakoroltatás, szemléltetés / egyéni, csoportos
ELVÁRÁS	Az adott évfolyam tananyagának ismerete és alkalmazása. Kreativitás az improvizációban és az etűd készítésben. Nagyobb technikai biztonság, pontos kivitelezés, a zene és a tánc összhangjának megjelenítése.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a következő tanév irányának meghatározása.	Az értékelés módja: a tanuló megfigyelése, tanulói önértékelés, társértékelés, érdemjegy	Az értékelés módszere: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor

A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA	
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kombinációi, statikus kartartásokkal és egyszerű karvezetéssel, folyamatosan végezve.
VIZSGA GYAKORLATAI	<i>Alsó végtag gyakorlatai:</i> 4 gyakorlat összeállítása, különböző testhelyzetekben és tempóban végezve; <i>Törzsgyakorlatok:</i> 3 gyakorlat összeállítása a tanult elemek kombinálásával; <i>Nyak és vállöv valamint felső végtag gyakorlatai:</i> 1 gyakorlat összeállítása; <i>Diagonál gyakorlatok és ugrások:</i> 2 kombináció összeállítása.
ETŰD	A félévi vizsgára tanult etűd átalakítása és bővítése a második félévben tanult elemekkel.
JÁTÉK	Koncentrációt segítő játékok: „ELEFÁNT ÉS PÁLMAFA” (38.) a stressz oldására szolgáló játékok.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Berczik Sára	Művészi nevelés, mozdulatszintézis 1.	Magyar Mozdulatkultúra Egyesület, Budapest	1995.
Berczik Sarolta	A gyermek táncművészeti nevelése In: Tánctudományi Tanulmányok 1959-1960	Magyar Táncművészek Szövetsége {Tánctudományi tagozata}, Budapest	1960.
Berczik Sára	Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika. Módszertani útmutató a 3-10 éves korosztály testi neveléséhez.	Művelődési és Köznevelési Minisztérium, Budapest	1992.
Farmosi István	Mozgásfejlődés	Dialog Campus, Budapest – Pécs	2011.
Király Tibor – Szakály Zsolt	Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban	Dialog Campus, Budapest – Pécs	2011.

Nádori László	Motoros (testi) képességek	Állami Balett Intézet, Budapest.	1983.
Szécsényiné Fekete Irén	Művészi gimnasztika táncosoknak	Planétás Kiadó, Budapest	1999.

3. TEMATIKUS TERV- Első alapfokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szabó Eszter, Szigeti Oktávia, Barbarics Zsófia	KOROSZTÁLY		8-9 éves korosztály (általános iskola 3. osztály)	
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Első alapfokú évfolyam	ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK		Fontos szerepet kapnak kreatív megoldások; részletekre figyelem képessége megnő, egyszerre több szempont feldolgozása válik lehetővé. A testi erő és a tér tudatosul.	
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Tánc előkészítő játékos gimnasztika 4x45 perc (144 óra/év)	STRATÉGIAI CÉLOK		Érdeklődés felkeltése az esztétikai alkotás iránt, kreatív gondolkodásra/problémamegoldásra ösztönzés.	
OPERATÍV CÉLOK	Pontosabb technikai feladatmegoldás. Előadói képességek kibontakoztatása.	FELADATOK		Színházlátogatás szervezése, rövidebb koreográfia összeállítása.	
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ: -szókincs bővítés, KIFEJEZŐKÉSZSÉG - kitűzése. alkalmazása. - verbális és non-érzék	ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS - egyéni célok fejlesztése. verbális	VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA improvizáció; - alkalmazása; - önkifejezés.	HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS előzetes tudás szaknyelv nyitottság és esztétikai	

**TANTERVI
KÖVETELMÉNYEK
FEJLESZTÉSI FELADATOK**

- A testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának megélése;
- A zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése;
- Az esztétikai érzék fejlesztése;
- Testtudat és helyes énkép kialakítása;
- Egyéni mozgásrepertoár gazdagítása.

TANANYAG³

- **Bemelegítő járás és futásgyakorlatok** kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépés előre–hátra, hármaslépés, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen járás, hajlított térdrel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, járás felhúzott térdrel, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/ sarokemeléssel, galopp, alap tánclépések;
- **Az alsó végtag és törzs gyakorlatai rúdnál** (rúd mellett és háttal);
- **Középgyakorlatok** fejtől lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan;
- **Törzsgyakorlatok** fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban;
- **A térdelő,– fekvő– ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok** végrehajtása állásban, nehezített és kombinált formákban, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával;
- **Kargyakorlatok** aszimmetrikusan a legváltozatosabb ülő-és álló helyzetekben;
- **Az alsó végtag gyakorlatai** ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban;
- **Szökdelő gyakorlatok**, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, egyszerűbb ugrások;
- **Kiegészítő gyakorlatok és feladatok:** koordinációs, táncos feladatok;
- **Improvizáció–szabadtánc– etűdkészítés:** számolásra szólóban, párban, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban;
- **Önálló feladatként** csoportos etűd készítése megadott, valamint szabadon választott zenére: 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való saját koreográfiák;
- **Tanévenként egy eszköz választható, itt:** műanyag labda, karika, (Kiegészítő lehet: dob a négy évfolyamon végig);
- **A mozgás tényezői:** Tér, Idő, Erő.

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	1. Ráhangolódás a tanévre, célok kitűzése. (1-10 óra) 2. Az alsó végtag és a törzs gyakorlatai rúd mellett és háttal; valamint dinamikai különbségekkel,	3. Kötelező versenyanyag betanítása, szabadon választott koreográfia készítése, színházlátogatás, félévi vizsga előkészítése, szülői bemutató (46-72 óra)	Középgyakorlatok kombinációja és térben elmozduló gyakorlatok. Tanulmányi versenyen való részvétel. (101-120 óra) Improvizációs gyakorlatok, a tanultak összefoglalása, az év és a

³ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

	pozícióváltásokkal. Egyensúly és koncentráció fejlesztése. Tanulók kiválasztása a tanulmányi versenyre (4 fő) (11-45 óra)	4. Az eddig tanultak gyakorlása, egyéni korrekciók. (73-100 óra)	verseny értékelése, zárása. (121-144 óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: Klasszikus balett, kreatív gyermektánc. Tantárgyközi kapcsolatok: ének-zene, matematika, testnevelés, környezetismeret.		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	hangtechnika, tükör, balett-szőnyeg, balett-rúd, labda, karika, dob		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Ráhangolódás a tanévre, célok kitűzése. (1-10 óra)

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Egyéni célok kitűzésének segítése az előző tanév reflexiói alapján.		Helyzetértékelés: a tanulók kondicionális állapotának felmérése. Az előzetes tudás előhívása.	A megismert táncos mozgásformák előhívása, kondíció fejlesztése.	Közösséghez tartozás erősítése.	
FELADATOK		A tanulók megfigyelése, a nyári szünet utáni testi-lelki állapot felmérése. A kondíció visszaállításához szükséges gyakorlatok keresése és változatos alkalmazása. A tanulókkal történő beszélgetés az egyéni célok kitűzése érdekében.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
ráhangolódás, előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, motiváció, értékelés	játékszabályok, az előző évben tanultak helyes kivitelezésének módjai	képességek: erő-állóképesség, hajlékonyság – rugalmasság, emlékezet attitűdök: kíváncsiság, játékkedv	tanári instrukció követése, önálló feladatmegoldás, improvizáció, játékban való részvétel	Bemutató, bemutattatás, magyarázat, imagináció / egyéni, csoportos	

ELVÁRÁS	A tanuló zökkenőmentesen illeszkedik vissza csoportjába, nyári élményeiről örömmel mesél. Már vannak alapvető elképzelései a tanévben megvalósítható „táncos” céljairól. Kitartóan végzi az erősítő gyakorlatokat és jókedvvel játszik.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanév céljainak meghatározása, a haladási irány felállítása.	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése, beszélgetés, szóbeli értékelés	Az értékelés típusa: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„KAPCSOLÓDÁS” (39.) „TAPS DOBÁS” (40.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdel és hajlított térdel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre, irányváltásokkal, valamint az ismétlésszám növelésével is.			
ALAPGYAKORLATOK	Előző év anyagának ismétlése.			

TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Előző év anyagának ismétlése.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlatok;</i> <i>erősítő és nyújtó gyakorlatok</i> a kondíció és rugalmasság visszaállítása érdekében; <i>kreatív gyermektánc gyakorlatok</i>; különböző metrumú zenék felismerése. „KERINGŐ PÁRBESZÉD” (41.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Az alsó végtag és a törzs gyakorlatai rúd mellett és háttal, dinamikai különbségekkel, pozícióváltásokkal. Egyensúly és koncentráció fejlesztése. Tanulók kiválasztása a tanulmányi versenyre (4 fő) (11-45 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Az önbizalom erősítése és az egészséges versenyszellem kialakítása.	A mély törzsizmok és az alsó végtag izmainak sokoldalú erősítése. A tanulók folyamatos megfigyelése a versenyre való kiválasztás érdekében.	A figyelem megosztás egyidejű alkalmazásának fejlesztése. A testtudat és a mozgásérzékelés erősítése.	A siker és a sikertelenség élményének helyes feldolgozása.

FELADATOK		A tanulók gyakorlatainak tervezése és összeállítása, rávezető gyakorlatok keresése vagy kitalálása. A rúddal szemben és háttal tanult gyakorlatok továbbfejlesztése közben. A gyakorlatok zenéinek kiválasztása. A tanulók folyamatos megfigyelése a versenyre való kiválasztás és a fokozatos terhelés érdekében.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség</u> , <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
aktivizálás, új ismeretközlés, ismeretbővítés, fokozatosság, gyakorlás, visszacsatolás, értékelés, motiváció	mozdulatok pontos megvalósításának szabályai	képességek: figyelem, koncentráció, testtudat, mozgásérzékelés, attitűdök: a célok elérésére irányuló motiváció	tanári instrukció követése, irányított feladatmegoldás, improvizációs gyakorlatokban való részvétel	bemutató, bemutatás, magyarázat, szemléltetés, játék / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló kitartóan tanulja az új mozgásformákat és gyakorlatokat. Törekszik a pontos kivitelezésre és a tanári instrukciók követésére. Érti a gyakorlás fontosságát. Kreatív feladatokban aktív részt vesz, és ötleteit szívesen megosztja társaival.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók fejlődésének elősegítése.	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése,	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térddel és hajlított térddel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térddel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. Irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.			

ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, háton, oldalt), ülésben és térdelésben; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan és aszimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; Az eddig tanult gyakorlatok rúddal szemben, háttal és középen változatos kartartásokkal. „GÖRDÜLÉS A RÚD MELLETT” (42.) „LÁBEMELÉS ELŐRE RÚDNÁL” (43.) „SAROKRÓL GÖRDÜLÉS RÚDNÁL” (44.) „TÉRDELÉSBŐL GÖRDÜLÉS TALPRA KÉZTÁMASSZAL” (33.) „TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE HÁTRA” (45.) „TÖRZSDÖNTÉSBEN TÖRZSFORDÍTÁS” (46.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: egyensúlyt és ritmusérzéklet fejlesztő járásformák változatos kartartásokkal, tapssal, dinamikai váltásokkal, lépés kombinációk. „FÖLDÖN GURÍTÁS” (47.)
UGRÁSOK	5 formája helyben és térben elmozdulva, ismétlésszám növelésével; szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>Improvizáció</i> a szintek és téirányok alkalmazásával; <i>Memóriát fejlesztő gyakorlatok.</i>
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Kötelező versenyanyag betanítása, szabadon választott koreográfia készítése, színházlátogatás, félévi vizsga előkészítése, szülői bemutató (46-72 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A tánc által nyújtott esztétikai élmény befogadása.	A versenyanyag pontos, a képességekhez igazított ütemben történő betanítása. Esztétikai élmény nyújtása.	Önkifejezés és előadói készségek bátorítása és gazdagítása.	Lelki egyensúly megóvása társas környezetben, konfliktusok hatékony kezelése.

FELADATOK		Színházlátogatás szervezése, majd lebonyolítása. A színpadi produkció tanulókkal történő elemzése, megbeszélése. A verseny, kötelező gyakorlatának betanítása. Vizsga összeállítása és félévi bemutató szervezése.		
Didaktikai feladatok tervezése	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
ismeretbővítés, rendszerezés, ismétlés, gyakorlás, értékelés, ellenőrzés, motiváció	¾-es lüktetés, vizsga menete	képességek: önkifejezés, előadói képességek, koordináció, emlékezet. attitűdök: a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság.	tanári instrukciókövetés, irányított feladatmegoldás, vizsgán való részvétel	bemutató, bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, játék / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS		A tanuló érdeklődést mutat a színházi darabok megtekintésére, aktívan részt vesz az azt követő elemzésben, ötleteit, észrevételeit bátran megfogalmazza. A versenyre készült koreográfiai anyagot pontosan megtanulja,		
		törekszik annak folyamatos tökéletesítésére. A vizsgaanyagok képességeihez mérten precízen elsajátítja és kivitelez számonkérésen.		

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók motiválása a további munkára.	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése, szóbeli értékelés, tanulói önértékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„EVOLÚCIÓ” (69.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdrel és hajlított térdrel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdrel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. Irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.			

ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok a lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, hát, oldalt), ülésben és térdelésben; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan és aszimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; <i>Az eddig tanult gyakorlatok rúddal szemben és rúd mellett;</i> (haránt terpeszben, mélyguggolás, parallel passé, developpé). „GÖRDÜLÉS A RÚD MELLETT” (42.) „GÖRDÜLÉS EGY LÁBON A RÚD MELLETT” (49.) „LÁBEMELÉS ELŐRE RÚDNÁL” (43.) „SAROKRÓL GÖRDÜLÉS RÚDNÁL” (44.)
	„TÉRDELESBŐL GÖRDÜLÉS TALPRA KÉZTÁMASSZAL, KÖZEPES TEMPÓ” (33.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: az eddigiek kombinációi.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Improvizáció: szabadtánc a szintek és térirányok alkalmazásával. Különböző stílusú zenékre. „SZIÁMI” (50.)

KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	Egyéni ötletek bevonása az etűd készítésbe - A tanult mozgásformák szimmetrikusan, 3/4 –es lüktetésű zenére való kombinálása.

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Az eddig tanultak gyakorlása, egyéni korrekciók. (73-100 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Önálló, pontos munkavégzésre nevelés.	A tanulók hiányosságainak pontos megfogalmazása és jól időzített kommunikációja. Érdeklődés fenntartása.	Tudatos munka, mozgás- és vizuális memória, valamint állóképesség fejlesztése intenzív gyakorlás által.	Társas kapcsolatok erősítése, együttműködési készségek fejlesztése.

FELADATOK	Differenciálás, pozitív megerősítés. A tanulók munkájának folyamatos figyelemmel kísérése és javítása. Táncos kombinációk összeállítása különböző stílusú és tempójú zenére gyakorlás céljából. Kapcsolatteremtés és a bizalom megerősítése.

Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, aktiválás, gyakorlás, visszacsatolás, megerősítés.		kapcsolat, érintési felület, kontakt-improvizáció	képességek: figyelem, fegyelem, kreativitás, koncentráció, állóképesség, emlékezet attitűdök: együttműködés, bizalom	tanári instrukció követése, improvizáció, gyakorlás, játékban való részvétel.	szemléltetés, magyarázat, imagináció / egyéni, páros, csoportos
ELVÁRÁS		A tanuló képes a koncentrált gyakorlásra, tanári irányítás mellett. Bátran dolgozik párban, nem fél az érintéstől. A játékok, feladatok és gyakorlatok szabályait betartja.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES		Az értékelés célja: Az a tanulók munkájának a szóbeli értékelés,	értékelés módja: Az tanulók megfigyelése, társértékelés.	értékelés típusa: formatív megfigyelési	Értékelési eszközök: szempontok pontosítása.
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA					
JÁTÉKOK		„CSUKOTT SZEMMEL” (51.)			

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdrel és hajlított térdrel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdrel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. Irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.
ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok a lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, hát, oldalt), ülésben és térdelésben. Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan és aszimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; „DERÉKSZÖGŰ KARTARTÁSOK, KÖZEPES TEMPÓ” (32.) (aszimmetrikus karral) Az eddig tanult gyakorlatok rúddal szemben és rúd mellett, s mindez középen, karmunkával kombinálva; (haránt terpeszben, mélyguggolás, parallel passé, developpé). „GÖRDÜLÉS EGY LÁBON A RÚD MELLETT” (49.) „GÖRDÜLÉS PÁROS LÁBON FORDULATTAL” (52.)
TÉRBE ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: az eddig tanult lépéskombinációk komplexebb formában történő gyakorlása.
UGRÁSOK	5 formája helyben és térben elmozdulva, ismétlésszám növelésével; Szökdelő gyakorlatok , lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok.

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Improvizáció: szabadtánc a szintek és térirányok alkalmazásával. Különböző stílusú zenékre; Kontakt-improvizációt előkészítő gyakorlatok (érintéssel vállon, központ, kar, kézfej, ujj).
KOMBINÁCIÓK/ETŰDŐK/ KOREOGRÁFIA	A tanult mozgásformák különböző stílusú és tempójú zenére való kombinálása. A versenyre készülő tanulók etűdjeinek összeállítása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSEGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Középgyakorlatok kombinációja és térben elmozduló gyakorlatok. Tanulmányi versenyen való részvétel. (101-120 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Összefüggések felismerésére nevelés.	Mozgásrepertoár bővítése, szemléletességre való törekvés.	Ízületi mozgékonyág fejlesztése, mozgásterjedelem növelése. Megfigyelés: összehasonlítási képesség fejlesztése.	Konstruktív alkalmazkodás megerősítése.

FELADATOK		Az eddig használt zenék helyett újak keresése és kombinációk összeállítása. Szemléltetési eszközök tervezése és alkalmazása az összefüggések felfedeztetése érdekében. A kiválasztott tanulók tanulmányi versenyre történő kísérése.			
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, szabályok fogalmak,	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
gyakorlás, analízis, szintetizálás, fokozatosság, értékelés, visszacsatolás.		zenei beosztás, a mozgás és a zene kapcsolata.	képességek: ritmusérzék, tér és formaérzék, vizuális memória	tanári instrukció követése, megfigyelés, improvizáció, gyakorlás, játékban való részvétel.	szemléltetés, bemutatás, bemutattatás, kérdésfeltevés,
			attitűdök: a feladatokhoz való pozitív hozzáállás		magyarázat, gyakoroltatás, játék / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS		A tanuló a tanári magyarázat segítségével képes alkalmazni az eddig tanultakat új kombinációkban. Mozdulásában felfedezhető a függetlenítésre, valamint a tudatos izommunkára való törekvés. A csoportos munkák során aktívan, kreatívan, fegyelmezetten vesz részt a feladatok elvégzésében.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: pozitív megerősítés nyújtása.	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése, szóbeli értékelés, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„TÁNCOLD EL EGY NAPOD” (6) „TÜKÖRJÁTÉK” (53.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Járás és futás gyakorlatok: az eddig tanult mozgásformák folyamatos kombinálása új zenékre.			
ALAPGYAKORLATOK	Középgyakorlatok lábtól felfelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan; Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben (hason, háton, oldalt), ülésben és térdelésben; Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és álló helyzetben szimmetrikusan és aszimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak; Az eddig tanult gyakorlatok rúddal szemben és rúd mellett, s mindez középen, karmunkával kombinálva; (haránt terpeszben, mélyguggolás, parallel passé, developpé).			
	„GÖRDÜLÉS PÁROS LÁBON FORDULATTAL” (52.)			

TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK GYAKORLATSOROK	Diagonál gyakorlatok: egyensúly fejlesztő, lépés kombinációk, ritmusérzék fejlesztő járás formák változatos kartartásokkal, tapssal, dinamikai váltásokkal. „DIAGONÁL KOMBINÁCIÓK” (54.)
UGRÁSOK	5 formája helyben és térben elmozdulva, ismétlésszám növelésével; Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Improvizáció: szabadtánc a szintek és térirányok alkalmazásával. Különböző stílusú zenékre.
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	A tanult mozgásformák különböző stílusú és tempójú zenére való kombinálása. Rövidebb koreográfia előkészítése az év végi bemutatóra.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/1

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Improvizációs gyakorlatok, a tanultak összefoglalása, az év és a verseny értékelése, zárása. (121-144 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Önkifejezés bátorítása, művésziesztétikai igény kielégítése.		Elősegíteni a tanulók kreatív mozgáskultúrájának kibontakozását.	Gyakorlatbátorság, mozgékonyosság mozgásterjedelem növelése.	ízületi fejlesztése,	Elfogadó légkör teremtése a táncos feladatok bátor végrehajtásához.
FELADATOK		A tanulók felkészítése az év végi vizsgára és bemutatóra. Egyéni képességek fejlesztése. Vizsga, szülői bemutató és tanévet értékelő tanóra szervezése, megvalósítása.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd		Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
előzetes ismeretek előhívása, összefoglalás, rendszerezés, gyakorlás, motiváció, értékelés	a vizsga menete, az új kombinációk zenei beosztásának ismerete	képességek: hajlékonyság, memória, percepció, önértékelés, ízületi mozgékonyosság, állóképesség attitűdök: bátor, érdeklődő		tanári instrukciók követése, gyakorlás, önálló feladatmegoldás, vizsgán való részvétel, saját munka értékelése	tanári bemutatás és bemutattatás, gyakoroltatás, szemléltetés / egyéni, csoportos

ELVÁRÁS	A tanuló a megtanult gyakorlatokat és kombinációkat képes önállóan, társaira figyelve előadni. A vizsgára tanári irányítással gyakorol, önálló feladatok esetén segíti társait. Együttműködik az etűd tanulása során. Ritmuserzéke, zenéhez való alkalmazkodó képessége fejlődött.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: Az a szülők és a tanulók a tájékoztatása a érdemjegy	értékelés módja: Az tanulók megfigyelése, tanulói szóbeli	értékelés típusa: formatív és szummatív értékelés, tanulói	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok fejlődésről. önértékelés,
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	„FÉNYKÉPÉSZ” (55)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A teljes test átmozgatása az eddig tanult gyakorlatokkal, folyamatosan, kombinálva.			
VIZSGA GYAKORLATAI	Az eddig tanult gyakorlatok rúddal szemben vagy rúd mellett, középen szimmetrikus karmunkával; Alsó végtag gyakorlatai: 2 rúdgyakorlat és 2 középgyakorlat összeállítása; Törzsgyakorlatok: 2 rúdgyakorlat és 1 középgyakorlat összeállítása a tanult elemek kombinálásával; Nyak és vállöv valamint felső végtag gyakorlatai: 1 gyakorlat összeállítása középen; Diagonál gyakorlatok és ugrások: 2 kombináció összeállítása.			

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>improvizációs feladatok</i>, az eddig tanultak felhasználásával; stressz-oldó gyakorlat; nyújtó gyakorlat. „A HEGY LÁBÁNÁL” (56.)
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	Az összes, a tanév során tanult etűd és hosszabb kombináció felelevenítése és gyakorlása. A vizsgára egy közös etűd választása valamint szóló produkciók (versenyen részt vett tanulók) bemutatása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Antalfai Márta	Alkotás és kibontakozás	Lélekben Otthon Kiadó	2016.

Berczik Sára	Művészi nevelés, mozdulatszintézis 1.	Magyar Mozdulatkultúra Egyesület, Budapest	1995.
Berczik Sarolta	A gyermek táncművészeti nevelése In: Tánctudományi Tanulmányok 1959-1960	Magyar Táncművészek Szövetsége {Tánctudományi tagozata}, Budapest	1960.
Berczik Sára	Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika. Módszertani útmutató a 3-10 éves korosztály testi neveléséhez.	Művelődési és Köznevelési Minisztérium, Budapest	1992.
Ollé János, Szivák Judit	Mód-szer-tár, módszertani tanulságok gyakorlati kézikönyve pedagógusoknak	Okker Kiadó, Budapest	2006.
Schuster, Martin	Művészettélektan	Panem Kiadó	2005.

4. TEMATIKUS TERV - Második alapfokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szabó Eszter, Szigeti Oktávia, Barbarics Zsófia	KOROSZTÁLY	9-10 éves korosztály (általános iskola 4. osztály)

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Második alapfokú évfolyam		ÉLETKORI SAJÁTÓSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK	Decentrálás, kortárs kapcsolatok erősödése, fontos szerepet kap a csoportos együttműködés, a kreatív feladatmegoldás.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Tánc előkészítő játékos gimnasztika 4x45 perc (144 óra/év)		STRATÉGIAI CÉLOK	Érdeklődés felkeltése az esztétikai alkotás és a társművészetek iránt.
OPERATÍV CÉLOK	Egyénre szabott szerepek, kreatív feladatok megvalósulásának segítése. Az évszakok, mint téma feldolgozása (Vivaldi: Négy évszak).		FELADATOK	Tavaszi bemutató összeállítása – színpadi produktum létrehozása.
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ: -szókincs és fogalombővítés; -verbális és non-verbális önkifejezés.	ESZTÉTIKAIMŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉSZSÉG -nyitottság és esztétikai érzék fejlesztése; -társművészetek iránti kíváncsiság felkeltése.	VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA -improvizáció; -egyéni célok kitűzése; -szerepek megformálása.	SZOCIÁLIS KOMPETENCIA -társas együttműködés.

TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	VII. Egyéni mozgásrepertoár gazdagítása; VIII. Zenei ízlésformálás, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése; IX. Mozgásmemória fejlesztése; X. Önállóság, magabiztosság, saját etűd-összeállítás bemutatásának képessége; XI. Az együttműködés és kommunikációs képességek fejlesztése.
TANANYAG⁴	• Bemelegítő gyakorlatok az eddigi évfolyamokon tanultak alapján; • Középgyakorlatok: fejtől lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal; variációkkal, aszimmetrikusan is; • Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban, a mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, valamint a tempó fokozódásával, változó dinamikával; • Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan; • Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban; • Diagonál gyakorlatok kombinációja 1–4fős csoportokban; • Ugrások összekötő lépésekkel; • Kiegészítő gyakorlatok és feladatok; • Koordinációs, táncos feladatok; • Improvizáció–szabadtánc– etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése megadott és szabadon választott zenére, 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák vagy egyszerűbb zenei egységekre készített csoportos koreográfia; • Tanévenként egy eszköz választható: karika, 3–5 m-es szalag (Kiegészítő lehet: dob a négy évfolyamon végig).

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	Ráhangolódás az évre, célok kitűzése, szerepek kiosztása (1-8 óra) Tavaszi bemutató előkészítése, otthon készített koreográfiák bemutatása és elemzése. (9-45 óra)	Részfeladatok betanulása. (4672 óra) Folyamatos gyakorlás, egyéni korrekciók. Díszletek és jelmezek tervezése, elkészítése (73-100 óra)	Tantermi és színpadi jelmezes próbák, összp próbák. Előadás. 101-120 óra) Előadások szervezése más oktatási intézmények számára. A tanév zárása és értékelése. (121144 óra)

⁴ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: Klasszikus-balett, kreatív gyermektánc. Tantárgyközi kapcsolatok: ének-zene, technika, rajz, matematika, olvasás.
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	IKT eszközök, hangtechnika, tükör, balett szőnyeg, karika, szalag, dob, textíliák, festékek, ecsetek, ceruzák, tollak, a témától függően egyéb eszközök

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Ráhangolódás az évre, célok kitűzése, szerepek kiosztása (1-8 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Pozitív énkép és nyitottság támogatása.	Az érdeklődés felkeltése és az éves célok bemutatása. A téma, a történet és szerepek bemutatása IKT eszközökkel.	Testbeszéd kifejezésének megértésének fejlesztése. Kondíció fejlesztése.	és	Közös cél kitűzése, kooperatív munkára ösztönzés.
FELADATOK	Helyzetértékelés és a tanulók testi-lelki állapotának felmérése a nyári szünet után. IKT bemutató tervezése és bemutatása. Feladatok kiosztása (rövidebb etüd összeállításához)			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
Ráhangolódás a tanévre, ismétlés, motiváció.	szerep, projekt, klasszikus zene, Vivaldi	Képesség: non-verbális kommunikáció, állóképesség Attitűd: bátorság, kíváncsiság,	Tanári instrukciók követése, improvizáció, irányított feladatmegoldás,	Tanári bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés,
			játékban való részvétel.	imagináció, mese, játék / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanulók bátran részt vesznek a szerepek kiosztásához szükséges gyakorlatokban. Nyitottak arra, hogy kifejezzék érzéseiket a játékok során.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók testi-lelki állapotának felmérése	Az értékelés módja: megfigyelés és beszélgetés	Az értékelés típusa: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen, hajlított térdel és hajlított térdel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. Irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.			
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	légzésgyakorlatok; erősítő és nyújtó gyakorlatok, ismétlésszám növelésével; improvizációs gyakorlatok. „ISMERKEDÉS A ZENÉVEL” (57) „FÖLDÖN GURULÁSOK” (58.) „ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK” (59.)			
JÁTÉKOK	Drámajátékok (a szerepek megformálásának megkönnyítése érdekében)			
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA				

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Tavaszi bemutató előkészítése, otthon készített koreográfiák bemutatása és elemzése. (9-45 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Önállóságra nevelés, a harmonikus és kiegyensúlyozott táncos mozgás iránti igény megteremtése.		Segítség nyújtása az etűdszerkesztéshez az órán gyakorolt kombinációk minél változatosabb formáinak használatával.	Problémamegoldó képesség, a zenei-, tér-, és dinamikai érzék fejlesztése	A társak munkájának elfogadása és pozitív értékelése.
FELADATOK		Egy komplex tréninganyag összeállítása, amely tartalmazza az eddig tanult mozgásformákat. Etűd készítéséhez segítségnyújtás, szempontsor ismertetése, tartalmának meghatározása.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

ismeretbővítés, visszacsatolás, megerősítés, gyakorlás.	megfigyelési szempontok, $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ forgás,	képességek: logikai gondolkodás, problémamegoldó képesség, hallás, ritmusérzék, testtudat attitűdök: bátorság, elhivatottság	tanári instrukciók követése, megfigyelés, másolás alapú tanulás, improvizáció, játékban való részvétel.	tanári bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, imagináció, mese, játék / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	Etűd készítése: esztétikus testképzéshez zeneválasztás, tudatos izomtevékenység, a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: az etűdkészítés segítése, a tanulók motiválása.	Az értékelés módja: a tanuló megfigyelése, szóbeli értékelés, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	Drámajátékok a szerep megformálás fejlesztésére.			

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal körben: alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen, hajlított térdrel és hajlított térdrel féltalpon. Óriásjárás, érintőjárás, járás felhúzott térdrel, hintajárás, futás párhuzamos térdemeléssel és sarokemeléssel. Chassé oldalra, előre. Irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.
ALAPGYAKORLATOK	<i>Komplex tréninganyag</i> összeállítása, amely tartalmazza az eddig tanult mozgásformákat. Pl.: „MÉLYGUGGOLÁS RÚD MELLETT, LASSÚ TEMPÓ” (60.) „DŐLÉS ÉS HAJLÁS KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ” (61) „UGRÁS HELYBEN ÉS TÉRBEN ELMOZDULVA” (62.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	<i>Diagonál gyakorlatok:</i> kombinációja 1–4fős csoportokban.
FORGÁSOK	$\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ fordulat helyben.
UGRÁSOK	Ugrások helyben és térben elmozdulva a legkülönbözőbb helyzetekben, pozíciókban.

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlatok; erősítő és nyújtó gyakorlatok, ismétlésszám növelésével; improvizációs gyakorlatok; kreativitást fejlesztő gyakorlatok.</i>
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	A tanult mozgásformák különböző stílusú és tempójú zenére való kombinálása. Egyéni ötletek bevonása a koreográfia készítésbe, képességektől függően akrobatikus elemekkel kombinálva.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Részfeladatok betanulása. (46-72 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Rendszerességre, pontosságra, fegyelmezett munkavégzésre, figyelemre szoktatás.	Pontos megfogalmazásokkal és bemutatással segíteni a hatékony és gyors tanulási folyamatot.	Mozgásmemória, a megfigyelő, az utánozó és a koncentráló képesség fejlesztése. Előadói képességek kibontakoztatása.	Egymás segítése a tanulási tevékenység során.

FELADATOK		Részfeladatok betanulásának szervezése, tervezése. Szerepek szerinti egyéni és csoportos koreográfiakészítés. Tréning gyakorlása és vizsgán való bemutatása változtatás nélkül. A produkcióhoz készülő etűdök, koreográfiák vizsgán való előadása.			
Didaktikai célok és feladatok	<u>Ismeretek, fogalmak, szabályok</u>	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
új ismeretek közlése, ismeretbővítés, visszacsatolás, megerősítés, gyakorlás, motiváció.	a részfeladatok sorrendje és kivitelezésük szempontjai. Előadásmód.	képességek: emlékezet, koncentráció, megfigyelő képesség, előadói képességek, állóképesség, koordináció, testtudat. attitűdök: együttműködés, magabiztosság	tanári instrukciók követése, másolás alapú tanulás, improvizáció, játékban való részvétel.	tanári bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, imagináció, mese, játék / csoportos, egyéni, páros	

ELVÁRÁS	A tanulók folyamatosan tanulják az egyes részleteket a produkcióból.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: Az visszajelzés a tanulók a fejlődéséről és a szóbeli	értékelés módja: Az tanuló megfigyelése, értékelés, munkafolyamat	értékelés típusa: formatív és szummatív társértékelés, érdemjegy	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok állapotáról.
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
JÁTÉKOK	Drámajátékok a szerep megformálásának elősegítésére;			
	Bemelegítést szolgáló játékok. „STOP-GO” (63.)			
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal, irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével. „TESTPOZÍCIÓK FELFEDEZÉSE” (64.)			

ALAPGYAKORLATOK	<i>Az összeállított tréninganyag gyakorlása, lassú, folyamatos bővítése.</i> „MÉLYGUGGOLÁS RÚD MELLETT, LASSÚ TEMPÓ” (60.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	<i>Diagonál gyakorlatok: az eddig tanult mozgásanyagot táncosabb formába öntve, összekötő lépésekkel kombinálva.</i> „KIS ÁLLATKA” (65.)
FORGÁSOK	$\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ fordulat helyben, egész forgások.
UGRÁSOK	<i>Ugrások helyben és térben elmozdulva a legkülönbözőbb helyzetekben, pozíciókban.</i> „UGRÁS HELYBEN ÉS TÉRBEN ELMOZDULVA” (62.)
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	<i>Kombinációk és etűdök tanulása a már tanult és begyakorolt mozgásformákból összeállítva. Saját ötletek bevonása a koreográfia készítésbe, képességektől függően akrobatikus elemekkel kombinálva.</i>
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Folyamatos gyakorlás, egyéni korrekciók. Díszletek és jelmezek tervezése, elkészítése (73-100 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK		FEJLESZTÉSI CÉLOK		SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS		
Esztétikai alkotás iránti igényesség megteremtése. Esztétikus munkavégzésre ösztönzés.		Tantárgyközi kapcsolatok erősítése, a már megtanult táncos folyamatok elmélyítése állandó hibajavítással.		Érzelmi kifejező képesség fejlesztése. Zenéhez való alkalmazkodás képességének finomítása.		Együttes tevékenység öröme, a közösségi érzés fejlesztése. Felelősségtudat erősítése.		
FELADATOK		A szerepek szerinti koreográfiák gyakorlása és egyéni korrekciók, szerepformálás. Díszletek és jelmezek tervezése, elkészítése. Kellékek beszerzése.						
Didaktikai célok és feladatok		Ismeretek, fogalmak, szabályok		Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>		Tanulói tevékenységek		Módszerek/ Munkaformák

új ismeretek közlése, ismeretbővítés, visszacsatolás, megerősítés, gyakorlás, motiváció.	díszlet, jelmez; elemek és mozgássorok sorrendjei	képességek: kifejezőkészség, kapcsolatteremtés, logikus gondolkodás, emlékezet, állóképesség. attitűdök: nyitottság, elfogadás	tanári instrukciók követése, másolás alapú tanulás, improvizáció, játékban való részvétel.	tanári bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, imagináció, mese, játék / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló képes együttműködni társaival és tanárával, a próbafolyamatban konstruktívan vesz részt. Kezdi átlátni a darab szerkezetét, megismerte a zenét és a koreográfiák sorrendjét. Ötleteivel és segítségnyújtásával hozzájárul a díszletek hatékony összeállításához.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók motiválása az előadás sikeres összeállítása érdekében.	Az értékelés módja: a tanuló megfigyelése, szóbeli értékelés, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

JÁTÉKOK	Drámajátékok a szerep megformálásának elősegítésére. „TÜKRÖS VERSENY” (12.)
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal, irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével.
ALAPGYAKORLATOK	A <i>teljes tréninganyag</i> gyakorlása, bővítése. Ismétlésszám növelése.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK ÉS GYAKORLATSOROK	<i>Diagonál gyakorlatok:</i> az eddig tanult mozgásanyagot táncosabb formába öntve, összekötő lépésekkel kombinálva. „TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLAT” (66.)
FORGÁSOK	$\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ fordulat helyben, egész forgások.
UGRÁSOK	<i>Ugrások</i> helyben és térben elmozdulva a legkülönbözőbb helyzetekben, pozíciókban.
KOMBINÁCIÓK/ETÜDÖK/ KOREOGRÁFIA	Az egyéni és csoportos koreográfiák folyamatos szerkesztése, gyakorlása, ismétlése.

EGYÉB FELADATOK	Díszletek tervezése és festése. Jelmezek tervezése a tanulókkal együtt, kivitelezésük. „DÍSZLET/JELMEZTERVEZÉS” (67.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Tantermi és színpadi jelmezes próbák, összprobák. Előadás. 101-120 óra)			
NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A különböző élethelyzetekben (próbaterem, színház) a megfelelő viselkedési normák megismertetése és betartatása.	A próbavezetés gördülékenysége, átgondolt és az életkori sajátosságoknak megfelelő instrukciók nyújtása.	Előadói képességek, problémamegoldó képességek fejlesztése. Fegyelmezett és pontos feladatvégzés.	Kompromisszum-készség fejlesztése.
FELADATOK	Próbák menetének tervezése, egyéni és csoportos korrekciók. Összprobák és színpadi jelmezes próbák lebonyolítása. A tanulók felkészítése az előadásra. A szereplők színpalak mögötti eligazodásának segítése.		

Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
ismétlés, gyakorlás, visszacsatolás.		színpadi jelenlét, színpadi magatartás, esztétikus megjelenítés, próbarend,	képességek: testtudat, koncentráció, előadói képességek, állóképesség.	tanári instrukciók követése, előadásban való részvétel.	magyarázat, szemléltetés, imagináció,

	összpróba, az előadás menete	attitűdök: magabiztosság, kitartás,		/ csoportos, egyéni, páros
ELVÁRÁS	A tanuló megismerte a próba, színpadi próba és jelmezes próba, valamint összpróba fogalmát. Ismeri az előadás menetét, és képes koncentráltan végigtáncolni azt. Saját feladatait megtanulta; tudja, mikor következik, és egyedül képes bekapcsolódni a műsorba.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: Az a tanuló A tanuló értékelés, növelése. társértékelés	értékelés módja: Az megfigyelése, formatív	értékelés típusa: megfigyelési szempontok	Értékelési eszközök: magabiztosságának szóbeli
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	<i>Járás és futásgyakorlatok</i> kartartásokkal, irányváltásokkal és ismétlésszám növelésével. „TALÁLKOZÁSOK” (68.) „FÖLDÖN GURÍTÁS” (47)
ALAPGYAKORLATOK	A <i>teljes tréninganyag</i> gyakorlása. „ELŐRE ÍVBŐL, FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ” (25.)
KOMBINÁCIÓK/ETŰDÖK/ KOREOGRÁFIA	A koreográfia összefűzése, egyéni korrekciók, folyamatos javítás.
EGYÉB FELADATOK	Tánctermi próbák, színpadi próbák, jelmezes próbák; Stressz-oldás; A díszletek véglegesítése, a jelmezek befejezése; <i>Előadás.</i>
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/2

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Előadások szervezése más oktatási intézmények számára. A tanév zárása és értékelése. (121-144 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Önértékelés elősegítése.	Más intézményekkel való kapcsolatépítés. Tapasztalatok átadása, cseréje.	Fizikai és mentális terhelhetőség növelése	Összetartozás érzésének erősítése.
FELADATOK	Kapcsolattartás más intézményekkel, gyermekelőadás szervezése. A tanév lezárása, a projekt folyamatának és megvalósulásának elemzése a tanulókkal. A szülők tájékoztatása a tanulók előre haladásáról.		
Didaktikai célok és feladatok	<u>Ismeretek, fogalmak, szabályok</u>	<u>Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u></u>	Tanulói tevékenységek Módszerek/ Munkaformák

ismétlés, gyakorlás, visszacsatolás.	az előadás menete, a bemelegítés szükségessége, illemszabályok.	képességek: testtudat, koncentráció, előadói képességek attitűdök: magabiztosság, kitartás	tanári instrukciók követése, egyéni bemelegítés és ráhangolódás, játékban való részvétel.	tanári bemutatás és bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, imagináció, mese, játék / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló az előadást másodszor is képes eltáncolni. Megtanult egyedül bemelegíteni; ismeri a színházi illemszabályokat és szokásokat. A tanuló segíti csoporttársait, elfogadja a segítő szándékú instrukciókat felsőbb éves társaitól is. A videó-felvétel alapján képes önmagát értékelni.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: egy tanulási szakasz lezárása.	Az értékelés módja: a tanuló megfigyelése, szóbeli értékelés, társértékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTEKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

JÁTÉKOK	A tanév lezárásához, bemelegítéshez, a stressz oldására szolgáló játékok alkalmazása. „LET ME MOVE YOU” (70.) „FESTÉKBE MÁRTOGATÓS” (71.) „EGY BŐRÖND ÚTNAK INDUL” (72.)
VIZSGA, ELŐADÁS	Az előadás koreográfiáinak vizsgán történő bemutatása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Berczik Sára	Művészi nevelés, mozdulatszintézis 1.	Magyar Mozdulatkultúra Egyesület, Budapest	1995.
Berczik Sarolta	A gyermek táncművészeti nevelése In: Tánctudományi Tanulmányok 1959-1960	Magyar Táncművészek Szövetsége {Tánctudományi tagozata}, Budapest	1960.

Berczik Sára	Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika. Módszertani útmutató a 3-10 éves korosztály testi neveléséhez.	Művelődési és Köznevelési Minisztérium, Budapest	1992.
Csikszentmihályi Mihály	Kreativitás	Akadémia Kiadó	2008.
Demeter Lázár Katalin	Játszótárs	Geobook Kiadó	2008.
Gáspár Zsuzsa - Szalai Boglárka - Szikszai Gábor	Díszlet - jelmez - Magyar scenográfia 19952005	Göncöl Kiadó Kft.	2005.
Horváthné Csapucha Klára	Vizuális technikák a gyakorlatban	Flaccus Kiadó	2011.
M. Nádasi Mária	Projektoktatás	Oktatás-Módszertani Kiskönyvtár	2003.

5. TEMATIKUS TERV- Harmadik alapprofokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szent-Ivány Kinga	KOROSZTÁLY	10-11 éves korosztály (általános iskola 5.osztály)

ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Harmadik alapfokú évfolyam		ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK		Prepubertás; testkontroll megerősödése, mozgáskivitelezés felgyorsul, az elvontabb gondolkodás kezdete: a sokrétű tevékenységkínálat és a tanári türelem nagy szerepet kap.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Modern jazz-technika 4x45 perc/hét (144 óra/év)		STRATÉGIAI CÉLOK		Az izolációs technika megismertetése és megszerettetése.
OPERATÍV CÉLOK	Egyéni képességfejlesztés, önértékelés elősegítése, zenei ízlésformálás.		FELADATOK		Karácsonyi műsor készítése, szülői bemutató és év végi gála szervezése. Változatos zenei stílusok használata a tanórákon.
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI ÉS IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ: -szóbeli önkifejezés -fogalombővítés -a szaknyelv megismerése	VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA -Improvizáció és játékbátorság -reális énkép, önbizalom támogatása	HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS Kitartásra ösztönzés, elmélyülés a feladatban, új mozgáselemek és mozgásvariációk felfedezése		MATEMATIKAI KOMPETENCIA -tér-irányok gyakorlatai -ritmusérzék fejlesztése

TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	• A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése; • A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése; • Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz karpozíciókat alkalmazva; • Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása; • A jazz–technikára jellemző izolációs képesség kialakítása;
	• A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása; • A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése; • A térhasználati képesség, készség kialakítása; • Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazásának bátorítása.

TANANYAG⁵	Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása. Először földön, majd folyamatosan építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok Alapgyakorlatok Jazz karpozíciók és karvezetések Klasszikus balett karpozíciók I., II., III. Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pozícióban (Az en dehors és parallel lábtartások és pozícióváltások) Port de bras szögletes karpozíciókkal Demi plié I., II., VI. pozícióban Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva Battement tendu jeté parallel Demi ronde de jambe par terre Passé parallel és en dehors pozíciókban Degagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban Flat back Développé először földön fekvé, majd álló helyzetben Enveloppé először földön fekvé, majd álló helyzetben Grand battement először földön fekvé, majd álló helyzetben Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középtengelyen mindig áthaladva Térbeosztás: térirányok Összekötő lépések:

⁵ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról. - alapján

	Chassé, keresztlépés (pas croisé), jazz-futás csúsztatott lábbal, karral Ugrások: 2 lábról 2 lábra; 2 lábról 1 lábra; 1 lábról 1 lábra		
A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	Az éves célok kitűzése, a jazz tánc rövid történetének áttekintése, ráhangolódás a tanévre (1-8. óra) Ismerkedés az alap-és izolációs gyakorlatokkal, a térben elmozdulás lehetőségei (9-32. óra)	Rövid kombinációk, a zene és a mozgás harmóniájának fejlesztése, karácsonyi műsor összeállítása, vizsgára való felkészülés. Vizsga és szülői bemutató (33-72. óra) A térérzékelés és a mozgáskoordináció fejlesztése, az alapgymnastika kombinatívabb formáin keresztül. (73-100. óra)	Erő és állóképesség növelése, ugrás gyakorlatok. Kitartás, terhelhetőség bővítése (101-120 óra) Etűd összeállítása, vizsgára való felkészülés. Vizsga és szülői bemutató. A tanév értékelése és zárása (121-144. óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: klasszikus-balett, tánc történet, improvizáció, ének-zenei tárgyak Tantárgyközi kapcsolatok: idegen nyelvek, történelem, természetismeret		
SZEMLELTETÉS/ ESZKÖZÖK	Power point prezentáció (jazz tánc története röviden), képek, videók / kézi dob, babzsák		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Az éves célok kitűzése, a jazz tánc rövid történetének áttekintése, ráhangolódás a tanévre (1-8. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Az új tantárgy bevezetése, a tantárgy iránti érdeklődés felkeltése.		A gerincoszlop mozgáslehetőségeinek feltérképezése és helyes izomtónus használat felfedeztetése.	Figyelem, ismeretmegőrző, emlékező képesség és percepció fejlesztése, eszközhasználat a mozdulatok megéreztetése érdekében.	Együttműködési képesség, funkcionális eszközhasználat a társak testi épségének tiszteletben tartásával.	
FELADATOK		A korosztálynak megfelelő szemléltetési eszközök (pl.: PPT) összeállítása és alkalmazása. A tanulók megfigyelése, helyzetelemzés a tantárgyváltást követően. A tanulók tudásszintjének megfelelő bemelegítő gyakorlat összeállítása. Eszközhasználat előkészítése (labda, karika, babzsák)			
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

tanuló informálása a célról, figyelem felkeltése, előzetes ismeretek előhívása, motiváció	Jazz – technika, jazz zene, Matt Mattox; új szakkifejezések	képességek: látás, hallás, tapintás, figyelem és emlékező képesség attitűdök: nyitottság, „gyakorlatbátorság”	tanári instrukciók követése, szabályok betartása, utánpótlás, irányított feladatmegoldás, információkezelés, problémakezelés	tanári bemutatás, problémafelvetés, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanulók figyelemmel kísérik a rövid tanári prezentációt. Aktív és koncentrált tanulói részvétel a feladatok végrehajtásában.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: helyzetértékelés a főtantárgy változása után	Az értékelés módja: tanulók megfigyelése	Az értékelés típusa: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő gyakorlat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzésének bevezetése, könnyített stretching;			

ALAPGYAKORLATOK	<i>Plié-relevé gyakorlat</i> kar-és törzsmunkával; <i>Battement tendu</i> előre és oldalra, parallel pozícióban; <i>Nyújtás – erősítés:</i> az óra szerkezetének megfelelően.
JÁTÉKOK	„HALRAJ” (73.) „FOGÓMÁSOLÓ” (74.) „ENGEDD EL” (75.)
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>lélegzőgyakorlat;</i> központ megéreztetését segítő gyakorlat; Contraction előkészítése.
EGYÉB FELADATOK	A jazz tánc történeti áttekintése és a tantárgy elhelyezése (tanári prezentációval): honnan ered, St. Louis és New Orleans szerepe (a városok hangulata képekben), a jazz zene főbb jellemzői (zenehallgatás), úttörő koreográfusok (részletek megtekintése műveikből), különböző iskolák (Gus Giordano – Matt Mattox – Luigi).
MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK	Kondicionális állapot, testi-lelki változások felmérése.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Ismerkedés az alap-és izolációs gyakorlatokkal, a térben elmozdulás lehetőségei (9-32. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Az ismeretek feldolgozása során rávilágítani a különböző tudásterületek közötti összefüggésekre, a reális énkép erősítése.		A tanulók következetes javítása, erősségeik és gyengeségeik tudatosítása, kreativitás fejlesztése. Rugalmasság, eredetiség, ötletgazdagság, új megoldások kipróbálásának ösztönzése.	Önismeret, önértékelés, kitartó, tudatos, intenzív figyelem erősítése, figyelemösszpontosítás és megosztás egyidejű alkalmazásának fejlesztése. Testismeret, testtudat.	Másokra való odafigyelés erősítése (balesetek elkerülése érdekében is), az egyszerre végzett azonos mozgás során. Elfogadó és befogadó légkör teremtése.
FELADATOK		Differenciálás, folyamatos hibajavítás.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, új ismeretek nyújtása, motiváció	izoláció, jazz futás, chassé; contraction,	képességek: látás, hallás, tapintás, figyelem és emlékező képesség attitűdök: kritikus értékelés, nyitottság	megfigyelés, irányított feladatmegoldás,	tanári bemutatás, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A növendék tanári irányítással gyakorolja a bemelegítő-és alapgyakorlatokat. Bátran és örömmel vesz részt a térben elmozdulás lehetőségeinek felfedezésében. Képes értékelni saját munkáját, erősségeivel és gyengeségeivel tisztában van.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: visszacsatolás, a megértés ellenőrzése	Az értékelés módja: megfigyelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor

A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Fentről lefelé haladva: gördülés a fej indításával, először nyújtott, majd hajlított lábbal (pliével). A teljes test átmozgatása, melegítése különös figyelmet fordítva a gerincoszlop és a térdízület helyes mozgására. (Talajhasználat, pozíciók, könnyített stretching) „ÁLTALÁNOS HELYCSERE” (76.)

ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Parallel, en dehors pozícióváltások; Relevé, talon csípőszéles parallel pozícióban, először nyújtott lábbal majd pliével és rotációval (medence stabilizálásával), en dehors első és második pozícióban rotáció nélkül; Battement tendu minden irányba szögletes port de bras-val, majd IV. pozícióba érkezve demi plié V tartással majd parallel törzsdöntés előre; Demi rond de jambe par terre helyben, en dehors és en dedans; Relevé lent: földön fekvő előre és oldalra.
IZOLÁCIÓK	Fej izoláció pliével parallel pozícióban; Vállizoláció középponton mindig áthaladva először nyújtott lábbal majd pliével, szimmetrikusan.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	jazz futás karral; chassé.
UGRÁS GYAKORLATOK	Ugrás-előkészítő gyakorlat: rugózások talpon, sarokemeléssel, lábfejgördítéssel és ugrás parallel I. pozícióban
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Erősítés: has-, hát-, karizom (egyéni és páros feladatok); Vállizoláció előkészítő gyakorlat; Ritmusérzék fejlesztés.

	„VÁNDORLÓ RITMUS” (77.) „VÁLLIZOLÁCIÓ ELŐKÉSZÍTÉS” (78.)
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	Helyes testtartás, tengelyben tartott boka és térd. A központ helyének ismerete és helyes tartására való törekvés.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Rövid kombinációk, a zene és a mozgás harmóniájának fejlesztése, karácsonyi műsor összeállítása, vizsgára való felkészülés. Vizsga és szülői bemutató (33-72. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Zenei ízlésformálás, sokoldalú mozgásműveltség formálása.	Az izolációs technika speciális mozgás anyagának eddig használt elemeiből. A képességeknek megfelelő tánc kombinációkkal való mozgásszótár bővítés. Szerepformálás segítése a készített produkción belül.	Ritmus- és zenei érzék, percepció, befogadó képesség fejlesztése. Zenei és mozgásmemória tágítása. Beleélés képességének fejlesztése a produkció által.	Konstruktív alkalmazkodás erősítése.
FELADATOK	A vizsgaanyag összeállítása és betanítása a tanulónak. Pontos bemutatás, folyamatos hibajavítás (taktilis). A vizsga értékelési szempontjainak ismertetése, valamint a vizsga sikerességének megbeszélése a tanulókkal.		

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
a tananyag rendszerezése, gyakorlása és ellenőrzése.	passé, valamint új szakkifejezések	képességek: önismeret, hallás, előadóművészeti képességek, attitűdök: kritikusság, bátorság, művészi érzék, kísérletezés	tanári instrukciók megfigyelése- követése, szabályok betartása, feladatmegoldás, információkezelés, problémakezelés	szóbeli instrukció, tanári bemutatás, kérdésfeltevés, hangulatteremtés / csoportos, egyéni munka

ELVÁRÁS	A növendék ismeri az alapgyakorlatokat és tanári segítséggel végzi azokat, valamint törekszik a tanári instrukciókat a mozdulatokon keresztül követni. A tanuló érti az eddig tanultak helyes végrehajtásának szabályait, azonban a kifogástalan alkalmazás még nem elvárás.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: személyiségfejlesztés, összegzés, dokumentálás	Az értékelés módja: személyre szóló szóbeli értékelés	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Fentről lefelé haladva gördülés a fej indításával, először nyújtott majd hajlított lábbal (pliével). A teljes test átmozgatása, melegítése, különös figyelmet fordítva a gerincoszlop és a térdízület helyes mozgására. (Talajhasználat, pozíciók, könnyített stretching).			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Pozícióváltások gyakorlása (parallel, en dehors I. és II. pozícióban); Relevé, talon csípőszéles parallel pozícióban, először nyújtott lábbal majd pliével és rotációval (medence stabilizálásával), en dehors I. és II. pozícióban rotáció nélkül;			

	Battement tendu minden irányba szögletes port de bras-val, majd IV. pozícióba érkezve, demi plié „V” tartással majd parallel törzsdöntés előre; Battement tendu jeté parallel pozícióban port de bras nélkül Demi rond de jambe par terre helyben, en dehors és en dedans; Relevé lent: földön fekvé előre és oldalra; Zárt parallel pozícióban passé előkészítése, kar nélkül.
IZOLÁCIÓK	Fej izoláció pliével és szögletes port de bras-val, parallel pozícióban; Vállizoláció - páros vállmunkával, középtengelyen mindig áthaladva először nyújtott lábbal, majd pliével, szimmetrikusan.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	jazz futás és chassé karral; 2-4-6-8 térirányok ismétlése.
UGRÁS GYAKORLATOK	Ugrás előkészítő gyakorlat: rugózások talpon, sarokemeléssel, lábfejgördítéssel és ugrás parallel I. pozícióban.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKA GYAKORLATOK	Erősítés: has-, hát-, láb izmainak erősítése (egyéni és páros feladatok); Nyújtás: hajlékonyság fejlesztése, mozgásterjedelem növelése.
KOMBINÁCIÓK/ ETŰDÖK	Az eddig tanultakból vizsga szerkesztése. Karácsonyi hangulatú téma választása, etűd készítése és bemutatása.

JÁTEKOK	„ÉLŐ GÉP” (79.) „KARNAGY ÉS KÓRUS” (80.) „KÖVESD A ZENÉT” (81.)
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	Koordináció, a különböző indítási pontok ismerete, a folyamatos mozgás és a helyes légzés kivitelezése. Figyelem a zenei beosztás megtartására.

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: A térérzékelés és a mozgáskoordináció fejlesztése, az alapgyakorlatok kombinatívabb formáin keresztül. (73-100. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A közös munkavégzés szépségeinek felismerése.	A fokozatosság elvének betartása. Az eddig tanultak elmélyítése, pontosítása.	Mozgásszabályozás, kéz-láb és ritmus koordinációs képesség fejlesztése.	Kooperációs képesség fejlesztése páros gyakorlatokon keresztül.
FELADATOK	Differenciált egyéni bánásmód alkalmazása a csoport, a közösség keretein belül. Dicséret, jutalmazás.		

Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
új témakör bevezetése, az érdeklődés felkeltése, ismeretszerzés, ismeretbővítés, motiváció.		developpé és enveloppé	képességek: ismeretszerzés erő, gyorsaság és állóképesség. gyorsasági koordináció, egyensúlyozás, térbeli tájékozódás, mozgásérzékelés, ritmusérzék, ügyesség, mozgástanulás, vizuális memória, kooperációs képesség	megfigyelés, irányított feladatmegoldás, új ismeretek alkalmazása	tanári magyarázat, bemutatás, szemléltetés / csoportos, egyéni

		attitűdök: eltökéltség		
ELVÁRÁS	A tanuló törekszik a belső koncentrációra és a tudatos munkavégzésre az új anyag feldolgozásában. Megérti, követi, betartja a szabályokat és elfogadja a második félév céljait. A tanár által megadott gyakorlatokat és feladatokat a legjobb tudása szerint, kitartóan végzi. Képes felidézni az előző félévben tanultakat. A játékokban aktívan vesz részt.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: motiválás, megerősítés	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli értékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A fej indításával fentről lefelé gördülés; először nyújtott, majd hajlított lábbal (pliével) és pozícióváltásokkal. A teljes test átmozgatása, melegítése különös figyelmet fordítva a gerincoszlop és a térdízület helyes mozgására. (Talaj, pozíciók, könnyített stretching).			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Pozícióváltások gyakorlása (parallel, en dehors I. és II. és IV. pozícióban); Contraction gyakorlat előkészítése földön és álló helyzetben; Relevé gyakorlat az eddigiek szerint és plié-relevé bevezetése; Battement tendu gyakorlat double előkészítésével (flex, féltap és spicc kombinálása); Demi rond de jambe par terre helyben, en dehors és en dedans pliével; Passé en dehors pozícióban; Relevé lent háton fekvé előre és oldalra, előre, oldalra és hátra; Developpé és enveloppé földön fekvé, parallel és en dehors; álló helyzetben 45 fokon előre és oldalra; Törzsdöntések és hajlások.			

IZOLÁCIÓK	Fej és vállizoláció eddigi formáinak gyakorlása.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Chassé; Keresztlépés (pas croisé) kar nélkül, jazz-futás csúsztatott lábbal, karral.
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigiek gyakorlása és ugrások 2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra parallel és en dehors pozíciókban.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>A dinamikus és statikus nyújtás</i> variálása; <i>Erősítés</i> , pózmegtartásokkal.
KOMBINÁCIÓK	Az eddig tanultak „táncos formában” való kipróbálása, alkalmazása.
JÁTÉKOK	„BIZALOMJÁTÉKOK” (82.) „MÁGNESES TESTRÉSZEK” (83.) „TÁNCKÍGYÓ” (84.)
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	Minőségi megvalósítás, a lábízületek megfelelő tengelyben történő elmozdulása. Figyelem a térhasználatra és a gyakorlatok minél esztétikusabb előadására.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Erő és állóképesség növelése, ugrás gyakorlatok. Kitartás, terhelhetőség bővítése (101-120 óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Monotónia-tűrés határainak kiszélesítése. Fokozott fizikai tevékenységhez szükséges egészséges táplálkozásra való ösztönzés.		Speciális bemelegítő gyakorlatok alkalmazása különös tekintettel az ugrások előkészítésére. A fokozatosság elvének betartása. Egyéni ugrástechnika alapozása. Folyamatos hibajavítás a sérülések elkerülése érdekében.	Erő és állóképesség növelése, hajlékonyság fokozása. Akaraterő, kitartás fejlesztése. A táncos ugrások speciális esztétikai és stílusbeli fejlesztése.	Másokra való odafigyelés, támogatás erősítése.
FELADATOK		Támogatás, ellenőrzés és folyamatos visszajelzés. Erősítő és nyújtó gyakorlatok kiválasztása és fokozatos alkalmazása. A csoport tudásszintjének megfelelő ugrás előkészítő gyakorlatok keresése.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

ismeretbővítés, összefoglalás, gyakorlás.	flat back, pas croisé, grand battement	képességek: erő, gyorsaság , állóképesség, reakcióképesség, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, mozgástanulási képesség, térérzékelés, térbeli tájékozódás, egyensúly, emlékező képesség attitűdök: kritikus értékelés, precizításra való igény	tanári instrukciók követése, szabályok betartása, irányított feladatmegoldás,	tanári bemutatás, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni munka
ELVÁRÁS	A növendék tanári irányítással végzi a gyakorlatokat. Kitartóan aktív; felismeri a gyakorlás jelentőségét a tanulási folyamatban. Alapvető hibáit már saját maga is felismeri, és tanári segítséggel igyekszik javítani azokat.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: visszacsatolás, a megértés ellenőrzése	Az értékelés módja: Folyamatos szóbeli értékelés, javítás.	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor

A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Az eddigi bemelegítő gyakorlatsor folyamatosan és önállóan történő kivitelezése, ismétlésszám növeléssel. „KÖZEL ÉS TÁVOL” (85.)
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Pozícióváltások, contraction, relevé az eddigiek szerint; Battement tendu gyakorlat az eddigiek szerint; parallel és en dehors használata; Rond de jambe par terre helyben, en dehors és en dedans pliével és kartartásokkal; Passé en dehors pozícióban; Developpé és enveloppé földön fekvé parallel és en dehors, demi rond de jambe alkalmazásával; álló helyzetben 45 fokon előre és oldalra; Flat back és hajlások és kontrakció karhasználattal; Grand battement gyakorlat földön fekvé.
IZOLÁCIÓK	Az eddigiek gyakorlása és a csípőizoláció előkészítése.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Chassé; Keresztlépés (pas croisé) karral, jazz-futás csúsztatott lábbal, karral.
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigiek gyakorlása irányváltásokkal, ugrások: 2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 1 lábra; Ismétlésszám növelése, tempó variálása.

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	A dinamikus és statikus nyújtás variálása; Erősítés, pózmegtartásokkal; Mellkas-izoláció előkészítése páros gyakorlatokkal; Kontakt improvizáció előkészítés. „ÉRINTELEK, MOZDULSZ” (86.) „FOLYTASD A SORT” (87.)
KOMBINÁCIÓK	Az eddig tanultak „táncos formában” való kipróbálása, alkalmazása.
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	A tananyag bővítésével figyelem a gerincoszlop részeinek tudatosítására és helyes alkalmazására, az egyensúlyi helyzet megéreztetésére.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/3

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Etűdök és gála összeállítása, vizsgára való felkészülés. Vizsga és gála. A tanév értékelése és zárása (121-144. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
A tanulói önállóság határainak fokozatos szélesítése, művésziesztétikai igény kielégítése.		Az etűd alkotása a szóló, páros és csoportos formák variációival. Tanulók bevonása az alkotási folyamatba.	Kommutativitás (rugalmas megoldásokra való képesség) és lényegfeltáró képesség fejlesztése, előadói képességek csiszolása.	Kompromisszum-készség; más gondolatmenetének elfogadása, az abba való beleélés képességének fejlesztése.	
FELADATOK		A tanulók folyamatos motiválása, pozitív megerősítése, kooperációra ösztönzése. Zene kiválasztása, majd a csoport tudásszintjének megfelelő etűd összeállítása a tanulók bevonásával, ötleteik felhasználásával. A tanulók felkészítése a színpadi munkára. A próbafolyamat ismertetése, szabályok lefektetése.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
motiváció, rendszerezés gyakorlás, ellenőrzés ismétlés, értékelés.	flat back	képességek: önismeret, problémamegoldás, előadóművészeti képességek attitűdök: kritikusság, művészi érzék, képzettársítás, kreativitás	tanári instrukciók követése, szabályok betartása, irányított feladatmegoldás	ismeretek alkalmazása / csoportos, egyéni	

ELVÁRÁS	A növendék közönség előtt végzi a gyakorlatokat és táncolja az etűdöt. Izomhasználata és koordinációja tudatosabb. A tanuló fegyelmezetten vesz részt a próbafolyamatban, türelmes társaival és tanárával. Megérti a színházi szokásokat, szabályokat és be is tartja azokat.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: a tanulók motiválása a további munkára. A szülők tájékoztatása a tanulók haladásáról.	Az értékelés módja: tanári megfigyelés és hibajavítás, tanulói önértékelés	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Az eddigi bemelegítő gyakorlatsor folyamatosan és önállóan történő tanári előmutatás nélkül történő kivitelezése.			

ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok Pozícióváltások, contraction, relevé az eddigiek szerint önállóan, tanári előmutatás nélkül történő kivitelezése; Battement tendu, demi rond de jambe par terre, passé, developpé és enveloppé az eddigiek szerint önállóan, tanári előmutatás nélkül történő kivitelezése, ismétlésszám növelésével; Flat back, hajlások és contraction karhasználattal; Grand battement gyakorlat földön fekvé és álló helyzetben.
IZOLÁCIÓK	Az eddigiek gyakorlása és összekötése.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Chassé és keresztlépés (pas croisé) összekötése, „táncosabb formába” való öntése.
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigiek gyakorlása folyamatosan, valamint önálló, tanári előmutatás nélkül történő kivitelezése és ismétlésszám növelése.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKA GYAKORLATOK	A dinamikus és statikus nyújtás variálása, kitartása és ismétlésszám növelése; Erősítés, pózmegtartásokkal; Kontakt improvizáció előkészítés. „BÍZD RÁM MAGAD” (88.) „NYAK-KÉZ-LÁBTORNA” (89.)

KOMBINÁCIÓK/ ETŰDÖK	Az eddig tanultakból vizsga, etűdök és gála szerkesztése és bemutatása.
JÁTÉKOK	„TESTFINTOROK” (90.)
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	A tanultak helyes alkalmazása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Demarcsek Zsuzsa – Mező Ferenc Mizerák Katalin	Tánc-OK. A táncos tehetség azonosítása és gondozása.	Kocka-kör és Faculty of Central European Studies, Constantin the Philosopher University in Nitra	2012.
Frich, Elisabeth	Matt Mattox Book of Jazz Dance	Sterling Pub Co.	1983.
Fuchs Livia	Száz év tánc	L'Harmattan Kiadó	2007.

Giordano, Gus	Jazz Dance Class. Beginning Throu Advanced	Orian Publishing House	1978.
Mazo, Joseph	A modern amerikai tánc története	Planétás Kiadó	1995.
N. Kollár Katalin, Szabó Éva	Pszichológia pedagógusoknak	Osiris Kiadó	2004.
Segiun, Éliane	Histoire de la danse jazz	Editions Chiron	2003.
Szőllősi Ágnes	A jazz-tánc, története, metodikája technikája a és mozdulatművészetben	Magyar Mozdulatkultúra Egyesület	1995.
Ungaro, A.	Pilates-módszer	Magyar Könyvklub	2003.

6. TEMATIKUS TERV – Negyedik alapfokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szabó Eszter	KOROSZTÁLY	11-12 éves korosztály (általános iskola 6. osztály)	
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Negyedik alapfokú évfolyam	ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK	Prepubertás kor; a mozgástanulás első csúcsidezőszaka, erősödő testkontroll. Ok-okozati összefüggések keresése, a magyarázat nagy szerepet kaphat a szemléltetés mellett.	
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Modern jazz-technika 4x45 perc/hét (144 óra/év)	STRATÉGIAI CÉLOK	Egészségmegőrző, preventív szemlélet kialakítása	
OPERATÍV CÉLOK	Pontosabb, minőségében magasabb szintű feladatmegoldásra ösztönzés, a tanulók erősségeinek és gyengeségeinek tudatosítása. Tevékenységközpontú nevelés.	FELADATOK	Szemléltetési eszközök tervezése és alkalmazása a prevenció szellemében, kombinációk és egy etűd összeállítása.	
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ -kifejezőmód gazdagítása.	IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ -a francia és angol terminológia megismerése; mozdulathoz társítása	HATÉKONY ÖNÁLLÓ TANULÁS -magabiztosság erősítése	TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KOMPETENCIA Az emberi test váz-és izomrendszerének alapvető ismeretére irányuló feladatok

**TANTERVI
KÖVETELMÉNYEK
FEJLESZTÉSI FELADATOK**

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazása.
- A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
- Az új tréning elsajátíttatása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.
- A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
- A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
- A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által

TANANYAG⁶

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok **Alapgyakorlatok:**

Demi plié, battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Port de bras IV. pozíció grand plié

Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral

Twist előkészítő második pozícióból karral

Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal, flat back Developpé álló helyzetben és enveloppé álló helyzetben

Grand battement álló helyzetben

Izoláció: a fej és váll izolálása, egy-egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén

Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek

Összekötő lépések irányváltásokkal: Féltalpon és féltalpról lassan legördülve; pas de bourrée, triplet **Forgás**

előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások: 2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 2 lábra, 1 lábról 1 lábra

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	1. Nyári élmények táncban, célok kitűzése, a táncos egészsége (1-12. óra)	3. Téri tájékozódás fejlesztése táncos kombinációkkal. Vizsgára való készülés, vizsga (49-72. óra)	Forgások előkészítése, egyensúly fejlesztése, erő-ellenerő (97-120. óra) Etűd összeállítása, szerialitás (sorrendiség) fejlesztése, vizsgára és

⁶ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról. - alapján

	2. Új tréning tanulása, a koncentráció, pontosság és testtudat fejlesztése, a váz-és izomrendszer és a mozgás (1348. óra)	4. Szintek és irányok az alap-, a térben elmozduló és ugrás gyakorlatokban (73-96. óra)	év végi bemutatóra való felkészülés. A tanév értékelése, önreflexiók (121144. óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: klasszikus-balett, improvizáció, Tantárgyközi kapcsolatok: Természetismeret, testnevelés, ének-zene, rajz-és vizuális kultúra		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	hangtechnika, tükör, balett szőnyeg, csontváz modell vagy anatómia könyv (életkornak megfelelő), kézi dob, fit ball, 20 cm átmérőjű labda, babzsák		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Nyári élmények táncban, célok kitűzése, a táncos egészsége (1-12. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Egészséges életmódra (táplálkozás, testápolás, mozgás) való ösztönzés		A tanulók felkészítése az éves feladatokra, helyzetértékelés a nyári szünet után.	A tánc örömeinek átélése, egészségtudatos magatartás fejlesztése	Más gondolatainak, szempontjainak elfogadása	
FELADATOK		A tanulók megfigyelése, szemléltetési eszközök készítése, bemelegítő-és alapgyakorlatok összeállítása, játékok kiválasztása.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
A tanuló informálása a célról, előismeretek felidézése, motiváció	váz-és izomrendszer, gerincoszlop, csigolyák,	képességek: erő-és állóképesség, képzelet, attitűdök: kíváncsiság, nyitottság,	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított feladatmegoldás, játékban való részvétel	tanári bemutatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos egyéni	

ELVÁRÁS	A tanuló megérti és elfogadja az éves célokat, és aktívan bekapcsolódik az egészséges életmódot feldolgozó rövid beszélgetésekbe is. A tanár által megadott gyakorlatokat a legjobb tudása szerint végzi, munkáját tekintve kitartó. Képes felidézni az előző tanévben tanultakat. Részt vesz a játékokban.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: Helyzetértékelés a nyári szünet után	Az értékelés módja: tanulói megfigyelés	Az értékelés típusa: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő gyakorlat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, könnyített stretching			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Parallel, en dehors pozícióváltások Demi plié és relevé karvezetéssel I. és II. pozícióban, parallel és en dehors Battement tendu minden irányba szögletes port de bras-val parallel pozícióban Hajlások és döntések Erősítő és nyújtó gyakorlatok: „VÁNDOROL A BABZSÁK” (91.)			
TÁNCKOMBINÁCIÓ	A tanulókkal közösen a nyári élményeket (hangulat, érzések, konkrét mozdulatok) mozgásban jelenítjük meg, rövid kombinációvá fűzzük és közösen választott zenére táncoljuk.			

JÁTÉKOK	Bemelegítéshez: „FURCSA ASSZOCIÁCIÓ” (92.) Erősítéshez: „LABDÁK FOGÓCSKÁJA” (93.)
EGYÉB FELADATOK	A gerincoszlop felépítésének megismerése képek, életkornak megfelelő anatómia könyv vagy csontváz modell segítségével.
MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK	Testmagasság, testsúly és az arányok változása, kondicionális állapot és érzelmi, értelmi változások megfigyelése.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Új tréning tanulása, a koncentráció, pontosság és testtudat fejlesztése, a váz-és izomrendszer és a mozgás (13-48. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

A tudatos és rendszeres munkára nevelés, a saját test tiszteltben tartása.	A tanulók egyéni képességeinek tudatosítása a prevenció tükrében. Alapvető anatómiai ismeretek nyújtása.	Pontos, minőségében magasabb szintű feladatmegoldás, a koncentráció intervallumának növelése, testtudat fejlesztése, hajlékonyság fokozása.	A kortársi kommunikációs készség fejlesztése. A tanuló ösztönzése az órával kapcsolatos elismerés vagy kritika kifejezésére.

FELADATOK		Szemléltetési eszközök készítése, az alapvető anatómiai ismeretek megszerzéséhez. Differenciálás az egyéni képességek fejlesztése érdekében. Új tréning összeállítása és megtanítása az év eleji helyzetértékelést figyelembe véve.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák	
Ismeretbővítés, új ismeretek feldolgozása, gyakorlás, hibajavítás, motiváció, fokozatosság és rendszeresség	medence, csípőízület, pas de bourrée,	képességek: önértékelés, koordináció, koncentráció, figyelem, emlékező képesség, attitűdök: kritikus értékelés, precizításra való igény	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított feladatmegoldás, gyakorlás, játékban való részvétel	tanári bemutatás, bemutattatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, egyéni	

ELVÁRÁS	A tanuló megtanulta az új gyakorlatokat és tanári irányítással képes azokat elvégezni, törekedve a pontosságra és az esztétikus kivitelezésre. A szakkifejezéseket már képes a mozdulatokhoz társítani. Alapvető anatómiai ismereteit próbálja a gyakorlatban is hasznosan alkalmazni. Örömmel táncol és próbál ki új lehetőségeket az improvizációs gyakorlatok során. A táncos kombinációkban a már tanult mozgásformákat gördülékenyen köti.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: A tanuló előre haladásának segítése.	Az értékelés módja: tanuló megfigyelése, szóbeli visszacsatolás, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTEKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő gyakorlat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, központból indított kontrakció, mellkas emelés, könnyített stretching

ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok Relevé, plié-relevé parallel pozícióban karvezetéssel rotációval (medence stabilizálásával) és flat back beépítésével Port de bras gyakorlat szögletes jazz karpozíciók és a klasszikus balett I. II. III. karpozícióinak használatával) Battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal, flex (főltalp és spicc), double beépítésével Battement tendu jeté en dehors minden irányba statikus kartartással Demi plié parallel és en dehors pozíciókban, grand plié en dehors IV. pozíció Passé parallel és en dehors pozíciókban hanyatt- és oldalt fekvésben Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban Developpé (elöl, oldalt hátul) és enveloppé (elöl és oldalt) gyakorlása földön majd álló helyzetben (45fokon) Grand battement elöl, oldalt és hátul földön „SZÖGLETES TENDU” (94.)
IZOLÁCIÓK	A fej izolálása szögletes port de bras-val és pliével, vállizoláció (tolás, emelés) pliével – együtt és külön jobb és bal váll
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Jazz futás és chassé összekötése, pas croisé gyakorlása Pas de bourrée először kar nélkül, majd karral
UGRÁSOK	Két lábról–két lábra irányváltásokkal kombinálva, két lábról–egy lábra, egy lábról–egy lábra ugrások en face. „IRÁNYVÁLTÓ UGRÁSGYAKORLAT” (95.) „GYEREKJÁTÉK” (96.)

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>Improvizációs gyakorlatok</i> gyors – lassú illetve a kis és nagy-mozgások tudatosítására.
	Koncentráció fejlesztését segítő feladat
EGYÉB FELADATOK	A medence, a csípőízület vizsgálata csontváz modellen vagy más szemléltetési eszközön.
JÁTEKOK	A csípőízület mozgásterjedelmének tudatosítására
SZEMPONTOK A HIBAJAVÍTÁSHOZ	A saját adottságokhoz mérten történő munka, helyes tartás, megfelelő izomhasználat (különös tekintettel az en dehors pozícióban végzett gyakorlatoknál), a központ használatára való figyelem, a boka és térdízület tengelyben tartása, részvételi motiváció az improvizáció során.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Térí tájékozódás fejlesztése táncos kombinációkkal. Vizsgára való készülés, vizsga (49-72. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Lényeges és lényegtelen jegyek meggláttatása a funkció és a forma kapcsolatában.	A helyes testsúlyáthelyezés megéreztetése, a térhasználat komplexebb bevezetése.	A forma- és térérzék valamint az esztétikai érzék fejlesztése.	Irányíthatóság – a kombinációk és a vizsga anyagának hatékony tanulása érdekében.
FELADATOK	A gyakorlatok komplexebbé tétele, térszerkezetbe állítása a vizsgához. Változatos térformák alkalmazása a táncos kombinációk alkotása során. Egyénre szabott hibajavítás, az adottságokhoz illő, a fejlődést elősegítő főbb instrukciók kiemelésével.		

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
Gyakorlás, hibajavítás, motiváció, fokozatosság és rendszeresség.	kombináció, twist, double, dégagé	képességek: térlátás, térérzékelés, vizuális memória, koordináció, gyors döntés képessége, hallás attitűdök: esztétikai minőség tisztelete, eltökéltség	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított és önálló feladatmegoldás, gyakorlás, játékban való részvétel	tanári bemutatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanulók képesek együtt dolgozni, egymásra figyelni az együtt végzett azonos mozgás során. A tanuló mozgását össze tudja hangolni a zenével a tanári instrukciók szerint, képes tartani a beállított térformát a tudásszintjének megfelelő kombinációkban. Érdeklődő, szorgalmi feladatokat végez iskolán kívül is.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: A tanulók motiválása, a reális énkép erősítése	Az értékelés módja: megfigyelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok,
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A gyakorlatban lehet: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, központból indított kontrakció, mellkas emelés, parallel és en dehors pozícióváltások, könnyített stretching			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Relevé, plié-relevé karvezetéssel, rotációval (medence stabilizálásával), parallel, en dehors I. és II. pozícióban Battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal, flex (féltalp és spicc), double és dégagé (II. pozícióban) beépítésével Battement tendu jeté en dehors minden irányba: karváltásokkal.			

	Plié gyakorlat (demi és grand plié) passzív és aktív karhasználattal Hajlások és döntések különböző irányokba: pozícióváltásokkal. Passé parallel és en dehors pozíciókban álló helyzetben szögletes jazz port de bras-val és lábgyakorlatokkal kombinálva Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban, statikus kartartással Twist előkészítő második pozícióból Developpé és enveloppé elől, oldalt 90 fokon és hátul 45 fokon. Grand battement elől, oldalt és hátul álló helyzetben statikus kartartással „PARALLEL ROND DE JAMBES GYAKORLAT” (97.) „TWIST ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT” (98.)
IZOLÁCIÓK	A fej izolálása szögletes port de bras-val és pliével, vállizoláció (tolás, emelés) pliével
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Pas de bourrée az 1, 3, 5, 7 térirányok használatával, karkísérettel Pas croisé kombinálása
UGRÁSOK	Az ugrások eddigi variációi ismétlésszám növelésével.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Előkészítő gyakorlat a hátulról végzett enveloppé tanulásához. Mozdulatok kötése, irányított improvizáció „A SZOBROK MEGMOZDULNAK” (99.)

EGYÉB FELADATOK	A térdízület vizsgálata csontváz modellen vagy képek segítségével. Lehetséges feladat: „Gyűjts képeket! Milyen tárgyak működése hasonlít leginkább a térdízület mozgáslehetőségéhez?”
KOMBINÁCIÓK	A tanulók ötleteinek bevonásával és előzetes ismereteik előhívásával körülbelül 2,5 perces táncos kombináció összeállítása a vizsgára.
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	A A saját adottságokhoz mértén történő munka, pontos pozíciók és pozícióváltások, a testsúly megfelelő elosztása, térben való tájékozódás a tudásszintnek megfelelő, a zene és a mozgás harmóniája az instrukcióknak megfelelő, az előadásmód a technika stílusához igazodó illetve a tanári instrukcióknak megfelelő.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Szintek és irányok az alap-, a térben elmozduló és ugrás gyakorlatokban (73-96. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A nagyobb fizikai terheléshez szükséges bemelegítés szükségletté formálása.	A szintváltások bevezetése, a testsúlyáthelyezés minőségi javítása.	Erő, gyorsaság és állóképesség fejlesztése, hajlékonyság fokozása. Testtudat erősítése.	Pozitív visszajelzések adása és kapása.

FELADATOK		A tanulók speciális bemelegítéséhez szükséges új gyakorlat összeállítása. Balesetmegelőzés, a tanulók figyelmének felhívása az erősebb fizikai terhelés kockázataira. A tanulók tudásszintjének megfelelően a különböző szinteken rövidebb gyakorlatok készítése, majd ezek összekötése. A tanóráknak a tanulókkal együtt történő megbeszélése és értékelése, véleménynyilvánításra ösztönzés.			
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

Ismeretbővítés, előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, motiváció	egyensúly, bokaízület, szintek,	képességek: erő-állóképesség, hajlékonyság, egyensúly, mozgásérzékelés attitűdök: kitartás, empátia,	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánpótlás, irányított és önálló feladatmegoldás, gyakorlás	tanári bemutatás, szemléltetés, bemutatattatás, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanulók értik az ugrásokhoz szükséges technikai alapokat, előzetes tanulmányaiknak köszönhetően mozgásukban azonnal látható az új instrukciók elvégzésére való törekvés. Kezdi látni az általános hibákat társaikon, képesek alapvető instrukciókkal segíteni egymást.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja:	Az értékelés módja:	Az értékelés típusa:	Értékelési eszközök:
	Pozitív visszajelzés nyújtása a tanulók munkájáról	A tanuló megfigyelése, szóbeli visszacsatolás, társértékelés	formatív	megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Bemelegítő gyakorlatsor: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, központból indított contraction, mellkas emelés, parallel és en dehors pozícióváltások, egyensúly helyzetek, könnyített stretching			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Relevé, plié-relevé karvezetéssel, rotációval (medence stabilizálása mellett), parallel, en dehors pozíciókban váltakozva Battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal, flex (féltalp és spicc), double és dégagé (II. pozícióban) beépítésével Plié gyakorlat (demi és grand plié) aktív karhasználat Hajlások és döntések különböző irányokba pozícióváltásokkal és karhasználat			

	Passé parallel és en dehors pozíciókban álló helyzetben szögletes jazz port de bras-val és lábgyakorlatokkal kombinálva Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban, Twist előkészítő második pozícióból karra Developpé és enveloppé előre, oldalra 90 fokon és hátra 45 fokon. Grand battement előre, oldalra és hátra álló helyzetben, egyszerű karváltásokkal
IZOLÁCIÓK	Vállizoláció a középtengelyen áthaladva és a körívek mentén is. „VÁLLIZOLÁCIÓS GYAKORLAT” (100.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Összekötő lépések: féltalpon és féltalpról lassan legördülve. Chassé kombinálása különböző szinteken végzett elemekkel (pl.: gurulás, különböző, már tanult ugrásformák) Pas de bourrée diagonálban
FORGÁS GYAKORLATOK	Forgás gyakorlatok előkészítése: egyensúly gyakorlatok: „SZORÍTJUK A KARIKÁT” (101.)
UGRÁS GYAKORLATOK	Két lábról–két lábra irányváltásokkal és gurulással kombinálva, két lábról–egy lábra, egy lábról–egy lábra, egy lábról–két lábra ugrások
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	A láb izmainak erősítése eszközhasználattal: „EGYENSÚLY LABDÁVAL” (102.) Törzsizomzat erősítése: Pilates-gyakorlatok, különböző plank gyakorlatok

EGYÉB FELADATOK	A bokaízület megismerése, vizsgálata csontváz modellen vagy más szemléltetési eszközön.
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	A saját adottságokhoz mérten történő munka, pontos pozíciók és pozícióváltások, a testsúly megfelelő elosztása, térben való tájékozódás a tudásszintnek megfelelő, a szintek közötti váltások gördülékenyek.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Forgások előkészítése, egyensúly fejlesztése, erő-ellenerő (97-120. óra)			
NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A fizikai törvényszerűségekről tanultak előhívása, megbeszélése és alkalmazása.	Tantárgyközi kapcsolatok erősítése, a tanulók testének felkészítése a különböző forgások esztétikus kivitelezésére. Helyes tengelyhasználat erősítése.	Egyensúlyozó képesség és a mozgáskoordináció fejlesztése. A mozgásérzékelés tökéletesítése.	A páros munka normáinak elfogadása és betartása.
FELADATOK	Megfelelő szemléltetési eszközök összeállítása, egyensúly gyakorlatok keresése és alkalmazása. Differenciálás, az egyéni forgástechnika alapozása.		

Didaktikai célok és feladatok tervezése	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
Új ismeretek elsajátítása, gyakorlás, hibajavítás, motiváció, fokozatosság és rendszeresség.	triplet, fejkapás, tour preparáció, tour, az erő fogalma	képességek: egyensúly, koordináció, testtudat, téri tájékozódás attitűdök: elfogadás, nyitottság,	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított feladatmegoldás, gyakorlás, játékban való részvétel	tanári bemutatás, bemutattatás, szemléltetés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, páros, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló érti a forgás preparációs gyakorlatokhoz szükséges technikai követelményeket és gyakorlatban törekszik azok alkalmazására. A tanulók képesek együtt dolgozni, egymást segíteni a helyes izomérzet kialakításában.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: Visszacsatolás a tanuló munkájáról.	Az értékelés módja: A tanuló megfigyelése, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával, a gyakorlat néhány elemének - testtudat fejlesztés céllal - csukott szemmel történő elvégzése
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Relevé, plié-relevé karvezetéssel, rotációval (medence stabilizálása mellett) parallel és en dehors pozíciókban váltakozva Battement tendu parallel és en dehors pozíciókban az eddigiek szerint. Plié gyakorlat (demi és grand plié) aktív karhasználattal Hajlások és döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban és karhasználattal. Passé parallel és en dehors pozíciókban álló helyzetben szögletes jazz port de bras-val Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban, statikus kartartással Twist előkészítő második pozícióból karra Developpé és enveloppé előre, oldalra 90 fokon és hátra 45 fokon. Grand battement előre, oldalra és hátra álló helyzetben az eddigiek szerint.
IZOLÁCIÓK	A fej és váll izolálása egy-egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középtengelyen áthaladva és a körívek mentén
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Triplet Összekötő lépések gyakorlása: féltalpon és féltalpról lassan legördülve. Pas de bourrée kombinálása pas croisé-val.

FORGÁS GYAKORLATOK	Forgások előkészítése helyben: plié, relevé, karhasználat, fejkapás Forgások előkészítése térben elmozdulva: déboulé alapozása
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddig tanult ugrásformák új gyakorlatokon keresztül történő kipróbálása. „GYEREKJÁTÉK” (96.)
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Forgások előkészítéséhez, lapocka távolítását és a helyes karhasználat megéreztetését segítő gyakorlat „KARIKÁVAL FORGUNK” (103.) A centrifugális erő megéreztetésére: „FOROG A KARIKA” (104.)
EGYÉB FELADATOK	A <i>vállizület felfedezése és vizsgálata</i> csontváz modellen vagy képek segítségével.
SZEMPONTOK HIBAJAVÍTÁSHOZ	A saját adottságokhoz mértén történő munka, megfelelő izom-és tengelyhasználat, a központ használatára való figyelem, a boka és térdizület tengelyben tartása, pontos karhasználat a forgások előkészítését szolgáló gyakorlatokban, megfelelő kéz – láb – fej koordináció
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/4

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Etűd összeállítása, szerialitás fejlesztése, vizsgára és év végi bemutatóra való felkészülés. A tanév értékelése, önreflexiók (121-144. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Saját és a társak konstruktív értékelésére ösztönzés.		Hosszabb és összetettebb táncos mozdulatsorok összeállításával a tanulók mozgásrepertoárjának bővítése. A sorrendiség könnyebb megjegyzésének segítése.	Logikus gondolkodás, analízis – szintézis képességének fejlesztése. Mozgásmemória	Szociális alkalmazkodás és észlelés fejlesztése.
FELADATOK		A vizsgára kiválasztott gyakorlatok összefűzése és térszerkezetbe helyezése. Megfelelő zene kiválasztása az etűdhöz. Etűdkészítés a tanulókkal. Gyakoroltatás, hibajavítás. A tanulói önértékelés segítése, a tanév értékeléséhez szempontrendszer összeállítása.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
Gyakorlás, analízis, szintézis, hibajavítás, motiváció	önértékelés, vizsga menete,	képességek: vizuális és auditív emlékezet: megőrzés, felidézés; tartós figyelem, szerialitás attitűdök: esztétikai érzék, precizításra törekvés,	Tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított feladatmegoldás, gyakorlás, vizsgán való részvétel, önértékelés	tanári bemutatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló a tanórán megtanult mozgássort gyakorolja, és egyre pontosabban mutatja be. Figyel a zenére, annak ritmikájára. A tanuló képes tanári segítséggel kötni a gyakorlatokat, a térben képes helyet változtatni az instrukcióknak megfelelően. A tanulók látják saját fejlődésük ütemét, és az elsajátított ismeretek tükrében tanári segítséggel képesek értékelni saját munkájukat.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: A szülők informálása a tanulók előre haladásáról, a reális énkép erősítése, a tanulók motiválása.	Az értékelés módja: tanulói megfigyelés, tanulói önértékelés és társértékelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: értékelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK ÉS JÁTÉKOK	Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával, tanári előmutatás nélkül történő gyakorlás, bemutatás „EGGYEL TÖBB” (105.) „GÉPEK” (106.) „LEVEGŐVEL TELI” (107.)			

ETÜD / KOMBINÁCIÓ	Az eddig tanultak kombinációba építése a vizsgára: 1. A tanult alap-és izolációs gyakorlatok pontosítása, térszerkezetbe való állítása és vizsgán való bemutatása. 2. Néhány, a forgás előkészítésére összeállított gyakorlatok vizsgán való bemutatása 3. Ugrások irány és szintváltásokkal 4. Egy térben elmozduló kombináció bemutatása (mely tartalmaz összekötő lépéseket irányváltásokkal) 5. A tanulókkal közösen alkotott etűd előadása vizsgán és szülői bemutatón vagy gálán.
ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK	A saját adottságokhoz mérten történő munka, koncentrált gyakorlatvégzés, megfelelő izomtónus, központ tudatosabb használata, helyes kar-és lábpozíciók, pontos irányok és terek, az instrukciónak megfelelő táncos mozgás és zenei kapcsolat alkalmazása, a tanuló órai részvételének minősége (aktív – passzív)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Csákány Antalné, Dombovári László, Hartdegenné Rieder Éva	Természetismeret tankönyv a 6. évfolyam számára	Oktatókutató és Fejlesztő Intézet	2016.
Calais-Germain, Blandine	Anatomie pour le mouvement	DésIris Kiadó	1989.

Demarcsek Zsuzsa – Mező Ferenc Mizerák Katalin	Tánc-OK. A táncos tehetség azonosítása és gondozása.	Kocka-kör és Faculty of Central European Studies, Constantinian the Philosopher University in Nitra	2012.
Frich, Elisabeth	Matt Mattox Book of Jazz Dance	Sterling Pub Co.	1983.
Hatala Boglárka	Képességfejlesztés 2007/2008	Magyar Táncművészeti Főiskola	2007.
Jeszenszky Endre	Balett+Jazztánc	Modern Táncoktatói Tanfolyam	1995.
Louvel, Cécile	La danse jazz et ses fondamentaux: comment définir qualitativement les spécificités de „l'énergie” jazz?	L'Harmattan	2007.
N. Kollár Katalin, Szabó Éva	Pszichológia pedagógusoknak	Osiris Kiadó	2004.
Nádori László	Az edzés elmélete és módszertana	Sport Kiadó	2001.
Pappné Gazdag Zsuzsanna	A babzsák	Flaccus Kiadó	2008.
Pappné Gazdag Zsuzsanna	A karika	Flaccus Kiadó	2007.
Robinson, L. – Thomson, G.	Testünk megújulása Pilates-módszerrel	Golden Book	2001.
Vincze Zsuzsa (szerk.)	Anatómia atlasz	Holló és Társa	2000.

7. TEMATIKUS TERV – Ötödik alapfokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Barbarics Zsófia	KOROSZTÁLY	12-13 éves korosztály (általános iskola 7. osztály)
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Ötödik alapfokú évfolyam	ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK	Gyors testi változások, én-keresés – pubertás. Lassabb motoros-tanulás. Szükséges alkalmazkodni a biológiai változásokhoz. Absztrakt példák használatának lehetősége. Identitás, én-azonosság kialakulásának kezdete, ezek megfelelő útjának nyomon követése, segítése.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Modern jazz-technika perc/hét (144 óra/év)	4x45 STRATÉGIAI CÉLOK	Az önálló tanulás megtapasztalása, önfejlesztésre ösztönzés. Saját tanulási stratégiák kialakítása. A korábban megalapozott motiváció fenntartása, korosztály-specifikus érdeklődés felkeltése.
OPERATÍV CÉLOK	Képességek differenciált fejlesztése. A változás alatt álló testkép elfogadásának elősegítése. Pályaorientáció előkészítése.	FELADATOK	Tanulók tanulmányi versenyre való egyéni és csoportos felkészítése, színpadi produktum létrehozása. Színházlátogatás szervezése.

A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ANYANYELVI ÉS IDEGEN NYELVI KOMPETENCIA -fogalombővítés; -az idegen nyelvű; kifejezések jelentésének	ESZTÉTIKAI MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉSZSÉG -előadások értelmezése és elemzése; -önkifejezés bátorítása és gazdagítása.	VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA -önbizalom növelése; -motiváció fenntartása /felkeltése; -célok kitűzésének támogatása;	HATÉKONY ÖNÁLLÓ TANULÁS -szükségletek és lehetőségek felismerése; -kritikai gondolkodás fejlesztése; -motiváció.
	tudatosítása és alkalmazása.		-kitartás erősítése; -önfegyelem a test és az emóciók felett.	
TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartamú tréning sorok által; - Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása; - Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve; ☐ A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva; ☐ A testtudat kialakításának megalapozása.			

TANANYAG⁷

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása
Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek tovább fejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
Alapgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Térben elmozduló grand-battement. Twist, hinge, arch

Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a középtengelyen mindig áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltaalpon, pliében és féltaalpról lassan leereszkedve, legördülve Pas de bourrée, croisé-ból change, triplet, pivot, tombé

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használattal Két lábról – két lábra, Két lábról – egy lábra Egy lábról – két lábra egy lábról – egy lábra, egyik lábról a másik lábra.

⁷ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	1. Az éves csoportos és egyéni célok kitűzése, ismételés, felkészülés a tanév feladataira (1-12. óra) 2. Mozgás-és vizuális memória valamint állóképesség fejlesztése új, komplexebb tréningen keresztül (szint-és dinamikai váltások). Tanulók kiválasztása a tanulmányi versenyre, etűdök tanulásának kezdete. (13-46. óra)	3. Esztétikai érzék és testtudat fejlesztése, vizsgára és tanulmányi versenyre való felkészülés, gyakorlás. (47-72. óra) 4. Minőség tudat erősítése, koordinációs és egyensúlyozó képességek fejlesztése. Táncszínházi darab megtekintése. (73-98. óra)	Kombinációk és etűdök – analízis és szintézis, ismerkedés a szimbolikus jelrendszerek használatával. (99-122- óra) Gyakorlás, vizsgára való felkészülés, a tanév értékelése és zárása (123-144. óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: Limón-technika, klasszikus-balett, kontakt-improvizáció Tantárgyközi kapcsolatok: idegen nyelvek, irodalom, rajz-és vizuális kultúra, ének, biológia, testnevelés		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	Hangtechnika, tükör, balett szőnyeg audiovizuális eszközök, csontváz modell vagy anatómia könyv (életkornak megfelelő), vázizomzatot szemléltető ábrák, Pilates-karika, kézi dob, fit ball, 20 cm átmérőjű labda, babzsák.		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Az éves csoportos és egyéni célok kitűzése, ismételés, felkészülés a tanév feladataira (1-12. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Önfejlesztésre való igény kialakítása.	A tanulók irányítása a reális énkép megtalálásához és segítség	Az előző évben tanultak ismétlése: térben való tájékozódás, kondíció,	Alkalmazkodó képesség és gondoskodó attitűdök fejlesztése.	
	nyújtása az egyéni célok kitűzéséhez. Helyzetértékelés. Tanulói diverzitás felmérése.	egyensúly, koordináció fejlesztése.	Kooperatív együttműködés, csoportmunka megalapozása.	
FELADATOK	A tanulók állóképességének, fizikai/lelki állapotának megfigyelése. Szemléltetési eszközök készítése, bemelegítő-és alapgyakorlatok összeállítása, játékok kiválasztása.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

éves célok ismertetése, érdeklődés felkeltése, motiváció megalapozása, előző évi anyag felelevenítése	jazz technikai alapfogalmak ismételése	képesség: térben való tájékozódás, egyensúly, koordináció attitűd: kooperatív, kíváncsi, „gyakorlatbátor”,	tanári instrukciók követése, szabályok betartása, utánpótlás, irányított feladatmegoldás	tanári bemutatás, problémafelvetés, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló aktívan részt vesz az előző éves anyag felelevenítésében, képes egyéni célok megfogalmazására tanári segítséggel. Motivációt mutat az új ismeretek elsajátítására.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: nyári szünet utáni helyzetértékelés	Az értékelés módja: a tanulók megfigyelése	Az értékelés módszere: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő kombinált gyakorlat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, contraction és mellkas emelés, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, könnyített stretching. A gyakorlatsor néhány elemének csukott szemmel végzése.			

ALAPGYAKORLATOK	<i>Az előző évben tanult tréning gyakorlatok felelevenítése:</i> Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal; Port de bras IV. pozíció grand plié; Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban; Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral; Twist előkészítő II. pozícióból karral; Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal, flat back; Developpé álló helyzetben; Enveloppé álló helyzetben; Grand battement álló helyzetben.
IZOLÁCIÓK	A fej és váll izolálása, egy-egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén. „FEJ IZOLÁCIÓS GYAKORLAT” (108.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	<i>Térbeosztás:</i> térirányok, fönt–lent helyzetek; <i>Összekötő lépések irányváltásokkal:</i> Féltalpon és féltalpról lassan legördülve; Jazz futás karral, chassé; Pas de bourrée, triplet. „SZABAD A VÁSÁR” (109.)

FORGÁS GYAKORLATOK	Forgás előkészítő gyakorlatok egy helyben
UGRÁS GYAKORLATOK	Az előző évben előkészített ugrásformák felelevenítése; Ugrások: Két lábról két lábra, két lábról egy lábra, egy lábról két lábra, egy lábról egy lábra.
JÁTEKOK	nyári élmények mesébe, mozgásba foglalása. „TÖRTÉNETMESEÉLÉS” (110.)
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	Erősítő gyakorlatok, légzésgyakorlatok; Központ megéreztetését segítő gyakorlatok – plank helyzetek, hasizom/hátizom fejlesztés. „ERŐSÍTÉS - FEKVŐTÁMASZ GURULÁS” (111.)
EGYÉB FELADATOK	Egyéni éves célok akár szóban, akár írásban történő megfogalmazása. Beszélgetés a serdülőket érintő változásokról (a testkép elfogadása és a biológiai változásokhoz való alkalmazkodás, azonosulás a nemi szereppel, a kortárskapcsolatok, érzelmi függetlenedés a szülőktől és általában a felnőttektől, felelősségteljes viselkedés).
MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK	Testi, lelki változások felmérése. Általános kondíció, illetve annak változásának megfigyelése óráról órára.

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Mozgás-és vizuális memória valamint állóképesség fejlesztése új, komplexebb tréningen keresztül (szint- és dinamikai váltások). Tanulók kiválasztása a tanulmányi versenyre, etűdök tanulásának kezdete. (13-46. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Az újítások iránti érdeklődés, motiváció megalapozása és a kockázatvállalás fejlesztése. Gyors tanulási képesség kialakítása.		Különféle tanulási technikák megismertetése, tengelyek és síkok tudatosítása, a táncos mozgás minőségének következetes javítása.	Mozgás – és vizuális memória, erő- és állóképesség, valamint kifejezőkészség fejlesztése.	Egymás segítése a tanulási folyamat gördülékenysége érdekében.
FELADATOK		Szemléltetési eszközök készítése, az alapvető anatómiai ismeretek megszerzéséhez. Differenciálás az egyéni képességek fejlesztése érdekében. A tréning új gyakorlatokkal történő kiegészítésének, további fejlesztésének előkészítése.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

a korábban tanultak összekapcsolása az új ismeretekkel, kapcsolódási pontok, összefüggések bemutatása.	battement tendu jeté, adagio, mellkas-izoláció, dinamikus nyújtás, szint és dinamikai váltások, mozgás- és vizuális memória	képesség: mozgás-, és vizuális memória, állóképesség, kommutatív attitűd: minőségtudat, kooperatív munka	megfigyelés, mimetikus tanulás, irányított feladatmegoldás	tanári bemutatás, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló magabiztosan tudja az első tematikai egység alatt átismételt alapgyakorlatok sorrendjét, képes elvégezni az előző évben tanultakat előmutatással. A jazz technika stíluselemeinek beépítésére törekszik. Érdeklődést mutat az új gyakorlatok elsajátítása iránt.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET	Az értékelés célja:	Az értékelés módja: megfigyelés	Az értékelés módszere: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	visszacsatolás, a megértés ellenőrzése, előrehaladás segítése			
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTÉS	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő kombinált gyakorlat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, contraction és mellkas emelés, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, könnyített stretching. A gyakorlatsor néhány elemének csukott szemmel végzése.
ALAPGYAKORLATOK	<i>Az eddig átismételték végzése előmutatás nélkül.</i> Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal; Port de bras IV. pozíció grand plié; Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban – pliék bevezetésével; Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral; Port de bras gyakorlat előkészítése – vertikális és horizontális karpozíciók rögzítése; Battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban karhasználat nélkül; Twist; Hajlások, döntések, flat back pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal; Developpé álló helyzetben; Enveloppé álló helyzetben; Developpé, enveloppé kombinálása 45 ° -on á la quatrième; Adagio gyakorlat – elöl, oldalt irányokban; Grand battement álló helyzetben.

IZOLÁCIÓK	A fej és váll mellé mellkas izoláció bevezetése, rávezető gyakorlatokkal (egy-egy testrésszel négy irányba, ritmizálás nélkül, a középtengelyen áthaladva és a körívek mentén). „MELLKAS IZOLÁCIÓS GYAKORLAT” (113.)
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Összekötő lépések ismétlését követően, megkezdjük azok kombinálását más elemekkel. (Pas de bourrée - tour, tripletkarhasználat)
FORGÁS GYAKORLATOK	Forgás gyakorlatok bevezetése helyben „JAZZ TOURS ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT” (114.)
UGRÁS GYAKORLATOK	Ismerkedés a jazz stílusra jellemző kar és törzshasználat, valamint a láb dinamikáját fejlesztő gyakorlatok
KOREOGRÁFIA/ETŰD/ TÁNCKOMBINÁCIÓ	Rövid kombinációk , az eddig tanultak koreográfiában való alkalmazása
JÁTÉKOK	„HÁNY TESTRÉSZ” (115.)

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>központ tudatosítás; erősítés</i> nemnek és kornak megfelelően különös tekintettel a törzsizomzat erősítésére (Pilates-gyakorlatok); <i>akrobatikát előkészítő gyakorlatok; plyometrikus ugrásgyakorlatok;</i> <i>Dinamikus nyújtás.</i> „PLYOMETRIKUS UGRÁSGYAKORLAT 1.” (115.)
EGYÉB FELADATOK	Tanulók kiválasztása a versenyekre, felkészítésük megkezdése (technikai és lelki egyaránt).
MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK	Megfelelő központhasználat, boka-térd-csípő helyes pozíciója, testi változások (esetleges torziók) felismerése. Tanórai jelenlét, motiváció figyelemmel kísérése.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Esztétikai érzék és testtudat fejlesztése, vizsgára és tanulmányi versenyre való felkészülés, gyakorlás.
(47-72. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Művészi önkifejezés előhívása. Eszztétikai ízlésformálás, stílusformálás	A tudatos táncos mozgás elmélyítése, esztétikai ízlésformálás. Stílusérzék formálása. A félév során tanultak összegzése, rendszerezése. A típushibák összegzésével az ebből adódó sérülések elkerülése.	Koncentráció, figyelemmegosztás, rendszerlátás és testtudat fejlesztése.	Fegyelmezett munkavégzés, egymás munkájának tiszteletben tartása. Empátia, kooperáció fejlesztése páros gyakorlatokon keresztül.
FELADATOK	A növendékek rendszeres pozitív élményben való részesítésével kooperatív, kérdező/kérdezni merő légkör kialakítása. Testtudatosság megalapozása. Differenciált figyelem és javítás. Féléves szóbeli, személyes értékelés.		

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
a tananyag rendszerezése gyakorlása és ellenőrzése.	csípő izoláció, attitűd, testtudat, esztétikum, súlyadás-súlyfogadás	képesség: koncentráció, rendszerlátás, empátia, testtudatosság attitűd: figyelemmegosztás, kooperációra való nyitottság	tanári instrukciók követése, önálló korrekcióra törekvés, szabálykövetés, problémafelvetés és megoldásjavaslat	tanári bemutatás, szóbeli instrukciók, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	Az eddig tanult alapgyakorlatokat a tanuló előmutatás nélkül, önállóan képes elvégezni, törekszik a jazz technikára jellemző stílusjegyek megfelelő alkalmazására. Mozgásában felfedezhetővé válik a testtudatosság.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ	Az értékelés célja: személyiségfejlesztés, összegzés, dokumentálás	Az értékelés módja: megfigyelés, érdemjegy	Az értékelés módszere: szummatív és formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor

ÉRTÉKEKÉLÉS				
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTÉS	1-2 kombinált bemelegítő gyakorlat álló helyzetben végezve, amely tartalmazhat: legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, contraction és mellkas emelés, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, könnyített stretching. A gyakorlatsor néhány elemének csukott szemmel végzése.			
ALAPGYAKORLATOK	Eddigi tréning gyakorlatok végzése előmutatás nélkül, ismétlésszám növelésével, vizsgára történő összegzéssel. Battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban karhasználat nélkül, pliéekkel; Port de bras gyakorlat – kar-láb koordináció lebontása, begyakoroltatása; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliéekkel;			
	Attitude pozíció bevezetése földön fekvé; Adagio gyakorlat – hátul irány bevezetése.			
IZOLÁCIÓK	Csípő izoláció, rávezető gyakorlatok, valamint eddigiek ismétlése, kombinálása emelt ismétlésszámmal. „MEDENCE IZOLÁCIÓS GYAKORLAT” (116.)			
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Eddigiek ismétlése, kombinálása hosszabb, komplexebb diagonál gyakorlatokká. Szint- és dinamikai váltások alkalmazása.			
FORGÁS GYAKORLATOK	Egyszerű, térben elmozduló forgások bevezetése, eddigi gyakorlatok ismétlése.			
UGRÁS GYAKORLATOK	Eddig tanult ugrások ismétlése, stílusjegyek tudatosítása.			

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	központ tudatosítás; erősítés nemnek és kornak megfelelően (támaszhelyetek alkalmazásával) különös tekintettel a törzsizomzat erősítésére (Pilates-gyakorlatok); dinamikus-státikus nyújtás variálása; páros gyakorlatok, súlyadás-súlyfogadás; akrobatika gyakorlatok. „FEKVŐTÁMASZ-SIDE-OPENING” (117.) „PARTNERING ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT” (118.)
KOMBINÁCIÓK/ ETŰDÖK	A félév során tanultak összefűzése vizsgasorrá. Karácsonyi hangulatú etűdök készítése a növendékek közreműködésével (pl. zeneválasztás) A növendékek kiválasztása tanulmányi versenyre, koreográfiák készítésének megkezdése, gyakorlása.
HIBAJAVÍTÁSI SZEMPONTOK	A koncentráció megfigyelését követően, taktilis és szóbeli segítségnyújtás/javítás a megfelelő testtudatosság eléréséért.

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Minőségtudat erősítése, koordinációs és egyensúlyozó képességek fejlesztése. Táncszínházi darab megtekintése. (73-98. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
A tiszta és pontos táncos mozgás igényének kialakítása. Az esztétikai szemlélet megalapozása, értékes alkotások iránti igény kiépítése.	Kifinomult izom- és ízületehasználat elősegítése. Az eddig tanult alapgyakorlatok önálló végzésére való ösztönzés. Térben és síkokban elmozduló tréninggyakorlatok elemzése és gyakoroltatása.	Lényegkiemelő és egyensúlyozó képesség fejlesztése.	Saját nézőpont összevetése mások gondolataival. Ismerkedés más nézőpontokkal, nyitottság, érdeklődés. Produktív együttműködés a csoporton belül.

FELADATOK			Táncszínházi darab elemzése a tanulókkal. Fizikai állóképesség és lelki tűrőképesség fejlesztése. A siker elérésébe vetett hit támogatása. Figyelmes együttműködésre nevelés.		
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/
			Munkaformák		
új témakör bevezetése, ismeretszerzés, ismeretbővítés.	hinge, arch, chainé, pivot, tombé, koordináció		képesség: kommunikációs, lényegkiemelő, egyensúlyozó, koordinációs attitűd: minőség tudat, precizitás, a siker elérésébe vetett hit, eltökéltség	tanári instrukciók követése, önálló korrekcióra törekvés, szabálykövetés, probléma felvetés és megoldás javaslat	szóbeli instrukció, tanári bemutatás, kérdés feltevés, felfedeztetés, kísérletezés / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS			A tanuló mutasson érdeklődést az értékes művészi alkotások iránt. Munkavégzésében törekedjen a tiszta és pontos táncos mozgás igényének kialakítására.		
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS			Az értékelés célja: motiválás, megerősítés, korrekció	Az értékelés módja: megfigyelés, folyamatos szóbeli és taktilis korrekció és értékelés	Az értékelés módszere: formatív Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA					

BEMELEGÍTÉS	<i>Állva / talajon végezve 1-2 kombinált bemelegítő gyakorlat, amely tartalmazhat:</i> legördülés, felgördülés, hajlások előre és oldalra, kontrakció és mellkas emelés, támaszhelyzetek, gurulások, fej döntése és körzése, könnyített stretching. A gyakorlatsor néhány elemének csukott szemmel végzése.
ALAPGYAKORLATOK	<i>Eddigi alapgyakorlatok</i> végzése előmutatás nélkül, ismétlésszám növelésével, bővítményekkel Battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban karhasználat nélkül, pliékkel. karváltásokkal; Port de bras gyakorlat;
	Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliékkel, spirál bevezetése; Attitude állásban; Adagio gyakorlat, bővítmények bevezetése – emelt ismétlésszámmal; Twist gyakorlat; Hinge, arch rávezető gyakorlatok.
IZOLÁCIÓK	Fej, váll, csípőizoláció mellé, kar, láb izoláció bevezetése – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – ritmizálás nélkül.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Kombinált diagonál gyakorlatok szintváltással (pas de bourée, croisé-ból change, triplet, karhasználat, gördüléssel, gurulással); Pivot bevezetése; Térben elmozduló grand battement bevezetése.
FORGÁS GYAKORLATOK	Térben elmozduló forgások bevezetése (chainés)
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigi <i>ugrások kombinált gyakorlása</i> , 2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 1 lábra, 1 lábról a másik lábra, paralell és en dehors pozíciókban

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	törzsizomzat erősítése , plank variációk, Pilates-gyakorlatok; koordinációt fejlesztő gyakorlatok; dinamikus-statikuss nyújtás variálása; páros akrobatika gyakorlatok; plyometrikus ugrásgyakorlatok ; egyensúly érzék fejlesztés.
	„FORGALOMIRÁNYÍTÓ” (119.) „EGYENSÚLYHELYZETEK CSUKOTT SZEMMEL” (120.) „ROBOT” (122.)
KOMBINÁCIÓK/ETŰD	Az eddig tanultak „táncos formában” való kipróbálása, alkalmazása, különös tekintettel az egyensúlyhelyzetek és koordinációs képesség alkalmazására. Versenyre készült koreográfiák tisztázása, gyakorlása.
SZEMPONTOK A HIBÍJAVÍTÁSHOZ	Kiemelt figyelem az alapgyakorlatok minőségi kivitelezésére, különös tekintettel a koordináció és egyensúly érzékelés fejlődésére (főként koordinációs: port de bras és adagio gyakorlatokban, valamint ezek kombinációkba történő átültetésekor)
EGYÉB FELADATOK	Táncszínházi előadás megtekintésének megszervezése, lebonyolítása. Az előadás kapcsán esetleg feladatok kiadása (pl.: fókuszpontok kijelölése), a megtekintést követően elemzés, megbeszélés.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Kombinációk és etűdök – analízis és szintézis, ismerkedés a szimbolikus jelrendszerek használatával.
(99-122- óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez, művészeti ágak közötti összefüggésekre való rávilágítás.	A koreográfiák és etűdök készítésekor a tanulók bevonása az alkotói folyamatba. Lehetséges	Analizáló – szintetizáló és érzelmi kifejező képesség fejlesztése. Improvizációs készség fejlesztése.	Csoportmunka elvégzése, önkéntes feladatvállalás. Az elkészült munkával kapcsolatban történő közös és egyéni felelősségvállalás.

	térformák és kompozíciók közös elemzése, megalkotása.		
FELADATOK	Kiemelkedő hazai és külföldi alkotók megismerése, felkutatása prezentáció készítése. Alkotói fantázia, kreatív gondolkodás megalapozása. Csoportmunka kijelölése.		
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek
			Módszerek/ Munkaformák

ismeretbővítés, összefoglalás, gyakorlás.	analízis, szintézis, hiperflexibilitás	képesség: érzelmi kifejezőképesség, alkotói fantázia, kreativitás, kooperációs, kommunikációs, problémamegoldó attitűd: felelősségvállalás, konstruktív együttműködésre való törekvés,	identitásfejlesztés, Tanári instrukciók követése, önálló korrekcióra törekvés, szabálykövetés, problémafelvetés és megoldásjavaslat	kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni munka
ELVÁRÁS	A tanuló tanári instrukciókkal, de önállóan képes végezni a gyakorlatokat. A koreográfiák és etűdök kivitelezésekor törekszik érzelmi kifejezőképességének fejlesztésére, a csoportos munkavégzés során a csoport munkájában aktívan részt vesz. Érdeklődést mutat a hazai és nemzetközi alkotók munkásságának megismerésére.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: visszacsatolás, a megértés ellenőrzése	Az értékelés módja: folyamatos szóbeli értékelés, javítás.	Az értékelés módszere: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTÉS	Az eddigi bemelegítő gyakorlatsor folyamatosan és önállóan történő kivitelezése, bővítményváltoztatásokkal, ismétlésszám növeléssel.
ALAPGYAKORLATOK	Eddigi alapgyakorlatok végzése előmutatás nélkül, ismétlésszám növelésével, bővítményekkel. Battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel. karváltásokkal; Port de bras gyakorlat az eddigiek szerint; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliékkel, spirállal; Attitude;

	Adagio gyakorlat , bővítményekkel – emelt ismétlésszámmal; Twist, hinge, arch.
IZOLÁCIÓK	Fej, váll, csípő izoláció mellé, kar, láb izoláció bevezetése – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – ritmizálva.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Kombinált diagonál gyakorlatok szintváltással (pas de bourée, croisé-ból change, triplet, pivot, tombé, karhasználattal, gördüléssel, gurulással) az eddigiek szerint növelt ismétlésszámmal, tempóváltásokkal; Térben elmozduló grand battement.
FORGÁS GYAKORLATOK	Helyben történő és térben elmozduló forgások gyakorlása.
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigi ugrások kombinált gyakorlása emelt ismétlésszámmal és tempóváltással.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	kombinációkészítés; improvizációt előkészítő gyakorlatok; dinamikus- statikus nyújtás variálása; páros akrobatika gyakorlatok.
	„ROBOT” (122.) „DINAMIKUS NYÚJTÁS” (123.)

KOMBINÁCIÓK/ETŰD	Pedagógus által és önállóan történő kombináció készítés, az eddig tanultak alkalmazásával. A készített kombinációk analízise.
JÁTÉKOK	„VIDEÓ KVÍZ” (124.)
SZEMPONTOK HIBÍJAVÍTÁSHOZ	A Alapgyakorlatok helyes, stílushűségre törekvő kivitelezése, az ehhez szükséges szóbeli és taktilis javítás. Testtudatosság fejlődésének segítése, technikailag és anatómiailag helytelen (káros), egyéni minták szűrése, javítása. (pl. lordosis, „kinyíló” bordakosár, különösen a lányoknál), hiperflexibilis/hipermobilis ízületű növendékek szűrése, megfelelő izomhasználat megtanítása.
EGYÉB FELADATOK	Beszélgetés az érzelmi kifejezőképességről, szimbolikus jelrendszerekről, azok gyakorlatban történő felhasználásának lehetőségeiről. Ezzel kapcsolatban egyéni és csoportos feladatok kijelölése.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/5

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Gyakorlás, vizsgára való felkészülés, a tanév értékelése és zárása (123-144. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Művészi önkifejezésre nevelés. Kulturális élet iránti motiváció.	A jazz technikára jellemző stílusjegyek rögzítése. A következő évfolyamhoz szükséges	Életkornak, egyéniségnek megfelelő tanulási módok ajánlása, tanítás alapján saját tanulási stratégia kialakítása.	Diverzitás tisztelet, erősödő identitástudat

	technikai tudás összegzése. Vizsgára való felkészítés.			
FELADATOK	Vizsgaanyag szerkesztése, a tanévnek, valamint a növendékek éves munkájának értékelése. Motiváció a további munkához, a nyári gyakorláshoz.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
motiváció, rendszerezés, gyakorlás, ellenőrzés, ismételés, értékelés.	improvizáció,	képesség: testtudatos mozgás, önálló hibajavítás attitűd: reflexív, konstruktív, esztétikumra törekvő, tisztességes	önálló munkavégzés, szóbeli instrukciók utáni korrekció, önfejlesztés	ismeretek alkalmazása, / csoportos, egyéni
ELVÁRÁS	A növendék önállóan képes elvégezni az év során tanult gyakorlatokat, koreográfiákat, képes azok vizsgán történő bemutatására. Szóbeli figyelmeztetés után javítani tudja tévesztéseit. Alkalmazza a jazz technika stílusjegyeit, mozgásában felfedezhető a testtudatosság, a művészi önkifejezésre való törekvés.			

A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanulók motiválása a további munkára, eddigi erőfeszítéseik értékelése. A szülők tájékoztatása a tanulók haladásáról.	Az értékelés módja: egyéni szóbeli értékelés az egész éves munka alapján, érdemjegy	Az értékelés módszere: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTÉS	Az eddigi bemelegítő gyakorlatsor folyamatosan és önállóan történő kivitelezése, bővítményváltoztatásokkal, ismétlésszám növeléssel, tempóváltással.			
ALAPGYAKORLATOK	<i>Az év során tanult alapgyakorlatok végzése</i> tanári előmutatás nélkül, ismétlésszám növelésével, bővítményekkel. Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal; Port de bras gyakorlat; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal; Developpé, enveloppé; Attitude; Adagio; Twist, hinge, arch.			
IZOLÁCIÓK	Fej, váll, mellkas és csípő izoláció mellé, kar, láb izoláció bevezetése – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a középtengelyen mindig áthaladva és ritmizálva.			

TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Kombinált diagonál gyakorlatok szintváltással (pas de bourée, croisé-ból change, triplet, grand battement, karhasználattal, gördüléssel, gurulással) az eddigiek szerint növelt ismétlésszámmal, tempó váltásokkal.
FORGÁS GYAKORLATOK	Az eddigiek összekötése, gyakorlása.
UGRÁS GYAKORLATOK	Az eddigi ugrások kombinált gyakorlása önállóan, folyamatosan emelt ismétlésszámmal és tempóváltással.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>erősítés; plyometrikus ugrásgyakorlat; improvizációs gyakorlatok;</i> variált <i>dinamikus-statikus nyújtás;</i> testtudatos mozgás fejlesztése; páros és egyéni <i>akrobatika gyakorlatok.</i> „PLYOMETRIKUS UGRÁSGYAKORLAT 2 - DOBÓKOCKA ”(125.)
	„FOGASRA AKASZTVA” (126.) „HANGULATMEMÓRIA” (127.)
KOMBINÁCIÓK/ETŰD	Az eddig tanultakból <i>vizsga</i> , etűdök és <i>gála</i> szerkesztése és bemutatása.
SZEMPONTOK HIBÍJAVÍTÁSHOZ	A A tanult gyakorlatok stílusjegyeinek alkalmazása, helytelen kivitelezés esetén azok javítása. Az évben tanultak megfelelő rögzülésének ellenőrzése, típus- és egyéni hibák elemzése, javítása.
EGYÉB FELADATOK	<i>Pályaorientáció előkészítése</i> , kötetlen beszélgetés a lehetőségekről, kérdésfelvetések, egyéni tervek megvitatása.
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Bernáth L.-Solymosi K. (szerk)	Fejlődéslélektani olvasókönyv	Tertia	1997.
Boross, Robert	Image of perfection: The Freestyle Dance of Matt Mattox	Gallatin Division of New York University	1994.
Cole, Michael; Cole, Sheila R.	Fejlődéslélektan	Osiris	2006.
Demarcsek Zsuzsa – Mező Ferenc Mizerák Katalin	Tánc-OK. A táncos tehetség azonosítása és gondozása.	Kocka-kör és Faculty of Central European Studies, Constantine the Philosopher University in Nitra	2012.
Franklin, Erik	Conditioning for dance	USA Human Kinetics	2004.
Frich, Elisabeth	Matt Mattox Book of Jazz Dance	Sterling Pub Co.	1983.
Lakatos, János	Lábjegyzet	magánkiadás	n.a.
N. Kollár Katalin, Szabó Éva	Pszichológia pedagógusoknak	Osiris Kiadó	2004.
Vincze Zsuzsa (szerk.)	Anatómia atlasz	Holló és Társa	2000.

8. TEMATIKUS TERV- Hatodik alapfokú évfolyam

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS NEVE	Szigeti Oktávia		KOROSZTÁLY		13-14 éves korosztály (általános iskola 8. osztály)
ÉVFOLYAM AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN	Hatodik alapfokú évfolyam		ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKBÓL ADÓDÓ SZEMPONTOK		Idegrendszeri szenzibilitás, mely segíti a tánc tanulást. Formanyelvi összefüggések felismerése és alkalmazása tudatos.
A TANTÁRGY NEVE ÓRAKERETE	Jazz-technika 4x45 perc/hét (144 óra/év)		STRATÉGIAI CÉLOK		Mechanikai és biomechanikai törvényszerűségek megismerése. Az esztétikai alkotás és a társművészetek iránti igény kialakítása.
OPERATÍV CÉLOK	Képességek sokoldalú fejlesztése a módosult biomechanikai feltételek tükrében. A változó testkép elfogadásának segítése. Pályaorientáció támogatása.		FELADATOK		Tanulók felkészítése a művészeti alapvizsgára, esetleg felvételi vizsgára. Koreográfia készítése, tanulói bemutató szervezése.
A KOMPETENCIAFEJLESZTÉS FELADATAI	ESZTÉTIKAI- MŰVÉSZI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉSZSÉG -művészi önkifejezés erősítése	TERMÉSZET- TUDOMÁNYOS KOMPETENCIA -alapvető anatómiai ismeretek felhasználása gyakorlatvégzés során	MATEMATIKAI KOMPETENCIA -analitikus és logikus gondolkodás, ritmusérzék fejlesztése		VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA -tervezés a saját célok eléréséhez -önfegyelem a test és az emóciók felett
TANTERVI KÖVETELMÉNYEK FEJLESZTÉSI FELADATOK	- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése. - A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stiláris jegyek tisztázása. - A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.				

	• Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása, beépítése a kombinációba, koreográfiába. • A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével. • A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban

TANANYAG⁸

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása
Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok: **Alapgyakorlatok:**
 Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal
 Port de bras gyakorlat
 Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal Developpé, enveloppé
 Attitude
 Adagio
 Grand battement
 Térben elmozduló grand-battement
 Tilt, Twist, Hinge
Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva
Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében
 Piqué plié; - féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
 Pas de bourrée, Change, Triplet, Pivot, Tombé
Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva
Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával
 Két lábról – két lábra, két lábról – egy lábra, egy lábról – két lábra, egy lábról – egy lábra, egyik lábról – másik lábra.

⁸ 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

A TANULÁSI- TANÍTÁSI EGYSÉGEK TÉMAKÖREI	Évkezdés, nyári élmények, nyári táborok, tánckurzusok megbeszélése. Alapozás: erősítésnyújtás. (1-10óra) Alapgyakorlatok betanulása, térben elmozduló gyakorlatok, forgások, ugrások, tánc kombináció. Mechanikai és biomechanikai törvényszerűségek megismerése a gyakorlatokon keresztül. (11-40óra)	A gyakorlatok pontosítása, elmélyítése. Önálló feladatok, egyéni korrekciók, magyarázatok, tantárgyi kapcsolatok vizsgálata. Vizsgára való felkészülés. Vizsga és szülői bemutató (41-72. óra) Improvizáció tovább fejlesztése, videók megtekintése, térben elmozduló gyakorlatok fejlesztése, egyéni korrekciók. Etűd összeállítása. (73-92. óra)	5. Összetett izolációs gyakorlatok fejlesztése, térben elmozduló lépések, forgások, ugrások továbbfejlesztése.(93-120óra) 6.Alapvizsga összeállítása, alapvizsga szervezése, szülői bemutató. (121-144óra)
TANTÁRGYI KAPCSOLATOK	Szaktárgyi kapcsolatok: klasszikus-balett, Limón-technika, kontakt-improvizáció Tantárgyközi kapcsolatok: idegen nyelvek, matematika, biológia, testnevelés, ének		
SZEMLÉLTETÉS/ ESZKÖZÖK	IKT eszközök, hangtechnika, tükör, balett szőnyeg, DVD-Forsythe, Fosse koreográfiák, Kylián koreográfia		

I. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Évkezdés, nyári élmények, nyári táborok, tánckurzusok megbeszélése. Alapozás: erősítésnyújtás. (1-10óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

Önkifejezés bátorítása, a verbális és non verbális kommunikáció erősítése.	A test mélyizomzatának a megerősítése, felkészítése a táncórához.	A kondíciós és kommunikációs képességek fejlesztése.	Elfogadás - a konstruktív véleménynyilvánítás ösztönzése.

FELADATOK	Beszélgetés, önismeret elősegítése, véleménynyilvánítás gyakoroltatása. A tanulók testi-lelki változásainak megfigyelése, kondicionális állapot felmérése.			

Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek képesség, attitűd	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, motiváció, értékelés	kontakt-improvizáció, mélyizomzat	képességek: önkifejezés, elemzés, attitűdök: érdeklődő, motivált	aktív részvétel az órán, tanári instrukciók követése, improvizáció	megbeszélés, magyarázat, ismétlés, összehasonlítás, elemzés, bemutatás / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanulók őszintén mesélnek élményeikről, megosztják társaikkal táncos tapasztalataikat. Bátran kifejezik véleményüket és meghallgatják a többiekét is. Aktív részt vétel a tavalyi év anyagának ismételésében, az erősítő és nyújtó gyakorlatok kitartó elvégzése.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanév feladatainak megtervezése	Az értékelés módja: kérdezés, tanulók megfigyelése	Az értékelés módszere: diagnosztikus	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	A teljes test átmozgatása földön, majd álló helyzetben. Az ízületi mozgáslehetőségeket figyelembe véve.			
ALAPGYAKORLATOK	Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal; Port de bras gyakorlat; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal;			
IZOLÁCIÓK	A fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva.			

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	<i>erősítő gyakorlatok</i> (hasizom, hátizom, oldalsó izmok, haránt izmok, láb és karizomzat); <i>nyújtó gyakorlatok</i> azokra az izomcsoportokra, melyeket erősítettünk.
JÁTÉKOK	„SZÁZAS” (128.) „TAPS DOBÁS” (40.) „KIGYÓ” (129.) „TÉR KITÖLTÉS” (130.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

II. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Alapgyakorlatok betanulása, térben elmozduló gyakorlatok, forgások, ugrások, tánc kombináció. Mechanikai és biomechanikai törvényszerűségek megismerése a gyakorlatokon keresztül. (11-40óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

A tantárgyközi kapcsolatok erősítése, igény felkeltése a helyes gyakorlatvégzés iránt a prevenció szellemében.	Izolációs technika és az egyéni képességek sokoldalú fejlesztése. A tánc komplexitásának átláttatása, művészi oldalának erősítése.	A testtudat, a koncentráció és koordináció fejlesztése.	Társak elfogadása és egymás segítése.	
FELADATOK	Egyensúlyt kell teremteni az alapgyakorlatok és a kiegészítő technikai gyakorlatok között. Differenciált bánásmód alkalmazása, az egyéni képességek fejlesztése érdekében. Az összefüggések átlátásának segítése.			
Didaktikai célok és feladatok	<u>Ismeretek,</u> szabályok	fogalmak, <u>Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u></u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, új ismeretek szerzése, motiváció, alkalmazás, analízis-szintetizálás	újabb szakkifejezések	képességek: pontosság, koncentráció, koordináció, állóképesség, előadói képességek, testtudat, mozgásérzékelés attitűd: nyitottság, rugalmasság, „táncbátorság”	tanári instrukciók követése, önálló feladatmegoldás, improvizáció,	tanári bemutatás, bemutattatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló koncentráltan képes a gyakorlatokat elvégezni. Képes figyelni a minőségi megvalósítás mellett az előadásmódra is. Egyszerre több hibajavítási szempontot meg tud jegyezni. Az alapgyakorlatokat tudatosan végzi, érzi testének határait. Képes elmélyülni a feladatban.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELES	Az értékelés célja: visszajelzés az előrehaladás mértékéről	Az értékelés módja: megfigyelés, kérdésfeltevés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTEKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő gyakorlat a teljes test átmozgatása, ízületek mozgáslehetőségeinek a kihasználásával.			
ALAPGYAKORLATOK	Tréning gyakorlatok: Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal; Port de bras gyakorlat; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal; Developpé, enveloppé elsajátítása, alkalmazása; Attitude megtanítása; Adagio gyakorlat.			

IZOLÁCIÓK	A fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében (Pas de bourrée, Change, Triplet, Pivot, Tombé); Térben elmozduló grand-battement gyakorlat.
FORGÁS GYAKORLATOK	Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva.
UGRÁS GYAKORLATOK	Kis ugrások: 2 lábról 2 lábra, 2 lábról 1 lábra, 1 lábról 2 lábra, 1 lábról 1 lábra; Nagy ugrások: egyik lábról – másik lábra.
KOREOGRÁFIA/ETŰD/TÁNC KOMBINÁCIÓ	Tánc kombináció a tanult elemek alkalmazásával.

KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	akrobatikus elemek beépítése; <i>meditáció, légzésgyakorlat; erősítő gyakorlatok</i> (hasizom, hátizom, oldalsó izmok, haránt izmok, láb és karizomzat); <i>nyújtó gyakorlatok</i> azokra az izomcsoportokra, amiket erősítettünk. „TEST ÁTMOZGATÁS-IZOLÁCIÓ” (131.) „KIS HABLEÁNY” (28.) „MOTOROK A TESTBEN” (132.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

III. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: A gyakorlatok pontosítása, elmélyítése. Önálló feladatok, egyéni korrekciók, magyarázatok, tantárgyi kapcsolatok vizsgálata. Vizsgára való felkészülés. Vizsga és szülői bemutató (41-72. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS

A pályaválasztás segítése, a kitartás erősítése.	Kreativitásra, elmélyülésre ösztönzés. A változó testkép elfogadásának segítése. A tanulók erősségeinek tudatosítása a	Önálló, logikus gondolkodás mozgásmemória, testtudat és állóképesség fejlesztése.	Konstruktív együttműködés erősítése.

	vizsgaanyag gyakorlatain és kombinációin keresztül.			
FELADATOK	Egyénre szabott feladatok kiosztása, megbeszélése. Zenék keresése és összevágása a vizsgára. A vizsgaanyag összeállítása, pontos bemutatása és betanítása, majd gyakoroltatása.			
Didaktikai célok és feladatok	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
új ismeretek szerzése, elemzés, analízis, szintetizálás, gyakorlás, motiváció, visszacsatolás, hibajavítás	biomechanika, a vizsga menete,	képességek: analízis és szintetizálás képessége, koordináció, állóképesség, attitűd: szakmai alázat, kitartás	vizsgán való aktív részvétel, tanári instrukciók követése, gyakorlás	tanári bemutatás, problémafelvetés, kérdésfeltevés, felfedeztetés / csoportos, egyéni

ELVÁRÁS	A tanuló ismeri a testét és annak biomechanikai alapvetéseit. A tanuló bátran ki meri fejezni érzéseit, mer táncolni és átélni annak pozitív hatásait. Saját képességeihez mérten fejlődik, erősségeivel és gyengeségeivel tisztában van. Előadásmódja kifinomultabb.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a tanuló motiválása az előrehaladás érdekében.	Az értékelés módja: megfigyelés, érdemjegy	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Talajon és álló helyzetben végezve 1 bemelegítő gyakorlat a teljes test átmozgatása, ízületek mozgáslehetőségeinek a kihasználásával.			
ALAPGYAKORLATOK	Az <i>alapgyakorlatokból egy tréning anyag összeállítása</i> a cél. Battement tendu és battement tendu jété parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal; Port de bras gyakorlat; Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével is; Developpé, enveloppé elsajátítása, alkalmazása; Attitude megtanítása; Adagio gyakorlat; Tilt, twist, hinge elemek megtanítása, elemzése.			

IZOLÁCIÓK	A fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő, esetleg három egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva.
TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLATOK	Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében, irányváltásokkal, kisebb ugrásokkal; Térben elmozduló grand–battement kombinálva talaj-elemekkel, forgással, gurulással, irányváltásokkal.
FORGÁS GYAKORLATOK	Helyben és térben elmozdulva parallel és en dehors
UGRÁS GYAKORLATOK	A jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal; Két lábról – két lábra, két lábról – egy lábra, egy lábról – két lábra, egy lábról – egy lábra, egyik lábról – másik lábra.
KOREOGRÁFIA/ETŰD/ TÁNCKOMBINÁCIÓ	Tánc kombináció, önálló etűd készítés, vizsga összeállítása a tanult elemekből. A vizsga megtekintése, elemzése.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	„TEST ÉBRESZTÉS” (133.) „LABDA GURÍTÁS” (146.) „ÓRIÁS FONALAK” (134.)
JÁTÉKOK	„MIT ÉRZEK A ZENÉRE?”(135.)

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

IV. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Improvizáció továbbfejlesztése, videók megtekintése, térben elmozduló gyakorlatok fejlesztése, egyéni korrekciók. Etűd összeállítása. (73-92. óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS	
Önkifejezés erősítése, önelfogadásra ösztönzés a kreatív gyakorlatokon keresztül.		A tanulók mozgásrepertoárjának bővítése, valamint esztétikai érzékük formálása.	Térérzékelés, figyelemmegosztás, koordináció, kreativitás fejlesztése.	Mások érzelmeinek és gondolatainak elfogadása.	
FELADATOK		A tanulók képességeihez igazított improvizációs gyakorlatok keresése illetve összeállítása. A térben elmozdulás lehetőségeinek szélesítése, kiaknázása. Videók kiválasztása, bemutatása és elemzése a tanulókkal.			
Didaktikai feladatok	célok és	Ismeretek, fogalmak, szabályok	Fejlesztési területek <u>képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák

előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, új ismeretek szerzése, motiváció, alkalmazás, értékelés, elemzés, analízálás, szintetizálás	koreográfiák elemzésének szempontjai	képességek: térpercepció, figyelem, koordináció, kreativitás attitűdök: elfogadás, nyitottság	tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánpótlás, irányított feladatmegoldás, improvizáció, játékban való részvétel	tanári bemutatás, szemléltetés, problémafelvetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés

				/ csoportos, páros, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló aktívan vesz részt az improvizációs gyakorlatokban és játékokban. A tréninget folyamatosan végzi, a tanári instrukciókat elfogadja, és azok mentén dolgozik tovább. Társait képes értékelni és alapvető hibáikat javítani.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: A tanuló fejlődésének segítése.	Az értékelés módja: megfigyelés, társértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				

BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Egy összetett bemelegítő gyakorlat a teljes test átmozgatásával, az ízületek mozgáslehetőségeinek kihasználásával.
ALAPGYAKORLATOK	Az alapgyakorlatokban tanult elemek, gyakorlatok összefűzése egy tréning anyaggá , amit minden órán folyamatos javítás mellett ismételünk.
KOREOGRÁFIA/ETŰD/ TÁNCKOMBINÁCIÓ	Az alapgyakorlatokban használt elemek és az izolációs technika ötvözésével, ugrások, forgások beiktatásával koreográfiakészítés. Önálló etűd készítése, saját zeneválasztással. Videó felvételek megtekintése.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	meditáció, légzés gyakorlat; erősítő gyakorlatok (hasizom, hátizom, oldalsó izmok, haránt izmok, láb és karizomzat); nyújtó gyakorlatok azokra az izomcsoportokra, amiket erősítettünk. „ÁSÍTS EGY NAGYOT A TESTEDDEL” (136.) „GYÖNGYSOR” (137.)
JÁTÉKOK	„LEÍROM A NEVEMET” (138.) „T” (14.) „ELLENTÉTEK” (139.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

V. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Összetett izolációs gyakorlatok fejlesztése, térben elmozduló lépések, forgások, ugrások továbbfejlesztése.(93-120óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK		SZAKMAI CÉLOK		FEJLESZTÉSI CÉLOK		SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS		
A fáradtság hatékony kezelése, monotóniatűrő képességének fejlesztése.		A tanulók fizikai és mentális felkészítése a művészeti alapvizsgára.		A koordináció és a mozgásérzékelés fejlesztése. A kondíció fokozása.		Mások támogatásának, segítségének ösztönzése (a nehezebb koordinációt és több kondíciót igénylő gyakorlatok során)		
FELADATOK		Az eddigi izolációs gyakorlatok átalakítása, komplexebbé tétele. A gyakorlatok kombinálása, „táncosabb” formában való gyakoroltatása.						
Didaktikai célok és feladatok		Ismeretek, fogalmak, szabályok		Fejlesztési területek <u>képesség, attitűd</u>		Tanulói tevékenységek		Módszerek/ Munkaformák

előzetes ismeretek előhívása, gyakorlás, új ismeretek szerzése, motiváció, alkalmazás, analízis, szintetizálás, értékelés	a komplex izolációs gyakorlatok helyes végrehajtásának szabályai.	képességek: koordináció, erőállóképesség, mozgásérzékelés, ritmusérzék, kooperáció, emlékezet attitűdök: empátia, nyitottság, kitartás	tanári instrukciók követése, megfigyelés, utánzás, irányított feladatmegoldás, improvizáció, játékban való részvétel	tanári bemutató, szemléltetés, kérdésfeltevés, megbeszélés, felfedeztetés / csoportos, páros, egyéni
ELVÁRÁS	A tanuló kitartóan gyakorol, és erre biztatja társait is. A komplexebb gyakorlatokhoz a tanulóknak már megfelelő a koordinációja; a táncos feladatok során képesek az önkifejezésre és a stílusnak megfelelő előadásmód alkalmazására.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: a művészeti alapvizsgára való sikeres felkészülés	Az értékelés módja: megfigyelés, szóbeli értékelés, társ-és önértékelés	Az értékelés típusa: formatív	Értékelési eszközök: Megfigyelési szempontok
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Egy összetett bemelegítő gyakorlat a teljes test átmozgatásával, ízületek mozgáslehetőségeinek a kihasználásával.			

ALAPGYAKORLATOK	Az eddig tanult anyagokból egy összetett tréning alkalmazása, folyamatos pontosítása, gyakorlása.
IZOLÁCIÓK	A fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő, esetleg három egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva.
FORGÁS GYAKORLATOK	Helyben és térben elmozdulva parallel és en deors, kombinálva talaj elemekkel, gurulással, irányváltásokkal.
UGRÁS GYAKORLATOK	A jazz táncra jellemző dinamikával, kar és törzs használattal. A tanult ugrások alkalmazása és továbbfejlesztése, ismétlésszám növelésével, testtudati munkával, tudatos érzésekkel, irányváltásokkal, szintváltásokkal kombinálva.
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	„TEST ÁTMOZGATÁS-IZOLÁCIÓ” (131.) „CSUKOTT SZEMMEL” (51.) „GOLYÓ GURITÁS”. (147.) „TÁVIRÁNYÍTÓ” (140.)
JÁTÉKOK	„TAPS DOBÁS”(40.)
FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	

VI. TEMATIKAI EGYSÉG – A/6

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

A tanulási- tanítási egység cél-és feladatrendszere: Alapvizsga összeállítása, alapvizsga szervezése, szülői bemutató. (121-144óra)

NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLOK	SZAKMAI CÉLOK	FEJLESZTÉSI CÉLOK	SZOCIÁLIS VISELKEDÉS MAGATARTÁS
Tudatos előadói, táncos magatartás erősítése.	Egy tanulási szakasz eredményes lezárása, a tanulók munkájának pozitív megerősítése.	A testtudat, figyelem, mozgásmemória valamint az esztétikai érzék és előadásmód fejlesztése.	Támogató légkör teremtése. Együttműködésre ösztönzés.

FELADATOK	Művészeti alapvizsga betanítása, gyakoroltatása. Folyamatos hibajavítás. A tanulók megfigyelése, a fáradtság jeleinek figyelembe vétele és pihentetőbb gyakorlatok beiktatása. A tanulók vizsgájának szervezése, előkészítése és lebonyolítása.			
Didaktikai célok és feladatok	<u>Ismeretek,</u> szabályok	fogalmak, <u>Fejlesztési területek képesség,</u> <u>attitűd</u>	Tanulói tevékenységek	Módszerek/ Munkaformák
gyakorlás, motiváció, alkalmazás, értékelés, ismétlés, összefoglalás, ellenőrzés, elemzés, analízis, szintetizálás	a művészeti alapvizsga menete, a gyakorlatok és etűdök megvalósításának, előadásmódjának szempontjai.	képességek: analízis, szintetizálás, mozgásmemória, figyelem, állóképesség, előadói képességek attitűdök: kitartó, motivált	tanári instrukciók követése, vizsgán, színpadi próbákban és bemutatókon való részvétel.	tanári bemutatás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés csoportos, páros, egyéni

ELVÁRÁS	A tanulót az együttműködés, elhivatottság és önállóság jellemzi. Követi a tanári instrukciókat, hatékonyan működik együtt tanárával és társaival. A tanuló mozgása összerendezett és esztétikus, ismeri a technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét. Képes társaival zenére, a jazz-technika stílusának megfelelően táncolni, előadni.			
A TEMATIKAI EGYSÉGET LEZÁRÓ ÉRTÉKELÉS	Az értékelés célja: fejlődési szakasz zárása	Az értékelés módja: megfigyelés, a vizsga megbeszélése, önértékelés	Az értékelés típusa: formatív és szummatív	Értékelési eszközök: megfigyelési szempontsor, értékelőlap
A TEMATIKAI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ JÁTÉKOK, MOZGÁSFORMÁK, GYAKORLATOK, FELADATOK LEÍRÁSA				
BEMELEGÍTŐ GYAKORLATOK	Egy összetett bemelegítő gyakorlat a teljes test átmozgatásával, ízületek mozgáslehetőségeinek a kihasználásával.			
ALAPGYAKORLATOK	Az eddig tanult anyagok pontos kivitelezése és a vizsgaanyag összeállítása.			
KOREOGRÁFIA/ETŰD/ TÁNCKOMBINÁCIÓ	Koreográfia készítése az alapgyakorlatokban használt elemek és az izolációs technika ötvözésével, ugrások, forgások beiktatásával. Önálló etűdkészítés, saját zeneválasztással. Videó felvételek megtekintése. „CSINÁLD MAGAD” (141.)			
KIEGÉSZÍTŐ TECHNIKAI GYAKORLATOK	meditáció, légzésgyakorlat; erősítő gyakorlatok (hasizom, hátizom, oldalsó izmok, haránt izmok, láb és karizomzat); nyújtó gyakorlatok azokra az izomcsoportokra, melyeket erősítettünk. LABDA BESZORÍTÁS” (142.)			

„FÓKUSZ” (143.)

„KÖTÉL” (144.)

FELJEGYZÉSEK A TERVEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL, A MÓDOSÍTÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Felhasznált források

Szerző	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Bernáth L.-Solymosi K. (szerk)	Fejlődéslélektani olvasókönyv	Tertia	1997.
Calais-Germain, Blandine	Anatomie pour le mouvement	DésIris Kiadó	1989.
Demarcsek Zsuzsa – Mező Ferenc Mizerák Katalin	Tánc-OK. A táncos tehetség azonosítása és gondozása.	Kocka-kör és Faculty of Central European Studies, Constantinople Philosophy University in Nitra	2012.
Frich, Elisabeth	Matt Mattox Book of Jazz Dance	Sterling Pub Co.	1983.

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

Gaal Mariann	A kreativitás a táncoktatásban	In: Táncművészet és Tudomány I. 164-168.	n.a.
Leslie Kaminoff	Jóga anatómia	Saxum	2011.
Szigeti Oktávia	Art jazz módszertankönyv (Kézirat)	Coeur Bt.	2009.

Módszertani eszköztár

A módszertani eszköztár egy olyan feladat-, gyakorlat-, és játékgyűjtemény, amely segítséget kíván nyújtani a moderntánc tananyagának tevékenységközpontú feldolgozásához. Az eszköztár szorosan kapcsolódik az egyes évfolyamok tematikai egységeihez, amelyekben a különböző módszertani példák mindig más óraszakaszra vagy problémára tesznek javaslatot. Az adott évfolyamon mindig az aktuális nevelési-oktatási és szakmai célok köré szerveződnek a módszertani eszköztár elemei. (Egyes gyakorlatok leírásánál szereplő „kh” rövidítés a test „kiinduló helyzet”ét jelzi.)

A módszertani eszköztár 3 csoportra osztható fel:

Tánctechnikai gyakorlatok	Játékok	Kiegészítő technikai gyakorlatok
5. LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN	1. INDIÁNNÉV	3. LÉGZŐGYAKORLAT
8. NYAKHAJLÍTÁS ÉS FEJFORDÍTÁS	2. TERMÉSZETJÁRÁS	17. HASIZOM GYAKORLAT
10. SAROK ÉS LÁBFEJEMELÉS ÖSSZEKÖTÉSE	4. SZÁMOS JÁTÉK	41. KERINGŐ PÁRBESZÉD

16. MACSKAKAROM ÜLÉSBEN	6. TÁNCOLD EL EGY NAPOD	47. FÖLDÖN GURÍTÁS
18. ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ	7. GUMIEMBER	51. CSUKOTT SZEMMEL
19. KÉZ ÉS TÉRDTÁMASSZAL HÁTRA LÁBEMELÉS, KÖZEPES TEMPÓ	9. HULLÁMVERÉS	54. DIAGONÁL KOMBINÁCIÓ
20. ELŐRE ÉS HÁTRA HAJLÁS KÖTÉSE GUGGOLÁSBAN, LASSÚ TEMPÓ	11. UTÁNOZD AZ ÁLLATOKAT	56. A HEGY LÁBÁNÁL
21. ELŐRE HAJLÁSBÓL EGY LÁBON GUGGOLÁS, LASSÚ TEMPÓ	12. TÜKRÖS VERSENY	57. ISMERKEDÉS A ZENÉVEL
22. ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ	13. SZOBROS JÁTÉK	63. STOP-GO
23. ELŐRE TÖRZSÍVBŐL HASON FEKVÉSBEN LÁBEMELÉS, LASSÚ TEMPÓ	14. T	64. TESTPOZÍCIÓK FELFEDEZÉSE
24. LÁBEMELÉS ÜLÉSBEN ELŐRE	15. TALAJ ÉRINTŐ	65. KIS ÁLLATKA
25. ELŐRE ÍVBŐL „FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ	28. KIS HABLEÁNY	67. DÍSZLET/JELMEZTERVEZÉS
26. TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE ELŐRE, LASSÚ TEMPÓ	30. A HÁROMRÉSZES KROKODIL	70. LET ME MOVE YOU
27. TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ	31. BOGOZÁS	72. EGY BŐRÖND ÚTNAK INDUL
29. KARHAJLÍTÁS ÉS NYÚJTÁS, KÖZEPES TEMPÓ	36. KI KEZDTE?	77. VÁNDORLÓ RITMUS
32. DERÉKSZÖGŰ KARTARTÁSOK, KÖZEPES TEMPÓ	37. SPAGETTI	81. KÖVESD A ZENÉT
33. TÉRDELESBŐL GÖRDÜLÉS TALPRA KÉZTÁMASSZAL, KÖZEPES TEMPÓ	38. ELEFÁNT ÉS PÁLMAFA	82. BIZALOMJÁTÉKOK

34. TÖRZSDÖNTÉS ELŐRE HÁROM FOKBAN, LASSÚ TEMPÓ	39. KAPCSOLÓDÁS	83. MÁGNESES TESTRÉSZEK
35. TÖRZSDÖNTÉSBŐL TÖRZSHAJLÍTÁS A RÚDNÁL, KÖZEPES TEMPÓ	40. TAPS DOBÁS	86. ÉRINTELEK, MOZDULSZ
42. GÖRDÜLÉS A RÚD MELLETT	48. BEMUTATKOZÓ	87. FOLYTASD A SORT
43. LÁBEMELÉS ELŐRE RÚDNÁL	50. SZIÁMI	88. BÍZD RÁM MAGAD
44. SAROKRÓL GÖRDÜLÉS RÚDNÁL	53. TÜKÖRJÁTÉK	89. NYAK-KÉZ-LÁBTORNA
45. TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE HÁTRA	55. FÉNYKÉPÉSZ	90. TESTFINTOROK
46. TÖRZSDÖNTÉSBEN TÖRZSFORDÍTÁS	59. ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK	91. VÁNDOROL A BABZSÁK
49. GÖRDÜLÉS EGY LÁBON A RÚD MELLETT	68. TALÁLKOZÁSOK	93. LABDÁK FOGÓCSKÁJA
52. GÖRDÜLÉS PÁROS LÁBON FORDULATTAL	69. EVOLÚCIÓ	101. SZORÍTJUK A KARIKÁT
58. FÖLDÖN GURULÁSOK	71. FESTÉKBE MÁRTOGATÓS	102. EGYENSÚLY LABDÁVAL
60. MÉLYGUGGOLÁS RÚD MELLETT, LASSÚ TEMPÓ	73. HALRAJ	104. KARIKÁVAL FORGUNK
61. DÖLÉS ÉS HAJLÁS KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ	74. FOGÓMÁSOLÓ	104. FOROG A KARIKA
62. UGRÁS HELYBEN ÉS TÉRBEN ELMOZDULVA	75. ENGEDD EL	107. LEVEGŐVEL TELI
66. TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLAT	76. ÁLTALÁNOS HELYCSERE	109. SZABAD A VÁSÁR
78. VÁLLIZOLÁCIÓ ELŐKÉSZÍTÉS	79. ÉLŐ GÉP	111. GURULÁS-FEKVŐTÁMASZ
94. SZÖGLETES TENDU	80. KARNAGY ÉS KÓRUSA	114. HÁNY TESTRÉSZ?

96. GYEREKJÁTÉK	84. TÁNCKÍGYÓ	115. PLYOMETRIKUS UGRÁSGYAKORLAT 1.
97. PARALLEL ROND DE JAMBES GYAKORLAT	85. KÖZEL ÉS TÁVOL	115. EKVŐTÁMASZ-SIDE-OPENING
98. TWIST ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT	92. FURCSA ASSZOCIÁCIÓ	118. PARTNERING ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT
100. VÁLLIZOLÁCIÓS GYAKORLAT	95. IRÁNYVÁLTÓ UGRÁSGYAKORLAT	119. FORGALOMIRÁNYÍTÓ
	99. A SZOBROK MEGMOZDULNAK	120. EGYENSÚLYHELYZETEK CSUKOTT SZEMMEL
108. FEJ IZOLÁCIÓS GYAKORLAT	105. EGGYEL TÖBB	121. A-BÓL B-BE
112. MELLKAS IZOLÁCIÓS GYAKORLAT	106. GÉPEK	122. ROBOT
113. JAZZ TOURS ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT	110. TÖRTÉNETMESÉLÉS	123. DINAMIKUS NYÚJTÁS
116. MEDENCE IZOLÁCIÓS GYAKORLAT	129. KÍGYÓ	124. VIDEÓ KVÍZ
		125. PLYOMETRIKUS UGRÁSGYAKORLAT 2.
		126. FOGASRA AKASZTVA
		127. HANGULATMEMÓRIA
		128. SZÁZAS
		130. TÉR KITÖLTÉS
		131. TEST ÁTMOZGATÁS-IZOLÁCIÓ

		132. MOTOROK A TESTBEN
		133. TEST ÉBRESZTÉS
		134. ÓRIÁS FONALAK
		135. MIT ÉRZEK A ZENÉRE?
		136. ÁSÍTS EGY NAGYOT A TESTEDDEL
		137. GYÖNGYSOR
		138. LEÍROM A NEVEMET
		139. ELLENTÉTEK
		140. TÁVIRÁNYÍTÓ
		141. CSINÁLD MAGAD
		142. LABDA BESZORÍTÁS
		143. FÓKUSZ
		144. KÖTÉL
		145. ZOKNIFOGLALÓ
		146. LABDA GURÍTÁS
		147. GOLYÓ GURÍTÁS

A módszertani eszköztár csupán példákat kínál különböző óraszakaszokban alkalmazható játékokra, gyakorlatokra vagy feladatokra, egymás mellé téve őket azonban nem alkotható eredményes tanóra. Ahhoz, hogy jól felépített, eredményes tanóra jöhessen létre, nagy szükség van a pedagógus kreatív,

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

rendszer szemléletű munkájára is. Természetesen nem csak ezek a módszertani megoldások lehetnek eredményesek, de talán adnak elegendő ötletet a módszertani repertoár bővítéséhez.

1.

ELNEVEZÉS		INDIÁNNÉV	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteménye alapján)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra eleje	
Korcsoport		bármelyik iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Memóriajáték		ismerkedés, memóriafejlesztés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Körben ülnek a résztvevők. A vezetőtől jobbra ülő csoporttag bemutatkozik, utóneve elé egy öt magát jellemző kifejezést tesz, és azt az annak megfelelő mozgással, gesztussal kíséri, ügyelve arra, hogy a kitalált kifejezésnek, valamint nevének kezdőbetűje egyezzen meg. (Példa: Petra – pattog.) A szomszédja megismétli az előző nevet és gesztust, majd a sajátjával egészíti ki, s azt is mondja, mutatja. A mellette ülő is ugyanígy, amíg a kör végig nem ér.		- a kitalált mozgás lehet egyszerű gesztus, hétköznapi mozdulat	
Munkaforma, térforma	kör	Eszköz és zenehasználat	halk zenei aláfestés
Megjegyzések	A játék végeztével összefűzhetjük a mozgásokat és neveket kis kombinációvá.		

2.

ELNEVEZÉS		TERMÉSZETJÁRÁS	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Szöginé Nádasy Márta: Játékajánló)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra eleje	
Korcsoport		alsóbb évfolyamok	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	

Fantáziajáték	Koncentráció, kreativitás fejlesztés		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Halk zene szól. A zeneszobába érkezünk. Járjátok be a teret a zenére, és változtatok azzá, amit hallotok: • virágszedőkké, • madarakká, amint a szárnyaikkal csapkodnak, • gólyák vagyunk, keressük a békát, • fa alá bújunk, • napozunk, • labdázunk, • virágok vagyunk, kibújunk a földből, • fűrészszeljük a fát, • gombát szedünk, • tavaszi eső után sétálunk az erdőben stb.	Bíztassuk a gyerekeket, hogy merjék elengedni a fantáziájukat, mindeközben pedig próbáljuk pontos instrukciókkal specifikálni a mozgás minőségét. Beszéljünk a dinamikai (lassú-gyors), szintbeli (alsó-, középső- felső szint), a mozdulatok nagyságbeli különbségéről.		
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	A későbbiekben nehezítjük a játékot. Változz azzá, amit a természetben a legjobban szeretsz! (A lehetséges választásokat a gyerekek kreativitására bízunk, zenére improvizálunk.) – Ezt követően izgalmasabbá tehetjük az élményt, ha barkohbával találják ki egymásról, mit jelentettek meg.		

3.

ELNEVEZÉS	LÉGZŐGYAKORLAT
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Szöginé Nádasz Márta: Játékajánló)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra eleje/vége	
Korcsoport		alsóbb évfolyamok (E-1, E-2)	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
légzés gyakorlat		légzés és mozgás összekötése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
– „Asztal”: zsugorulás, támaszkodás talpon, tenyéren, csípőemelésre belégzés, vissza kiinduló helyzetbe, kilégzés. – „Nyitva”: nyújtott ülés, lábak terpeszbe nyítására belégzés, majd összezárásra kilégzés. – „Mérleg”: nyújtott ülésben, páros láb- és karmelésre belégzés, vissza kiinduló helyzetbe, kilégzés. – „Virág”: nyújtott ülésben térdfelhúzás, karokkal átkarolás, kilégzés, vissza kiinduló helyzetbe, belégzés. – „Libikóka”: fekvőtámasz; belégzés: has leengedése a föld fölé (5-10 cm-re), kilégzés: vissza kiinduló helyzetbe, kilégzés. – „Imádkozó sáska”: terpeszállás, a hát mögött a tenyereket összezárjuk, jobbra fordulás, belégzés, vissza kiinduló helyzetbe, kilégzés (ellenkező irányba is).		Beszéljük meg pontosan: a mozdulatok alatt mikor történik a ki- és belégzés. Folyamatos instrukciókkal segítsük a koncentrációt. Számoljuk a ki- és belégzés idejét.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	A későbbiekben megpróbálhatjuk az egyes pozíciókat folyamatos mozgássá összekötni, ezzel előkészítve a majdani tánc közbeni folyamatos légzést.		

4.

ELNEVEZÉS	SZÁMOS JÁTÉK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Átvett (Radics Hajnalka órája alapján)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje	
Korcsoport		6 éves kortól	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Koncentrációs gyakorlat		gyorsaság, koncentráció, együttműködés, alkalmazkodás, figyelem	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Zenére futás minél „kacifántosabb” útvonalon; a zene megállításánál a tanár mond egy számot, ami azt jelzi, mennyien kell, hogy megfogják egymás kezét.		Figyelj a társaid és a magad testi épségére! Ne egy irányba fussunk, hanem a szélrózsa minden irányába.	
Munkaforma, térforma	csoportos	Eszköz és zenehasználat	zene használat
Megjegyzések	Mivel a gyorsaság nagyon fontos ebben a játékban, ezért a legközelebbi társak kezét kell megfogni.		

5.

Elnevezés	LÁBFEJGYAKORLATOK FEKVÉSBEN
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra elején, 2 perc
Korcsoport	E/1
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Lábgyakorlat	Erő és koordináció fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. Hanyatt fekvésben lábemelés, karok oldalsó középtartásban a talajon Első ütem:		Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.	
1-2 a talp visszafeszítése		Próbáljuk megtartani a medence semleges helyzetét!	
3-4 nyújtás kh.-be			
Munkaforma, térforma	egyéni, sorok vagy szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	zene, dob
Megjegyzések	A tanulók néha feszítik a nyak izmait a gyakorlat közben. Hívjuk fel a figyelmüket ezek ellazítására!		

6.

ELNEVEZÉS		TÁNCOLD EL EGY NAPOD	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		Átvett (Radics Zorka óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Tetszőleges, 8-10 perc	
Korcsoport		E/1 és E/2	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Kreativitás fejlesztő feladat		Kreativitás, koncentráció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanár különböző napszakokat mond. A gyerekek a napszagnak megfelelő tevékenységüket kell, hogy mozgásban bemutassák, vagy az egész napjukat. (pl. reggeli felkelés, fogmosás, fésülködés, öltözködés...)		A mozdulatok az adott tevékenységnek megfelelően minél pontosabbak legyenek. A bemutatott tevékenységeket kicsi, majd nagy mozdulatokkal mutassák meg. A térhasználat fontos!	
Munkaforma, térforma	Szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	Bármilyen zene
Megjegyzések	Ha már a tanulók bátran megmutatják ötleteiket, akkor figyelhetünk az egyes mozdulatok kötésére, valamint zenére minél pontosabban történő kivitelezésre.		

7.

ELNEVEZÉS	GUMIEMBER
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Szöginé Nádasy Márta: Játékajánló)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje/vége
Korcsoport	alsóbb évfolyamok (E-1, E-2)
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
légző gyakorlat	légzés és mozgás összekötése, stressz-oldás
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Kérjük meg a növendékeket, hogy álljanak párokba, egymással szemben! Akinek megérintjük a kezét, az leguggol. Ők lesznek a „gumiemberek”. Társuk felpumpálja őket (hangos be- és kilégzésekkel), amíg tele nem lesznek levegővel, vagyis minden porcikájuk majd megfeszül! Majd kihúzzuk a dugót. A dugó nagyon kicsi, lassan áramlik kifelé a levegő. Lassan-lassan, ahogy fogy a levegő, a gumiemberek fokozatosan elernyednek. Végül elterülnek a földön.	Fontos a lassúság, a folyamat koncentrált követése!
Munkaforma, térforma	páros, szórt alakzat
Eszköz és zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	A későbbiekben megpróbálhatjuk változtatni a pumpálás tempóját.

8.

Elnevezés	NYAKHAJLÍTÁS ÉS FEJFORDÍTÁS
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra elején, 2 perc
Korcsoport	E/1

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Törzsgyakorlat		Koordináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Térdelés sarokülésben mély kartartással. Első ütem 1-2 Fej és nyakhajlítás előre 3-4 Kh. Második ütem 3-4 Fej és nyakhajlítás hátra 3-4 Kh. Harmadik ütem 1-2 Fej és nyakhajlítás jobbra 3-4 Kh. Negyedik ütem 1-2 Fej és nyakhajlítás balra 3-4 Kh.		Bár a gyakorlat a fej mozgatására fókuszál, nem szabad megfeledkezni a törzs tartásáról sem.	
Munkaforma, térforma	egyéni, frontális	Eszköz és zenahasználat	zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: a kiinduló helyzetből fejfördítés jobbra és balra.		

9.

ELNEVEZÉS	HULLÁMVERÉS
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Fehér Anna: Játszunk? Természetesen! SuliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógustovábbképzési Kht., 2006)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje/vége
Korcsoport	alsóbb évfolyamok (E-1, E-2)
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

közös munka, testhasználat		kooperációs készség fejlesztése, dinamikai váltás gyakorlása	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyermekek kézfogással laza körben állnak. Először „szellő” fodrozza a vizet. Először mi indítjuk a mozgást, hogy csak csuklójánál emeljük fel a mellettünk álló gyermek kezét, aki azt továbbadja a mellette álló társának. Így megy végig a fodrozódás, amíg vissza nem ér hozzánk. Erősödik a szél, a víz mozgása is erősödik, most már a könyök is megemelkedik. A mozdulat ugyanúgy érvégig. Most már viharossá válik a szél, a víz nagy hullámokat vet, vállból emelkedik meg a kar. Amikor a gyermekek már jól ismerik a játékot, nem kell megállni, a mozdulat több körön tart végig.		Lehet először szóban is jelezni, milyen erősségű a víz mozgása, de lehet hang nélkül is indítani. Ez nagyobb figyelmet igényel a gyermekektől. Váltani is lehet közben a hullámverés erősségét, ettől még izgalmasabb lesz a játék.	
Munkaforma, térforma	csoportos, kör	Eszköz és zenehasználat	halk zene, (természeti hangok)
Megjegyzések	A későbbiekben megpróbálhatjuk változtatni a pumpálás tempóját.		

10.

Elnevezés	SAROK ÉS LÁBFEJEMELES ÖSSZEKÖTÉSE
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozdásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra elején, 10 perc
Korcsoport	E/1
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Lábgyakorlat	Koordináció és figyelem fejlesztése; - alsó lábszár mozgáslehetőségének fejlesztésére szolgáló gyakorlat
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. hajlított ülés kéztámasszal, talpak összeérnek. Első ütem 1-2 sarokemeléssel lábujj támaszt a talajon. 3-4 a sarok leszorításával nyitott lábfejemelés visszafeszített talppal.	Bár a gyakorlat a láb munkájára fókuszál, nem szabad megfellebbezni a törzs tartásáról sem.		
Munkaforma, térforma	egyéni, frontális	Eszköz és zenehasználat	zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: A sarokemelés segíthető sarokfogással.		

11.

Elnevezés	UTÁNOZD AZ ÁLLATOKAT		
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	saját tapasztalatok nyomán kidolgozva		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe		
Korcsoport	E/1		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Aktivizáló gyakorlat	Kondíció, emlékezet és beleélés képességének fejlesztése.		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Állatokat utánzó járásgyakorlatok instrukciók alapján: - ahogy az ember jár madárka tottyogás (pici apró lépések) pingvinjáras (sarokjáras) gólya (magas térdemeléssel) ló járas (láb felhúzva) zsiráf (kar magasban) sas madár (futással)	Ne húzzák össze a kört, ezért ajánlott a talajra rakni babzsákokat és csak körülötte lehet a gyakorlatot végezni.		
Munkaforma, térforma	Körben történik, a tanár is a körben áll.	Eszköz és zenehasználat	dinamikus zene

Megjegyzések, tapasztalatok	Nehezen indulhat az állatokat utánzó mozgásalkotás, de végül egyedi, frappáns megoldások, minőségek és felfedezések születnek.

12.

ELNEVEZÉS		TÜKRÖS VERSENY	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		saját tapasztalat alapján továbbfejlesztett (Szigeti Oktávia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra végén, 10 perc	
Korcsoport		Bármely iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizációs feladat		Figyelem, kreativitás, együttműködés, kommunikáció, alkalmazkodás	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyerekek párba állnak; egyikük lesz a mutató, a másik a tükörképe. Ők beszélnek meg a szereposztást, a tanár feladata pedig, hogy kitalálja, ki a mutató. Ebből lehet egy kis verseny is: akinél rájött, az kiesett a játékból.		Egymásra figyelésnek nagyon fontos szerepe van, mindig a mutatónak kell figyelni a tükörképére. Szükséges figyelni, hogy a mutatott mozdulat mindig látható, követhető legyen a „tükörkép” számára.	
Munkaforma, térforma	Páros, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	lassú folyamatos zene
Megjegyzések	Később, ha már helyben jól megy a tanulóknak, elindulhatunk térben is.		

13.

ELNEVEZÉS		SZOBROS JÁTÉK	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett-átalakított (Gabnai Katalin: Drámajátékok, Helikon Kiadó, Budapest, 2015)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra kezdése 5 perc	
Korcsoport		6-7 éves korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	

Fizikai és mentális bemelegítésre alkalmas feladat		Koncentráció, gyorsaság, emlékezet fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanulók zenére futnak a térben, zene megállításkor „szoborrá változnak” egy előre megbeszélt vagy a tanár által a zene megállítása után bekiabált póz felvételével.		Figyeld saját magad és a társaid testi épségére! A pózt legalább 5 másodpercig mozdulatlanul kell tartani.	
Munkaforma, térforma	Egyéni vagy páros, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	különböző zenék tempójú
Megjegyzések	A szobor pozíciókat előre meghatározhatjuk (pillangó, törpe, kavics...), így a tanulónak pontosan fel kell idéznie, vagy csak instrukciókat adunk és a tanulók kreativitására bízunk az eredményt. (pl.: csak a jobb sarkad és a bal alkarod érinti a földet)		

14.

ELNEVEZÉS	„T”
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra végén
Korcsoport	Bármely iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
improvizáció és másolás	figyelem, kreativitás, mozgásrepertoár bővítés, kommunikáció, együttműködés, önálló döntéshozatal, kontakt-improvizáció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A gyerekek párba állnak egymással szemben. Egyikük lesz a mutató, a másik a tükörképe. Határozzunk meg egy vonalat, amely a tükör helyét jelenti. Először az egyik gyerek mutat, utána pedig a pár másik tagja.	Figyelni kell arra, hogy a mutató mindvégig látható és követhető legyen, kezdetül az elején egyszerű grimaszokkal, majd kar, törzs és láb mozdulatokat tegyünk hozzá. Használjuk fel a már tanult anyagokat, és keressünk újakat hozzá. Fokozatosan jussunk el a táncmozdulatokig! Mindvégig tartsuk

		szemmel a kapcsolatot a tükörképünkkel. Figyeljünk arra is, hogy a tükörtől egyenlő távolságban maradjunk.	
Munkaforma, térforma	Páros, csoportos	Eszköz és zenehasználat	zene nélkül, majd bármilyen lassú zene
Megjegyzések	Külön fel lehet hívni a figyelmet a többiekre is, mert a pároknak mindig együtt kell mozogni, de a többi párral lehet érintkezni, egymást elé, mögé, mellé kerülni, megérinteni... (Az érintésre külön föl kell hívni a figyelmet, és először más gyakorlatokkal kell előkészíteni.)		

15.

ELNEVEZÉS	TALAJ ÉRINTŐ		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Átvett (Radics Hajnalka órái alapján)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra bármely részében		
Korcsoport	7 éves kortól E1-E2		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Koncentrációs gyakorlat	koordináció, figyelem, testtudat, egyensúly, gyorsaság, együttműködés		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Zenére mozgás, futás. (Indián szökdelés, chassé, négykézláb futás, ugrás egy vagy két lábon, futás hátrafelé) Zene megállításánál a tanár mond egy számot, ezzel jelzi, hogy a test mennyi ponton érintkezhet a talajjal.	Figyeljünk magunkra és a többiekre, hogy ne ütközzünk össze és legyen elég helyünk a mozgásra.		
Munkaforma, térforma	Szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	különböző dinamikájú zene
Megjegyzések	Ezt lehet azzal fokozni, hogy ketten együtt érintsék a talajt a megadott számmal, sőt esetleg hárman.		

16.

Elnevezés		MACSKAKAROM ÜLÉSBEN	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra elején, 3 perc	
Korcsoport		E/1	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Talpizom-erősítő gyakorlat		Alsó lábszár mozgáslehetőségének fejlesztése, koordináció, tudatosítás	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Nyújtott ülés kéztámasszal, lábfej lefeszítve. Első ütem: 1-2 Térd és lábfejemelés ujj-behúzással: „macskakarom” 3-4 Nyújtás kh.-be		A vállak legyenek lehúzva, a térd helyesen elnyújtva a kiinduló helyzetben.	
Munkaforma, térforma	egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változatok: Első ütem 1-2 Megegyezik az előző gyakorlat 1-2-vel 3-4 Lábfejnyitásból körzéssel zárás kh.-be Első ütem 1-2 Lábfejnyitással és emeléssel körzés „macskakaromba” 3-4 Nyújtás kh.-be		

17.

Elnevezés	HASIZOM GYAKORLAT

Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Berczik Sára: Mozdásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		E/1	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Törzsgyakorlat, közepes tempó		Erő és koordináció fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Ülésben hajlított jobb láb keresztezése a bal térd fölött és csípőre tett kézzel törzsfordítás jobbra, fejfördítés balra a bal váll fölé. Első ütem: 1. Törzsfordítással előre jobb lábnyújtás és emelés előre 2. Lábtartás-csere 3.-4. Bal térdhajlítással keresztezés a jobb térd fölött és törzsfordítás balra Második ütem: 1-4. Az első ütem ismétlése ellenkezőleg		Figyeljünk arra, hogy a törzsfordítás során mindkét oldalunkat egyformán nyújtsuk fölfelé. A medencét tartsuk semleges helyzetben, ne engedjük előre vagy hátra billenni.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	Dob, zene
Megjegyzések		Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Fontos a megfelelő tempó kiválasztása a gyakorlat hatékonysága érdekében.	

18.

Elnevezés	ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára: Mozdásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje

Korcsoport (előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):		E/1	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Nyújtó gyakorlat		Testtudat, hajlékonyság, rugalmasság	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Talpon, zsugor guggoló-állás előre ívestartással, bokafogás.		Ügyeljünk a térd helyes elnyújtására, ne feszítsük hátra – védjük a térdízületet!	
Első ütem: 1-4 A bokafogás megtartásával térdnyújtás törzshajlításba, a homlok a térdhez közelít. Második ütem: 1-4 Térdhajlítás kh.-be		A gyakorlat végén ne hirtelen állítsuk fel a gyerekeket: hagyjunk időt a fordított testhelyzetből való lassú felállásra!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék vagy dob
Megjegyzések, tapasztalatok	Ha a tanulók nem érik el a bokájukat, megfoghatják a vádlijukat is.		

19.

Elnevezés	KÉZ ÉS TÉRDTÁMASSZAL HÁTRA LÁBEMELÉS, KÖZEPES TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Képesség fejlesztő gyakorlat	Koordináció, erő és koncentráció fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Hason fekvés, kéztámasz a váll alatt. Első ütem: 1-2 Jobb lábemelés hátra a bal alátámasztásával és egyidejű karnyújtással emelkedés féltérdelő támaszba 3-4 Lábzárás kh.-be Második ütem: 1-2 Csípőtölással emelkedés térdelő támaszba, előre iv 3-4 Ereszkedés a kh.-be Harmadik és negyedik ütem: Az első és a második ütem ismétlése bal lábemeléssel.		A hátra lábemelésnél mindig ügyeljünk a hasizmok megtartására. A lapockákat húzzuk le, a lábat nyújtjuk el!	
Munkaforma, térforma	Egyéni; sorok, vagy szórt alakzat	Eszköz és zenahasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Először részleteiben tanítsuk, majd kössük össze a mozdulatokat egy folyamattá. Ha már folyamatosan elsajátították a tanulók, játszhatunk a dinamikával is.		

20.

Elnevezés	ELŐRE ÉS HÁTRA HAJLÁS KÖTÉSE GUGGOLÁSBAN, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe, 5 perc
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Összetett gyakorlat	Koordináció, emlékezet, zenei érzék
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Zsugorulás, kéztámasz hátul a talajon. Első ütem: 1-4 Csípőtólás előre bal guggolásba jobb lábnyújtással előre, hátul rögzített kéztámasszal hátra hajlás. Második ütem: 1-4 Zárás kh.-be Harmadik ütem: 1-4 Az első ütem ismétlése bal lábnyújtással Negyedik ütem: 1-4 Zárás kh.-be-		Figyeljünk a medence helyes helyzetére gyakorlatvégzés közben. Hátra hajlásnál a gerincoszlopot nyújtjuk el, ne törjük meg a nyaki szakasznál sem! Toljuk a talajt a kéztámasz során, ne engedjük beesni a vállakat!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorokban esetleg szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Egyszerre ne adjunk sok instrukciót, mert a gyakorlat elég összetett, ügyeljünk a fokozatosságra!		

21.

Elnevezés	ELŐRE HAJLÁSBÓL EGY LÁBON GUGGOLÁS, LASSÚ TEMPÓ (2)
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
erősítő gyakorlat	Hajlékonyság, koordináció fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Zártállás, csípőn a kéz. Első ütem: 1-4 Törzshajlítás előre nyújtott térdel, tenyér a talajon. Második ütem: 1-4 A kéztámasz megtartásával ereszkedés bal guggolótámaszba, jobb térdnyújtás előre a két kéz között Harmadik ütem: 1-4 A kéztámasz megtartásával lábzarás és térdnyújtás, előre törzshajlításba Negyedik ütem: 1-4 Törzsnyújtás kh.-be. Ismétlés az ellenkező oldalra is.		A törzshajlítás során ne engedjük hátra a medencét és ne feszítsük hátra a térdeket, hanem helyesen nyújtjuk el! Figyeljünk arra, hogy a térdet a lábfejjel megegyező irányban, egyenes úton vezessük!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Vátozatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Változat: Végrehajtható a gyakorlat nehezített formában, a második ütemben lábnyújtással a talaj fölé.		

22.

Elnevezés	ELŐRE HAJLÁS BOKAFOGÁSSAL, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
nyújtó gyakorlat	ízületi tágság, izmok és inak rugalmassága
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Talpon, zsugor guggoló-állás előre ívestartással, bokafogás. Első ütem: 1-4 A bokafogás megtartásával térdnyújtás törzshajlításba, a homlok a térdhez közelít. Második ütem: 1-4 Térdhajlítás kh.-be		Ügyeljünk a térd helyes elnyújtására, ne feszítsük hátra – védjük a térdízületet! A gyakorlat végén ne hirtelen állítsuk fel a gyerekeket, hagyjunk időt a fordított testhelyzetből való lassú felállásra!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Ha a tanulók nem érik el a bokájukat, megfoghatják a vádlijukat is.		

23.

Elnevezés	ELŐRE TÖRZSÍVBŐL HASON FEKVÉSBEN LÁBEMELÉS, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Összetett gyakorlat	Koordináció, hajlékonyság
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Térdelés sarokülésben előre ív, kar magastartásban érinti a talajt. Első ütem: 1-2 Rögzített kéz és lábfejtámasszal csípőtólás előre nyújtott karú homorított hason fekvésbe 3-4 A mellkas leengedése a talajra, tenyértámasszal a váll alatt jobb lábemelés hátra bal láb hajlított alátámasztásával Második ütem: 1-2 Lábzárással és karnyújtással mellkasemelés homorított hason fekvésbe 3-4 Rögzített kéz és lábfejtámasszal csípőtólás hátra sarokülésbe előre ívbe. Harmadik ütem és negyedik ütem: Ismétlés lábcserével.		Ügyeljünk a hasizmok megtartására gyakorlat közben! A kéztámasszokat használjuk aktívan, a vállakat ne engedjük beesni. Húzzuk le a lapockákat!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Mivel a gyakorlat összetett, végeztethetjük párban is: az egyik tanuló végzi a gyakorlatot, a másik pedig megfigyeli és instrukciókkal látja el társát. (Ez természetesen akkor működik, ha a tanulók már jól elsajátították a gyakorlatot)		

24.

Elnevezés	LÁBEMELÉS ÜLÉSBEN ELŐRE
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe, 2 perc
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Összetett gyakorlat.	Keresztmozgások, koordináció, hajlékonyság és erő fejlesztése.
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. Jobb keresztező ülésben bal kézzel jobb sarokfogás, jobb kéz oldalt a talajon. Első ütem: 1-2 jobb lábnyújtással lábemelés előre 3-4 jobb térdhajlítás keresztező ülésbe Második ütem: 1-4 a hajlított jobb láb körzése jobbra és kartartáscserével jobb kézzel a jobb sarok fogása, bal kéz oldalt a talajon. Harmadik ütem: 1-2 jobb térdnyújtással lábemelés jobbra 3-4 jobb térdhajlítással lábujjérintés oldalt a talajon Negyedik ütem: 1-4 a hajlított jobb láb körzése előre keresztező ülésbe, kartartás-cserével bal kézzel a jobb sarok fogása, jobb kéz oldalt a talajon.		Figyeljünk, hogy a lábemelésnél a hát legyen megtartott, a medence a lehetőségekhez képest ne billenjen!	
Munkaforma, térforma	egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Ismétlés, az egész gyakorlat lábtartáscserével.		

25.

Elnevezés	ELŐRE ÍVBŐL „FÉLKARIKA”, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe, 2 perc
Korcsoport	Előkészítő évfolyamok
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Törzsgyakorlat	Koordináció, hajlékonyság
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Térdelés sarokülésben előre ív, kar hátsó rézsútos magas-tartásban, ujjfűzés. Első ütem: 1-4 Jobb lábcsúsztatás hátra törzsnyújtással és kéztámasszal a talajon hátsó rézsútos mélytartásban. Második ütem: 1-4 Törzshajlítás hátra, jobb térhajlítás a fejhez és jobb karemelés magas-tartásba. Harmadik ütem: 1-4 Térdnyújtással és kéztámasszal törzsnyújtás féltérdelésbe. Negyedik ütem: 1-4 Jobb térdzárással kh.		Figyeljünk a medence stabilizálására! A gerincoszlopot hátra hajlás előtt húzzuk felfelé!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorokban	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: ismétlés ellenkezőleg is.		

26.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE ELŐRE, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe, 3 perc
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Törzsgyakorlat	Koordináció, koncentráció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. Ülésben jobb láb elől, bal láb hátul fekszik hajlítva a talajon: „Z” ülés, karok oldalsó rézsútos mélytartásban; az ujjak érintik a talajt. Első ütem: 1-4 Törzsdöntés előre első fokig karvezetéssel előre vállszélességig Második ütem: 1-4 Könyökhajlítással alkartámaszban előre törzsív Harmadik ütem: 1-4 Könyöknyújtással törzsnyújtás első fokú törzsdöntésbe Negyedik ütem 1-4 Karvezetéssel oldalra törzsemelés kh.-be		Az előre törzsívből törzsnyújtás során ügyeljünk arra, hogy a tanulók ne a törzsív „ellentétét” vagyis egy homorítást végezzenek, hanem valóban megtörténjen az elnyújtás!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok vagy szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: ismétlés lábtartás-cserével.		

27.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe, 3 perc
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Törzsgyakorlat	Koordináció, figyelem, koncentráció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. : Jobb lábbal keresztező ülés, jobb tenyér a térden, bal kéz baloldalt a talajon. Első ütem: 1-4 Törzsdöntés balra első fokig a kéz csúsztatásával balra. Második ütem: 1-4 Könyökhajlítással alkartámaszban balra törzsív Harmadik ütem 1-4 Könyöknyújtással törzsnyújtás első fokú törzsdöntésbe Negyedik ütem 1-4 Törzsemelés kh.-be		Hívjuk fel a tanulók figyelmét, hogy az oldalra törzsdöntés és törzsív esetében ne dőljünk se előre, se hátra.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok vagy szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: ismétlés láb és kéztartáscserével.		

28.

ELNEVEZÉS	KIS HABLEÁNY
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra elején, közepén
Korcsoport	Bármely iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Mozgásrepertoár bővítésére szolgáló feladat	Percepció, figyelem, izoláció, testtudat fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A két lábat „összeragasztva” tartjuk és így próbálunk meg mozogni. Először a földön, aztán ülő, majd álló helyzetben.	Próbáljuk a szintváltásoknál is megtartani a lábak szoros együtt-tartását.

Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és lassú folyamatos zene, majd gyorsabb esetleg gyorsuló zene
Megjegyzések	Továbbfejlesztett változatban más testrészeket is össze lehet „ragasztani”, és így keresni új mozgásformákat.		

29.

Elnevezés	KARHAJLÍTÁS ÉS NYÚJTÁS, KÖZEPES TEMPÓ		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe, 3 perc		
Korcsoport	E/2		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Kargyakorlat	Koordináció, figyelem		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Kh.: Terpeszállás oldalsó középtartással. Első ütem: Jobb térdhajlítással karhajlítás mellhez lefelé fordított tenyérrel Könyökejtés mélytartásba, tenyér a váll felé fordul Karnyújtás mélytartásba kifelé fordított tenyérrel Térdnyújtással kh.	Figyeljünk rá, hogy a terpesz ne legyen túl nagy, minden tanuló kényelmesen meg tudja tartani. A karok legyenek elnyújtva, de nem feszítve! A térd maradjon tengelyben!		
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Ismétlés a másik térd hajlításával.		

30.

ELNEVEZÉS		A HÁROMRÉSZES KROKODIL	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteménye alapján)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe/vége	
Korcsoport		bármelyik iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Együttműködés megtapasztalására irányuló feladat		Kooperációs készség, kreativitás és memória fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
3 fős csoportokat alakítunk. A csoportoknak az a feladata, hogy egy állatalakot jelenítsenek meg a testükkel, ahol ők a figura három külön része, s mindegyik része mozogjon. Pl.: az egyik játékos a krokodil feje és karjaival, mint egy óriási szájjal tátogat; a másik játékos a krokodil teste, amely le-föl mozog, a harmadik a farka, amely jobbra-balra verdes. Ha elefántot formáznak, akkor az egyik a feje, amint hosszú ormányával éppen vizet szűröcsöl, a másik kettő pedig az elefánt egy-egy füle, amivel legyezi magát. Minden kiscsoport bemutatja a maga állatfiguráját, azután közösen kiválasztják azt a 3-4 alakot, amelyik a legjobban tetszett. A kitalálók újra bemutatják ezeket az állatokat, hogy mindenki megjegyezhesse, melyik rész, mit csinál. Mindhárom rész kap egy számot. Ezek után kört alkotnak a játékosok úgy, hogy ne álljanak egymás mellett azok, akik közös kiscsoportban voltak. A játékmester középre áll, mondja, hogy melyik állatot szeretné megjeleníteni, és hirtelen rámutat valakire. Akire rámutatnak, az 1-es, a tőle jobbra álló a 2-es, a balra álló pedig a 3-as számú rész. A feladat az, hogy minél gyorsabban életre keltsék a figurát, hogy ki-ki a megfelelő helyre álljon, és összhangban mozogjanak az egyes részek.		- próbáljanak minél változatosabb megoldásokat találni; minél merészebbek lenni; - keressék a lehetséges testkapcsolatokat; - igazán ötletes lesz az „alkotásuk”, ha minden résznek más szerepet tudnak adni.	
Munkaforma, térforma	kör, szórt	Eszköz és zenehasználat	-
Megjegyzések	Fontos, hogy a játék gyorsan pörögjön, hogy minél többször jusson szerephez egy-egy résztvevő.		

31.

ELNEVEZÉS	BOGOZÁS

Bócs.

A jövőd itt kezdődik!

Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteménye alapján)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe/vége	
Korcsoport		bármelyik iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Egymáshoz kapcsolódás megtapasztalására irányuló feladat		Együttműködés, problémamegoldás, koordináció, kreativitás fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A résztvevők 6-10 fős csoportokban köröket alkotnak olyan módon, hogy válluk összeérjen. Becsukják a szemüket, és előre nyújtják a kezeiket egészen addig, amíg el nem érik valamelyik társuk kezét. Azután kinyitják a szemüket, és megpillantják a kezek zűrzavaros összefonódását. Megpróbálják kioldani a csomókat úgy, hogy közben nem engedik el egymás kezét. Ügyes forgások, átbújások és átmászások segítségével kinyílik a kör.		- figyeljenek rá, hogy ne engedjék el egymás kezét - ne okozzanak egymásnak fájdalmat a bogozáskor – vegyék figyelembe testük anatómiai határait (erre a pedagógusnak is figyelmeztetni kell őket időről időre)	
Munkaforma, térforma	csoportos, kör, szórt	Eszköz zenehasználat	és halk aláfestő zene
Megjegyzések	A játék lassan átvezethető kontakt improvizációs gyakorlattá.		

32.

Elnevezés	DERÉKSZÖGŰ KARTARTÁSOK, KÖZEPES TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe, 2 perc
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Kargyakorlat	Koordináció, figyelem

A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Zártállás, oldalsó középtartásban tenyérfordítás előre Első ütem: 1-2 Alkarhajlítás felső derékszögtartásba 3 Könyöknyújtás 4 Tenyérfordítás hátra Második ütem: 1-2 Alkarhajlítás alsó derékszögtartásba 3 Könyöknyújtás 4 Tenyérfordítás előre		Figyeljünk arra, hogy a kar nyújtásánál a tanulók ne megfeszítsék, hanem elnyújtsák a karjaikat!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Az ütemek 3-4 szakaszában végezhető lábujjra emelkedésben is.		

33.

Elnevezés	TÉRDELÉSBŐL GÖRDÜLÉS TALPRA KÉZTÁMASSZAL, KÖZEPES TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Kombinatív gyakorlat	Koordináció, rugalmasság fejlesztése, nyújtás
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: Térdelés sarokülésben, hátra hajlás kéztámasszal hátul a talajon. Első ütem: 1-2 Elöl kéztámasszal csípőemelés hajlított térdű lábujjtámaszba, homlok a térdhez közelít. 3-4 Lábujj átgördítése talptámaszba és térdnyújtással harmadik fokú törzsdöntés előre Második ütem: 1-2 Gördülés térhajlítással lábujjtámaszba 3-4 Sarokülésbe ereszkedéssel kh.		Figyeljünk a boka és a térd tengelyben tartására valamint a kéztámasz helyes kivitelezésére (toljuk a talajt, vállak ne essenek be, lapockákat húzzuk le).	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Változat: Végezhető nyújtott térdű lábujjtámasszal is.		

34.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉS ELŐRE HÁROM FOKBAN, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra elején, 10 perc
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Törzsgyakorlat	Koordináció, testtudat
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.:Térdelés sarokülésben, kar mélytartásban. Első ütem: 1-2 Elsőfokú törzsdöntés előre, ujjhegyek érintik elől a talajt. 3-4 Karhajlítással támasz a váll alatt és ereszkedés második fokú törzsdöntésbe. Második ütem: 1-2 Csípőemeléssel és karnyújtással előre- csúszás harmadik fokú törzsdöntésbe 3-4 Törzsemelés kh.-be		Figyeljünk folyamatosan a medence és a hát egymáshoz viszonyított helyes helyzetére!	
Munkaforma, térforma	egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: Végrehajtható a gyakorlat a harmadik fokú törzsdöntésben egyenes háttal és homorított testtartással is.		

35.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉSBŐL TÖRZSHAJLÍTÁS A RÚDNÁL, KÖZEPES TEMPÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport	E/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Törzsgyakorlat rúdnál	Koordináció, testtudat, figyelem, koncentráció fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. Szemben a rúddal második fokú törzsdöntés előre, kéz a rúdon. Első ütem: 1-4 Karhajlítással és könyöknyitással dőlés előre Második ütem: 1-4 Karnyújtással csípőtölés előre, hátra hajlásba Harmadik ütem: Karhajlítással csípőtölés hátra törzsdöntésbe Negyedik ütem: 1-4 Karnyújtás kh.-be		A hajlások és döntések előtt, fontos felhívni a tanulók figyelmét a felfelé irányuló nyújtásra és a medence megfelelő helyzetére!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, rúddal szemben	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Először érdemes megtanítani a gyakorlatot a tanulóknak, a szemkontaktust megtartva, majd utána a rúd felé fordítani őket. Ha a gyakorlat mozgáselemeinek sorrendjében bizonytalan a tanuló, próbálja nézni a többieket, így viszont nem lesz pontos az izommunkája!		

36.

ELNEVEZÉS	KI KEZDTE?
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Justine Reeve: Dance Improvisations Warm-Ups, Games and Choreographic Tasks)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje, vagy vége; 5-6 perc
Korcsoport	bármelyik iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Improvizációs gyakorlat	Improvizációs készség és a mimetikus tanulás fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Megkérjük a résztvevőket, hogy alkossanak egy kört, amelyben egyenlő távolságra állnak egymástól. Kiválasztjuk a „Tippelő” növendéket, majd megkérjük, hogy csukja be a szemét. Ezt követően kiválasztjuk a „Vezetőt” is. A Vezető mozgását, kis mozdulatait utánozzák a többiek, a Tippelő feladata pedig kitalálni kit utánoz mindenki. Ha eltalálta, a Vezetőből lesz a Tippelő.		a követők, vagyis, akik a Vezető mozgását utánozzák, figyeljenek arra, hogy észrevétlen kövessék a vezető mozgását; - fiatalabb korosztálynál az elején érdemes lefektetni a „mit lehet és mit nem” szabályokat, hogy elkerüljük, azt, hogy a Vezető pl. akrobatikába kezdjen.	
Munkaforma, térforma	csoportos, kör	Eszköz zenehasználat	és zene
Megjegyzések	Bővíthetjük, nehezíthetjük a játékot azzal, hogy több Vezetőt jelölünk ki és minden résztvevő maga dönti el, hogy kit másol és mikor vált.		

37.

ELNEVEZÉS	SPAGETTI
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteménye alapján)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra vége
Korcsoport	bármelyik iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Együttműködés elősegítésére irányuló feladat; a Bogozás (31.) továbbfejlesztése.	Együttműködés, problémamegoldás, koordináció, kreativitás fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A gyerekek egy kört alakítanak, megfogják a mellettük állók kezét. Egy játékos a körön kívül, háttal áll a többieknek. A kezek kapcsolódását, a lánc folyamatosságát végig megtartva (szabály: a játék végéig nem szabad elengedni a szomszédok kezét), a kapcsolódó kezek alatt átbújva / felettük átlépve összebogozzuk a láncot. A csomót a kezdetben háttal álló játékosnak kell kibontania, feladata az eredeti helyzet visszaállítása. Nagyobb létszámú csoport esetén két "kitaláló" is lehet.	- Az egyszerű szabályok ellenére nem könnyű, s nem teljesen veszélytelen játék. Vigyázni kell egymás testi épségére! - ne okozzanak egymásnak fájdalmat a bogozáskor – vegyék figyelembe testük anatómiai határait (erre a pedagógusnak is figyelmeztetni kell őket időről időre)

Munkaforma, térforma	kör	Eszköz zenehasználat és	halk zenei aláfestés
Megjegyzések	Fontos a játékidő: a lehető leggyorsabban kell dolgozniuk a kitalálóknak, már csak azért is mert társaiknak időnként furcsa, kitekeredett pózokat kell megtartaniuk.		

38.

ELNEVEZÉS	ELEFÁNT ÉS PÁLMAFA
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteményéből)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe/vége
Korcsoport	bármelyik iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Összehangolt munka	Kooperációs készség fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A résztvevők körbeállnak, közülük egy beáll a kör közepébe. A kör közepén álló rámutat a körben állók egyikére és azt mondja, hogy „elefánt”, vagy azt, hogy „pálmafa”. A kiválasztott személynek erre úgy kell reagálnia, hogy a tőle jobbra és balra levő személyekkel megformázza a kívánt tárgyat illetve állatot. Az elefántot például a következőképpen lehet megformálni: a közepén álló személy két kezét előre nyújtva összeszeri, amivel az elefánt ormányát kapnánk meg, míg a mellette állók külső karjukat felemelik úgy, hogy kezükkel a fejüket érintik, amivel az elefánt füleit jelzik. Pálmafa esetén a közepén álló személy egyenesen áll és kezeit a magasba emeli; a mellette állók külső karjukat félkörívesen meghajlítva felemelik – ezek lehetnének az ágak. A hármasnak azonnal meg kell formálnia az elefántot vagy a pálmafát, méghozzá mindannyiuk részvételével	- hívjuk fel a figyelmet a csoportmunka összehangolására; - mindenki jusson szerephez a megformálásban; - átvezethetjük a játékok kontakt improvizációba

Munkaforma, térforma	kör, szórt	Eszköz zenehasználat	-
Megjegyzések	A csoport újabb formákat is kitalálhat, mint pl. a teáskanna (a teáskanna füle/kerek teste/szája) kenguru (középen a kenguru a nagy „zsebbel”/ mellette a két kicsi ugrál)...		

39.

ELNEVEZÉS		KAPCSOLÓDÁS	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Kaposi László: Játékkönyv)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra eleje	
Korcsoport		bármelyik iskolai évfolyam	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
együttműködés gyakorlása		kooperáció, koncentráció, a véletlenül alapuló társ-kiválasztódás elfogadása a barátságon, szimpátián alapulóval szemben; ezáltal empátia fejlesztés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Teljesen szabad mozgás, amíg a zene szól. Instrukciók azokra a pillanatokra, amikor a zene elhallgat: - kapcsolódj össze azokkal (érintsd meg azokat), akik hozzád legközelebb állnak, alkossatok 4-5 fős csoportokat! - alkossatok 3-4 fős csoportokat! - határozzuk meg, mi történjen az összekapcsolódás után (pl.: következő váltásig egy-egy ponton összeforrva kell mozogniuk, vagy bizonyos térformákat kell létrehozniuk)		- egyértelmű instrukciókat adjunk - csendben próbáljanak meg figyelni egymásra - váltakoztassuk a szabad mozgás és a váltások között eltelt időt	
Munkaforma, térforma	csoportos, szórt	Eszköz zenehasználat	vidám zene
Megjegyzések	Minél változatosabb szabályokat találjunk ki, használjuk ki a játékos fejlesztés lehetőségét.		

40.

ELNEVEZÉS	TAPS DOBÁS

Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra elején, vagy végén	
Korcsoport		bármely iskolás korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
A figyelem erősítő feladat		Koncentráció, memória, többirányú figyelem, mozgásügyesség, szemkontaktus, térkitöltés, egymásra figyelés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Először kör alakzatban állnak a gyerekek a tanárral együtt. egymásnak dobjuk a tapsot,(először a tanár indítja), amit el is kell kapni és tovább kell adni valakinek, testtel, szemkontaktussal segítjük a továbbítást. . Mindenki meg kell jegyeznie, kitől kapta, s kinek adta tovább. Amikor körbeértünk, megismétljük a taps dobást, ugyanebben a sorrendben, amíg mindenki megtanulja. a már megjegyzett útvonalon. Ezt játszhatjuk gyorsabban, majd bekapcsolunk hozzá egy labda dobást, aminek nincs meghatározott útvonala, csak a szemkontaktus indítja, miközben a labda megy az útján. Ehhez hozzá lehet rakni egy kislabda továbbadást kézrőlkézre a mellettünk állónak. Ekkor már 3 felé kell egy időben figyelni.		Fel kell hívni a figyelmet az egyértelmű kommunikációra.	
Munkaforma, térforma	Kör, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és nagylabda, kislabda, babzsák
Megjegyzések	Fantasztikus játék, és végtelen módon továbbfejleszthető! A játék továbbfejleszthető 1-1 meghatározott mozgással, vagy például elindítható a térben. De az alapszabályok továbbra is maradnak.		

41.

ELNEVEZÉS:		KERINGŐ PÁRBESZÉD	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Gaál Mariann óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/1	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Ütemkövetés, $\frac{3}{4}$ -es ütem bevezetése		Ritmusérzék fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Lendítések különböző testrészekkel, ütemre. Egyszer az egyik, másszor a másik testrész „beszél”. Megtanuljuk mozgással rekonstruálni a zenét, annak ütemét.		A gyakorlat előtt beszéljünk a különböző zenei típusokról, számoljunk együtt háromnegyedet.	
Munkaforma, térforma	egyéni/páros kötetlen	Eszköz zenehasználat	és zene
Megjegyzések	Párban is végezhetjük, haladhatunk vele a térben, létrehozhatunk térformákat végzése közben.		

42.

Elnevezés	GÖRDÜLÉS A RÚD MELLETT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe, 4 perc	
Korcsoport		A/1	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Láberősítő technikai gyakorlat		Koordináció, testtudat	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Zárt állás, bal kéz a rúdon, jobb csípőn. Első ütem: 1-2 Emelkedés féltalpra 3-4 Térdhajlítás talpon Második ütem: 1-2 Térdnyújtás féltalpon 3-4 Ereszkedés zártállásba, lábfejemeléssel sarokállás.		Figyeljünk a boka és a térd tengelyben tartására, a testsúly helyes elosztására. A medencét stabilizáljuk, ne engedjük billenni!	
Munkaforma, térforma	Egyéni, rúdnál	Eszköz zenehasználat	és Zene, dob használata
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.		

43.

Elnevezés	LÁBEMELES ELŐRE RÚDNÁL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe

Korcsoport		A/1, A/2	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Mozgásfejlesztő, tánctechnikai gyakorlat		Koordináció, izomerő, testtudat	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Zártállás, jobb kéz a rúdon, bal a csípőn Első ütem: 1-2 Bal első fokú térdhajlítással 90 fokos térdemelés előre 3-4 Bal térdnyújtással második fokú lábemelés előre, előrenyújtott visszafeszített tenyerű karral Második ütem: 1-2 Térdhajlítás első fokba, bal kéz csípőre 3-4 Zárás kh.-be 180 fokos fordulattal ismétlés a másik oldalra is.		Emlékeztessük a növendékeket, hogy a lábemelést nem csupán és kizárólag az emelni kívánt láb végzi: fontos kellő figyelmet szentelni a stabilizáló izmok, valamint a hasizom megfelelő használatára.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, rúdnál	Eszköz zenehasználat	Dob, zene
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.		

44.

Elnevezés	SAROKRÓL GÖRDÜLÉS A RÚDNÁL

Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra elején, 10 perc	
Korcsoport		A/1,A/2	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Tánctechnikai gyakorlat		Koordináció, izomerő, testtudat	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Harántterpeszállás jobb láb elől saroktámasszal, jobb kéz a rúdon, bal a csípőn. Első ütem 1-2 Testsúlyáthelyezés előre a jobb lábra, bal térdhajlítással és a lábfej átgördítésével lábujjhegyre. 3-4 Testsúlyáthelyezés vissza kh.-be, ismétlés a másik oldalra is.			
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	A sarokemelés segíthető sarokfogással. Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.		

45.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉS ÉS ÍV KÖTÉSE HÁTRA, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe, 5 perc	
Korcsoport		Alsóbb évfolyamok	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
törzsizomzat-gyakorlat		törzsstabilizáció, flexibilitás, erő	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Térdelés, kéz a csípőn. 1-4 Dőlés hátra első fokig karnyújtással mellső középtartásba Második ütem: Sarokülésben hátra törzsív, hátrahúzott könyökkel Harmadik ütem: 1-4 Csípőemeléssel hátra első fokú dőlés Negyedik ütem: 1-4 Emelkedés kh.-be		.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni		

46.

Elnevezés	TÖRZSDÖNTÉSBEN KÖZEPES TEMPÓ	TÖRZSFORDÍTÁS,
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)	

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe, 5 perc	
Korcsoport		A/1, A/2	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
törzsizomzat - gyakorlat		törzsstabilizáció, flexibilitás, koordináció, mozgásmemória	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Ülőhelyzetben, hajlított lábak keresztezik egymást. Jobb sarok a bal előtt, tenyértámasz a térden, kifelé fordított könyökkel. I.ütem: 1-2 Törzsdöntés előre első fokba 3-4 Törzsdöntésben fordítás jobbra a jobb térd fölé, bal könyöknyújtás, fejfördítés balra. II.ütem: 1-2 Törzsfordítással törzsdöntés előre 3-4 Törzsemelés kh.-be III., valamint IV. ütem: az első és második ütem ismétlése ellenkező irányba is.		Folyamatosan gondolni kell a hát nyújtására döntés közben is	
Munkaforma, térforma	Egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Rendkívül fontos a szóbeli korrekció mellett az egyéni, taktilis javítás, a rosszul berögződő, az esetleges tartáshibákból adódó problémák elkerülésének érdekében. Az ebben a korban bevéssző minták, ha helytelenek komoly gondokat okozhatnak a jövőben. Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.		

47.

Elnevezés	FÖLDÖN GURÍTÁS
Forrás megjelölése:	átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra elején bemelegítés előtt 10 perc	
Korcsoport:		A/2, A/3	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
gurulás-előkészítő talajgyakorlat		Testtudat, belső figyelem, bizalom, érintés, együttműködés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Páros gyakorlat. Az egyik tanuló a földön hanyatt fekszik csukott szemmel, a párja adott instrukciókra elmozdítja. Instrukciók, például megfogjuk a kézfejét és az alkarját, kicsit elemeljük, majd a teste előtt lassan átvezetjük h a földön fekvő tanuló félig hason fekvő pozícióba kerüljön szándékos izommunka nélkül (teljesen ellazított izomzattal). Utána a csípőnél indítva visszafelé mozdítjuk.		1. A vezető tanuló érintése legyen határozott, de lágy. 2. Mozgása legyen folyamatos, irányított, figyelmes és céltudatos. 3. Az ízületek mozgathatóságának irányait át kell beszélni 4. Lassan és nagyon folyamatosan kell mozgatni a társunkat a földön, mert ha egyszer leejtjük, vagy megrántjuk, elvesztjük a bizalmát és oda a gyakorlat célja!	
Munkaforma, térforma	Páros gyakorlat A térben elszórtan	Eszköz zenehasználat	és Lágy, folyamatos, lassú zene
Megjegyzések, tapasztalatok	Ugyanezt végezhetjük a lábával indítva is, csak fokozatosan figyelni kell, mert az a testrész sokkal nehezebb. Ezt tovább fejleszthetjük annyira, hogy a földön fekvő tanulót, az ízületi sajátosságokat figyelembe véve álló helyzetbe juttatjuk, majd visszafektetjük a földre. Ehhez már sokkal több gyakorlásra és időre van szükség és ekkor már feltételezzük az együttműködés készségét. Mindig közel a földhöz vezessük a testrészeket és figyeljük a földön fekvő tanuló reakcióit. Több tanulónak nem elég ennyi idő a ráhangolódásra, vagy egyáltalán nem bízik a másik tanulóban, akkor szánjunk rá több időt. Esetleg az óra végén újra elővehetjük a gyakorlatot, vagy ha módunkban áll szánjunk rá egy egész órát.		

48.

ELNEVEZÉS	BEMUTATKOZÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Játékok a Drámapedagógiai Magazinból: 1999/különszám, 1999/2. szám Szerkesztette: Kaposi László)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása, korcsoport:	óra eleje, hangolódás, ismerkedés A/2-A/3

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
kapcsolatteremtés, testnyelvi kommunikáció		kooperáció, csoportkohézió, egymásra figyelés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Csoportgyakorlat. Tanári verbális útmutatás: Alkossatok kört. Egyikőtök mondja meg a nevét, s közben tegyen valamilyen mozdulatot, mondjuk, tapsoljon a feje felett, végezzen kígyózó mozgást, vagy hajoljon előre, s így tovább. A csoport ismétlje meg a nevet, s azzal együtt a mozdulatot is! A játék addig tart, amíg mindenki be nem mutatkozott. A második fordulóban valamilyen drámai módon (például suttogva, sikítva vagy ujjongva) közöld a neved és egy másik gesztust alkalmazz!		Bíztassuk a résztvevőket, hogy keressenek változatos megoldásokat, és merjenek olyasmit is mutatni, amit mások nem! Álljunk be mi, pedagógusok is a játékba!	
Munkaforma, térforma	szabadon a térben, szórt térforma	Eszköz és zenehasználat	először zene nélkül, majd báli hangulatú keringő zenére, majd zenére és köszönéssel.
Megjegyzések	A játék bővítési lehetőségei: - Alkossanak öt-hat fős kiscsoportokat, és válasszanak ki valakit, aki keresztnévét közölve elkezd a játékot. A tőle jobbra ülő megismétli a nevet, s hozzáteszi a sajátját. A harmadik személy megismétli az első két nevet, s közli a sajátját is. Így tovább, amíg mindenki be nem mutatkozott. Ezután mindenki írja körül többször a kört, s ismétlje el az összes nevet! - Két csoport egyesüljön, s ismétlje meg a játékot! - Az összes csoport egyesüljön egy nagy körben és ismétlje meg a játékot! - A játéknak ezen a pontján tegyenek valamilyen alliteráló melléknevet a keresztnevetek elé, például: Vidám Vilmos, Törékeny Tamara, Ravasz Réka. - Járjanak fel s alá a teremben úgy, hogy közben aszerint mozognak, viselkednek, amilyen melléknevet választottak maguknak: a szomorú Szandra ábrázata legyen búskomor, az izmos István fitogtassa erejét! Ahogy a teremben sétálva találkoznak valakivel, közölje az alliteráló melléknevet, majd a keresztnévet. Egy idő után már csak a melléknevet, s hagyva, hogy a szembejövő maga találja ki a hozzáillő keresztnévet! - Ha a csoport már ismeri egymást, a bemutatkozás kiváltható akár a tananyag új szakkifejezéseivel, azok könnyebb memorizálásának érdekében.		

49.

Elnevezés		GÖRDÜLÉS EGY LÁBON A RÚD MELLETT	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Berczik Sára, Mozgásfejlesztő és Tartásjavító Gimnasztika)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepén, 10 perc	
Korcsoport		A/1-A/3	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Lábizom gyakorlat		Koordináció, izomerő	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh. Sarokállásban visszafeszített lábfejjel „macskakarom”, bal kéz a rúdon, jobb hátsó mélytartásban. Első ütem: 1-4 Térdhajlítással jobb talp gördítése lábujjhegyre csípőre tartással Második ütem: 1-4 Zárással kh. Harmadik ütem 1-4 Az első ütem ismétlése bal lábbal Negyedik ütem: 1-4 Zárással kh.		Ügyelni kell a törzs tartására végig.	
Munkaforma, térforma	egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	és zene, dob

Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni. Változat: A gyakorlat végezhető dupla tempóban, két ütem alatt is.

50.

ELNEVEZÉS	SZIÁMI
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (A Játékkönyv, szerk.: Kaposi László)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje
Korcsoport	előkészítő évfolyamok
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
improvizációs gyakorlat együttműködésre	együttműködés; kapcsolatteremtés, szorongásoldás, kooperáció, koncentráció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A résztvevők párokat formálnak. Egy általuk választott ponton (testfelületen) „összenőnek” (például egymás felé eső vállukat vagy karjukat összeszorítva mozognak). Az egyetlen szabály: az összeszorított testrészek nem válhatnak el a játék során – mintha ketten egy test lennének. A pároknak mindenféle jel, megbeszélés nélkül kell mozogniuk, megállniuk; kedvük szerint újra elindulhatnak, leülhetnek, lehajolhatnak, stb. A játék végén kérhetjük a résztvevőket, hogy mutassák be párosuk legnagyobb attrakcióját.	- minél változatosabb mozgásformákat keressenek a különböző térszinteken - csendben próbáljanak meg figyelni egymásra - legyenek párcserék

Munkaforma, térforma	páros, szórt	Eszköz zenehasználat és	halk zenei aláfestés
Megjegyzések	Kontakt improvizációs előkészítő gyakorlattá formálhatjuk a játékot, ha megengedjük, hogy folyamatosan változtassák az összenövési helyeket.		

51.

ELNEVEZÉS	CSUKOTT SZEMMEL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra végén
Korcsoport	Bármely iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Percepciós gyakorlat	figyelem, percepció, bizalom, kapcsolat, együttműködés
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A gyermekek párba állnak egymás mögé. Az elől lévő gyermek lesz a vezető, a hátul álló az egyik kezét az előtte álló vállára teszi, és becsukja a szemét. Először lassan haladunk a térben, majd gyorsabban.	Az elől lévőnek az érintésből jövő információt is figyelnie kell, és attól függően változtatni a mozgásán. Lassítani vagy gyorsítani, esetleg irányokat és szinteket változtatni!

Munkaforma, térforma	páros, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	-
Megjegyzések	Felerősödnek a további érzékszervek (hallás, tapintás, szaglás) Különböző érintési felülettel lehet ugyanezt a gyakorlatot végezni. Minél kisebb az érintési felület annál nehezebb. Nehezített változata az újbeggyl vezetés és a szintváltások hozzáadása.		

52.

Elnevezés	GÖRDÜLÉS PÁROS LÁBON FORDULATTAL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett: (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe, 5 perc
Korcsoport	A/1
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Tánctechnikai gyakorlat, forgás előkészítés	Koordináció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh. Bal harántterpesz, jobb kéz a rúdon, bal a csípőn Első ütem: 1-2 Térdhajlítás 3-4 Talpgördülés féltalpra Második ütem: 1-2 Talpletevés térdhajlítással 3-4 Sarokállással és térdnyújtással fordulás jobbra szembe a rúddal, két kéz fogás a rúdon. Harmadik ütem: 1-2 90°-os fordulattal balra érkezés bal hajlított harántterpeszbe 3-4 Talpgördülés féltalpra Negyedik ütem: 1-2 Talpletevés térdhajlítással 3-4 Sarokállással és térdnyújtással 90°-os fordulat jobbra szembe a rúddal, két kéz fogás a rúdon.		Boka-térd-csípő megfelelő helyzetének ellenőrzése, korrigálása	
Munkaforma, térforma	Egyéni, rúdnál	Eszköz és zenehasználat	Zene, dob
Megjegyzések	Többszöri ismétléssel lehet csak megfelelően elsajátítani. Ha már elsajátították, akkor lehet dupla tempóban ismételtetni.		

53.

ELNEVEZÉS	TÜKÖRJÁTÉK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Kaposi L.: Játékkönyv)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe/vége
Korcsoport	alsóbb évfolyamok
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
utánozó játék, mimetikus tanuláshoz	koncentráció, utánozóképeség fejlesztése, empátia, együttműködés párokban
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A pár tagjai egymással szemben állnak, olyan távolságban, hogy kinyújtott karjuk (pontosabban az ujjhegyük) összeérjen. Egyikük az irányító, aki elmozdulhat, fintort vághat, gesztikulálhat. Társának feladata: mintha ő lenne a tükör, utána csinálni – a lehető legpontosabban, szinte vele együtt végezni – az összes mozdulatot (ha az irányító bal kézzel mozdult, akkor a szemben lévő jobbal teszi ugyanezt stb.). A fokozatosság elvét betartva előbb lassú kézmozdulatokat tükrözzünk, később gyorsabbakat, majd akár az egész testre kiterjedő mozdulatsorokat is.		- kezdetben emlékeztessük az irányítót, hogy lassan mozduljon, csak egy testrésszel, majd fokozatosan bonyolíthatja a mozgást; - jusson kell idő mindkét félnek az irányító szerepében lenni; - beszéljük meg, ki melyiket szerette jobban: irányítani, vagy követni	
Munkaforma, térforma	páros, szórt	Eszköz zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	A játék nehezebb változatai: az irányító szerepét megbeszélés, illetve külön jelzések nélkül veszik át és adják vissza a játszók; szituációk páros tükrözése – négy játékos vesz részt benne. Az első páros (megegyezve a szituációban) kezdeményez, a második pedig igyekszik minél pontosabban tükrözni a látott mozdulatokat. Haladóknak helyszínt vagy szituációt is megadhatunk.		

54.

A feladatot megnevezése:	DIAGONÁL KOMBINÁCIÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Több oktató tapasztalata alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe/vége
Korcsoport	előkészítő évfolyamok
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Térben haladó gyakorlatok előkészítése	memóriafejlesztés, térészlelés, koordináció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh: sarokülés 1-4 ütem: ülőforgás 5-8 ütem: tenyér támasz helyzetben páros lábon elrugaszkodás 1-4 ütem: ülőforgás 5-8 ütem: gyertya állás ismétlés a terem leghosszabb vonalán haladva		- Ülőforgáskor a spicc rajzol a földön - A tenyértámaszos elrugaszkodáskor a támaszhelyzet vállszéles legyen - Külön figyelmet kell fordítani a hiperflexibilis könyök ízületekre, a megfelelő izommunka érdekében figyelmeztetni kell a helyes pozíciókra	
Munkaforma, térforma	egyéni, diagonál	Eszköz zenehasználat	Zene, dob
Megjegyzések	Az ülőforgások közötti elemek bővítésével fejleszthetjük a memóriát, komplex haladó sorokat hozhatunk létre. Amennyiben nem szabjuk meg a fordulatok közötti mozdulatokat, teret nyitunk a kreativitás fejlődésének, egyéni megoldások születésének.		

55.

ELNEVEZÉS	FÉNYKÉPÉSZ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (A Játékkönyv, szerk.: Kaposi László)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe/vége, 4-5 perc
Korcsoport	A/1, A/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
figyelem- és memóriafejlesztő játék	egyensúlyérzék, megosztott figyelem, memória fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Egy tanuló elfordul a többiektől, akik ekkor különböző pózokban elhelyezkednek a teremben. A „fényképész” visszafordul, megnézi a kompozíciót, majd elfordul. Néhány kijelölt tanuló helyet vagy testhelyzetet változtat. A visszaforduló fényképésznek meg kell mondani, hogy mi változott a képen.	- Kisebb csoportokban könnyebb a változást megfigyelni. - Először nagyobb különbségeket alakítsanak ki a „képen”.

Munkaforma, térforma	csoportos, szórt	Eszköz zenehasználat és	halk zene
Megjegyzések	A játék fejlesztési lehetőségei: - adott téma alapján történő „képszerkesztés” - „videófilmmé” válás – pózokból mozgássá válik a kép – így kell észrevenni a változást		

56.

ELNEVEZÉS	A HEGY LÁBÁNÁL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Gilles Diederichs: Játékos koncentráció - 35 figyelemfejlesztő játék gyermekeknek Bookline Könyvek, 2015)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra vége, 4-5 perc
Korcsoport	alsóbb évfolyamok
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
stressz-oldás	stressz-oldás, lazítás, imagináció fejlesztés
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A gyerekek a földön / polifoam szőnyegeken fekszenek. Megkérjük őket, hogy csukják be a szemüket, és belekezdünk egy történetbe: - képzelj el, hogy egy réten fekszel a puha fűben - most képzelj el, hogy a rét végén ezüstös, nyugodt tó terül el. Így hát egy réten heversz, előtted egy tó. - képzelj el, hogy a tó mögött egy magas, hófödte hegy emelkedik. Tehát egy réten fekszel, egy tóval szemben, amely mögött egy magas hófödte hegy emelkedik. - a hegy mögött vadmadarak repülnek. Tehát egy réten fekszel, egy tóval szemben, amely mögött egy magas hófödte hegy emelkedik, amely fölött vadmadarak reppennek el.		Kisebbségnél ismételjünk el egy-egy mondatot többször, hogy legyen idejük elképzelni, a képekre építkezni. Kezdetben 1-2 perces szakaszokkal kezdjük, majd mindegyik lehet egy kicsit hosszabb.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt	Eszköz zenehasználat	és halk nyugtató hatású zene
Megjegyzések	A kisebb korosztályoknál használjunk 2-3 képet, hogy megkönnyítsük a dolgukat, az idősebb csoportokban akár történeté is formálhatjuk a képeket, kellő szabadságot hagyva benne a saját történetüknek.		

57.

ELNEVEZÉS	ISMERKEDÉS A ZENÉVEL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Saját (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Bármikor
Korcsoport	A2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Zenére hangoló gyakorlat		Imagináció, hangszer ismeret, kreativitás, önkifejezés, memória, érzelmi intelligencia	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Lefekszünk a földre, becsukjuk a szemünket. A tanár elindítja a Vivaldi: Négy évszak tételeinek valamelyikét. A gyerekeket pedig megkérjük, hogy ha felismernek egy-egy hangszert, azt jegyezzék meg. Figyeljék meg, hogy ez a zene milyen érzéseket kelt bennük. A következő zenehallgatásra pedig kezdenek el mozogni, először helyben, majd térben elmozdulva.		Hagyjuk, hogy a gyerekek maguk ismerjék fel az évszakot, és azzal kapcsolatosan idézzenek föl érzéseket, átélt pillanatokat, jellemző történeteket. Az első zenehallgatás után kérdezzük meg őket a hallott hangszerekről, a benyomásukról, az érzéseikről. Ha felismerték az évszakot, utána beszélhetünk annak a jellemzőiről is. Bármiről, ami eszükbe jut ennek az évszaknak a hallatára.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat, csoportos	Eszköz és zenehasználat	Vivaldi: Négy évszak
Megjegyzések	Hagyjunk időt erre a feladatra, hogy a gyerekek magukénak érezhessék utána az elkészült koreográfiát. Beszéljünk sokat az érzéseikről.		

58.

ELNEVEZÉS	FÖLDÖN GURULÁSOK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Több oktató tapasztalatai alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/1
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Tánctechnikai alapgyakorlat	koordináció fejlesztés, földtechnika előkészítés
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Kh: háton fekvés Gurulás 1. központ indít 2. láb indít 3. kar indít	- beszéljük át, hogy melyik testrész hogyan érintkezik a talajjal; - javítsunk egyenként mindenkit

Munkaforma, térforma	egyéni, diagonál	Eszköz és zenehasználat	Zene, dob
Megjegyzések	Ismétlés másik irányban, különböző gurulások kombinálásával fejleszthető a gyakorlat. Figyeljünk a megfelelő izomhasználatra, a központ stabilitására.		

59.

ELNEVEZÉS		ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Több oktató tapasztalatai alapján kidolgozva	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje 6-8 perc	
Korcsoport		9-10 éves kortól	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Asszociációs játék		kreativitás, asszociáció, imagináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyerekek a teremben szabadon mozognak. A tanár különböző szavakat mond (például: alma, hangszer, nyár, bevásárlás, festés...), amire a növendékeknek oly módon kell reagálni, hogy ami az adott szóról eszükbe jut, azt mozgással fejezik ki. Egy szóhoz több mozgás is kapcsolódhat.		Olyan szavakat adjunk meg, amelyek a gyerekek kreativitásától függően több, a szóra utaló mozdulat bemutatását teszi lehetővé.	
Munkaforma, térforma	Egyéni	Eszköz és zenehasználat	Csendes játék
Megjegyzések			

60.

Elnevezés	MÉLYGUGGOLÁS A RÚD MELLETT, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára: Mozcásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe, 3-4 perc	
Korcsoport (előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):		A/2.	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Összetett tánctechnikai rúdgyakorlat		Koordinációs készség, izomerő	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Zártállás, jobb kéz a rúdon, bal magastartásban. Első ütem: 1-4 Sarokemeléssel ereszkedés mélyguggolásba Második ütem: 1-4 Törzshajlítás hátra Harmadik ütem: 1-4 Sarokletevéssel a rudat elengedve törzshajlítás előre alkarfogással a térd előtt Negyedik ütem: 1-2 Sarokemeléssel és törzsnyújtással emelkedés guggolásba, jobb kéz a rúdon, bal karemelés mellső középtartásba 3-4 térdnyújtás kh.-be			
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett, rúdnál	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok			

61.

Elnevezés	DŐLÉS ÉS HAJLÁS KÖTÉSE OLDALRA, LASSÚ TEMPÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Berczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe

Korcsoport (előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):		A/2.	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
technikai gyakorlat		Testtudat, koordináció, Törzs izmainak tudatosítása	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Terpeszállásban kar magas-tartásban, tenyér összeér. Első ütem: 1-4 Bal térdhajlítással dőlés balra, bal könyökhajlítással jobb könyökfogás a fej mögött. Második ütem 1-4 Jobb térdhajlítással testsúlyáthelyezés és törzshajlítás balra, jobb könyökhajlítással bal könyökfogás Harmadik ütem: 1-4 Testsúlyáthelyezéssel az első ütem ismétlése Negyedik ütem: 1-4 Térd, törzs és karnyújtással kh. Ismétlés az ellenkező irányba is.		Figyeljünk a térd és a boka tengelyben tartására, valamint a központ tudatos tartására. Az elnyújtott és a hajlított karhasználat élesen különüljön el.	
Munkaforma, térforma	Egyéni – vezetett, sorokban	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék, dob és rúd használata
Megjegyzések, tapasztalatok	Fokozatosan növeljük a tempót!		

62.

ELNEVEZÉS	UGRÁS HELYBEN ÉS TÉRBEN ELMOZDULVA
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	Több oktató tapasztalata alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra vége felé
Korcsoport	A/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Ugrás gyakorlat		Rugalmasság, ritmusérzék, erőnlét	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: parallel zárt állás. Egy helyben 4 páros lábas ugrás, majd jobbra haladva 4 páros lábas ugrás, összezárt lábakkal. Ugyanez balra, majd előre és hátra is. A másik csoport adja hozzá a ritmust, aztán váltunk.		Az ugrás pillanatában a talaj elhagyása, valamint a megérkezés féltalpon keresztül történjen; a levegőben pedig próbáljuk lefeszíteni a lábfejünket. A haladós ugrásoknál maradjanak a lábak összezárva egymás mellett.	
Munkaforma, térforma	egyéni, soronként vagy csoportokban	Eszköz zenehasználat	és Tapsra vagy dobra
Megjegyzések	Végezhetjük a gyakorlatot térdfelhúzásokkal is, majd később tehetünk hozzá páros karkörzéseket, de ezt csak akkor, amikor már az ugrások jól mennek.		

63.

ELNEVEZÉS	STOP - GO
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Duda Éva óráinak anyagából továbbfejlesztett)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje, 5 perc
Korcsoport	
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Bemelegítő játék	A sétából fokozatosan futássá alakulás megkezdése a test felkészítését a mozgásra, célja a bemelegítés. Mindeközben megalapozza a csoportszellem kialakulását, illetve felkészíti a növendékeket egy szabadabb munkaformára, melyben kezdeményezniük is lehet, sőt szükséges.
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A tanulók a teret betöltve, lazán és szórطان sétálnak a térben. Majd fokozatosan gyorsulni kell, és futássá alakul a séta. Ha valaki elkiáltja magát, hogy „Stop” mindenkinek meg kell állnia, ezt követően akkor indulhatnak újra, ha valaki „Go”-t kiált. Később megegyezhetünk, mi történik „Stop”kor, például: egyensúlyhelyzet, guggolás, legördülés, párokba rendeződés.		A gyakorlat közben a tanulóknak törekedniük kell a tér teljes kihasználására, közben pedig szemmel tartani egymást, elkerülni az ütközéseket. veszek	
Munkaforma, térforma	kötetlen	Eszköz zenehasználat	és nincs
Megjegyzések	Végtelen számú bővítési lehetőség van a gyakorlatra, bátran bízunk a gyerekek kreativitásában.		

64.

ELNEVEZÉS	TESTPOZÍCIÓK FELFEDEZÉSE
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Saját (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Tetszőleges 8-10 perc
Korcsoport	E/2-A/1-A/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Páros érzékelő gyakorlat	koncentráció, tapintás, érzékelés, memória, nyitottság
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A játékot párban végzik a növendékek, akik egymással szemben állnak. Az egyik becsukja a szemét, míg a párja valamilyen különleges testformát vesz fel. A csukott szemű társnak a felvett testformát le kell tapogatnia. A játék célja a mutató játékos által felvett testhelyzet minél pontosabb visszaadása. A feladat teljesítését követően szerepcsere történik.		A „tapogató” játékos szeme végig maradjon csukva. Meg kell próbálni teljesen csendben maradni.	
Munkaforma, térforma	Páros	Eszköz zenehasználat	és nincs
Megjegyzések	Fejleszthető egyre bonyolultabb testhelyzetek felvételével.		

65.

ELNEVEZÉS	KIS ÁLLATKA
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Nikola Oreskovic órái anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Megfelelő bemelegítést követően az óra közepe, 4-5 perc
Korcsoport	A/1-A/3
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Akrobatika előkészítő gyakorlat	bátorság, akrobatikus készség, erőnlét
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Olyan, mintha kézen végeznénk chassé-t. Ha az egyes tér a haladás iránya, akkor a 7-es irányba fordulunk el, parallel II. lábpozícióban mély pliét végzünk, miközben a kezeinket az egyes irányba letesszük a jobb lábunkon túlra, ezt követően elrugaskodunk, s lábainkkal chassé-szerűen túlhaladunk a kéztámaszon.		Biztonságosan tanulhatjuk a gyakorlat során a kéztámaszos mozdulatsorokat, hiszen földközben maradnak a lábaink is. Mindeközben kellő hangsúlyt kell fektetni a medence helyzetére, a karok távolságára, könyökök nyújtására, amelyek mind fontosak lesznek a kézenállásból induló akrobatikáknál.	
Munkaforma, térforma	egyéni, a térben egy vonalon haladó gyakorlat	Eszköz zenehasználat	és zene
Megjegyzések	Bővíthetjük 180°-os fordulással, lépéskombinációs összekötéssel		

66.

ELNEVEZÉS	TÉRBEN ELMOZDULÓ GYAKORLAT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra vége felé
Korcsoport	A/2
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
térben haladó ugráskombináció	Testtudat, ritmus, koordináció, térirányok érzékelése, erőnlét
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh: 4-es tér felőli sarokban. Diagonálban indulunk jobb lábbal: egy chassé előre, majd bal lábbal egy chassé előre, ezután 4 pici jété egyik lábról a másikra, majd folytatjuk 6-os tér felé két chassé és egy assemblé en tournant parallel zárt állásba érkezve.		Figyeljünk a ritmusra: a chassé hosszú legyen, a jété pedig gyors. Csúsztassuk a lábakat, és alkalmazzunk az elől lévő lábbal ellentétes karokat. Először a gyakorlat első részét gyakoroltassuk, majd tegyük hozzá a második részét.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, diagonál	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Ha már megy, akkor bármilyen harmadik részt is hozzá lehet rakni és a térirányokat is változtathatjuk.		

67.

ELNEVEZÉS	DÍSZLET/JELMEZ TERVEZÉS
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra második fele
Korcsoport	bármelyik iskolai évfolyam
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
rajzos tervezői feladat	kreativitás, önkifejezés, vizuális fantázia, csapatmunka
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A tanulók akár csoportokba gyűlve, akár egyénileg tervezhetnek jelmezt, színpadképet, és elképzeléseiket lerajzolják. Lehet egy már meglévő koreográfiához, de lehet egy készülőben lévő előadáshoz is. Alkothatunk egy képzeletbeli történetet is, és ehhez lehet díszletet és jelmezt tervezni.		- beszéljünk arról, mi lehet látványos a színpadon; - mit jelent a zene-koreográfia-látvány harmóniája; - ha szükséges, adjunk rá lehetőséget, hogy órákon átíveljen a tervezés	
Munkaforma, térforma	egyéni/csoportos, szórt	Eszköz zenehasználat	és rajzlapok, színes és grafitceruza, a kiválasztott koreográfia zenéje
Megjegyzések	Figyeljünk rá, hogy a tervezéskor, ha csoportokban dolgoznak, mindenki aktívan vegyen részt a munkában.		

68.

A feladatot közzétette:	TALÁLKOZÁSOK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	több oktató tapasztalata alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/2, A/3
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
improvizáció- előkészítő gyakorlat	Ismerkedés az egydimenziós irányokkal (jobb, bal, fenn, lenn, jobbra, balra) improvizáció előkészítő gyakorlat
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Alapváltozat: séta a térben, használható irányok: előre, hátra, jobbra, balra; - dönthet úgy, hogy megáll; - találkozáskor, akit előbb megérintettek, annak le kell feküdnie a földre, és csak akkor kelhet fel, ha valaki felsegíti.		- Próbálják meg a teret teljesen betölteni; - keressék azokat a helyeket a térben, ahol kevesebben vannak; - tiszta irányokat használjanak	
Munkaforma, térforma	egyéni/páros szórt alakzat	Eszköz zenahasználat	halk zene
Megjegyzések	Bővítési javaslat: 1. A gyakorlat fejleszthető improvizációs mozgássá, ahol például egy testrész vezet: ugyanígy a tiszta irányokban. 2. Amikor találkozáskor a megérintett szabadon mozogni kezd, mozgását utánozza az érintő.		

69.

ELNEVEZÉS	EVOLÚCIÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Bedőné Fatér Tímea gyűjteménye alapján)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra eleje
Korcsoport	bármelyik iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
összetett, verbalitást is alkalmazó játékos feladat	koncentrációs készség, improvizációs készség, kapcsolatteremtés, stressz-oldás, memória
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kezdetben mindenki az evolúció legalján vegetál, mindenki amőba. A sok-sok amőba úszkál és mondogatja: amőba, amőba, amőba... Ha két amőba találkozik, játszanak egy kő-papír-ollót, a nyertes továbbfejlődik, tojás lesz. A tojás mondogatja: tojás, tojás, tojás... Ha két tojás találkozik, megint játszanak egy kő-papír-ollót. A nyertes fióka lesz, szökdécselve mondogatja: fióka, fióka, fióka... A vesztes visszafejlődik tojássá. Ha két fióka találkozik, megint játszanak egy kőpapír-ollót. A nyertes sas lesz, a vesztes visszafejlődik fiókává. A sas szárnyal és mondogatja: sas, sas, sas... Ha két sas találkozik: a jobbik „superman” lehet, aki megnyeri a játékot; a másik ismét fióka lesz.		- minél változatosabb mozgásformákat keressenek a különböző térszinteken: - amőba: alsó szint: kúszás - tojás: alsó szint: gurulás - fióka: középső szint: szökdécselés - sas: felső szint: nagy ugrások	
Munkaforma, térforma	szórt	Eszköz zenehasználat	és halk zenei aláfestés
Megjegyzések	A játéknak akkor van vége, ha csak egy-egy amőba, tojás, sas maradt.		

70.

ELNEVEZÉS	LET ME MOVE YOU
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett, átalakított (eredeti: Justine Reeve: Dance Improvisations Warm-Ups, Games and Choreographic Tasks)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe
Korcsoport	Bármelyik iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Testtudatos mozgás előkészítése	testtudat fejlesztése, testrészek rögzítése, mozgathatóságuk
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Párosan végzett gyakorlat. Az egyik gyermek lesz a „mozgató”, a másik a „mozgó”. „Mozgó” becsukott szemmel áll. A „mozgató” megérinti egy testrészét, s neki ezt a testrészt kell a megmozdítania. Majd a mozgató megérint egy másik testrészt, s ekkor erről a pontról kell mozognia, s így tovább. Pár perc után szerepcsere.		- hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a „mozgó” próbáljon teljes figyelemmel az adott testrésze koncentrálni, figyeljék meg annak mozgathatóságát, korlátait. - a mozgatókat kérjük meg, próbáljanak változatosan, eltérő pontokat találni a testrészek kiválasztásakor - a szerepcsere után kérjük meg őket, hogy beszéljék meg a tapasztalataikat, érzéseiket	
Munkaforma, térforma	páros, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	Tovább fejleszthetjük a játékot úgy, hogy nem egy, hanem 2, 3, 4 testrészt is megérinthet a Mozdító, s a Mozdónak ezeket kell egyszerre mozgatni, táncolni velük.		

71.

ELNEVEZÉS	FESTÉKBE MÁRTOGATÓS
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Gaál Mariann óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/2-A/6
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Izolációs gyakorlat	Testtudat, izolációs technika, imagináció, kreativitás
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A tanulók megnevezik különböző testrészeit, azután ezeket külön „festékbe mártják” és rajzolnak velük a földre, majd a levegőbe. A testrészeket egyenként kell egymás után használni.	Először válasszunk valami egyszerű formát, (kör), majd bármilyen más formát választhatunk. Próbáljuk egyszerre csak egy adott testrészt mozdtítani, azzal viszont keressük meg a mozgás lehetőségeit.

Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz és zenahasználat	közép tempójú zene
Megjegyzések	Ha már jól megy az első fázis, akkor gyorsíthatjuk a testrészek és a formák váltakozását is. Játshatunk a mozgásminőséggel is, lehet szaggatott vagy folyamatos, gyors vagy lassú, könnyű vagy nehéz...		

72.

ELNEVEZÉS	EGY BŐRÖND ÚTNAK INDUL
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett; (Barbarics Zsófia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe/vége
Korcsoport	bármelyik iskolai évfolyam
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
pihentető feladat, mese	relaxáció, szorongásoldás
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
A pedagógus vezeti a játékot, körben ül a gyerekekkel. Elindítunk egy képzeletbeli bőröndöt, ahová mindenki belerakhatja: mitől fél. Majd ha körbeért a bőrönd és mindenki belerakott egy (vagy több) félelmet, megkérjük a gyerekeket, hogy feküdjenek le, csukják be a szemüket. Elmeséljük a bőrönd kalandos útját: A bőrönd elmegy Ausztriába, Franciaországba, Amerikába, de mindenhol azt mondják neki, hogy itt nem pakolhatja ki a félelmeket. A bőrönd ekkor elszomorodik, majd hosszas gondolkodás után eszébe jut a lehetséges megoldás. Úgy dönt, hogy úrhajóra száll és elutazik a Holdra. Viszont a holdlakók is ugyanazzal a hírrel fogadják, hogy ők sajnos nem tudnak mit kezdeni ezzel a sok-sok félelemmel. Azt tanácsolják neki, hogy repüljön tovább a Marsra. Legnagyobb bánatára a marslakók is elutasítják. Mondván, hogy van elég félelem náluk is. Ekkor úgy gondolja, hogy most már csak a napocska segíthet. Így tovább utazik, hogy meglátogassa. A napocska nagyon örül neki, amikor meglátja. Már nagyon vártalak kedves bőrönd – mondja a Napocska, úgy örülök, hogy ennyi félelmet hoztál	- ne kényszerítsünk senkit, hogy mindenképp rakjon bele valamit a bőröndbe; - a mese olvasásakor tartsunk kis szüneteket a bekezdések között; - nyugodtan változtathatjuk a történetet; - pozitív, ha a pedagógus is rak a bőröndbe a saját félelmei közül.

nekem. Mindet magamhoz fogom ölelni egyenként. S ezzel a Nap elkezdte egyesével magához ölelni a félelmeket. A bőrrönd pedig mosolyogva nézte, ahogy a félelmek jóságos napsugárrá alakultak a Napocska karjai közt.			
Munkaforma, térforma	csoportos, kör	Eszköz és zenehasználat	halk zene
Megjegyzések	A játék történetét kedvünkre alakíthatjuk és színezhethetjük korosztálytól függően.		

73.

Elnevezés	HALRAJ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése, 3-4 perc
Korcsoport (előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Csoport-összehangoló gyakorlat	Fejleszti a figyelmet, koncentrációt. Segíti a többiekhez való alkalmazkodás megtanulását, elősegíti a csoportban való munkavégzést.
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
• 5-10 fős csoportokkal végezzük ezt a feladatot. A gyerekek közel helyezkednek el egymáshoz, úgy haladnak a térben együtt (először sétálva), mintha egy halraj lennének, szépen rendezetten. Az irányító szerep mindig az éppen elől állóké lesz. Érdemes először közös légzéssel kezdeni a feladatot. Lassan és sétálva induljon a halraj, aztán lehet futásig fokozni a tempót, és bármilyen irányban lehet haladni a térben.	• Fel kell hívni arra a figyelmüket, hogy az egymáshoz viszonyított helyük a csoporton belül nem kell állandó legyen, folyamatosan cserélődhetnek. Alkalmazhatnak éles irányváltásokat is.

Munkaforma, térforma	Csoportos, vezetett	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék
Megjegyzések, tapasztalatok	Ha sokan vannak, akkor lehet több halrajt indítani egyszerre a térben. Meg lehet határozni, hogy milyen halak legyenek, és olyan minőségben kell mozogniuk és haladniuk.		

74.

Elnevezés	FOGÓMÁSOLÓ		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése vagy zárása, 3-4 perc		
Korcsoport	alapfok 3		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Aktivizáló gyakorlat	A Kondíció javítás, keringés fokozás. A mozgásmásolás készségének fejlesztése. Gyorsaság fejlesztése. Koncentráció.		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni) Minél pontosabban másolják le a mozgást. Ne legyen túl hosszú a mozdulatsor. Ügyeljenek társaik épségére.		
Ez egy olyan fogócska, amelyben a fogó valamilyen gyors haladásra alkalmas mozdulatsort, mozgásformát talál ki, így kergeti a társait. A többieknek ezt le kell másolniuk, és ugyanígy kell menekülniük. Akit elkapnak, az lesz a fogó.			
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett, Tetszőlegesen elhelyezkedve a térben.	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék

Megjegyzések, tapasztalatok	Különböző ritmikájú, stílusú zenékhez igazodva kell a fogónak a mozdulatot alkotnia. Jó hangulatot teremt, bármikor is játsszuk.

75.

Elnevezés	ENGEDD EL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra végén
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	alapfok 3
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Levezető, relaxációs gyakorlat	Az elengedést, a feldolgozást segíti. Önszabályozás, elcsendesítés megtanulása.
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A gyerekek tetszőlegesen a térben feküdjenek a hátukra, tenyerük nézzen felfelé és ne érintkezzenek egymással. A tanár vezeti a relaxációt. Kilégzéssel lazítsák bele magukat a talajba. Légzés figyelés. Feszítés és lazítás váltakoztatása: karok külön megfeszítése majd együtt, ugyanígy a lábbakkal. Majd mindkét kar és láb feszítése. A homloktól indulva testrészek, izmok megnevezése és azok ellazítása, elengedése. Érzet figyelés. Imaginációs történetek mondása. Lassan a lábujjak megmozgatásával kezdve, felfelé haladva a testen, óvatos átmozgatás. Nyújtózás. Sóhajokkal elengedni a maradék feszültséget is.		Lassú és nyugodt hangvételen vezessük. Folyamatosan figyeljük a gyerekek reakcióit. Hogyha hideg van, vagy kimelegedtek az órán, akkor vegyenek fel valamit, mielőtt hozzákezdenek a feladathoz.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett.	Eszköz és zenehasználat	Nem szükséges.
Megjegyzések, tapasztalatok	Lehet hosszabb és egyszerűbb légző gyakorlatokkal kombinálva. Szeretik és igénylik a gyerekek az óra végi relaxációt.		

76.

ELNEVEZÉS	ÁLTALÁNOS HELYCSERE
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése, 5-10 perc
Korcsoport	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

		reflex, mozgáskoncentráció, együttműködés, csapatszellem, figyelem, gyorsaság, leleményesség, ügyesség
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A csoport összes tagja - egy fő kivételével - a patkó alakban elrendezett székeken foglal helyet. A szék nélkül maradt játékos (a pillanatnyi irányító) a patkó két végétől egyenlő távolságra áll. Elkiáltja két csoporttag nevét, akiknek helyet kell cserélniük, de közben (mielőtt a helycsere megvalósulna) az irányító is megpróbál leülni a két szék valamelyikére. Az lesz az új irányító, akinek nem jut szék. Az irányító bármikor vezényelhet általános helycserét is - ilyenkor mindenkinek fel kell állnia, hogy másik helyet keressen magának.	További variáció: zene használata. Ekkor adott, megbeszélte zenei jelekre vagy hangokra történik az általános helycsere, (ezt a tanár vezényli), miközben a vezető irányítja a játékot a megszokott módon.	
Munkaforma, térforma	Patkó, vagy kör alakban	Eszköz zenehasználat és nem szükséges; - adott esetben zene
Megjegyzések	Olyan csoportban játszható csak, ahol biztonsággal ismerik egymás nevét a gyermekek. Jó hangulatot teremt. Ha a csoportdinamika nem megfelelő, akkor mindenképp alkalmazzuk ezt a játékot, mert tapasztalataim alapján szokott segíteni.	

77.

ELNEVEZÉS	VÁNDORLÓ RITMUS
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Fort – Kaposi – Nyári – Perényi – Uray: Dráma és tánc – Az 5-6. évfolyam számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2009)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje, 5-10 perc
Korcsoport	Kisiskolás kortól

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Ritmusérzék fejlesztő gyakorlat		Ritmusérzék, koncentrációs képesség	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanulók elindulnak egy körben. Minél hamarabb ki kell alakítani egy közös ritmust, hogy mindenki egyszerre lépjen. Amikor ez megtörténik, együtt, hangosan elkezdnek számolni, egytől tízig, minden lépéskor. Ezt többször megismételjük, amikor mindenkinek sikerült bekapcsolódni, némán folytatják a számolást. Utána, amely számot mondjuk, mindig annál kell tapsolni. A feladat akkor sikeres, ha mindenki egyszerre tapsol.		Az oktatónak is számolni kell fejben, hogy időben tudja kiadni az instrukciókat. Ha a gyerekek belezavarodnak a ritmusba, segíteni kell nekik „visszatalálni”.	
Munkaforma, térforma	Körben haladás	Eszköz zenehasználat	és Nem szükséges
Megjegyzések	A gyakorlat nagy koncentrációt igényel, ezért nem igazán működik, ha a csoport már elfáradt, így inkább az óra első részében ajánlatos alkalmazni.		

78.

ELNEVEZÉS	VÁLLIZOLÁCIÓ ELŐKÉSZÍTÉS
Forrás megjelölése:	átvett (Gál Eszter óráin tapasztaltak továbbfejlesztése)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra középső részén
Korcsoport	A/3
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Vállizoláció előkészítő gyakorlat	Testtudat, belső figyelem, kinesztetikai érzék
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Páros gyakorlat. Az egyik tanuló becsukja a szemét, a másik tanuló pedig majd társa vállát érinti meg, egymás után különböző irányokból. Ráhelyezi a kezét egyik vagy másik vállra, a behunyt szemű pedig abba az irányba tolja el a vállát, ahonnan az érintés érkezett. Az elmozdulás addig tart, ameddig az érintés fennáll, aztán kerüljön vissza a khbe. Később felváltják egymást páron belül.		- Csak abba az irányba történjen az elmozdulás, ahonnan az érintés érkezett! Minél nagyobb legyen az elmozdulás mértéke! - El kell lazítani a vállízület körüli izmokat.	
Munkaforma, térforma	Páros gyakorlat, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	Zene nélkül, hogy ne zavarjuk a koncentrációt, esetleg lágy meditációs zene.
Megjegyzések, tapasztalatok	Változatok: érintést követően eltolás helyett elhúzással is meg lehet próbálni, esetleg szaggatottan ellökjük magunktól az érintő kezét.		

79.

ELNEVEZÉS	ÉLŐ GÉP
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra közben, de levezetéseként is alkalmazható játék, körönként kb. 8-10 perc
Korcsoport	Tapasztalatom szerint 10 éven felüliekkel játszható, de fiatalabb korosztálynál is működhet, ha a csoport tagjai elég nyitottak és bátrak.
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Levezető gyakorlat	Ritmusérzék, kooperációs képesség, kreativitás, koncentrációs képesség, akusztikus észlelés képessége
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Egyvalaki kezdi el a feladatot. Kimegy középre, és egy monotonul ismétlődő mozgást vesz fel, melyet egy hang is kísér. (Pl. tapsol, majd azt mondja, hogy „pukk”, és ezt ismétli). Utána egyesével csatlakoznak a többiek, ugyanígy, a mozdulat és a hang kiadásával.		Kezdő embernek olyat válasszunk, aki tudja tartani az állandó tempót, de erre nekünk is figyelniünk kell, adott esetben be kell avatkozni, hogy a ritmus egyenletes maradjon.	
Munkaforma, térforma	A csapat leül, velük szemben helyezkedik el az, aki a játékot elindítja, majd a többiek egyesével csatlakoznak hozzá.	Eszköz és zenehasználat	zene nélkül
Megjegyzések	Célszerű elmondani, hogy a játék akkor lesz élvezetesebb, ha a résztvevők minél kreatívabb mozdulattal/hanggal járulnak hozzá az élő gép „működéséhez”. A „jól működő élő gép” nagy örömet tud szerezni a résztvevőknek.		

80.

Elnevezés	KARNAGY ÉS KÓRUSA
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése, 5-8 perc
Korcsoport <i>(előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):</i>	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
aktivizáló gyakorlat	- Minőségek észlelése és azonnali adaptálása, kivitelezése; - Mozgásterjedelem szabályozása; - Ellentétpárok kivitelezésének fejlesztése; - Irányítás tanulása; - Azonnali reagálás;

		- Koncentráció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Először a tanár a karnagy, aztán egy-egy gyerek veszi át ezt a szerepet. A többiek a kórus (egy csoportban helyezkednek el), akik követik a karnagy mozdulatait. A karnagy irányítja kórusát, karjával mozdulatokat végez és ezt a kórus tagjai teljes testükre képezik le.		- A vezénylés történhet: gyorsan, lassan, szaggatottan, élesen, kicsi illetve nagy karmunka formájában. - Tiszta legyen az a minőség, amit a karnagy végez. - Hagyjunk elegendő időt egy karnagynak, hogy össze tudjon hangolódni kórusával.	
Munkaforma, térforma	Csoportos, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Változatos ritmusú, stílusú zenék
Megjegyzések, tapasztalatok	Lehet próbálkozni a csoport szólamokra bontásával, és ezek szerint különbözőképpen irányítani őket.		

81

ELNEVEZÉS	KÖVESD A ZENÉT
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Dalcroze-módszer órák anyagai alapján továbbfejlesztve, Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése, 15 perc
Korcsoport	10-14 éves korosztály és tudásszint

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
testtudat fejlesztés, zenei szolfézs és ritmus fejlesztés, levezető		együttműködés párokban, becsületesség, testkép fejlesztés, önuralom, egymásra figyelés, türelem, ritmus érzék, koordináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Ki kell találni egy mozdulatot a karral, egyet lábbal, és egyet fejjel. Mozdulni a zongorán leütött hangra kell majd. Kiinduló hang a mindenkori hangoláshoz is használt „A” hang. Ha az A hangnál magasabb hangot hallunk, akkor a mozdulatot nagyítani kell, ha alacsonyabbat, akkor kisebb a mozdulat intenzitása. Először kézmozdulattal kezdjük. Utána lehet bonyolítani a játékot. Már hangközöket ütünk le, amire lábmozdulatok csatlakoznak a karhoz. Ezt is nagyíthatjuk és kicsinyíthetjük az előbbieken leírtak szerint. A végső nehézségi fok, amikor már 3-as hangzatokat hallatunk a diákokkal, tehát kéz+ láb+fej mozdulatokat kell összehangolniuk, és változtatni a mértéküket.		A játékot bonyolíthatjuk az ismételt leütések ritmusával is, amit a diákoknak a mozgásban kell visszaadniuk!	
Munkaforma, térforma	Szórt alakzatban. Egyémásra figyelve	Eszköz zenehasználat	Zongora
Megjegyzések	A gyakorlat nagy koncentrációt igényel, ezért nem igazán működik, ha a csoport már elfáradt, így inkább az óra első részében ajánlatos alkalmazni.		

82.

ELNEVEZÉS	BIZALOMJÁTÉKOK
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett és továbbfejlesztett (Fort – Kaposi – Nyári – Perényi – Uray: <i>Dráma és tánc – Az 5-6. évfolyam számára</i>. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2009)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Az óra elején. Létszámtól függ, hogy mennyi időt vesz igénybe	
Korcsoport		10 éves kortól	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Bizalomépítő, csapatépítő feladat		Koncentrációs képesség, bizalom, kooperációs képesség	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanulók beállnak egy körbe, nem túl szorosan. Egyvalaki középre áll, behunja a szemét, és elindul a térben. Ha megérinti a kört, ott lévő társának finoman el kell irányítania másik irányba.		Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a tanulók óvatosan érjenek társukhoz, hogy ő ne ijedjen meg. Mindig többen nyúljanak felé, ha közeledik; a mozgás ne legyen váratlan, erőteljes.	
Munkaforma, térforma	Kör, közepén egy ember	Eszköz zenehasználat és	Nem szükséges.
Megjegyzések	Mivel ez a gyakorlat kellemes élmény, mindenkire célszerű időt hagyni, aki ki szeretné próbálni. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy vigyázzanak egymás testi épségére.		

83.

Elnevezés	MÁGNESES TESTRÉSZEK
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Skinner Releasing alapú órák anyagából kidolgozva)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport (előképző; alapfok 1-3; alapfok 4-6; továbbképző):	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Elképzeltek képek	- segít a súly és az áramlás tudatos irányításában, megérzésében; - erő és tömeg megtapasztalása; - belső koncentráció kifejlesztése; - légzés és az áramlás közötti kapcsolat megtapasztalása		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
A gyerekek térkitöltéssel haladnak a térben. A tanár folyamatos verbális instrukcióival vezeti a feladatot. „A talaj mintha egy nagyon erős mágnes lenne, a testünk először egy-egy része vassá változik. Elnehezedik és húzza lefelé a mágnes ereje”. A tanár mondja meg, hogy éppen melyik testrész válik vassá. Egy kis idő után folytatni lehet azzal, hogy egyszerre lehet több testrész is súlyos.	- Tartsák fent a folyamatos légzést, ne feszüljön be az egész test attól, hogy egy rész súlyos; - Maradjon folyamatos a mozdulat-instrukció;		
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz és zenehasználat	halk, nyugodt zene
Megjegyzések, tapasztalatok	Erős „befelé” irányuló koncentrációt igénylő gyakorlat Dönthetünk úgy is, hogy először egyhelyben folyik a gyakorlat. Dönthetünk úgy is, hogy először egyhelyben folyik a gyakorlat.		

84.

ELNEVEZÉS	TÁNCKÍGYÓ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra bármely részében, 5-6 perc
Korcsoport	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Aktivizáló gyakorlat		- a mozdulatmásolás készségét, térérzékelésüket fejleszti; - Reakcióidőt javítja; - a mozdulatalkotás, a „kitalálás” megtapasztalása.	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Legalább 3-4 fős csoportokban történik a gyakorlat. Oszlopokat alkotunk, amelyben az első ember lesz a kígyó feje. Az ő mozgását kell utánózniuk a többieknek. Amikor a tanár/vezető megállítja a zenét (vagy tapsol) akkor leáll a kígyó: pózba merevednek. kivéve a leghátsót, aki gyorsan előre szalad és most ő lesz a másolandó személy.		Próbáljanak meg azonnal megállni a mozdulattal, amikor a zene leáll, vagy a tapsra. Figyeljenek a többi “kígyóra” is a térben. Minél pontosabban másoljanak.	
Munkaforma, térforma	Csoportos, vezetett	Eszköz zenehasználat	Nem szükséges. Különböző stílusú zenék.
Megjegyzések	Felszabadító, felpörgető gyakorlat; ugyanakkor rendkívül jól variálható a fejlesztési cél szerint.		

85.

ELNEVEZÉS	KÖZEL ÉS TÁVOL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Laban-alapelvű gyakorlatok alapján kidolgozva (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése 8-10 perc
Korcsoport	Bármilyen korosztály és tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Bemelegítő, aktivizáló gyakorlat		- A tér érzékelése, a társak érzékelése a térben; - Síkok és irányok megismerése; - A közel és távol ellentétpárok megtapasztalása; - Figyelem megosztásának képessége; - Saját, egyéni mozgások felfedezése.	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A csoport szétszóródik a térben. Semleges séta, a tér kitöltésével. Mindenki képzeljen el egy burkot maga körül. A cél az, hogy kéz- és lábujjhegyünkkel, fejünk tetejével minél távolabb nyújtsuk ezt a burkot, megrajzoljuk a legtávolabbi pontját. Mindeközben folyamatosan haladunk a térben. Majd a vezető instrukciójára váltás: most szeretnénk minél közelebb körberajzolni a testet; (burkot létrehozni a közvetlen közelébe). Változatlanul térben elmozdulással történik.		A séta minőségének tudatosítása. Instrukciókkal segíteni, hogy ne mindig ugyanazt a testrészt használják a rajzoláshoz. Felhívni a figyelmet a tér kitöltésére és a különböző térszintek használatára. Tempó variálásának a lehetősége.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett. Tetszőlegesen elhelyezkedve a térben.	Eszköz és zenehasználat	Változatos ritmusú, stílusú zenék
Megjegyzések	Beindítja a belső figyelmet, és ha kellő időt hagyunk rá, akkor egyre érdekesebb, egyénibb megoldásokat találnak.		

86.

ELNEVEZÉS	ÉRINTELEK, MOZDULSZ
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	kontakt improvizáció órák tapasztalatai alapján kidolgozva (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Kontakt improvizációs anyagok elé, 6-8 perc

Korcsoport		10 éves kor felett	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Kontakt improvizációt előkészítő gyakorlat		Az érintés, valamint a súly adásának megtapasztalása.	
		Párban való munka fejlesztése. Az egymásra való folyamatos koncentráció gyakorlása.	
		Az irányítás és követés feladatkörök megérzése.	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Párokba rendeződik az osztály. A tanár a gyakorlat elején elmondja a szabályokat, és utána már csak akkor szól bele, ha feltétlenül szükséges. Irányító és követő szerepek. Az irányító megérint egy pontot a követő testén, aki oda „beadja” a súlyát. Addig történik a súly adása (abba az irányba történő mozgás), amíg fennáll a kontaktus.		- Az irányító figyeljen arra, hogy ne hozzon létre sérülés-veszélyes pozíciókat; - Ne csak pózokat hozzanak létre, hanem mozgásfolyamatban gondolkozzanak; - Figyeljenek az őszinte feladatmegoldásra.	
Munkaforma, térforma	Párokban, önálló	Eszköz zenehasználat	és A háttérben, finoman szólhat zene
Megjegyzések	Először nagyon furcsa (leginkább az irányítónak), hogy éppen merre fog mozdulni a követő; hogy merre hajlik egy-egy testrész. Látszólag könnyűnek tűnik a feladat, de nem az. A földre való levezetés és felhozatal mindig nagyon izgalmas.		

87.

ELNEVEZÉS	FOLYTASD A SORT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	drámapedagógiai helyzetgyakorlatok nyomán továbbfejlesztve (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése, 15 perc
Korcsoport	10-14 év között

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
kombinált koncentrációs gyakorlat		kombináció, kreativitás, improvizáció, egymásra figyelés, ritmusérzék, ügyesség, memória, térbeli tájékozódás	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Körben kezdődik a játék, mindenki mutat egy olyan lépést vagy kombinációt, amely neki nagyon tetszik a már elsajátított táncokból. A mellette álló ugyanezt teszi, de neki már az előtte álló társa tánc lépését is be kell mutatnia, hozzá kell fűznie a sajátjához, a játék végére egy teljes táncfolyamat alakul ki. Ezt aztán különböző térformákban gyakoroltathatjuk, létszámtól függően 1-2 csoportban.			
Munkaforma, térforma	sorok, oszlopok használata	Eszköz zenehasználat	gyorsabb tempójú zene
Megjegyzések	Jó hangulatot teremt és segít az egymásra hangolódásban. Fellépések, megmérettetések előtt ajánlom. Több táncstílus keveredése esetén meg lehet cserélni a gyerekek sorrendjét, hogy könnyebb legyen a folytathatóság. További variáció: egyszerre két diák kezdi el a lépések, folyamatok bemutatását, így egyszerre két irányban kell figyelni és megjegyezni a lépéskombinációkat!		

88.

ELNEVEZÉS	BÍZD RÁM MAGAD
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Több oktató tapasztalata alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Kontakt improvizációs feladatok elejére, 6-8 perc
Korcsoport	10 éves kor felett
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

kontaktusra, érintésre hangoló gyakorlat		- Fejleszti a követés és irányítás szerepének tudatos használatát; - Bizalmat épít ki; - Partnerek közötti nonverbális, egyéni kommunikáció és az érintés megtapasztalása.	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Párokba rendeződik az osztály, s a feladat végzését a tanár koordinálja. A két gyermek közül az irányító ráteszi a partnere keresztcsontjára a kezét, ez lesz az a pont, amelyen keresztül irányítani fog. A követő pedig teljes mértékben rábízta magát. Először lassú sétával, kisebb irányváltásokkal indulnak, hogy ráérezzenek egymás jelzéseire. Aztán lehet fokozni a tempót, stb.		- Hívjuk fel a figyelmet, hogy próbálják meg megállni a szóbeli irányítást, visszajelzést; - Az irányító, ha veszélyesnek érzi a helyzetet, akkor megfoghatja, megállíthatja a partnerét; - Használják a megállásokat és a hátrafelé irányt is; - Próbáljanak egymásra hangolódni, és ne vegyék át egymás szerepét (ne a követő irányítson); - Szánjunk időt arra, hogy a párok megbeszéljék egymással a tapasztalataikat a feladat után.	
Munkaforma, térforma	Páros, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Nem szükséges
Megjegyzések	Rendkívül jól látszik kívülről is, hogy ki az, aki rá meri bízni a párjára magát. Ki az az irányító, aki inkább követi a társát és nem igazán vezet.		

89.

ELNEVEZÉS	NYAK-KÉZ-LÁBTORNA
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Kontakt improvizációs órák anyagai alapján kidolgozva
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra kezdése vagy vége, 10 perc
Korcsoport	10-14 éves kor
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

páros lazító gyakorlat		lazítás, együttműködés párokban, bizalomérzet kialakítása, becsületesség, énkép fejlesztés, önuralom, egymásra figyelés, türelmi képességek fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Az osztály párokba rendeződik. A pár egyik tagja a hátára fekszik, szemét becsukja. Partnere a fejéhez térdel, s azt felemelve, leengedve, illetve oldalra mozdítva próbálja ellazítani a fekvő nyakizmait, ezután a kezéhez térdel és hasonlóan óvatos, lassú mozdulatokkal ellazítja azt, ezután a láb következik (a fekvő játékos feladata: teljesen rá kell bíznia magát társára). A játék páron belüli szerepcserével folytatódik.		Figyelem, nem veszélytelen a gyakorlat! A fej, kéz és a láb mozdítása csak lassú lehet. hívjuk fel a játszókat figyelmét a sérülésveszélyre. A tanulók párban és hármassával dolgoznak. Szőnyeg, vagy szőnyegpadlós terem az optimális hozzá, de mindenképpen olyan talaj, hogy ne legyen se túl kemény, se hideg.	
Munkaforma, térforma	sorok, oszlopok használata	Eszköz zenehasználat és	Lassú relaxációhoz alkalmas lágy zene használata!
Megjegyzések	Beindítja az egymásra való figyelmet. A diákok szeretik és igénylik a relaxációt		

90.

ELNEVEZÉS	TESTFINTOROK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szent-Ivány Kinga)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra főrésze után, 4-5 percben
Korcsoport	10 éves kor felett és bármilyen tudásszint
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

imaginációs gyakorlat		- Az érzékszervek által érzékelt élmények átültetése mozgásra; - Asszociációs képesség fejlesztése; - Érzékelés tudatosítása és javítása.	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyerekek tetszőleges helyen állnak a térben. A tanár különböző ízeket, szagokat, illatokat, hangokat mond. Ezekre a dolgokra adott reakciójukat kell gyerekeknek/tanulóknak arcukon, majd teljes testükön megjeleníteni.		Először jelenítsék meg a természetes reakciójukat, azután ezt vigyék át további mozdulatokba. Próbáljanak minél kevesebbet gondolkodni: ami rögtön „beugrik” az elhangzott fogalomról, azt jelenítsék meg. A tanár által bemondott fogalmak eleinte legyenek egymástól eléggé eltérőek. Azután lehet árnyalni ezeket.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, vezetett	Eszköz zenehasználat	és Nem szükséges
Megjegyzések	Nehezen indul az elvonatkoztatott mozgásalkotás, de végül egyedi, frappáns megoldások, minőségek születnek.		

91.

ELNEVEZÉS	VÁNDOROL A BABZSÁK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szabó Eszter)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra fő részének a végén, 5-6 perc
Korcsoport	12 éves kortól: A/4, A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Erősítő gyakorlat	Erő-állóképesség

A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanulók egymás mellett szorosan helyezkednek el, fekvőtámasz helyzetben. A vállak egy vonalban vannak, és majdnem érintkeznek. A sorban az első és az utolsó tanuló 1-1 babzsákot indít el jobb kezével a mellette lévő társa elé helyezve, aki továbbadja azt. Ha a két babzsák „kicserélődött”, pihenünk, majd bal kézzel újra elindítjuk a babzsákokat.		Szabályosan tartsuk a fekvőtámasz helyzetet: ne essen be a gyerekek dereka, a lapockákat ne engedjük össze, a vállakat húzzuk le, a könyök és a térd legyen nyújtva. A babzsák áthelyezésénél a törzs helyzete maradjon változatlan. A pozíciót mindenki tartja, míg a babzsákok meg nem érkeztek az ellenkező oldalra.	
Munkaforma, térforma	1 vonalban	Eszköz zenehasználat és	2 db babzsák, esetleg zene
Megjegyzések	Ha a csoport létszáma nagy, két vonalat is alkothatunk, edzettségtől függően. Minél hosszabb a vonal, annál tovább kell tartani a pozíciót. Magasabb évfolyamokon az egyik lábat (a dolgozó karral ellenkezőt) meg is emelhetjük.		

92.

ELNEVEZÉS	FURCSA ASSZOCIÁCIÓ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	Saját (Szabó Eszter)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje
Korcsoport	A/4
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Bemelegítést elősegítő feladat	Koncentráció, emlékezet, kondíció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Kiválasztunk 5 vagy 6 mozgásformát a bemelegítő gyakorlatból, és ezeknek nevet adunk. (Olyan elnevezést válasszunk, aminek semmi köze a mozgásformához.) A gyerekek sétálnak a térben zenére, s mikor a zene megáll, a tanár megnevezi az egyik mozgásformát és dobkíséretre mindenki elvégzi.	Figyeljünk a mozgásformák helyes végrehajtásának szempontjaira! Hívjuk fel a tanulók figyelmét gyorsabb tempó alkalmazása esetén az ütközések elkerülésére!

Tovább sétálnak, majd bemondásra megint a megfelelő mozgásformát végzik el.			
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt	Eszköz zenehasználat	és zene, dob
Megjegyzések	Nehezítések: növeljük a tempót, vagy / és (ezzel párhuzamosan) a séta vagy futás időtartamát is csökkentjük!		

93.

ELNEVEZÉS	LABDÁK FOGÓCSKÁJA		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Átvett, továbbfejlesztett (Mezei József /szerk. 2008/: Általános testtartásjavító gyakorlatok gyűjteménye. Budapest, Flaccus Kiadó)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Fő fázis vége		
Korcsoport	A/4		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Forgás előkészítő gyakorlat	Erő-állóképesség, gyorsaság		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Kh: A tanulók köríven, felhúzott térdekkel a hátukra fekszenek. Az egyik tanuló lába a másik tanuló feje előtt helyezkedik el. Két labdát indítunk el menetiránynak megfelelően. Felüléssel és törzshajlítással adogatjuk a labdát, a zene tempójának megfelelően, majd zene nélkül a tempó növelésével versenyt létrehozva. Akinél az egyik labda beéri a másikat, az hibapontot kap.		Minden tanuló a választott menetiránynak megfelelően fekszik le. Figyeljünk a tanulók közötti megfelelő távolságra.	
Munkaforma, térforma	Csoportos, kör	Eszköz zenehasználat	és 2 db 20 cm átmérőjű labda, zene

Megjegyzések	Kombinálhatjuk lábemeléssel is a felületeket, tehát a tanuló a labdát a bokái közé szorítva adja tovább a következő társa kezébe.

94.

ELNEVEZÉS		SZÖGLETES TENDU	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		saját (Szigeti Oktávia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra elején, a bemelegítő gyakorlat után	
Korcsoport		A/5-A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Tendu gyakorlat szögletes kartartásokkal		Koordináció, lábizomzat erő és ügyesség, egyensúly, dinamika	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: zárt állás. Parallel tendu előre, talon, flex, visszagördít, elemel a földről, pointé, passé, relevé, lecsúsztatjuk a szabad lábat a másik mellé relevébe, és egyszerre tesszük le a sarkunkat. Kísérő karhelyzetek: II., majd I. pozícióba, leforgat a felkar (könyök lefelé), felnyújt, vissza II. pozícióba, leforgat a tenyér, alkarkör, elnyújtás, és levezet kiinduló helyzetbe.		Először a lábat és a kart külön-külön tanítjuk meg. Csak ezután rakjuk össze, 8 számolásra. A mozdulatok legyenek határozottak, egyenes vonalúak, a karokat nyújtjuk el hátból, és zárjuk az ujjainkat. A lábfejnél ügyeljünk arra, hogy gördítsék a váltásoknál.	
Munkaforma, térforma	Egyéni	Eszköz zenehasználat	és 2/4 közepes tempó, majd gyors
Megjegyzések	Először á la quatrième parallel lábhelyzettel, s csak azután en dehors pozíciókban.		

95.

ELNEVEZÉS		IRÁNYVÁLTÓ UGRÁSGYAKORLAT	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		Raza Hammadi tréningje alapján átvett	

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra vége	
Korcsoport		A/4-A/5	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Ugrás gyakorlat		Koordináció, testtudat, ruganyosság, ugrás technika, gondolkodás, térirányok gyors megtalálása	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Parallel zárt VI. pozícióból indulunk: 4 sauté helyben, jobbra fordulva ugrunk $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, visszafelé $\frac{1}{4}$. Négyyszer ismételjük a mozgássort jobbra, így visszaérünk a kiindulási ponthoz. Azután balra ugyanígy.		Az ugrásoknál figyeljünk a helyes lábtartásra, a pontos érkezésekre, korrigáljuk a bedőlt bokákat. Minden ugrás előtt fontos a plié, és minden ugrás pliébe érkezik. Az ugrás pillanatában nyújtjuk el a lábunkat, akár a szöcske. Figyeljünk a lefeszített lábfejekre.	
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Először a fordulatok közé beiktathatunk plusz egy ugrást, könnyítve ezzel a gondolkodást, az irányok keresését, és az egyensúlyozást. Később folyamatosan végeztethetjük. Versenyt is rendezhetünk: a tempó fokozásával, aki eltéved vagy lemarad, az kiesik. Addig ismételjük, míg egy tanuló „nevet a végén”.		

96.

ELNEVEZÉS	GYEREKJÁTÉK
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Raza Hammadi óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra vége
Korcsoport	A/4-A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Ugrás gyakorlat váltott lábbal 1-1 lábra		Koordináció, ruganyosság, ugrás technika,	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: en dehors természetes első pozíció lábhelyzet. A jobb láb előre kicsúsztat jeté magasságig (35fok), és egy kis ugrással vált a láb, és a másik kerül, majd minden számolásra ugrással vált a láb. Irányok: elől-elöl, oldaltoldalt, hátul-hátul, oldalt-oldalt. A karok végig második pozícióban tartva.		Próbáljuk combtöből forgatni a lábakat természetes en dehors helyzetben. Figyeljünk arra, hogy ne dőljenek be a bokák, a térd mindig a lábfej fölött maradjon. Az ugrásokból puhán érkezzünk, a szabad lábak elnyújtva legyenek.	
Munkaforma, térforma	egyéni, sorokban	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Ugyanez battu-vel (A/5), ami sokkal nehezebb, hiszen a lábak összeállításához nagyobb kell ugrani, és sok gyakorlást igényel.		

97.

ELNEVEZÉS	PARALLEL ROND DE JAMBES
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra elején, a bemelegítő gyakorlat után.
Korcsoport	A/4-A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Rond de jambe par terre gyakorlat pas de bourrée-val	Koordináció, testsúly áthelyezés, térben elmozdulás, parallel pozíció izomérzetének a tudatosítása.
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh: Zárt állás VI. pozíció. Az előzene utolsó taktusára parallel passé jobb lábbal, 1-re kitesszük előre spiccre, súlylábön plié, majd 2-3-ra rond de jambe par terre parallel szabad lábbal; és-re felemel/állóláb nyújt; 4-re vissza passéba. Ezt 4-szer ismétljük, az utolsó dupla tempóban van, és egy pas de bourrée -val lábat váltunk. Bal lábbal ismétljük a gyakorlatot.		Figyeljünk a súlyláb térdére, próbáljuk a lábfej fölött tartani, hogy a rond de jambe alatt ne mozogjon. A szabad lábat messzire nyújtjuk, és az emelés pillanatában is inkább az elnyújtásra törekedjünk. A p.d.b-nál először a testsúlyt helyezem, azután történjen az elmozdulás. A medencét mindeközben próbáljuk mozdulatlanul, egyenesen tartani. A lábakkal combtöböl dolgozzunk, a csípőízületet pedig próbáljuk súlytalanítani a folyamatos felhúzással.	
Munkaforma, térforma	egyéni, sor	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Először lehet pas de bourrée és ritmizálás nélkül: 4-szer egyik illetve másik lábbal ismételve, majd ha már a pas de bourrée-t jól kigyakorolták a tanulók, akkor beépíteni a gyakorlatba.		

98.

ELNEVEZÉS	TWIST ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/4-A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Twist előkészítő gyakorlat	Koordináció, testtudat, jazz technika
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh: Széles, pliében, II. lábpozícióban, karok messze elnyújtva II. karpozícióban. Teljes testtel befördülünk 7-es irányba, jobb lábat féltalpra emeljük és befördítjük parallel helyzetbe, így hátul magas féltalp helyzetbe kerül. Jobb kar a bal mellé érkezik párhuzamos tartásba a mell előtt. Aztán vissza a kiinduló helyzetbe.		A gyakorlatot érdemes lábbal indítani, és ennek következménye legyen a medence, a törzs és a karok pozícióváltása, legutolsó a fej! A visszajövetelnél szintén a láb indít, majd egy enyhe csavarás történik a gerincoszlopban, ami előidézi a következő mozdulatot!	
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Lehet játszani azzal, hogy a pozíció váltások végén kinyújtjuk a lábat, majd visszaeresszünk plié-be; vagy azzal, hogy a gyakorlatot különböző tempókban hajtjuk végre!		

99.

ELNEVEZÉS	A SZOBROK MEGMOZDULNAK
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját (Szabó Eszter)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra vége, 10 perc
Korcsoport	A/4
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Kreatív gyakorlat	Koncentráció, kreativitás, testtudat, folyamatos mozgás-kivitelezés, mozdulatok kötésének képessége
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Válasszunk 3 pózt együtt a tanulókkal! A tanulók egyéni feladata, hogy tetszőleges sorrendben, a lehető legváltozatosabb módon összekössék ezeket a pózokat. Egyénileg, esetleg a bátoralanabbak párban bemutatják megoldásaikat.	Adjunk 2-3 perc gondolkodási időt a tanulóknak.

Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és	különféle zenék	tempójú
Megjegyzések	Először lehet zene nélkül, majd különböző tempójú zenére táncolni. Ha az alapfeladat jól sikerült, akkor párban, vagy 3 fős kis csoportokban megtanulhatják egymásét, majd összeköthetik a 2 vagy 3 sorozatot.				

100.

ELNEVEZÉS		VÁLLIZOLÁCIÓS GYAKORLAT	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe	
Korcsoport		A/4	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Izolációs technikai gyakorlat		tánctechnika, koncentráció, koordináció, testtudat	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Parallel csípőszéles pozícióban állunk, karok jazz kéztartásban előre. Felváltva húzzuk a vállat hátra és vissza, föl és vissza, majd előre és vissza. 3 számolás alatt távolítjuk és egy számolás alatt visszaengedjük kiinduló pozícióba. Azután körívek mentén mozdítsuk el a vállat! Pliével is végezhetjük, vagy kicsúszthatjuk a lábat twist pozícióba.		Próbáljuk a vállizületet elkülönülten mozgatni a test többi részétől. Ritmizáljuk a gyakorlatot és pontosítsuk a pozíciókat és a testtartást.	
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenehasználat	és dob

Megjegyzések	A vállakat mozdíthatjuk szimmetrikusan és aszimmetrikusan is.

101.

ELNEVEZÉS		SZORÍTJUK A KARIKÁT	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Átvett, továbbfejlesztett (Claudia Dean óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Az óra főrészének végén	
Korcsoport		A/4	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Forgás előkészítő gyakorlat		Egyensúly, koncentráció, koordináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Zárt parallel pozíció, a karika a test előtt – a karokkal és a karikával, mintha első karpozíciót zárnánk. zene: 4/4 1.ütem: 1-2 Pliébe ereszkedünk, 3-4 nyújt a láb, relevé és összenyomjuk a karikát 2.ütem: 1-2 megtartjuk a szorítást és a relevét, 3-4 letesszük a sarkunkat és ellazítjuk a karokat		A relevé-be való út és érkezés dinamikus, ám folyamatos legyen! A karika összenyomásánál ne essenek be a vállak, tartsuk meg az első karpozíciót, húzzuk le a vállakat, lapockákat! A bokák tengelyben tartására figyelni kell. A központ megtartása és a gerincoszlop megnyújtása elengedhetetlen.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és Pilates-karika (vagy bármilyen kb 25cm átmérőjű karika)
Megjegyzések	Ha a tanulók a leírt gyakorlatot elsajátították, akkor próbáljuk ki kiinduló helyzetként az egyik kar nyitását 2. pozícióba. 3-4-re ebben az esetben a kar első pozícióba zárása majd a karika összenyomása egy időben történik a relevé-be való emelkedéssel. Ha már ez is jól megy, akkor hozzá tehetjük a nyitott karral ellentétes láb passé-ba való felhúzását.		

102.

ELNEVEZÉS		EGYENSÚLY LABDÁVAL	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Átvett (Pappné Gazdag Zsuzsanna /2009/: Egyensúlyozás. Győr, Flaccus Kiadó)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Fő fázis vége	
Korcsoport		A/4	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Lábizomzatot erősítő, bokát stabilizáló gyakorlat		Egyensúly, koncentráció, erő fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Az egyik tanuló két lábbal (nyújtott térdrel) rááll az instabil felületre, míg a másik tanuló támaszként segíti társát. Ha a tanuló megtalálta egyensúlyát, térdre engedi őt, és labdát vagy zoknit dobál neki a zene löktetésére, melyet a tanuló szintén a zene löktetésére visszadob. Csere.		Hívjuk fel a gyerekek figyelmét a koncentráció jelentőségére a balesetek elkerülése érdekében! Figyeljünk a helyesen elnyújtott térdekre és az alaptartásra!	
Munkaforma, térforma	Páros (egymással szemben), szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és Dynair vagy bármilyen instabil felület, valamint labda vagy zokni. Zene.
Megjegyzések		Később nehezíthetjük a feladatot a labda repülési ívének variálásával!	

103.

ELNEVEZÉS		KARIKÁVAL FORGUNK	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Átvett, továbbfejlesztett (Claudia Dean óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Az óra fő részének vége	
Korcsoport		A/4	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	

Forgás előkészítő gyakorlat		Egyensúly, koncentráció, koordináció, forgástechnika	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh.: Zárt parallel lábpozíció, a karika a test előtt – a karokkal és a karikával, mintha első karpozíciót zárnánk. zene: 4/4 1. ütem: 1-2 Pliébe ereszkedünk, nyitjuk a bal kart 2. pozícióba 3-4 nyújt a láb, relevé a bal lábon és két kézzel összenyomjuk a karikát, miközben ¼-et fordulunk en dehors 2. ütem: 1-2 megtartjuk a relevé-t és a bal lábat a jobb mellé lecsúsztatjuk, 3-4 letesszük a sarkunkat, és ellazítjuk a karokat		A relevé-be való út és onnan való érkezés dinamikus, ám folyamatos legyen! A karika összenyomásánál ne essenek be a vállak, tartsuk meg az első karpozíciót, húzzuk le a vállakat, lapockákat! A bokák tengelyben tartására figyelni kell. A központ megtartása és a gerincoszlop megnyújtása elengedhetetlen. Figyelünk a fej kapására a célzott irányba.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, sorok	Eszköz zenehasználat	és Pilates-karika (vagy bármilyen kb 25cm átmérőjű karika)
Megjegyzések	Meg lehet próbálni ½ fordulattal is.		

104.

ELNEVEZÉS	FOROG A KARIKA
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	Átvett (Pappné Gazdag Zsuzsanna /2009/: Egyensúlyozás. Győr, Flaccus Kiadó)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Fő fázis vége
Korcsoport	A/4
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
koordinációs gyakorlat	Egyensúly, koncentráció, a centrifugális erő hatásának érzékelése, koordináció,
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Két tanuló egy karikában áll. Fogják a karikát és derekukat a karikához nyomják. Mindkét irányba forogni kezdenek, felgyorsulnak, majd lassítanak.	Megállás után ne rántsák el társukat. Erős karikát válasszunk, nehogy szétcsússzon az illesztésnél forgás közben!

Munkaforma, térforma	Páros, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	Hullahopp karika (erős)
Megjegyzések	Ez a gyakorlat a centrifugális erő megéreztetésére szolgál, szükséges magyarázatot fűzni hozzá, hogy a tanulók jobban értsék annak lényegét.		

105.

ELNEVEZÉS	EGGYEL TÖBB		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	Több oktató tapasztalata alapján kidolgozva		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje		
Korcsoport	A/4		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Bemelegítést elősegítő feladat	Koncentráció, emlékezet, kreativitás,		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
A tanulók körben állnak. Mindenki kitalál egy mozdulatot, melyet a törzsének mozgatásával végez, a többi testrész mozgása csak következmény lehet. Egyesével bemutatják, mindenki megismétli és minden tanuló mozdulatát az előzőhöz kötjük. A kialakult mozgássort zenére ismétljük.	Adjunk rövid magyarázatot, milyen mozdulatokat várunk. Kerüljük a hirtelen mozdulatokat, hiszen a cél a bemelegítés, a gerinc mobilizálása.		
Munkaforma, térforma	Csoportos, kör	Eszköz zenehasználat és	esetleg zene
Megjegyzések	Ugyanezt elvégezhetjük csak a lábbal, vagy a kettő kombinációjával is.		

106.

ELNEVEZÉS	GÉPEK
Forrás megjelölése:	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)

A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Az óra végén 10 perc	
Korcsoport:		A/4	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Akcentusok megvalósítására szolgáló feladat		Kreativitás, előadókészség, testtudat, izoláció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A tanár elektronikus (vagy bármilyen a robotmozgást/gép hangját megidéző) zenét játszik le a tanulóknak, és megkérdezi őket: mi jut eszükbe róla, s ezt milyen mozgással tudnák megmutatni? Megkéri őket, hogy a hallott zenére kezdjenek el mozgással megidézni különböző gépeket (háztartási-, munkagépek stb.), ami nekik erről leginkább „megjelenik”.		Figyeljünk – a zene által is megsegített - szaggatott, hirtelen megállított mozgásra. Érdemes hangsúlyozni, hogy ez egy nagyon nehéz feladat, mert elsőre lehet, hogy könnyűnek tűnik. Kezdetben csak egy-két testrésszel dolgozzuk, minél pontosabban, majd utána térünk át a több testrész egyidejű mozgására.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, a térben szétszórva	Eszköz és zenehasználat	Elektronikus zene
Megjegyzések, tapasztalatok	Először a zene inspirálása legyen a figyelem központjában, utána megvizsgálni tudatosan a mozgást, majd koncentrálni a belső figyelem kialakítására. A mozgás helyben történjen, csak amikor így már végre tudják hajtani a feladatot, akkor mozdítsuk el térben és irányokban a tanulót.		

108.

ELNEVEZÉS	LEVEGŐVEL TELI
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	Átvett, továbbfejlesztett (Viti, Elena 2006: La danse pour les enfants. Méthodologie de la danse Éducative. Gremse, Rome)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje
Korcsoport	A/4
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Bemelegítés előtt, az órára való ráhangolódást segítő feladat.	Testtudat, figyelem, izoláció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

A tanulók párt választanak és az egyik gyerek a hátára fekszik. Elképzeljük, hogy szelep, vagy szelepek találhatók rajtunk és felfújhatóak vagyunk. A földön fekvő tanulót a társa „felpumpálja” megadott „szelepen” (testrészen) keresztül, álló helyzetbe, majd le is eresztí. A „levegő áramoltatása” érintéssel történjen! A már „levegővel teli” testrészek tónusossá válnak, míg a „levegőtlenek” ellazítottak.		Ismertessük a tanulótárs megérintésének szabályait! A „felpumpálás” lassan történjen! Hívjuk fel a tanulók figyelmét a fokozatos „levegőáramlásra”, vagyis a még inaktív testrészek ellazítására!	
Munkaforma, térforma	Páros, szétszórta a térben	Eszköz és zenehasználat	Lassú, halk zene.
Megjegyzések	Ha a gyakorlat párban nem működik, mert a gyerekek nevetnek, nem veszik komolyan a feladatot, akkor kipróbálhatjuk egyéni feladatként, tanári szóbeli irányítással. Érintés nélkül.		

108.

ELNEVEZÉS	Fej izolációs gyakorlat
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/4-A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Izolációs gyakorlat	Koordináció, testtudat, izolációs technika, ritmus érzék
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

K.h: parallel csípőszéles lábpozíció, tenyerek a fej fölött „összetapasztva”. A fej először jobbra dönt, majd eltoljuk a fül irányába, majd vissza kiinduló helyzetbe, aztán ugyanez másik oldalra is, 4-szer. Aztán írjunk le egy kört vízszintesen a fejfel. En dehors I. pozícióban is, majd grand plié, karok II.pozícióba kerülnek. Szétugrás nagy II. pozíciós grand pliébe. Relevé, hozzá jazz kéz, talon, kézfejek ellazítanak, és visszaugrás első pozíciós pliébe, majd kiinduló helyzetbe. (2x8) Ugyanez, másik oldalra indítva.		A gerincoszlop csigolyáit távolítjuk egymástól, hogy könnyen elő tudjuk idézni a nyakcsigolyák elmozdulását. Folyamatosan felfelé törekszünk, és nagy hangsúlyt helyezünk a pontos pozíciókra. Figyeljünk a dinamikára és törekedjünk a mozgás minél lazább kivitelezésére.	
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenahasználat	és dob
Megjegyzések			

109.

A feladatot közzétette:	SZABAD A VÁSÁR		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra eleje/ közepe, 3-4 perc		
Korcsoport	12 éves kortól		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Ismerkedés a diagonális irányokkal	improvizáció készség, térérzékelés		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Alapváltozat: Bárki bekiabálhat bármilyen irányt 3 dimenzióban elhelyezve, s akkor mindenkinek csak abban az irányba szabad mozdulnia	A játék előtt tisztázni / feleleveníteni szükséges a háromdimenziós irányokat - Beszéljünk előtte a bekiabálás hangerejéről		
Munkaforma, térforma	csoportos, szórt alakzat	Eszköz zenahasználat	és halk zene

Megjegyzések	Párok, csoportokba kapcsolódva is végezhetjük a játékot, több irány megadásával rövid kompozíciót hozhatunk létre.

110.

ELNEVEZÉS		TÖRTÉNETMESELÉS	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		saját (Barbarics Zsófia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		egész órás játék	
Korcsoport		9 év felett	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Történetírás, mozgásos mesélés		kreativitásfejlesztés, absztrahálás, kooperáció, kompozíciós készség	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A növendékeket csoportokra osztjuk, majd minden csoportot megkérünk, hogy egy kis papírra írjon fel egy szót, vagy szókapcsolatot. Ezeket aztán összekeverjük, és a csoportok húznak maguknak egyet. Minden csoport a húzott szó alapján kell, hogy egy rövid történetet írjon. A megírt történeteket újra összekeverjük, és újra kihúzatunk belőlük egyet-egyet csoportonként. A csoportoknak ezúttal az a feladata, hogy a leírt történetet mozgásba ültesse át. Legvégül bemutatjuk az elkészült mozgásetűdöket és megpróbálunk ráismerni a történetekre és címekre.		- előre megbeszéljük a történetírásra szánt időt, majd bizonyos időnként emlékeztetjük a növendékeket, hogy mennyi idejük van még befejezni a történetet, majd ugyanígy teszünk a mozgásos résznél is	
Munkaforma, térforma	csoportos	Eszköz zenehasználat	és választható zene és eszközhasználat
Megjegyzések	Megengedhetjük, hogy választott zenére készüljön a mozgás, de kereshetünk előre egy adott zenét, és készülhetnek már a címek is az adott zene kiváltotta érzések, gondolatok alapján.		

112.

ELNEVEZÉS	GURULÁS-FEKVŐTÁMASZ

Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett, továbbfejlesztett (Duda Éva óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra eleje/vége	
Korcsoport		Bármely iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Erősítő, a test izomzatát tónusba hozó gyakorlat		izomerő fejlesztés, törzsizomzat erősítése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyakorlatot párban végeztetjük. Kh: fekvőtámasz helyzetben, egymással szembe – egyik oldalukkal a közös menetiránynak. A gyakorlatot elindítva a két-két növendéknek a termen áthaladás során végig szemkontaktust kell tartania. 4 „sétát” követően a támaszhelyzetet leengedjük, s nyújtott testtel a talajon fordulunk, vagyis gurulunk egyet. (A szemkontaktusnak ilyenkor is meg kell maradnia)		- a fekvőtámaszhelyzet megfelelő kivitelezése érdekében a gyakorlat előtt át kell beszélni, pontosítani és tudatosítani kell azt.	
Munkaforma, térforma	páros, diagonál gyakorlat	Eszköz és zenahasználat	zene
Megjegyzések	A hyperflexibilis ízülettal rendelkező növendékek esetében külön figyelmet kell fordítani fekvőtámasz helyzetben a könyök ízület megfelelő pozíciójára.		

113.

ELNEVEZÉS	MELLKAS IZOLÁCIÓS GYAKORLAT
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A4-A5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Izolációs gyakorlat	Koordináció, testtudat, izolációs technika, ritmus érzék		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Kh: parallel csípőszéles lábpozíció, kézfejek a csípőcsonton. A mellkast eltoljuk jobbra 3 számolás alatt, majd 4-re dinamikus visszajövünk a kiinduló pozícióba. Ugyanezt ismétljük a másik oldalra is, majd előre és hátra is. Aztán köríven összekötjük e pontokat egy mellkas körre. Jobbra, illetve balra indítva is.	A gerincoszlop csigolyáit távolítjuk egymástól, - felfelé igyekezve -, hogy könnyen elő tudjuk idézni a mellkas elmozdulását. A figyelmet ráirányítjuk a pontos pozíciókra, a dinamikára, valamint arra, hogy minél messzebbre igyekezzen a mozdulat. Keressük, és feszegessük a határainkat.		
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Ehhez a gyakorlathoz később lehet karmozdulatokat is adni, valamint pliét, vagy esetleg fej fordítást is.		

113.

ELNEVEZÉS	JAZZ TOUR ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	A/4-A/5
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Jazz forgás előkészítő gyakorlat	Koordináció, jazz technika, testtudat, dinamikai váltás, térirányok
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh: parallel csípőszéles lábpozíció, II. pozícióban elnyújtott kartartás. Jobb láb keresztbe csúsztat hátul, a combok összetartanak, a medence mozdulatlan marad. Egyidőben a jobb kar behajlít a mellkas elé, majd előrenyújt, mindkét lábon pliével. A törzs rotációval elfordul balra, miközben a bal kar is hátra mozdul, vízszintesen. A preparáció után fordítjuk a törzset jobbra, a két kar mindig vízszintes, és irányítja a mozgást, mélyíti a pliét. Innen egy határozott mozdulattal behajlítjuk mindkét kart a mellkas elé jazz első pozícióba, kapjuk a fejet a fordulási irányba: jobbra ¼-et elfordulunk a teljes testtel, ehhez jobb láb parallel passéba kerül, a súlyláb pedig plié-relevében mozdul. Aztán lassan lehelyezzünk a lábunkat és a karunkat kiinduló helyzetbe, a térben ¼-del elfordulva.		A lábpozíciók, vállak, hát és a karok pontos helyzete, a dinamikai indítás, a fejkapás, a gerincoszlop folyamatos felhúzása.	
Munkaforma, térforma	egyéni, sorokba rendeződve	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Ez egy nagyon nehéz gyakorlat, sok időt és pontos magyarázatokat igényel. Nagyon fontosak a pontos pozíciók, a tengely megtalálása, aztán lehet a ¼ fordulatokból ½, majd egész és dupla tour-okat megtanítani.		

114.

A feladatot közzétette:	HÁNY TESTRÉSZ?
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Justine Reeve Dance Improvisations Warm-Ups, Games and Choreographic Tasks)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	kreatív bemelegítés az óra elejére, 4-5 perc
Korcsoport	12 évtől
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület

Improvizáció	improvizációs készség fejlesztés, kooperáció, fantázia		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
- a növendékek kezdjenek el sétálni a térben, váltsanak irányokat, haladjanak köríven is, egyenesen is; - a séta közben a tanár határozza meg és váltogassa a haladás formáját (séta, futás, galopp, irányváltás, megállás); - ezt követően adjuk meg, hogy hány fős csoportokban, kinek hány és mely testrészének kell a talajhoz érnie (pl. 4 fős csoportok 24 testrésze tapadjon a padlóra)	Folyamatosan emlékeztetni kell a növendékeket, hogy merjenek sokfélét kipróbálni. Az anatómiai ismeretek bővítése érdekében használhatjuk a testrészek csontjainak, izmainak a nevét. Legyenek ugyanakkor éberek, a térbeli mozgás közben figyeljenek egymásra, kerüljék el az ütközéseket		
Munkaforma, térforma	kötetlen	Eszköz zenehasználat	Esetleg zene
Megjegyzések	További rétegek adhatók a gyakorlathoz, például: egyre gyorsabban formálják a csoportokat és nem csak a földhöz érintendő testrészek számát adjuk meg, hanem az egymáshoz érintendő testrészek számával is bővíthetjük.		

115.

ELNEVEZÉS	PLYOMETRIKUS UGRÁS GYAKORLAT / 1.
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Plyometrikus tréning)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra vége
Korcsoport	Bármely iskolás korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Erősítő, ugrás-fejlesztő gyakorlat	Ugrás-fejlesztés, dinamikai érzék fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Kh.: parallel pozíció, a súly az egyik lábon, karok a mellkason keresztben Megjelöljük egy darab tape-pel vagy ragasztószalaggal a növendékek alatt a padlót 1. egylábás ugrások azonos lábra: 4 db ugrásról emeljük az ismétlésszámot 16-ig. Másik lábbal is elvégezzük 2. a ragasztócsík mögül, azt átugorva előre, majd vissza. 4-ről emeljük az ismétlésszámot 16-ig. Másik lábbal is elvégezzük, azonos mennyiségekkel. 3. oldalról – másik oldalra ugorva is. 4-ről emeljük az ismétlésszámot 16-ig. Másik lábbal is elvégezzük, azonos mennyiségekkel.		- figyelmeztessük a növendékeket az indulás és érkezés mozzanatainak pontosságára - a tempó növelésével fokozhatjuk a dinamikai fejlesztést	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	A gyakorlat könnyítése, ha páros lábbal végeztetjük. Bővíthetjük dinamikai váltásokkal az ugrásokat.		

116.

ELNEVEZÉS	MEDENCE IZOLÁCIÓS GYAKORLAT
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Matt Mattox óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepén
Korcsoport	A/5-A/6
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Medence, kar, láb izolálása egyidejűleg	Izolációs technika, figyelem, koordináció, jazz technika
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Kh: Zárt állás, plié mindkét lábon. Kicsúsztat a jobb láb súlytalan helyzetbe előre, a medence egy kört ír le ezzel a mozdulattal, dinamikus indítással. Gyors lábváltással bezár, indít a másik láb, s ugyanez. Majd oldalra is mindkét irányba. Hátra féltalpra tesszük ki a szabad lábat és a csípőkörnél súlyt helyezünk rá. Ehhez adunk azután alkar	A test minden egyes része aktívan részt vesz a gyakorlatban, még a látszólag nem mozduló is: a gerincoszlopot felfelé húzzuk, így tehermentesítve a mozgásban részt vevő területet.

körzést, egy időben a medence elmozdulásával, de mindig az ellentétes oldalon.			
Munkaforma, térforma	egyéni, sor	Eszköz zenehasználat	és dob
Megjegyzések	Nehezített változatban tehetünk a gyakorlathoz fej mozgást, kapcsolódva a csípő és a kar mozgásához.		

117.

Elnevezés	FEKVŐTÁMASZ-SIDE OPENING		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett, továbbfejlesztett (Nikola Oreskovic óráinak anyagából)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Az óra bármelyik pontjára beilleszthető, 2-3 perc		
Korcsoport	A/5		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Erősítő gyakorlat	A felsőtest erősítése mellett a gyakorlat fejleszti az egyensúlyérzéklet. Előkészíti a kéztámaszos gyakorlatokat. Fejleszti a koncentrációt.		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Fekvőtámasz helyzetből indul a gyakorlat, először balra fordulunk ki, tehát támaszként a jobb láb, illetve a jobb kar marad a földön, a bal lábat érintjük a bal kezünkkel. Ezt követően ismételjük jobb oldalra, majd visszatérünk a kiinduló helyzetbe; lábbal besétálunk a kezeink közé, felgördülünk. Pár lépés séta után legördülünk, kézzel kisétálunk fekvőtámaszig és ismételjük a gyakorlatot a terem végéig.	Megfelelő izomhasználat (vállöv, törzs, alsó végtag izmainak használatára kell felhívni a figyelmet) Figyeljünk, hogy ne csavarodjon el a test, maradjon egyvonalban a vállöv és a medence.		
Munkaforma, térforma	kötetlen	Eszköz zenehasználat	és zene
Megjegyzések	Nagyon fontos a folyamatos korrekció, mert a gyakorlat káros lehet, ha nem jól végzik. Idővel beépíthetjük a tréning gyakorlatai közé.		

118.

ELNEVEZÉS		PARTNERING ELŐKÉSZÍTŐ GYAKORLAT	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Duda Éva kontakt partnering óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe/vége	
Korcsoport		12 év felett	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Páros diagonális gyakorlat		kooperációs készség, összehangolt munka, súlyadás-súlyfogadás, vezetés-követés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: a terem két sarkát összekötő diagonális vonalon egymás mellett áll a 2 tanuló, széles II. lábpozícióban, azonos karral csuklófogás. A menetirány szerint első átvezeti partnerét a túloldalára – a haladás közben a könyököket behajlítják, majd érkezéskor újra kinyújtják azt. Akit vezettek, most ő „húzza” át a túloldalra a partnert. – haladnak át a termen.		- hívjuk fel a figyelmet a mozdulatok összehangolására; - pontos érkezések legyenek a II. pozícióba, kissé hajlított térdekkel; - folyamatosan emlékeztetni kell a növendékeket, hogy csak akkor induljanak, ha a partner indítja őket, illetve a partner kellő dinamikával végezze az átvezetést, de mégse csapjon át a gyakorlat egymás rángatásába.	
Munkaforma, térforma	páros, diagonál	Eszköz és zenehasználat	és zene
Megjegyzések	Legyenek párcserék, ne mindig ugyanazzal a párral dolgozzanak a tanulók Fejlesztési lehetőségek: ugrássá, emeléssé, fordulattal – az alapok kellő elsajátítása után		

119.

ELNEVEZÉS		FORGALOMIRÁNYÍTÓ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Lakatos János óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe	
Korcsoport		bármelyik iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Kar-láb koordinációs gyakorlat		koordináció, koncentráció, gyorsaság	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	

Háromlépcsős gyakorlat, melynek során minden végtag más irányban dolgozik. - 1. fázisban megtanítjuk külön a jobb kar mozgását – fel, le, fel, le és a bal kar mozgását – fel, oldalra, le, oldalra - 2. fázisban összekapcsoljuk a jobb és bal kar mozgását, hogy egy időben meg tudjon történni a mozgás. - 3. fázisban hozzáadjuk a lépéseket: jobb láb keresztbe lép, bal hátra, jobb hátra, bal előre. Kezdetben lassú tempójú zenét válasszunk, majd gyorsítsunk.		- a kar munkája precíz, pontos legyen, ne mossák össze az irányokat - ezzel szemben a lépések próbáljanak meg surranóság maradni – ezzel a dinamikai különbségek szimultán gyakoroltatását is bevezethetjük	
Munkaforma, térforma	egyéni, frontális	Eszköz zenehasználat	megfelelő tempójú zene
Megjegyzések	Vannak növendékek, akiknek nehézséget okoz lebontva tanulni a kar és lábmunkát, ezért e különösen bonyolult gyakorlat megtanításakor fontos külön figyelmet fordítani a differenciált oktatásra. A gyakorlat tovább fejlesztésének lehetőségei: - oldalcseré - a kar/láb mozgásának megváltoztatása - ritmikai variánsok bevezetése		

120.

ELNEVEZÉS	EGYENSÚLYHELYZETEK CSUKOTT SZEMMEL
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Lakatos János óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe
Korcsoport	bármelyik iskolás korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Egyensúly-gyakorlat	egyensúlyérzék, koncentráció
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Folyamatosan vezessük be a szemek becsukását (illetve, a fej forgatását) megadott álló helyzetekben: - talpon - két fél talpon – különböző pozíciókban (parallel, I., II., IV., V.) - plié - grand plié - egy lábon - karmozgással - panché		- az előre megbeszélt pozíciókat lassan váltsuk - iktassunk be nyitott szemmel végzett részeket, amit a fej forgatásával nehezíthetünk	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt	Eszköz zenehasználat	adagio jellegű zene
Megjegyzések	Figyeljünk a fokozatosság elvére, lassan kapcsoljuk össze a pozíciókat gyakorlatokká, amelyek közben rendszeresen kinyithatják a szemüket a tanulók. Figyeljük a tanulói reakciókat, illetve teremtsünk lehetőséget, hogy elmondhassák, mit tapasztaltak, mennyire volt nehéz/kellemetlen csukott szemmel „létezni”.		

121.

ELNEVEZÉS	A-BÓL B-BE
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra közepe/vége
Korcsoport	12 év felett
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Ritmikai koordinációs feladat	testtudat fejlesztése, a mozgásminőség vizsgálata, minőség tudat fejlesztése, zenei hallás és ritmusérzék fejlesztése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Minden növendék válasszon magának két pózt. Indítsunk el egy zenét. A 4/4-es ütem 1. negyedére vegyék fel az „A” pozíciójukat, s a következő 1.-re „B”-t. Játsszanak el azzal, hogy milyen lehetséges utakon, dinamikákon keresztül juthatunk el A-ból B-be.	- kezdetben segítsük munkájukat lehetséges példákkal, mozgásminőségek közös összegyűjtésével - keressenek minél több lehetőséget A és B között, ugyanakkor törekedjenek a két pozíció pontos megtartására

Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	megfelelő zene	metrumú
Megjegyzések	Változtathatjuk a zene tempóját, a gyakorlat ütembeosztását, valamint a pózok számát a gyakorlat fejlesztésének céljából.			

122.

ELNEVEZÉS		ROBOT	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		saját tapasztalatok (Dalcroze-féle ritmikai elvek) nyomán továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/5	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Izolációt előkészítő gyakorlat		Ritmusérzék, testrészek izolált mozgásának készsége	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Egy stabil metrumot tartó zenére (például: rap) dolgozunk. A tanár hangosan bemondja, hogy melyik testrész mozdulhat: kizárólag a megadott metrumra.		- elmagyarázni, pontosítani a tanulók számára, milyen metrumot hallanak épp, „hol az 1”, stb; - fel kell hívni a figyelmet a ritmikai pontosságra, valamint a kijelölt testrész kizárólagos használatára	
Munkaforma, térforma	egyéni szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	stabil metrumú zene
Megjegyzések	Fejlesztési lehetőség: Egyszerre több testész kijelölése – izolált mozgása A kijelölt testrészek gyorsabb ütemű változtatása Először az ütem 1. hangjára végeztetjük, majd a 2.-ra, 3.-ra, 4.-re stb. Majd: első ütemben: 1-re, következőben 2-re, majd 3-ra, stb.		

123.

ELNEVEZÉS	DINAMIKUS NYÚJTÁS
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Lakatos János óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra vége

Korcsoport		10 év felett	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Dinamikus nyújtás		flexibilitás, kitartás	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: csípőszéles parallel pozíció. Legördülés 8 negyed alatt, két tenyér támaszt elöl a talajon. - 4 negyed alatt jobb láb hátra developpé függőleges irányba, parallel - 4 negyedig megtart - 4 n: relevé a súlylábön - 4 n: plié a súlylábön, oldal irányba vezet a szabad láb (csípőből kiforgatva), és súlylábön ismételi az előzőeket - 4 lábkörzés az óramutatóval megegyező irányban a vertikális síkban - 4 lábkörzés az óramutató irányával ellentétesen a vertikális síkban Másik lábbal ismétljük a gyakorlatot.		- tenyértámasz kezdetben lehet messzebb a lábtól, majd fokozatosan hozzuk közelebb - nyakban ne legyen feszültség - törekedjenek a minél aktívabb, tudatosabb izommunkára	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és adagio zene
Megjegyzések	Kezdetben lefelezhető az ismétlésszám, tarthatunk szünetet a jobb és bal oldali adag között.		

124.

ELNEVEZÉS	VIDEO KVÍZ
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra vége
Korcsoport	A/3 és annál idősebb
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Vizuális rögzítés	Mozgás- és vizuális memória
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)

Keressünk egy korosztálynak technikai tudása és fejlettségi szintje szempontjából megfelelő, 30 másodpercnél nem hosszabb táncos videót. Nézzük meg a csoporttal maximum ötször, majd a hatodik alkalommal tetszőleges helyen állítsuk meg a videót és kérjük meg, hogy folytassák emlékezetből.		beszéljük meg előre, hogy hányszor nézhetik meg a videót - hívjuk fel a figyelmüket rá, hogy az utolsó alkalommal meg fogjuk állítani és meg kell próbálniuk folytatni a mozgássort ott, ahol leállt a vetítés.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és videó
Megjegyzések	Megtehetjük, hogy először többször nézzük meg a videót (főleg alsóbb évfolyamoknál), aztán egyre kevesebbszer. Az első alkalommal érdemes a videó többszöri megállítása helyett megpróbálni csoportokban vagy párokban összerakni a látottakat, elvégezni a feladatot.		

125.

ELNEVEZÉS:	PLYOMETRIKUS UGRÁSFEJLESZTÉS / 2. - DOBÓKOCKA		
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>	átvett (Plyometrikus edzés anyagából)		
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Tréning vége		
Korcsoport	Bármely iskolai korosztály		
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület		
Ugrásfejlesztés	gyorsaság-, erő-, ugrás, izom-ideg koordináció fejlesztés		
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)		
Jelöljük ki öt pontot a talajon (pl. a dobókocka öt pontja szerint – de lehet bármilyen tetszőleges formát is választani – azonban kezdetben a pontok egyenlő távolságra legyenek egymástól, hogy a gyakorlat dinamikája egyenletes lehessen). Az ugrásokat a test elfordulása nélkül kérjük. 1.: terpesz-zár-terpesz – 6x ismételjük 2.: jobbról jobb lábra a pontokon egyesével – 6x 3. bal lábról bal lábra a pontokon egyesével – 6x 4.: páros lábbal a pontokon – 6x 5.: terpesz-zár-terpesz – fordulással – 6x	- plyometrikus gyakorlatok céljának ismertetése; - az ugrások alatt elvárt helyes testtartás megbeszélése; - megfelelő csípő-térd-boka helyzet elemzése a gyakorlat előtt; - fontos, hogy a mozdulatok gyorsan és dinamikus legyenek kivitelezve		
Munkaforma, térforma	egyéni szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és dob, taps, ragasztószalag

Megjegyzések	Nagyon fontos szempont a helyes testtartás. A gyakorlatok nem megfelelő tartással végezve sérülésveszélyesek lehetnek, ezért csak megfelelő rávezető gyakorlatok után, rendszeres erősítés mellett végezhetők. Például: tempófelezéssel járjuk végig az aktuális ugrástípust; Az ismétlésszámot növelése helyett az ugrástípusok váltásának folytonosságával fejleszthető a gyakorlat.

126.

ELNEVEZÉS		FOGASRA AKASZTVÁ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Gaál Mariann óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		12 év felett	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizációs gyakorlat		Improvizációs készség, koncentráció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Alapváltozat: 1, 2, 3, illetve 4 ponton „lóg” a test, annak összes többi részét kell a lehető legintenzívebben, folyamatosan mozgatni, táncoltatni.		Figyeljenek rá, hogy a felfüggesztett testrészek ne mozogjanak - mindeközben a szabadon maradt testrészek minél több irányban, szélesebb skálán mozogjanak	
Munkaforma, térforma	egyéni/páros szórt	Eszköz zenehasználat	és halk zene
Megjegyzések	Bővítési javaslat: Páros gyakorlatként a partner határozza meg a felfüggesztett pontokat és azok számát, s az ő feladata az is, hogy emlékeztesse a mozgó társat, ha esetleg valamelyik szabad pontján passzívvá válna.		

127.

ELNEVEZÉS		HANGULATMEMÓRIA	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		saját tapasztalatok alapján továbbfejlesztett (Barbarics Zsófia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra vége	
Korcsoport		12 év felett	

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizációs memóriagyakorlat		testtudat és mozdulatmemória fejlesztése, hangulatok mozgásos kifejezése, felismerése, rögzítése, előadásmód fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Válogassunk össze nagyon különböző hangulatú zenéket, majd sorban játsszuk le azokat. A növendékek feladata, hogy megfigyeljék, hogyan mozdulnak meg automatikusan a különböző zenei típusokra (pop, rap, klasszikus, egyéb). Kérjük meg, hogy rögzítsék természetes mozdulataikat, s amit a zene hatására éreztek. Majd zene nélkül próbálják meg visszahívni a tapasztaltakat.		minden zenét 20-30 mp-ig játsszunk - kérjük meg a növendékeket, hogy ne akarjanak mozdulatokat kitalálni, hanem figyeljék meg testük természetes reakcióit, és azokat rögzítsék	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és előre összeválogatott, különböző hangulatokat megidéző zenék
Megjegyzések		A későbbiekben megkérhetjük őket a természetesnél elvontabb, gazdagabb mozgásra, a hangulatok megtartásával.	

128.

ELNEVEZÉS		SZÁZAS	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Stott Pilates gyakorlat alapján)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/5-A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Hasizom erősítő gyakorlat		koncentráció fejlesztése, légzés irányítás képessége, testtudat, tartóizmok erősítése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: háton fekvés, két láb felhúzva parallel csípőszéles pozícióban talpra helyezve, a medence helyzete semleges, a két kar a test mellett a földön tenyérrel lefelé forgatva. Belégzés. A kilégzésre mozdulunk: laposítjuk a hasat, a hasizmokat odahúzzuk a gerincoszlophoz, azután elnyújtjuk a két kart előre a föld fölött és megemeljük a fejet és a vállövet is. Folyamatosan „pumpál” a karral		Belégzés és kilégzés 5-5 számolás alatt történik, amit a gyakorlat alatt mindvégig tudatosan kell végezni. A gyakorlat megkezdése előtt végezzük el néhányszor csak a légzést. Nagyon fontos a folyamatos ki és belégzés, ez a gyakorlat legnehezebb része.	

lefelé 100-szor, miközben a légzés állandó: 5 pumpálás alatt be-, 5 pumpálás alatt kilégzés.			
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és matrac
Megjegyzések	A láb pozícióját válthatjuk a gyakorlat alatt. Például: 50 számolás után elemeljük a levegőbe, hogy a comb és a test 90 fokos szöget zárjon be egymással.		

129.

ELNEVEZÉS		KIGYÓ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra elején, közepén	
Korcsoport		Bármely iskolás korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Gerinc-gyakorlat		percepció, figyelem, izoláció, testtudat, mozgásrepertoár bővítés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: négykézláb térdelő pozícióban. Mindenki becsukja a szemét. A feladat: a gerincoszlop helyére egy kígyót képzelni, amelyet meg fogunk mozdítani. Lassan mozdítani kezdjük a kígyót. Keressük a mozgáslehetőségeket, válthatók a szintek is: talaj, majd ülő, álló helyzetek is változathatók.		Hívjuk fel a figyelmet, hogy a kígyó a fejtetőtől a farkcsontig tart. Ezt a gyakorlat közben is sokszor tudatosítani kell a gyerekekben. A fókusz végig a gerincoszlopon marad. A végtagokat csak arra használjuk, hogy segítsék a kígyó mozgását.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és lassú, folyamatos zene; később lehet gyorsabb, esetleg gyorsuló zene
Megjegyzések	A gyakorlat célja a tapasztalat szerzés, a testtudat fejlesztés és a mozgásrepertoár bővítés. Ezt a gyakorlatot bővíthetjük térben elmozdulásokkal is.		

	Próbáljuk mindvégig csukva tartani a szemet, de ha valaki szédül, - valamint, a térben való haladás esetén az összeütközés veszélye miatt - természetesen ki kell nyitni.

130.

ELNEVEZÉS		TÉR KITÖLTÉS	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Gaál Mariann óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepe, vége	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizációs tér-feladat		Kreativitás, koordináció, kooperáció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Párba állítjuk a tanulókat. Egyikük felvesz egy pózt. A másik a körülötte lévő teret megpróbálja kitölteni, körbe táncolni. Amikor abbahagyja a mozgást és megáll egy pózban a társa körül, akkor a másik átveszi ezt a feladatot, és ő folytatja a társa körbe táncolását.		Figyelni kell egymásra, egymás mozdulataira, a szobor adta lehetőségeket ki kell használni és minél jobban ki kell tölteni a teret a társ körül.	
Munkaforma, térforma	Páros	Eszköz és zenehasználat	
Megjegyzések	Színesíthetjük a mozdulatokat különböző mozdulat minőségekkel, tempóváltásokkal, ejtéssel, zuhanással, stb.		

131.

ELNEVEZÉS		TEST ÁTMOZGATÁS-IZOLÁCIÓ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Szabó Eszter)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra elején	
Korcsoport		Bármely iskolás korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizációs gyakorlat		figyelem, izoláció, testtudat fejlesztés, mozgásrepertoár bővítés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	

Kh: egy nagy kör. A testrészeket egyenként tudatosítjuk, és eszerint próbálunk megmozdulni. Azután egy testrészhez hozzákapcsolunk egy másikat, és keressük a mozgáslehetőségeket; (tehát: talp, boka, térd, csípő, vagy: ujjak, csukló, könyök, váll, fej); a többi testrész inaktív. A törzset először önmagában próbáljuk meg, majd folyamatosan kapcsolunk hozzá még testrészeket.		A tanár verbálisan instruáljon, de ne adjon utasításokat, csak lehetőségeket ajánljon. Hívja fel a figyelmet a különböző testrészekre, az izolációra, az érzékelésre. Soha ne bíráljon, inkább bátorítsa a gyerekeket.	
Munkaforma, térforma	Kör, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és lassú folyamatos zene; majd gyorsabb, esetleg gyorsuló zene
Megjegyzések	Fel kell hívni a figyelmet a különböző testrészek tudatosítására és izolálására, új utak keresésére. Először csak egy testrészt próbálunk mozgatni, majd később is maximum 3-4 testrész tudatos mozgatása történjen egyidejűleg. A gyakorlat célja a tapasztalatszerzés, a testtudat fejlesztés, mozgásrepertoár bővítés. Ezt a gyakorlatot bővíthetjük térben elmozdulásokkal, szintváltásokkal, különböző bővítményekkel (dobás, rázás, ejtés, megállítások, gyors irányváltás, stb).		

132.

ELNEVEZÉS		MOTOROK A TESTBEN	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett („gaga” módszerű órák anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Izolációs gyakorlat		Koordináció, testtudat, izolációs képességek, imaginációs képességek fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Elképzeljük, hogy a test egyes pontjain motorok találhatók, és ezek vezetik a mozgásunkat. Váltakozva helyezzük mindig máshová a képzeletbeli motort. Először a tanár irányítja verbálisan a feladat megoldását, majd a tanulók önállóan váltogatják a mozgásindítás fókuszát a testben.		A testrészeket megpróbáljuk elkülönülten kezelni egymástól.	
Munkaforma, térforma	egyéni	Eszköz zenehasználat	és bármilyen zene
Megjegyzések	Azok a testrészek vezetik a test mozgását, ahová a motorokat képzeljük, a többi testrész elmozdulása ennek a következménye.		

133.

ELNEVEZÉS		TEST ÉBRESZTÉS	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra végén	
Korcsoport		Bármely iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
bemelegítő gyakorlat		figyelem, kreativitás, elmélyülés, mozgásrepertoár bővítés	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Mindenki a hátára fekszik a földön. Lassan a figyelmét a légzésére irányítja, aztán az érintkezési felületekre fókuszálunk, majd azokat elkezdjük elmozdítani a helyükről. Bármit lehet csinálni, gurulni, mászni, vagy hemperegni, de folyamatos mozgással.		A megfigyelésből lesz a tánc! Javasolj utakat, adj engedély az útkeresésre, a tapasztalásra. Verbálisan segítsd a folyamatot.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	bármilyen lassú zene
Megjegyzések	Aztán ebből fel is lehet ülni, vagy álló helyzetbe menni, de mindig visszatérünk a földre. Kinyúlásokkal tarkíthatjuk, egymásra ügyelve.		

134.

ELNEVEZÉS		ÓRIÁS FONALAK	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Átvett (Eric Franklin anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Imaginációs gyakorlat		Koordináció, testtudat, izolációs technika, imaginációs képesség fejlesztése, mozgásminőség finomítása	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Feladat: elképzelni, hogy az ujjaink és a fejünk meghosszabbításaként óriási fonalak indulnak el a testünkben, és amikor mozdulunk, ezeket is		A képzelet fontosságára kell felhívni a figyelmet, mert amit el tudunk képzelni, az meg is valósul.	

mozdítjuk a végtagjainkkal. Mintha óriási fonalak, energiacsápok nőnének ki az ujjainkból.	Ennek a hatalmas fonalhálónak a kezelése egészen újfajta mozgásminőséget eredményez!
egyéni	Eszköz és zenehasználat lassú zene
Megjegyzések	

135.

ELNEVEZÉS	MIT ÉRZEK A ZENÉRE?
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	saját (Gál Eszter gyakorlatából továbbfejlesztette Szigeti Oktávia)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	óra végén
Korcsoport	Bármely iskolai korosztály
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
Zenés improvizáció és kompozíció	figyelem, percepció, kreativitás, elmélyülés, zenei művelődés, mozgásrepertoár bővítés, önállóság
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Egy kiválasztott zenerészletet lejátszunk a gyerekeknek, azzal a kéréssel, hogy figyelmesen hallgassák. Utána megbeszélhető a zene stílusa, hangulata, valamint a felismerhető hangszerek, stb. Ezután következik egy kiinduló pozíció, mellyel a táncuk kezdődni fog, s ahova visszatér majd a végén. Egy papírlapra színes tollal, a zene következő meghallgatásakor húzzanak egy tetszőleges vonalat: ez lesz útvonal terv! Aztán indulhat a tánc.	Először csak sétálják le a saját útvonalukat, amit lerajzoltak, figyelve közben a többiekre. A tanár hívja fel a tanulók figyelmét az önálló feladatvégzésre, s arra, hogy tudjanak összpontosítani az érzékelésre, a zeneiségre, a légzésre, a folyamatos mozgásra, vagy a szünetek, megállások kihasználására. A tanár ne bíráljon: nincsenek rossz megoldások; - inkább bátorítson új lehetőségek keresgélésére.
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat Eszköz és zenehasználat bármilyen zene
Megjegyzések	A legkülönbözőbb zenékkal lehet fokozni a lehetőségek tárházát. Hosszabb távon bővílni fog a gyerekek mozgásrepertoárja. Bármivel lehet bővíteni a gyakorlatot, például: szintek meghatározása, vagy adhatunk hozzá bizonyos meghatározott mozdulatokat.

136.

ELNEVEZÉS		ÁSÍTS EGY NAGYOT A TESTEDDEL	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett („gaga” módszerű órák anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje	
Korcsoport		A/5-A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Elnyújtózás a térben.		Rugalmasság, imagináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Feladat: „Ásíts egy nagyot a testeddel” úgy, hogy minden apró izmodat megpróbáld bekapcsolni a folyamatba. Adhatsz hangot is közben, ha jól esik. Földön fekve, vagy állva is végezhető a gyakorlat.		A mozdulat belülről induljon el, és meg kéne próbálni átérezni a nyújtózkodás, az ásítás lényegét.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és -
Megjegyzések			

137.

ELNEVEZÉS		GYÖNGYSOR	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Eric Franklin foglalkozásainak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje, közepe	
Korcsoport		A/5-A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Imaginációs gyakorlat		Testtudat, kreativitás, imagináció	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gerincoszlop csigolyái helyett képzeljünk el egy összefűzött, felfüggesztett gyöngysort, vagy láncot. Esetleg a legfelső lehet egy parafa dugó, amely úszik a víz tetején. Próbáljunk ennek az elképzelt képnek megfelelően mozogni.		Hagyjunk elég időt a mozgás felfedezésére, keresgélésre és az átélésre.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és bármilyen lassú zene
Megjegyzések		Hozzásegít a kívánt, minőségi mozgáseredményhez és helyes izomérzethez, ha ezekhez egy elképzelt kép tudunk rendelni.	

138.

ELNEVEZÉS		LEÍROM A NEVEMET	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Több oktató tapasztalatai alapján (William Forsythe „inscription” elvére is támaszkodva) kidolgozott gyakorlat	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Névleírás a testtel		Kreativitás, imagináció, koordinációs készség, mozdulat minőség	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A gyerekek kiválasztanak különböző pontokat a testükön, melyeket képzeletben festékbe mártanak, és úgy próbálják „leírni” a nevüket, hogy annak minden betűjéhez más testrészt használjanak.		Fontos, hogy ne csak a talajt használjuk, hanem a tér bármely síkját. Ugyanúgy írhatunk a levegőbe, mint a földre.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz és zenehasználat	bármilyen zene
Megjegyzések	Használhatnak képzeletükben különböző anyagokat is, melyekbe a képzeletbeli tollat (testrészt) mártják: méz, ragasztó, víz, iszap, homok; de a felület halmazállapota is változhat, miközben rajzolunk.		

139.

ELNEVEZÉS		ELLENTÉTEK	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Gaál Mariann, Rudolf Laban módszertanából kiinduló gyakorlatára alapozva)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra közepén, vagy a végén	
Korcsoport		Bármely iskolai korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Improvizáció mozdulatminőségekkel		figyelem, testtudat fejlesztés, mozgásrepertoár bővítés, kreativitás, együttműködés fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Előre megbeszélte ellentétes minőségek megjelenítése a testen, a mozgáslehetőségek megkeresése.		Kerestessünk a tanulókkal ellentétpárokat (föntlent, kicsi-nagy, gyors-lassú, előre-hátra, közeltávol, folyamatos-szagatott, könnyű-nehéz)	

Később párban végezve az egyik tanuló mutat egy minőséget, s a másik annak ellentétjét próbálja eltáncolni.			
Munkaforma, térforma	Csoport, páros	Eszköz zenehasználat	és lassú folyamatos zene, majd gyorsabb, esetleg gyorsuló zene
Megjegyzések	Nagyon fontos a gyors reakció-készség és a tudatosság.		

140.

ELNEVEZÉS		TÁVIRÁNYÍTÓ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Radics Zorka óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/5-A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Távirányítóval irányítjuk a mozgást.		Koncentráció, testtudat, izolációs technika, mozgásmemória, képzelőerő, kreativitás fejlesztése	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Egy már jól ismert mozgásfolyamatot kiválasztunk, és a távirányító adta lehetőségekkel játszunk (mint: gyorsabban, lassabban, kockázva, visszafelé, pillanat stop, play), rámutatva a test(ek)re egy elképzelt távirányítóval.		Törekedjünk a minél pontosabb kivitelezésre, először lassan kezdjük a feladatot, egyszerre csak egy instrukciót adjunk meg, majd később keverhetjük.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, csoportos, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és Képzeletbeli távirányító
Megjegyzések			

141.

ELNEVEZÉS		CSINÁLD MAGAD	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		saját (Szigeti Oktávia)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra végén	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	

Rövid mozgáskombináció összeállítása megadott elemekből.	Kreativitás, szaknyelv használata, memória, együttműködés, kooperáció, kombinatív készség, testtudat
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Adjunk meg mozgáselemeket, melyekből a tanulónak saját maga kell összeállítania egy mozgássort, melyet azután bemutat a többieknek. 1. példa: passé, p.d.b, developpé, tour en dehors, gurulás a földön, 2. példa: sauté egy lábról két lábra, sasszé, p.d.b., bármilyen forgás, enveloppé, hinge 3. példa: twist, sauté két lábról egy lábra fordulattal, földön gurulás, triplet	A megadott elemeken kívül a kombinációba más mozdulatokat is beletehetnek. Használjuk a szakszavakat, és hagyjuk, hogy szabadon kössék össze a mozdulatokat. Hívjuk fel a figyelmet, hogy a mozdulatokat nem a felsorolt sorrendben kell alkalmazni.
Munkaforma, térforma	egyéni, páros, szórt alakzat
Eszköz	és Bármilyen zene
zenehasználat	
Megjegyzések	Esetleg állíthatjuk párba a gyerekeket, úgy egy kicsit könnyebb a feladat, mert megbeszélhetik egymással. Aztán együtt mutatják be a kombinációt.

142.

ELNEVEZÉS	LABDA BESZORÍTÁS
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)	átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:	Óra közepe vagy vége
Korcsoport	A/6
A feladat meghatározása	Fejlesztési terület
eszközös improvizáció gyakorlat	Kreativitás, mozgásmemória, testtudat fejlesztése, a mozgás határainak megéreztetése
A gyakorlat/játék leírása	Instrukció (amire érdemes figyelni)
Fogjunk egy kb. 20cm átmérőjű labdát, kérjük meg a tanulókat, hogy a labdát próbálják beszorítani két testrészük közé, és így keressenek mozgáslehetőségeket. A beszorított labdával végzett mozgásokat próbáljuk meg rögzíteni és azután labda nélkül is felidézni a testünkön.	

Munkaforma, térforma	Egyéni, páros, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	labda; bármilyen lassú, vagy közepes tempójú zene
Megjegyzések	A feladat kipróbálása után párba állíthatjuk a tanulókat, és egy meghatározott zenére eltáncolhatják egymásnak, amit megtapasztaltak, amit fel tudnak idézni a testükön, de immár labda nélkül.		

143.

ELNEVEZÉS		FÓKUSZ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra közepe	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Fókusz váltások a testen belül és kívül		Fókuszálás, koncentráció, figyelem	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A fókuszt a testünk, vagy a tér különböző pontjaira helyezzük, például: a tenyerünkbe, vagy a falon egy pontra, közelre vagy távolra. Először csak szerezzünk tapasztalatot erről a fajta mozgásról, mozogjunk a térben szabadon. Váltogathatjuk azt is, hogy a fókuszra ráfordulva, vagy attól elfordulva táncolunk.		A közeli fókuszoknál el lehet szédülni, akkor álljunk meg nyugodtan. Váltunk fókuszt, és úgy folytassuk a gyakorlatot. Figyeljünk a különböző fókuszokra és váltásokra, ez lehet a tanár által irányított, majd a tanulók szabad döntésének a lehetősége is.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat és	zene nélkül, majd zenére is végezhetjük, esetleg zenei pontokra tehetjük a váltásokat.
Megjegyzések	Nehéz gyakorlat, ezért fokozatosan, lassan építkezve végezzük.		

144.

ELNEVEZÉS		KÖTÉL	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		átvett (Eric Franklin gyakorlataiból)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje, közepe	
Korcsoport		A/6	

A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Imaginációs gyakorlat		Testtudat, imagináció, mozgásminőség, kreativitás	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Imaginációs feladat instrukciója: képzelj el, hogy a két karod, valamint a közöttük lévő szegycsonti szakasz helyén egyetlen egybefüggő, erős kötél húzódik. Próbáld ennek a kötélnak a mozgását különféle módokon.		Gondoljunk arra, hogy a kötelek folytatódnak a karjainkon túl. Próbáljuk ki azt is, mi történik, ha különböző irányokba elhúzzák vagy több irányba egyszerre.	
Munkaforma, térforma	egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és bármilyen zene
Megjegyzések	A figyelem és a hangsúly a karokon van, a test többi részének elmozdulása a karral irányított mozdulatok következménye legyen.		

145.

ELNEVEZÉS		ZOKNIFOGLALÓ	
Forrás megjelölése: <i>(lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)</i>		Átvett, továbbfejlesztett (eredeti: Radics Hajnalka órái alapján)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra eleje vagy két technikai gyakorlat között	
Korcsoport		E/1, E/2	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Bemelegítéshez alkalmazható játék		Kondíció, figyelem	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Mindenki leveszi a zokniját, mindkét lábáról. Az egyiket használjuk csak a játékhoz. A tanulók ráállnak az egyik zoknijukra a terem tetszőleges pontján. Amikor elindul a zene, mindenki fut, a zene megállításakor azonban a legközelebbi zoknit „elfoglalják a tanulók. Minden egyes körben a tanár kivesz egy vagy két zoknit. Akinek nem jut zokni, az leül és figyeli a játék további menetét.		A csúszásveszély miatt szükséges mindkét zoknit levenni. Mindig hívjuk fel a tanulók figyelmét, hogy legyenek tekintettel társaikra, ügyeljenek mások és saját testi épségükre!	
Munkaforma, térforma	Szórtan a térben	Eszköz zenehasználat	és zokni, különböző tempójú zenék

Megjegyzések	Magasabb évfolyamokon a futást kiválthatjuk valamilyen improvizációs feladattal, valamint a kiesett tanulókat külön feladattal láthatjuk el (pl.: erősítés: hasizom, hátizom).

146.

ELNEVEZÉS		„LABDA GURÍTÁS”	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		átvett (Gál Eszter óráinak anyagából)	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		óra elején	
Korcsoport		Bármely iskolás korosztály	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	
Bemelegítő		Kinesztetikai érzék	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
Kh: földön fekvés, szórtan a térben. Feladat: figyeljük meg a légzésünket. Majd rövid idő után a labdát elkezdjük görgetni, gurítani a testünkön, és magunk körül, közben folyamatosan, egész testből mozgunk, a labda kerülhet aláink is, föléink is. Maradjunk földközelpénben, a gurítás és a labdával való kontaktus folyamatos legyen.		Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a mozgás belülről születik meg, ne foglalkozzanak azzal, hogy hogyan néz ki, csak a feladattal. Használjuk partnerként a labdát.	
Munkaforma, térforma	Egyéni	Eszköz zenehasználat	és lassú, folyamatos zene és labdák
Megjegyzések		Bármilyen méretű labda használható, de először 20cm átmérőjűvel kell kezdeni. A különböző méretű labdák eltérő lehetőségeket kínálnak.	

147.

ELNEVEZÉS		„Golyó gurítás”	
Forrás megjelölése: (lehet saját, lehet átvett és továbbfejlesztett játék, gyakorlat)		Átvett („gaga” módszerű órák anyagából) gyakorlat	
A gyakorlat megvalósítására javasolt órafázis és időtartam meghatározása:		Óra elején, közepén is végezhető	
Korcsoport		A/6	
A feladat meghatározása		Fejlesztési terület	

Imaginációs játék		Testtudat, koncentráció, képzelőerő, képalkotó képesség	
A gyakorlat/játék leírása		Instrukció (amire érdemes figyelni)	
A feladat: elképzelni, hogy egy ping-pong labdát gurítunk a testünkön belül. Így tehát az a testrész fog megmozdulni, amerre a labda halad.		Nagyon nehéz gyakorlat: először érdemes a labdát a testen kívülre, majd csak utána belülrre elképzelni. Lassú mozgást és intenzív koncentrációt igényel.	
Munkaforma, térforma	Egyéni, szórt alakzat	Eszköz zenehasználat	és lassú zene
Megjegyzések	Az áramlást megéreztető, és a koncentrációt elősegítő gyakorlat. Labda helyett először próbálhatjuk folyadék elképzelésével is a gyakorlatot. (Segítő hasonlat: zacskós tej...)		

Nyilatkozat, többletköltség mentességéről.

A Koncz József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Helyi pedagógiai programjának módosítása, a fenntartó számára többlet költség finanszírozásával nem jár!

Bócs 2025. augusztus 29.

Lipták Zsolt
Főigazgató